המחיר: 6.50 ל״י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2044 שנה 41 י׳ חשון תשל״ז, 3.11.76

העולם הזה

מדוע לא נעצר בזמן?

מי הזהיר אותו מראש?

מדוע ניתן לו להשמיד מיסמכים ולטשטש עקבות

היועץ המישפטי לממשלה, אהרון ברק

הפאשלות בחקירת ידלין

תשקיף

אכזבה כללית

מאלמוג׳

עוד קודם שמלאה שנה לכהונתו של יוסף אלמוגי כיו״ר הנהלת הסוכנות היהודית, מובעת אכזבה כללית מן האופן שבו הוא ממלא את תפקידו. האכזבה מאלמוגי היא גם בחוגים יהודיים וציוניים בחו״ל, וגם בחוגי מיפלגתו בארץ.

אלמוגי עצמו, החש שהוא איכזב את אלה שתלו בו תיקוות, הביע באחרונה את רצונו לוותר על מחלקת־העלייה בסוכנות, שאותה לקח לידיו ושנכשל בניהולה.

במטרה לשפר את דימויו החליט אלמוגי באחרונה לנסות לחדול משתיית משקאות אלכוהוליים.

בינתיים החליט אלמוגי גם להעזיב את חגי אשד, סופרו המדיני של „דבר" לשעבר, שגוייס לפני מיספר חודשים כדי לשמש לאלמוגי כיועץ ליחסי־ציבור בסוכנות ולא הצליח למצוא שפה משותפת עימו.

מתכננים מיתקפה

על צמרת העבודה

אנשי דור־ההמשך של מיפלגת העבודה, רובם־ככולם פעילי חוג „לשילוב" מתכננים מזה כמה שבועות, בחשאי, מיתקפה־רבתי על צמרת המיפלגה הוותיקה. המיתקפה מכוונת בעיקר כלפי השרים יהושע רבינוביץ, משה ברעם, ישראל גלילי, אברהם עופר ואחרים, ותכליתה לתבוע מהם לפנות את מקומותיהם לאנשי המישמרת הצעירה במיפלגה.

הטיעון העיקרי של התוקפים הוא כי על רקע הפרשיות האחרונות צפוייה למיפלגת העבודה מפלה כבדה בבחירות הקרובות, אם בראשה תעמוד הצמרת הנוכחית, וכי משום כך יש לרענן את הצמרת.

מפד״ל תסרב לקבל

את הרב כהנא

הצהרתו של הרב מאיר כהנא, כי הוא עומד להצטרף למפד״ל, להקים בתוכה סיעה עצמאית ולהתמודד על מנהיגות המיפלגה מבפנים היתה, ככל הנראה, מוקדמת מדי.

בקרב ראשי המפד״ל מתגבשת ההחלטה שלא לאשר את הצטרפותו של הרב כהנא לשורות המיפלגה. הנימוק שיינתן לסירוב: הדיעות שהביע הרב כהנא בעבר, ושיטות הפעולה שלו ושל חסידיו, אינם עולים בקנה אחד עם עקרונות המפד״ל.

מאבק על נציג׳ אחה״ע

בוועדה־המרכזת

מאבק רציני צפוי בקרוב על מועמדי חטיבת אחדות־העבודה לשעבר במיפלגת העבודה, לתפקידי חברי הוועדה־המרכזת של ההסתדרות. כיום יש לחטיבה שלושה נציגים בוועדה: יהושע וושצ׳ינה, שיצא רישמית לגימלאות, נתן אלמוזלינו ועדה גילן.

מקומו של וושצ׳ינה התפנה. עדה גילן איכזבה, ותוחלף ככל הנראה. ואילו אלמוזלינו מבקש לכהן בקדנציה הבאה בכנסת, אלא שסיכוייו לכך מעטים שכן רעייתו, שושנה ארבלי, מכהנת כח״כ וקרוב לוודאי שתמשיך בכך קדנציה נוספת.

נראה ששלושת המקומות יועמדו לתחרות. אחד המועמדים לתפקיד הוא בנו של ותיק אחדות־העבודה יוסף בנקובר.

צפוייה סערה

במישרד־החוץ

לוועד עובדי מישרד־החוץ תהיה בקרוב סיבה נוספת לצאת למאבק נגד שר־החוץ וצמרת המישרד, כאשר יתברר שלפחות לתפקיד בכיר אחד בחו״ל, מוצע מועמד שאינו נמנה עם עובדי מישרד־החוץ.

גורודיש

ממשיך לתקוף

המטרה האמיתית של האלוף (מיל.) („גורודיש") גונן, בבקשו צו־עיכוב־יציאה נגד העיתונאית הצרפתית המפורסמת יוזט אליה, היא לאלץ אותה לגלות את מקור־המידע שלה.

אליה פירסמה, בשעתו, כי משה דיין אמר על גורודיש ש„היו צריכים לתת לו כדור בראש" על שלא הפעיל, ביום־הכיפורים, את מיתקני־הנפט שנועדו להצית את פני תעלת־סואץ. אולם מיתקנים אלה היו בחזקת אגדה, מאחר שכולם היו מיתקני־דמי, מילבד שניים שלא היו אף הם במצב־פעולה. על כך ידעו גם המצרים, כפי שהוכיח דו״ח־מודיעין שנפל בידי צה״ל ושפורסם על־ידי חיים הרצוג. גורודיש טוען שאחרי שקיבל לידיו את פיקוד הדרום, בקיץ 1973, לא הספיק לשקם את המיתקנים.

גם מכסיקו

וסינגפור מתעניינות

ב„כפיר"

התעשייה־האווירית הישראלית מפרסמת מודעות־ענק על־פני עמודים שלמים בעיתונות המיקצועית הבינלאומית, שבהן היא מציעה למכירה את מטוס הקרב־הפצצה מתוצרת ישראל „כפיר 2". במודעה מתוארות תכונותיו של הכפיר בצורה פיוטית, נוסח: „הנישואין המושלמים בין צורה ועוצמה." כאחת מתכונותיו המעולות של המטוס מוצגת הנוחות המירבית שבתא־הטייס.

בינתיים פורסם בעיתוני חו״ל כי נוסף על אוסטריה מתעניינות ברכישת המטוס גם מכסיקו וסינגפור.

שיתוף־פעולה ישראלי

עם שילטונות־ההגירה

של ארצות־הברית

באחרונה הסתבר כי קיים תיאום מלא בין הקונסוליות הישראליות בארצות־הברית לבין שילטונות־ההגירה האמריקאיים.

החוק הישראלי מחייב כל אזרח השוהה בחו״ל תקופה של יותר מכמה חודשים, להירשם בקונסוליה הישראלית הקרובה למקום־מגוריו, ולעדכן שם את כתובתו מדי זמן קצוב.

בארצות־הברית נוהגות הקונסוליות הישראליות להעביר את הכתובות המעודכנות של הישראלים השוהים שם לשילטונות־ההגירה. בכך מסייעת הקונסוליה לאתר ישראלים ששהותם בארצות־הברית אינה חוקית.

ביום השישי השבוע, ה־5 בנובמבר, בשעה 2.00 אחרי־הצהריים, תיערך בקולנוע „מוגרבי", תל־אביב, הצגה מיוחדת של הסרט

כל אנשי הנשיא

הדן בפרשת ווטרגייט. בתום ה־הצגה ייערך במקום

דיון פומבי

על תפקיד העיתונות החופשית, „שפיטה באמצעות העיתונות" ו־המוסר העיתונאי, בהנחיית

אורי אבנרי

ובהשתתפות

ח״כ ידידיה בארי

(ליכוד)

ד״ר דינה גורן

(מהמכון לקומוניקציה של האוניברסיטה העברית)

עו״ד אמנון זיכרוני

עמוס קינן

הקהל יוזמן להשתתף בדיון. כרטיסים בקופת הקולנוע משעה 12.30 בצהריים באותו יום.

גל חדש של

התפטרויות במישטרה

קצין בדרגת ניצב־מישנה התפטר בשבוע שעבר ממישטרת ישראל, ורק אחרי לחצים של המפכ״ל הבטיח לשקול מחדש את החלטתו. המדובר בניצב־מישנה עמיר דורון, מי שהיה עד לפני כמה שבועות ראש ענף־המיבצעים של מישטרת מחוז תל־אביב.

ניצב־מישנה דורון ראה את עצמו מועמד לתפקיד סגן מפקד המחוז, אך אחרי שניצב־מישנה בנימין בראלי (מי שהיה קודם־לכן מפקד מרחב־הירקון) קיבל את המינוי, הודיע על התפטרותו.

קצינים רבים אחרים עוזבים את מישטרת מחוז תל־אביב. בענף־התביעות של המחוז עזבו בימים האחרונים המפקח אהרון זיו־אב וקצין־התביעות זאב נש, בנו של דובר לשעבר של המישטרה.

הבהרה

בגליון העולם הזה לפני שבוע (2043) פורסמה במדור „3—2" רשימה סאטירית של ב. מיכאל בשם „זה הסוד שלו," המתייחסת לנתן דונביץ. ברצוננו להבהיר כי לא היתה כל כוונה לפגוע במר דונביץ או לייחס לו גזענות, ואם נגרמה לו אי־נעימות על־ידי פירסום הרשימה הנ״ל, המערכת מצטערת על כך.

ישראלי מארגן

ועדים למען

הימין הלבנוני

המשורר והמו״ל אהרון אמיר מסתובב עתה באפריקה, ופועל למען הקמת ועדים ציבוריים לתמיכה בימין הנוצרי בלבנון.

רבים מאמינים כי אמיר נהנה מסיוע מישרד־החוץ הישראלי, ופועל בעקיפין בשמו.

אמיר היה מראשוני ה„כנענים", והוא דוגל באימפריה עברית מן החידקל עד חים־התיכון. על־פי תורה זו, ה־עברים בישראל והנוצרים בלבנון, שהם צאצאי הכנענים, שייכים לאומה אחת. הכנענים שוללים את קיומה של האומה הערבית בכלל, ושל העם הפלסטיני בפרט, כשם שהם שוללים את קיומו של העם היהודי.

פרסום מלניק/רפאל טיראן

• בלי משוא פנים •

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03-243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר,

מי שעקב אחרי השתלשלות חשיפת פרשת ווטרגייט, או למד אודותיה מקריאת הספר כל אנשי הנשיא, או צפיה בסרט שהופק על פיו, יכול היה להגיע למסקנה מאלפת לגבי המוטיבאציה של העיתונאי.

מעבר לרצון לחשוף את האמת, להגיע לחקר שורש הדברים, להצטיין במקום העבודה ועוד מטרות מסוג זה שניתן להדביקם לצמד כתבי הוושינגטון פוסט, קרל ברנשטיין ובוב וודוורד, היתה פעילותם העיתונאית בפרשת ווטרגייט מאופיינת בדחף נוסף, חשוב לא פחות. היה זה יצר־התחרות.

החשש המתמיד פן העיתון המתחרה לוושינגטון פוסט, הניו־יורק טיימס, יקדים אותם במירוץ לחשיפת הקשורים בפרשת ווטרגייט, היה אולי הגורם המדרבן והממריץ החשוב ביותר לזריזות העיתונאית שגילו שני הרפורטרים הצעירים.

אני חוזר שוב לסיפורים של שני אלה, משום שלגבי הציבור הרחב הוא מהווה את הדוגמה המוחשית והטריה ביותר לצורת פעולתה של עיתונות־חוקרת.

היצר התחרותי הקיים בעבודת העיתונאי־החוקר אינו פסול. הוא מוכר לכל רפורטר מתחיל. בסופו של דבר הוא הגורם העיקרי, הדוחף להשגת הסקופים — אותן ידיעות עיתונאיות בלעדיות, שבפירסומן מתגאה כל עיתון ועיתונאי.

ייחודו של העולם הזה, בין השאר, מבוסס על אותה מוטיבאציה הקיימת אצל כתביו: להתחרות בעיתונות־החדשות־היומית ולהביא לפירסום ידיעות בלעדיות, שלא הופיעו קודם לכן בשום עיתון יומי אחר.

במקרים רבים ממשיכות אותן ידיעות להישאר בלעדיות לגבי קוראי העולם הזה. העיתונים האחרים, אם אינם מעתיקים אותן ומגישים אותן לקוראיהם כידיעות שלהם, פשוט מתעלמים מהן.

בשבוע שעבר חרג העולם הזה מהנוהג לשמור לעצמו ידיעה בלעדית. פרשה שלימה, שחשיפתה ולידתה היתה שייכת לאנשי מערכת זו, הובאה לידיעת אמצעי־התיקשורת האחרים עוד לפני שפורסמה בהעולם הזה.

■ ■ ■

אני מתכוון לאותה הסתעפות בחקירת פרשת אשר ידלין, הנוגעת לציורים הגנובים של הצייר צבי שור.

הסיפור התגלה, בדרך מקרה, בידי כתב העולם הזה, יגאל לביב, בעת ששוחח עם לאה סברדלוב, מי שהיתה מזכירת סיעת גח"ל בכנסת וידידתה של מלכה הרצברג, חברתו הקרובה לשעבר של אשר ידלין.

לאה, שאנשים מסויימים חושדים, משום מה, שיש לה מידע בפרשיות הקשורות באשר ידלין, היתה נתונה לאיומים טלפוניים בלתי פוסקים, עליה ועל בנה, שנועדו להבטיח כי תנצור את לשונה. כששוחח עמה לביב על כך, היא גילתה לו באקראי, כי מלכה הרצברג הביאה אליה להסתרה כמה ציורי־שמן מקוריים של הצייר צבי שור.

לביב, שכבר ראיין בעבר את מלכה הרצברג בביתה וחזה באוסף הציורים הגדול שלה, תמה לשם מה ביקשה להסתיר בבית חברתה דווקא את ציוריו של צבי שור, מכל הציורים שבביתה. הוא החליט לבדוק את התעלומה, נטל את לאה סברדלוב עם תיק הציורים אל הצייר הישיש, כדי שזה יזהה אותם. להפתעתם של לאה ולביב, טען אז שור, כי הציורים שהציגו בפניו שייכים לאוסף ציורים שנגנב ממנו בשעתו. הוא טען כי אחרי הגניבה התלונן במשטרה ואף הצביע על שמות שתי נשים שנחשדו על ידו בגניבה: מלכה הרצברג ושרה הרי, אחותו של אשר ידלין.

מאוחר יותר ביטל שור את התלונה משום ששוב לא היה בטוח עוד אם חשדו זה מבוסס, כך טען.

עם מידע זה בידו ניגש לביב למשטרה, מסר לאנשי מחלקת־ההונאות, החוקרים את פרשת ידלין, את כל שנודע לו. אלה החלו מיד לגבות עדות מלאה סברדלוב, חקרו אותה במשך למעלה מ־

השרברב מיכאל סימון כפי שצולם על־ידי צלם „העולם הזה"

מיסמכים בצינורות הביוב

שמונה שעות, על הדרך בה הגיעו התמונות לידיה ממלכה הרצברג.

על פי שיקולים עתונאיים אנוכיים, ניתן היה אולי להמתין עם מסירת המידע למישטרה עד אחרי הופעת גיליון העולם הזה עם הסיפור, או לפחות לעשות זאת במקביל. אולם במקרה זה הכריע רגש האחריות הציבורית את יצר התחרות העיתונאית.

למרות שהיה ברור, כי ברגע שיימסר המידע למישטרה לא יעברו שעות רבות והוא יגיע לידיעת העיתונים האחרים, נמסר כל המידע למישטרה יומיים לפני הופעת גיליון העולם הזה.

כך קרה, שעיתונים אחרים הקדימו את העולם הזה בידיעות על פרשת הציורים הגנובים, למרות שזאת היתה פרשה שנחשפה בלעדית ביד כתב העולם הזה. העולם הזה אומנם הופיע לראשונה עם הסיפור המלא והשלם של הפרשה, אולם הוא לא שמר על הראשוניות והבלעדיות.

כך, למשל, הבטיח העולם הזה ללאה סברדלוב שלא לגלות את שמה המלא, כדי לא לחשוף אותה לאיומים וללחצים נוספים. משום כך הופיעה לאה סברדלוב, שהיה לה תפקיד מרכזי בסיפור הציורים הגנובים, בשם לאה ס. בכתבת העולם הזה בשבוע שעבר. לעומת זאת, העיתונים שפירסמו את הפרשה על סמך המידע המישטרתי, פירסמו את שמה במלואו.

■ ■ ■

עינינו לא היתה צרה בטיפול העיתונאי שהעניקו האחרים לפרשה.

להיפך, העולם הזה שמח לספק כל מידע שהתבקש ממנו בנושא זה. אלא ששיתוף־פעולה זה לא היה דו־סטרי, רוב העיתונים, שפירסמו את הפרשה, הצניעו, או התעלמו מחלקו של העולם הזה בחשיפתה. כמה מהם היו הגונים דיים כדי לציין שפרשת הציורים הגנובים הגיעה לידעת המישטרה כתוצאה מחקירה שערך יגאל לביב. אבל גם אלה הזכירו את „העיתונאי יגאל לביב", מבלי לאזכר את העולם הזה. כאילו מדובר באדם פרטי הפועל בחלל ריק ולא במערכת חקירה וגילויים של עיתון.

דוגמה אופיינית להתעלמות מודעת ומכוונת זו, אפשר למצוא בסיפור הבא.

ערב הופעת גיליון העולם הזה האחרון עם סיפור הציורים הגנובים, קיבלנו פנייה ממחלקת החדשות של הטלוויזיה. אנשי המחלקה כבר ידעו, שהסיפור המלא עומד להתפרסם בהעולם הזה, ביקשו להיעזר בחומר שברשותנו. כיוון שמהדורת החדשות של יום שלישי עמדה לשדר ידיעה בפרשה, התבקשנו להמציא לטלוויזיה תמונות הקשורות לידיעה, עוד לפני שאלה התפרסמו ברבים מעל דפי העולם הזה.

נענינו ברצון לפנייה, תוך הצבת תנאי, שאם תשדר הטלוויזיה את הצילומים, היא תאזכר שהם שייכים להעולם הזה. נראה שתנאי זה היה צפרדע קשה מדי לבליעה. החליט מי שהחליט, שמוטב לוותר על הקרנת הצילומים הבלעדיים ובילבד שלא לאזכר את שמו המפורש של העולם הזה במהדורת החדשות.

ניחא.

אלא שבין הצילומים, שנמסרו לטלוויזיה, היה גם צילום של השרברב התל־אביבי, מיכאל סימון, שנקרא לתקן סתימה בצינורות הביוב בדירת אשר ידלין, גילה שם ערימת מיסמכים־מושמדים, שסתמו את צינורות בית־השימוש. יגאל לביב, שגילה בלעדית גם סיפור זה, ראיין את השרברב, שבינתיים הספיקו אלמונים לפרוץ אל בית־המלאכה שלו כדי לערוך שם חיפוש מיסתורי. צלם העולם הזה, פטר פן, צילם את סימון כשהוא מחזיק בידו את מנעול בית־המלאכה שלו שנוסר בידי הפורצים.

הצילום עמד להתפרסם בכתבה שהתייחסה לפרשת סימון. רק ברגע האחרון, בשל גודש המידע הכתוב, הוצאה הגלופה בדפוס ולא פורסמה. מה הופתענו למחרת

לאה סברדלוב

איומים ולחצים

היום, כאשר ראינו את התמונה מתנוססת בעמוד הראשון של ידיעות אחרונות.

בירור קצר העלה איך התגלגלה התמונה לידיעות אחרונות. לכתב ידיעות אחרונות, יוסי בר, נודע עוד ביום שלישי בלילה, שבידי הטלוויזיה נמצאות תמונות הנוגעות לפרשה, שצולמו על ידי העולם הזה. הוא ביקש מכתב הטלוויזיה, ניסים מישעל, לקבל את התמונות לפירסום.

זה טען כי אינו רשאי למסור לפירסום תמונות השייכות לעיתון אחר. אולם בר הפציר בו, הבטיח לא לפרסם את התמונות מבלי שיקבל על כך אישור מוקדם מאיתנו. כך הגיעה לידיו תמונת השרברב, של העולם הזה.

בר לא הצליח לאתר אותו לילה את אנשי המערכת, השאיר את התמונות במערכת עיתונו, תוך ציון מפורש שהן שייכות לנו ושאסור להדפיסן מבלי קבלת היתר. עורכי־הלילה התעלמו מהודעתו, פירסמו למחרת את תמונתו של סימון (ועוד תמונה של הצייר צבי שור) ללא ציון מקורן, או לפחות שם הצלם שצילם אותן.

למחרת, בכמה שורות בפינה, תיקן ידיעות אחרונות את עצמו. תחת הכותרת „השמטה" ציין סתמית, כי התמונות שפורסמו יום קודם לכן צולמו בידי צלם העולם הזה פטר פן.

■ ■ ■

לא הייתי מאריך בסיפור מאחרי־הקלעים זה, לולא איפיין את המגמה הכללית באמצעי־התיקשורת, להתעלם ולהמעיט בחלקו של העולם הזה בחשיפת פרשת אשר ידלין.

זה לא היה מקרה בודד וחד־פעמי. השבוע, למשל, יכולנו לגלות בכתבות רבות בעיתונות הישראלית, בנושאים שונים, עקבות של כתבות שהתפרסמו בשעתו בהעולם הזה. כך, למשל, נטלו עיתונאים מידע וקטעים מכתבות על ג'וקי ארקין או מנפרד כץ, הדביקו עליהם את שמותיהם ופירסמו אותם בעיתוניהם, כאילו טרחו בהשגת החומר ולא השיגוהו בעזרת מספריים בלבד.

התחרות העיתונאית היא לגיטימית — אך לא כשהיא נעשית תוך גזילת פרי עבודתם והישגיהם של אחרים.

הופיעו

והחלה החלוקה למנויים של 4 אלבומים נוספים מסדרת

גדולי
הציירים בעולם

מפעל האמנות הגדול בישראל

של בית ההוצאה המפורסם PHAIDON מאנגליה

בעריכת ד"ר חיים גמזו

עד כה הופיעו 14 האלבומים הבאים:

1. לאונרדו דה וינצ'י
2. ברויגל
3. סזאן
4. ולאסקז
5. פיקאסו
6. ואן־גוך
7. רמברנדט
8. רובנס
9. רנואר
10. מיכאל־אנג'לו
11. בוש
12. בוטיצ'לי
13. גויה
14. קונסטבל

ששת הכרכים הבאים יופיעו בחודשים הקרובים:

15. סרא
16. גוגן
17. טרנר
18. מאנה
19. האימפרסיוניזם
20. הסוריאליזם

בסך הכל יופיעו בסדרה הראשונה 20 אלבומים על גדולי הציירים בעולם. סדרת אלבומים שכמוה לא הוצעה לך בארץ והניתנת כאן לראשונה בעברית, ברמת הפקה בינלאומית.

בבריטניה ובעולם כולו נודעים אלבומים אלה בשל רמתם הגבוהה, נאמנותם המדוייקת של הרפרודוקציות הצבעוניות לציורים המקוריים ובשל מהימנותו של הטקסט המקיף והמלווה כל כרך.

מלאכת התרגום הקשה נעשתה במהלך תקופה ארוכה על-ידי מיטב המתרגמים בארץ, אשר שקדו להביא תרגום אמין ברמה גבוהה. עורך הסדרה הינו ד"ר יים גמזו, הידוע כבר-סמכא בינלאומי בנושא האמנות.

חברת „פיידון" (PHAIDON) בית-ההוצאה הבריטי של הסדרה היתנתה את הפקת הסדרה בעברית, בשמירה על רמה גבוהה ביותר של הדפסה, תוך שהיא פקחת על שלבי הביצוע.

כל אלה חברו יחד לתת בידך סדרה מרחיבת עין. 20 אלבומים גדולים (בכל כרך 48 עמודי רפרודוקציות צבעוניות מפוארות וכן 16 עמודי הקדמה והסבר), מודפסים על נייר כרומו משובח תוצרת חוץ.

תלוש לחתימה

לכבוד

תרבות לעם

תל־אביב, רחוב בארי 17, ת.ד. 18067, טלפון 234613

הריני מזמין את סדרת „גדולי הציירים בעולם", הכוללת 20 אלבומים מפוארים. (14 כרכים ישלחו לביתי מיד, 6 כרכים נוספים ישלחו אלי בתוך 3 חודשים).

☐ את הסך של 1850 ל"י (כולל מע"מ) אשלם בתשלומים. רצ"ב המחאה על סך —.250 ל"י כתשלום ראשון, והשאר בסך —.1600 ל"י אשלם ב־16 תשלומים חודשיים ושווים של —.100 ל"י כל תשלום. התחייבות זו היא החלטית ואינה ניתנת לביטול.

☐ המשלמים במזומן זכאים להנחה של 12.5%, דהיינו סך של —.1620 ל"י (כולל מע"מ).

שם .... ת.ז. ....

כתובת .... עיר ....

תאריך .... חתימה ....

מעתה ניתן להשיג את

„גדולי הציירים בעולם"

גם בתשלומים חודשיים נוחים

הפצה בלעדית: „תרבות לעם" תל-אביב, רחוב בארי 17, טלפון 234613 „רביבים" הוצאה לאור

מכתבים

לשרש את הסרטן!

בשמי ובשם רבים אחרים אני אומר לכם: כל הכבוד. או שסרטן זה, שאשר ידלין הוא רק חלקיק־אטום ממנו, יאכל את כולנו, או שנשמיד אותו עכשיו. בטוחני שאזרחים מכל המיפלגות מבקשים לראות מיסגרת כלשהי שלה יוכלו למסור מידע על השחיתות המשתוללת בכל מקום.

אליהו פריד, ירושלים

כל הכבוד על גילוי ופירסום פרשת ידלין, שאף־על־פי שבאה, כדברי השיל־טונות, זמן רב אחרי תחילת החקירה, אין ספק כי היתה גורם מדרבן לחקירה המישטרתית על כל היבטיה.

בן־ציון ארגוב, חיפה

איני מחסידיכם, אבל בעניין ידלין אני תומך בכם.

א. סרטן, חיפה

מה אתם רוצים מאשר ידלין? שמתם לב מה היא הסיסמה המתנוססת כסמל קופת־חולים? — „קח!" אז אשר ידלין לקח את סמל הקופה ברצינות, ולקח.

יהושע מילוא, תל־אביב

בעזרת קצת דימיון וחוש־הומור אפשר להפוך את הסדר של האותיות בשם „אשר ידלין", ואז מקבלים: „ישראל דין."

אריה בר, חיפה

אלה הן עשרת הדיברות, שאותן חייב לשנן היטב כל איש־ציבור רם־דרג וחבר־מיפלגה בכיר בישראל:

עושר; שוחד; רמאות; תאווה; הדל־פה; דיברי־רכיל והסתה; בצע; רולטה; ואלוטה; תהילה. ראשי התיבות מצטר־פים ל„עשרת הדיברות". זוהי, לפחות, התמונה המתקבלת מדיברי אשר ידלין כפי ששודרו בטלוויזיה, ושבהם נטען כי הוא איש העולם הזה.

שמואל איילון, תל־אביב

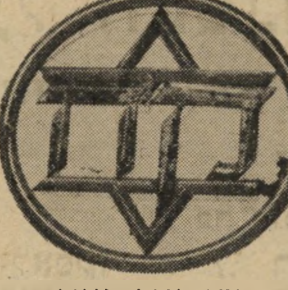

סמל קופת־חולים
הסיסמה היא „קח!"

באיזו שימחה ששו עיתוני ישראל, לפני מעצרו של ידלין, לצטט בהבלטה את האשמתו כי כל החשדות כלפיו הן פרי דמיונו של „עיתונאי מושחת המופעל על־ידי חוגים פליטיים." למרות שלאחר־מכן ענו כל אותם עיתונים אמן אחר כל גילויי העולם הזה, לא מצאו לנכון להתנצל על שהתייחסו כך להתגוננות נואשת של אדם שעולמו חרב עליו.

דליה ענבי, רחובות

האקדמיה ללשון העיברית מציעה לכ־נות מוסד ציבורי בשם מ ש ח ת ה. זה ודאי יעזור למחוקק להחליט שהשחיתה כשרה. ולא במיקרה נבחר השם „קופת־חולים" למוסד זה. כי קופות כאלה אין להן זכות קיום בחברה בריאה.

יקותיאל דגן, לוד

מי בתור?

האם פרשת אשר ידלין היא פתיחתה של תיבת־פנדורה, או נעילתה? סבורני כי לא צריך להפריז ולהגזים בניפוח הפרשה. במקום לראות את השלילי בתו־פעה שאותה מייצג אשר ידלין, כדאי לר־אות גם את החיובי שבעצם האפשרות לחשיפת הפרשה. על כך מגיע כל הקרדיט לשרי המישפטים והמישטרה וגם לראש־הממשלה, שלא חיפו על ידלין וטישטשו את הפרשה — דבר שוודאי התפתו לע־שותו ברגע הראשון. השאלה היא אם כך ינהגו גם להבא, כשיסתבר שאשר ידלין אינו סימפטום יחידי, אלא בובה ראשונה בסידרה, שבנפילתה עלולה להפיל עוד ועוד בובות מהצמרת.

גיל טנאי, תל־אביב

הסכנה שבפרשת אשר ידלין היא שב־עתיד, גם כאשר ידביקו עלילות־שווא ל־איש־ציבור וזה ינסה להתגונן באמצעי־התיקשורת לא יאמין לו איש. אני־עצמי השתכנעתי מהופעותיו של אשר ידלין בטלוויזיה, והאמנתי לו שאורבים לו בפינה ומבקשים את דמו. עכשיו אני לא יכול לסלוח לעצמי על כך.

מ. ניסים, באר־שבע

מדוע חוקרת המישטרה רק את החשדות על העבירות הפרטיות של ידלין, ולא את מעשיו בתחום הציבורי. שם עשה אותם

המעשים אבל למען המיפלגה? אם בקופת־חולים נהג כך, יש להניח שבאותן דרכים פעל גם כשהיה מזכיר חברת־העובדים. על החקירה ללכת לאחור, ולראות מה ואיך פעל ידלין בכל שנות פעילותו הציבורית, כביכול.

אורה שנהר, רמת־גן

בזה אני מציע את מועמדותו של אשר ידלין לתואר העובד המצטיין 77—1976. אני תיקווה שהוא האיש אשר יזכה בפרס המיבצע.

ב. לה., תל־אביב

השר לא הכחיש

בעיתונכם (העולם הזה 2041) יצאתם בכותרת האומרת באופן ברור ששר־הביט־חון שמעון פרס, העלים ביודעין אמיתות מרות על הבעירה בהקדש המוסלמי במערת המכפלה. באחד העיתונים טען השר שלא היה ואין ברשותו מידע על דברים מעין אלה. אם אתם צודקים, עליכם להגיש בג"ץ על אמירות שר־הביטחון, ואם טעות בידכם עליכם להתנצל. לא די בפירסום תופעות שליליות. עליכם, כמפרסמי המידע, להמ־שיך במאבק.

בני אנקורי, כפר־סבא

● שר־הביטחון, שמעון פרס, לא הכ־חיש את המידע שפורסם בהעולם הזה בקשר לשריפה במערת המכפלה.

רגליים חולות

בגליון ראש־השנה, בכתבה על גוש־אמו־נים, נכתב כי המנהיג הרוחני של גוש־אמונים, הרב צבי יהודה הכהן קוק, סובל ממחלת־רגליים קשה. באותו גיליון, בכת־בה „לווינגר מדבר" אומר לווינגר כי „גוף עם רגליים חולות הוא חולה ומפריע לעבודת הראש."

האם בכך חותר הרב לווינגר תחת מנהיגותו של קוק, ושואף לרשת את מקומו?

יצחק שביב, נתניה

הפנאטים יושבים בבית

אינני חסיד מובהק של גוש־אמונים, אך אי־אפשר לברוח מהמציאות העכשווית של החיים במדינה, כאשר כמעט הכל רודפים כסף, כסף וכסף, בעוד האידיאליסטים והמגשימים היחידים הם אנשי גוש־אמו־נים ובעיקר הצעירים חובשי הכיפות הסרו־גות, החדורים אמונה תוך נכונות להקרבה אישית המתבצעת על־ידם הלכה למעשה. אינני מקבל את התיזה שאחרי הפנאטים נוהרים המונים. פנאטים הם אלה היוש־בים בבית ומחכים שאחרים ימחו ויפגינו למענם.

מזל קרניאל, ירושלים

יפה עושה העולם הזה, כשהוא מביא את הנביא ירמיהו כדוגמה לאיש שקול ומתון אשר ראה את הנולד והיה אישיות

בלק טבק
black-tabak
לגברים בלבד!
לגברים, כמו
שנשים אוהבות...

עץ הזית

יש לנו תשובה
★ מבצע מיוחד ★
עד 30,000 ל"י
הנחה
דירות גינדי
סניף ראשי. הרצל 59. ראשון־לציון

המנוי
קיבלת חשבון,
אנא, פרע אותו
בהקדם.
מחלקת המנויים

חסוך כסף! ספרים יד שניה! — אנו מוכרים, קונים ומחליפים ספרי לימוד, ספרי קריאה וספרי אמנות בכל השפות.
★
„לוטוס", ת"א. רח' אלנבי 101
(מול בית־הכנסת הגדול)

מכתבים

בפני עצמה. אולם אין העיתון מזכיר את האזהרה החשובה ביותר של הנביא, המהווה מוטו לכל נבואותיו: „מצפון תיפתח הרעה.” הסכנה האמיתית בשקפת בימינו לישראל ולעולם מן הצפון הרוסי הקומוניסטי, ולא מן הקנה הרצוץ המצרי, או מן הפלסטיני היושב בעזה ומהכנעני היושב בשכם ובחברון.

את גוש־אמונים והרב משה לווינגר אפשר להשוות עם הקבוצות הלאומניות שפעלו בימי עזרא ונחמיה, שקמו אחרי שיבת העם לארצו. קבוצות לאומניות אלה אכן האמינו, כי עם ישראל זכאי לרשת את כל העממים הקטנים היושבים בארצו, ודגלו באפליות גזע ובפרובוקציות כלפי המיעוטים הזרים. אך מכאן ועד להשוואות בין גוש־אמונים לגיבורי מרד הקנאים?

ללא אותן התמרדויות „קטנות” של הקנאים היהודים נגד שילטון הזר — ספק אם בכלל היה עם ישראל מוסיף להתקיים. ללא אותן שלהבות מעטות שהציתו אש בלבבות היהודים בכל העולם, אין ספק כי לא היתה רוח מורשת ישראל מוסיפה לנשב. אם היום אנו מכנים את עצמנו יהודים וגאים בכך — אין זאת אלא בגלל אותם גיבורי המרד ובזכותם. בבואנו לעשות מעשה נבון ולגנות את הראוי לגינוי — ניזהר לבל נכתים גם את שמם של אלה שבזכותם אנו גאים במה שהננו.

י. יזבק, ירושלים

ליקחי העבר

במאמרו „מחדל ושמו ישראל קניג” (העולם הזה 2042) כותב עבד אל סלאם מצראווה, בין השאר: „אני חושב שיש אנושיות והומאניות בכמה חוגים ציוניים...”

יש גם דיעה אחרת בנושא, ואותה אפשר למצוא ביומנו של משה שרת, הציוני הדגול (מעריב, 15.10), למשל: „...ובכן, צדוק צדקו תעמלני ערב, כל המסיתים והמשסים, שאנו שופכים חמת־זעמנו עליהם בשל דיבותיהם ועלילותיהם, כשהם מכריזים כי פנינו לכיבוש ולהתפשטות ואין קץ לתאוות השתלטותנו, ועל כל פנים אנו מהווים סכנה לכל ארצות־ערב שמסביבנו!” ועוד הוא אומר שם: „נוכחתי לדעת, כי אין לנהל את מדינת־ישראל (הציונית) בדורנו בלי תרמית ובלי הרפתקנות.” הו, התמימות הקדושה של האזרח הערבי מצראווה!

אליעזר פומרנץ, נהריה

הפרקים המובחרים מיומניו של משה שרת, כפי שהם מתפרסמים במעריב, חייבים לשמש חומר־לימוד חובה למסוגלים להשוב. עשרה מוגים למטושטשים מדעת ושלא־מדעת. חומר־שינון מילה במילה, כדי ללמוד מן העבר מה ניתן למנוע בעתיד.

מאיר טולדנו, חיפה

האח האובד

כתבתכם על הבדואי היהודי (העולם הזה 2042) היתה מאד מעניינת, אך לדעתי צריך לשאוף לנסות לעזור למצוא פיתרון מהיר לבעייה, ואני סומך עליכם שאתם בהחלט מסוגלים למלא משימה קשה זו. עד כמה שאני זוכר, הרי לפני כ־12 שנים הופיעה בעיתונכם, במדור „במדינה” כתבה על אחת הבנות של מישפחת סבטון, שהוזכרה כבת שטענה שהילד הוא שלהם. אז כתבתם כי בקפה לוי, בבית רומנו, עובדת צעירה בשם שרה סבטון, שראתה צעיר אחד נכנס לקפה שבו עבדה ובאותו רגע דימתה אותו לאחיה ואז נפלה והתעלפה. הצעיר ניצל את המהומה, וברח. לאחר־מכן טענה הצעירה שזה אחיה. חבל שהגיליון אינו נמצא ברשותי, כי הוא בטח היה עוזר לפתרון הבעייה.

יאיר קינן, יפו

ביוואן היה הראשון

בעיתונכם (העולם הזה 2042) פורסמה אימרתו של מנכ״ל מישרד ראש־הממשלה, עמוס ערן, אודות ההיסטוריה המתייקרת. למעשה אין זה פסוק מקורי כלל. אניורין ביוואן המנהיג הסוציאליסטי האנגלי, שהיה שר־הבריאות בשנים 1951—1945, ונודע כמתנגד חריף של אטלי, היה האיש שאמר פסוק זה לראשונה.

נתן שלזינגר, תל־אביב

הלנה רובינשטיין מציגה את

המרעננים

Courant

דאודורנט לאשה

בניחוח מעורר ומסעיר
נוסף בך הרגשת רעננות ונועם.
Courant דאודורנט
במיכל התזה מהודר
חסכוני ונוח לשימוש -
להרגשה רעננה ומטופחת
במשך שעות ארוכות

Men's Club

דאודורנט לגבר

בניחוח גברי מרענן
ובאיכות מעולה.
Men's Club דאודורנט
במיכל התזה גדול, חסכוני
ונוח לשימוש -
להרגשה נמרצת ובוטחת
במשך כל שעות היום והלילה

הלנה רובינשטיין/מדע היופי

יש לנו תשובה

★ מבצע מיוחד ★

עד 30,000 ל״י

הנחה

דירות גינדי

סניף ראשי. הרצל 59. ראשון־לציון

מכתבים

אין עונש־מוות

תחת הכותרת „עשי אצלנו ילד" פירסמתם בעיתונכם (העולם הזה 2038) כתבה על צעירות בהריון שפיתרונן היחיד, כביכול, לפי ההלכה היהודית, הוא סקילה או מוות אחר. קביעה זו היא השמצת הדת היהודית, ונוגדת באופן מוחלט את האמת. הריון ללא נישואין אינו מהווה, לפי ההלכה, עבירה שעונשה סקילה ולא שום מוות אחר. אין כל עונש מוות על כך. נא פרסמו תיקון בהתאם.

דב ליבנה, תל־אביב

מסיבות אמצע־השבוע

התגלגלה לידי חוברת העולם הזה, ובה כתבה של רחל המרחלת על מודל חדש של מסיבות אמצע־השבוע „נוסח מר סמי טוויג". הרעיון ממש יוצא־מהכלל, ואם החתיכות מסכימות, מי אני שאתנגד. ניתן להוסיף ולשפר את השיטה. כאשר נערה/אשה/גרושה או מבוקשת, תיענה לדרישות

ותהיה „כרטיס־ביקור" משכנע לנשיאה אותה על זרועו, ותהיה מוזמנת למסיבת אמצע־השבוע כשהרכב המוזמנים הוא שני עורכי־דין, רופא־מתמחה, אדריכל אחד וחצי־פוליטיקאי — עליה להצטייד, בנוסף ל־90—60—90, גם בתיק־המלצות אישי. תיק זה יציג את חמודותיה ואת מידת הצלחתה בעבר. הדבר יחסוך גישושי ומישושי סרק, וימנע צער ועוגמת־נפש לשני הצדדים. הדבר יביא גם לכיוון נוסף במסיבות, שהחלו להיות כל־כך סטנדרטיות.

י. כהנוביץ', צה"ל

פתח של תיקווה

עוד בגיליונכם האחרון (העולם הזה 2043) קבעתם („ויאט־נאם ישראלית" במדור „יחסים מרחביים"), „ברור כי כל המתרחש לאורך הגבול הישראלי (עם לבנון) נעשה בהסכמת האמריקאים ותוך תיאום עמם ועם בעלי בריתם החדשים — הסורים."

אין מחלוקת לגבי מה שנוגע לאמריקאים. אבל יש ספק לגבי מה שנוגע לסורים. מאורעות השבוע האחרון מציבים סימן־שאלה מעל קביעה זו שלכם. אילו היו הסורים באמת משתפים־פעולה עם מה שמתרחש בדרום לבנון, אפשר היה רק לברך על כך. כלום אין זה צעד להתקרבות ולהבנה בין ישראל וסוריה? הסורים היו מאז ומתמיד אוייביה הקיצוניים של ישראל. אפילו בשעה שמדינות־ערב האחרות היו מוכנות להידברות עקיפה עמנו, המשיכו הסורים להחרים ולהתנגד לכל מגע עם ישראל.

והנה, אירע מה שאירע בלבנון ונוצרה קונסטלציה חדשה, בה מוכנה סוריה לחזור בה מעקשנותה המסורתית ולהודות כי שיתוף אינטרסים בינה ובין ישראל יכול להוביל להבנה. הבעיה היא, שהשיתוף האמיתי הוא בין הסורים והאמריקאים ולא בין הסורים והישראלים, או הסורים והנוצרים בלבנון. האמריקאים הצליחו לרתום את הסורים למרכבת המדינות הערביות בעלות האוריינטציה המערבית, כמו סעודיה ומצרים. כתוצאה מהסכם ריאד עשויה גם אש"ף להיות נתונה להשפעה מערבית ולהשתחרר מהתלות בסובייטים. אולי זהו פתח־התיקווה לתחייתו של הסדר הנראה באופק.

אברהם ימיני, תל־אביב

הדרך למִילְיוֹן יותר קצרה!

עכשיו בלוטו
פרס ראשון-לפחות חצי מיליון ל"י
ומצטבר עד מִילְיוֹן ל"י!
בכל שבוע עשרות אלפי זכיות!
הסימון להצלחה שלך!
מחיר מילוי הטור (2 טבלאות) 2½ ל"י
מפעל הפיס

גלריה תוראל
רח' ז'בוטינסקי 3, תל־אביב, טל. 241628
מזמינה לתערוכתו של
מ. ינוקא
תערוכת מיניאטורות M. K. 1
הפתיחה
ביום ראשון 7.11.76 בין השעות 19.00—24.00
שעות הביקור: בימים א'—ה' 11.00—13.00 — 18.00—21.00
שישי 11.00—13.00 — שבת 18.00—21.00

יש לנו תשובה
★ מבצע מיוחד ★
עד 30,000 ל"י
הנחה
דירות ג'ינדי
סניף ראשי. הרצל 59. ראשון־לציון

סטילה
עושה לך
עיניים

העיניים שלי רגישות והרחצה בבריכה או בים נגמרה תמיד עם עיניים אדומות וצורבות. עכשיו, עם סטילה, הכל אחרת. אני יוצאת מן המים. מטפטפת שתי טיפות של סטילה, והצריבה נעלמת במהירות (וגם האדמומיות).
בכל בתי המרקחת
אביק

„העולם הזה" 731
תאריך: 1.11.51

לפני 25 שנה

גליון „העולם הזה" שיצא־לאור לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר בת שלושה עמודים תחת הכותרת „האילמים ידברו". הכתבה דנה בבית־ספר תל־אביבי לחרשים ולאילמים, שבו משתדל קומץ זעום של מורים לתקן את עוול הטבע.

בגליון „העולם הזה" לפני 25 שנה הורחב מדור „במרחב" על־פני שני עמודים שלמים, והוקדש לשתי כתבות ממצות על הנעשה בתוך שתיים ממדינות המרחב: תורכיה ומארוקו.

כשער הגליון, תמונתו של שחקן ה„קאמרי" יוסף ידין הלקוחה מן הסרט „ארבעה בג׳יפ" שיצא באותה תקופה אל מסכי בתי־הקולנוע. בעמוד האחורי של השבועון הובאה תמצית עלילת הסרט, בלוויית תמונות מתוכו. אגב, „ארבעה בג׳יפ" הוקרן לפני שבועות מיספר, בהקרנה חוזרת, בטלוויזיה הישראלית.

„לכל הארצות פרט לגרמניה" ★ גם על שר־האוצר

לעמוד בתוך כמו כולם ★ מי כבש את יפו

★ האיש שהאשים את בגין כ„פושע־מילחמה"

העם

מעז יצא סוכר

האזרח ישב ליד הרדיו, האזין לתוצאות הבחירות בבריטניה, ומשך בכתפיו כששמע שמיפלגת־העבודה * סולקה מן השילטון. לרגע קט עלה על דעתו מה עצום המרחק שעבר בשנים כה מעטות.

רק לפני שש שנים הקשיב אותו אזרח בנשימה עצורה לידיעה כי אותה מיפלגת־העבודה הגיעה לשלטון בבריטניה. ליבו גאה בתקווה: עתה יסתדר הכל, יתנו כמה אלפי סרטיפיקטים **.

שאלה גדולה היא אם היתה קיימת מדינת ישראל בשנת 1951 לולא בגדה מיפלגת־העבודה בהבטחותיה בצורה כה גסה ב־1945. כיום יכול היישוב רק להודות לה על כך, ולומר שמעז יצא סוכר, או לפחות סכארין.

המעמד השני

ריקוד הבדונים השיכורים

„מה היה כאן? רעידת אדמה?" שאלה זו התעוררה אצל רבים מעוברי כביש הרצליה. בפינה הצפונית של המחנה, שרה אווירה שהזכירה את ציוריו של מארק שאגאל: העיירה היהודית במיזרח־אירופה. ריקוד של בדונים שיכורים, הפוכים בחלקם על גגותיהם, קרועים ודלתות הנפתחות השמיימה.

הרוחות של תושבי האוהלים באותה מעברה היו סוערות. הבדונים היו מאיכות גרועה. במקום שיהיו בעלי דפנות כפולים, דומים לאלה שהיו זוכים בהם התושבים הוותיקים יותר של אותו יצור־כלאיים בין אוהל וצריף הקימה הסוכנות הפעם, כנראה מחוסר־חומרים, בדונים בעלי דופן בודדת. הבד להכנת הבדונים נלקח מאוהלים שלא היו עוד ראויים לשימוש, והיה מתפורר בידיים.

כיוון שיותר קל להילחם בבדונים מאשר באיתני־הטבע החורפיים, הותקפו הבדונים. כחמישים איש שילהבו איש את רעהו, עלו על שכונת הבדונים והרסוה.

למחרת הופיעה המישטרה. באיחור של 24 שעות, בשעה אחת לפנות־בוקר. השוטרים אסרו ארבעה עולים, והלכו. כיוון שתושבי המחנה לא הורשו לצאת מבדוניהם בזמן ביקור המישטרה במחנה נפוצה דיעה בין דייריו שהארבעה נאסרו על סמך חשד בהשתייכות לקומוניזם.

בבוקר צעדו 400 אנשים מריי־לב לעבר תחנת־המישטרה בכפר־סבא, ותבעו לשחרר את חבריהם. המישטרה סירבה, ואיימה לפזר את ההפגנה בכוח. על־פי החלטת ועד המעברה התפזרה לה ההפגנה. שניים מהנאסרים שוחררו מייד, והיתר ישבו ארבעה ימים בכלא, ובזאת חוסלה הפרשה.

אך על חטא חייב לבוא עונש. משום שתושבי המעברה סירבו להתגורר בבדונים בעלי דופן בודדת, החליטה מחלקת־הקליטה של הסוכנות היהודית שלא להקים במעברה בדונים בעלי דופן כפולה.

---

* הכוונה למיפלגת ה„לייבור" שעלתה לראשות הממשלה בבריטניה בהנהגת קלמנט אטלי, עוד קודם שנדמו תותחי מילחמת־העולם השנייה.

** תעודות־כניסה לארץ־ישראל בתקופת המנדט הבריטי. מטרת הסרטיפיקטים היתה להגביל את מיספר היהודים הנכנסים לארץ.

אירגונים

סימלי הטומאה הוכשרו

משך שתים־עשרה השנים האחרונות, מאז החל הרצח המאורגן של שישה מיליוני יהודים, נשא היישוב משטמה, עויינת יותר מכל אומה אחרת, לגרמנים בשל גרמניותם. נוכח סיפורי־הזוועה הפכו אדמת גרמניה והגזע הגרמני לסימלי־טומאה.

משהפך היישוב מדינה והמוסדות ממשלה, ניסתה האחרונה, משך שנים, להתעלם ממציאותה של גרמניה על־פני כדור־הארץ. על דרכונים ישראליים, שהוצאו על־ידי מישרד־העלייה, * הוטבעה חותמת: „לכל הארצות פרט לגרמניה". בתחילת החודש פורסמה לפתע (אם־כי לאחר משא־ומתן ממושך עם הנהלת הסוכנות היהודית ונציגה נחום גולדמן) הכרזה מטעם קאנצלר בון ד"ר קונראד אדנאור, שהכריז כי ממשלת בון והעם המערב־גרמני מוכנים להתפשר עם מדינת ישראל והעם היהודי על־ידי מתן פיצויים, טבין־ותקילין. מישרד־החוץ ניסח תשובה, הריצה לבית־החולים הר־סיני בניו־יורק, אל משה שרת שאושפז שם. שר־החוץ הוסיף עליה מיספר מחמאות דיפלומאטיות והבטיח לעיין בדבר.

גם שולחנות רחוב. הפגנות של גופים מאורגנים נגד התוכנית כולה החלו בניו־יורק, שעה שהוועד היהודי־אמריקאי הכריז חרם על כל משא־ומתן. החלטה דומה קיבלה גם אגודת־הסופרים. מרכז בית"ר בתל־אביב החליט שאין די ב„הפגנות נגד ההחלטה" ויצא במסע כרזות־קיר, שלח את חבריו בזוגות־זוגות אל מישרד־החוץ בקרייה *, אל הוועד־הפועל של ההסתדרות ברחוב אלנבי, אל ביתו של ראש־הממשלה בשדרות קרן־קיימת.

היישוב התחלק לשתי אסכולות מנוגדות. המעשיים ביניהם נטו לרעיון קבלת שילומים בתקופה שמצב המדינה יכול לשמש תירוץ ללקיחת מטבע זר גם מהשטן עצמו. האחרים זעקו: „לא נמכור את דם מישפחותינו במארקים עלובים."

16 איש נענו למודעה שהופיעה בחרות ** וקראה לאסיפה שתארגן את הצד המינהלתי של מיבצע־ההחתמה ההמוני נגד משא־ומתן ישיר עם גרמניה.

אהוד, ממושקף, בעל לשון רהוטה ושוטפת, ישב ד"ר יעקב רובין, עורך חרות, ומזכיר תנועת החרות, מאחרי שולחנו וגילגל בדברים שהדירו את שנתו שבועות וימים. הוא החליט להקים „ועד על־מפלגתי עם אישי ציבור מכל החוגים והשכבות, למניעת מגע ישיר והכרה מדינית בגרמניה."

כוונת התעמולה, שסיומה יוכתר במיבצע־החתמה המוני, היא יותר מאשר הפגנה סתמית נגד „החרפה למדינתנו שהיא התנכרות לצוואת־הנקם של מיליוני הטבוחים למישפחותינו, פרצה במוסר הציבור שתגרום לתוספת ירידת מוסר במדינה, שסופה להכרית את אחרית האחריות הציבורית והרגש הלאומי."

בדעתו של ד"ר רובין להקים מיפקדת־מיבצע בכל רחבי הארץ, לארגן ועדים ציבוריים, אירגוני עולים, סיורים קולקטיביים מבית לבית, נקודות־החתמה בערים ובמושבות.

אם יצליח המבצע, ישפיע הלחץ על מישרד־החוץ לוותר על תוכניתו בדבר משא־ומתן לקבלת בצע־כסף, ומשה שרת יחזור בו מהפרת הבטחתו בישיבת הכנסת הידועה, בזמן הדיון הכספי על השילומים: „לא ייתכן כל מגע ישיר עם גרמניה."

---

* בשנים הראשונות לכינון המדינה, מולאו כמה מתפקידי מישרד־הפנים, ביניהם טיפול בדרכונים, על־ידי מישרד־העלייה.

* מישרד־החוץ שכן באותה תקופה בקרייה בתל־אביב, מאחר שכל הנציגויות הזרות בארץ לא הכירו בירושלים כבבירת־ישראל.

** יומון „תנועת החרות" שהופיע באותה תקופה, ופשט את הרגל מאוחר יותר.

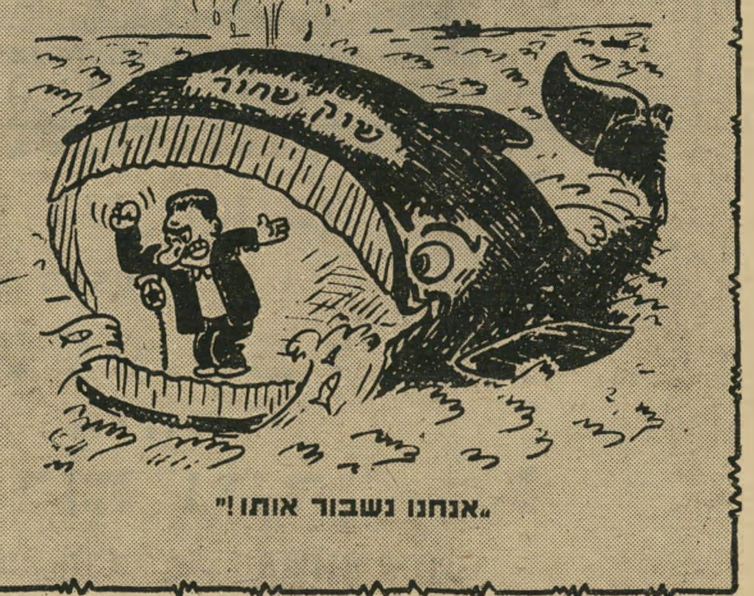

„אנחנו נשבור אותו!"

אנשים

● כאשר **בכור שיטרית** הפך בשלישית שר־מישטרה, חיכה לו תפקיד יוצא־דופן: תושב שכונה רמת־גנית, שנתקל בסירוב תחנת־המישטרה המקומית לסלק נחש מחצרו, צילצל אל שר־המשטרה, ביקשו להתערב בדבר. כעבור חצי־שעה הופיע שוטר מזויין בתת־מקלע בחצר המתלונן, והשמיד את הנחש.

● בהופיע שר־האוצר **אליעזר קפלן**, בזכות היותו חבר הסתדרות העובדים וזקוק לרופא־שיניים, במירפאת קופת־חולים ירושלמית, הוא נתקל בתור של אנשים שלא ניאותו לסידור שלפיו יתקבל השר על־פי הזמנה מוקדמת. צעק אחד האנשים: „הוא יכול ללכת לרופא פרטי!"

● מלבד ניתוחים־כלכליים של נאום שר־המיסחר־והתעשייה **ד"ר דב יוסף**, גילה עיתונאי אחד עדות נאמנה לביקורתו המוקדמת של ראש־הממשלה *. בכל הנאום חסרה מילת החיבור ,את׳, כמקובל בכל נאומי ראש־הממשלה.

● השבוע נתקל **ישראל רוקח**, ראש עיריית תל־אביב, בגל מיכתבי־מחאה של בתי־החינוך של העובדים ** שהחזירו חלק מ־250 כרכי הספר „כיבוש יפו" (תיאור התקפת אצ"ל על מנשיה) שציווה לחלקם בין סיפריות בתי־הספר. הנימוק: „הספרים מהללים את כת הפורשים."

● אותה שעה זכה **מנחם בגין**, שסיפרו „המרד", יצא לאור בתירגום אנגלי, בשבחים כראש האירגון הצבאי הלאומי, מעורבים בביקורת קטלנית. חבר הפרלמנט הבריטי, **ריצ׳ארד קרוסמן** ***, שנחשב כמומחה לענייני ישראל מאז היותו חבר הוועדה האנגלו־אמריקאית, הישווה את עורך־הדין הפולני — ששירת כקורפוראל בצבא, ונטל לידיו את הפיקוד על האירגון הצבאי הלאומי — לפושע־מילחמה מסוג הגנראלים הגרמניים.

● בהשיג **הפרופסור אליעזר ליפא סוקניק**, ארכיאולוג ואבי הרמטכ"ל **ייגאל ידין** 8500 דולר (3000 לירות ישראליות) מ**אבא הלל סילבר** **** להוצאה עיברית ואנגלית של המגילות הגנוזות, שהן פרי תגליתו, מסר את המטבע הזר למישרד־האוצר. אך השבוע זכה הפרופסור ביחס מייוחד, כאשר האוצר הקציב מטבע זר להשלמת התמונות בלונדון, למרות הסירוב הכללי להקצבת מטבע זר, על־מנת לרכוש מזון בסיסי לתושבי המדינה.

---

* דויד בן־גוריון.

** באותה תקופה היה החינוך מפוצל בין הגושים הפוליטיים, ולהסתדרות היתה מערכת־חינוך שהתרכזה ב„בתי־חינוך". מאותה תקופה נותר ה„חינוך הדתי־ממלכתי", הנתון בידי המפד"ל, ו„החינוך האגודאי" המתנהל על־ידי אגודת־ישראל.

*** קרוסמן היה מייסדו של השבועון הבריטי „ניו סטייטמנט", ונודע מאוחר יותר כאחד ממנהיגיה של מיפלגת ה„לייבור".

**** מנהיג יהודי ארצות־הברית במשך תקופה ארוכה.

מכתבים

רציחות קטנות

בתגובה לכתבתכם על הציידת טרי יעקובוביץ׳ (העולם הזה 2042), אני תמהה מניין יש לגבירה יעקובוביץ׳ החוצפה להתלונן על עוולות הנעשות בהתאחדות לכלבנות בארץ, בזמן שהיא עצמה עושה עוול גדול, בקפדה ללא רחמים והצדקה חייהן של חיות־בר הסרות־הגנה, ההופכות „מעדנים במיטבחה״. אני פונה אל הציי־דים באשר הם, אנא, אל תעודדו את הנוער שלנו להשתתף ב„רציחות הקטנות״ שלכם.

ציפי מור, תל־אביב

טיסות המיוחסים

נמסר לי שבגליון העולם הזה (2041) הופיע מאמר שבו הוזכר שמי בקשר לטיסת אל־על שבה טסתי בחודש ינואר 1976. היה זה נחמד לגלות שהפכתם אותי ל„מיליונר״, על כל מה שמילה זאת מיי־צגת. הייתי רוצה לדעת אם אני מיליונר בלירות, דולרים, רובלים או ינים יפאניים — כדי שאוכל להתנהג בהתאם.

הסיבות להימצאותי במחלקה הראשונה במטוס, באותה טיסה, הן כדלהלן:

1. לא היו מושבים פנויים במחלקת־התיירים בטיסה זו, בעוד שבמחלקה הרא־שונה היה מקום פנוי. לכן, הוזמנתי על־ידי הקברניט למחלקה־הראשונה, לשבת במקום שלא נוצל.

2. אני מחזיק ברשיון־טייס לנתיבי־אוויר מס׳ 1197509, וכמחזיק רישיון כזה, אירוח במחלקה הראשונה הוא נוהג מקובל רגיל וידוע.

3. ולבסוף, עלי לציין שהיתה לי הזכות להיות בין ראשוני הטייסים שעזרו להקים את חברת אל־על אחרי שירותי במח״ל בזמן מילחמת העצמאות. כולנו עבדנו קשה מאד באותה תקופה, בתנאים מסוכנים ות־מורת תשלום פעוט. אני רואה בהזמנתי לטוס במחלקה הראשונה תגמול סימלי של חברת אל־על והבעת הערכה לאותו שירות במשך שנות הקשיים והמאבקים של ההתחלה.

דן לנארט, הרצליה

● איש אינו בא לשלול את זכויותיו של לו לנארט, וגם לא את זכותה של חברת **אל־על** להעניק לו מקום במחלקה הראשונה — תמורת כרטיס שרכש למח־לקת־התיירים. אולם כל זאת, בתנאי שיש־לם את הפרש המס בין זה החל בין כרטיס במחלקה הראשונה וכרטיס במחלקת־התיי־רים. המדינה אינה חייבת להעניק פטור ממס לבעלי זכויות כלו לנארט. מלבד זאת, אם רישיון־הטייס שלו אומנם מזכה אותו במושב במחלקה הראשונה, מדוע היה צורך לציין שכל המקומות במחלקת־התיירים באותה טיסה היו תפוסים? הרי בין כה וכה היה הקורא לנארט זוכה במושב פטור ממס במחלקה הראשונה?

עד כה פירסמתם שלוש רשימות של אישי־ציבור ונכבדים אחרים שיצאו את הארץ בטיסות במחלקה הראשונה של אל־על כשכולם, פרט לטדי קולק, לא שילמו מס־נסיעות כחוק. תסלחו לי על שאלת

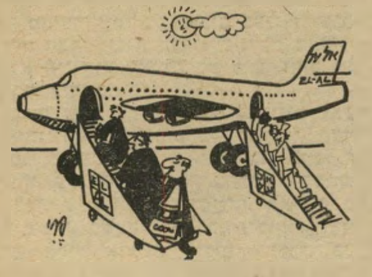

תם: מה עם השופטים? האם אף אחד ממאות השופטים במדינה לא יצא את הארץ השנה? ואם כן, האם החרימו השופ־טים את חברת אל־על? ובאיזו מחלקה טסו? ואם טסו במחלקה הראשונה, האם שילמו גם את מלוא המס החל על כרטיסים בטיסות אלה?

אם השופטים אמנם טסו במחלקה הראשונה בתשלום מלא, כולל המס, מתעו־ררת השאלה מדוע הם מכריזים השכם והערב ש„בתוך עמנו אנו יושבים״. אם אומנם שילמו את מלוא הכרטיס במחלקה־הראשונה מכיסם, מדוע שומעים אצלנו כל־כך הרבה את הטענה ש„משכורות ה־שופטים אינן מאפשרות להם רמת־חיים הולמת״?

שימחה ניר, באר־שבע

חדש מקונצרן גרונדיג:
3 באחד
מערכת הסטריאו המשולבת
STUDIO 3010

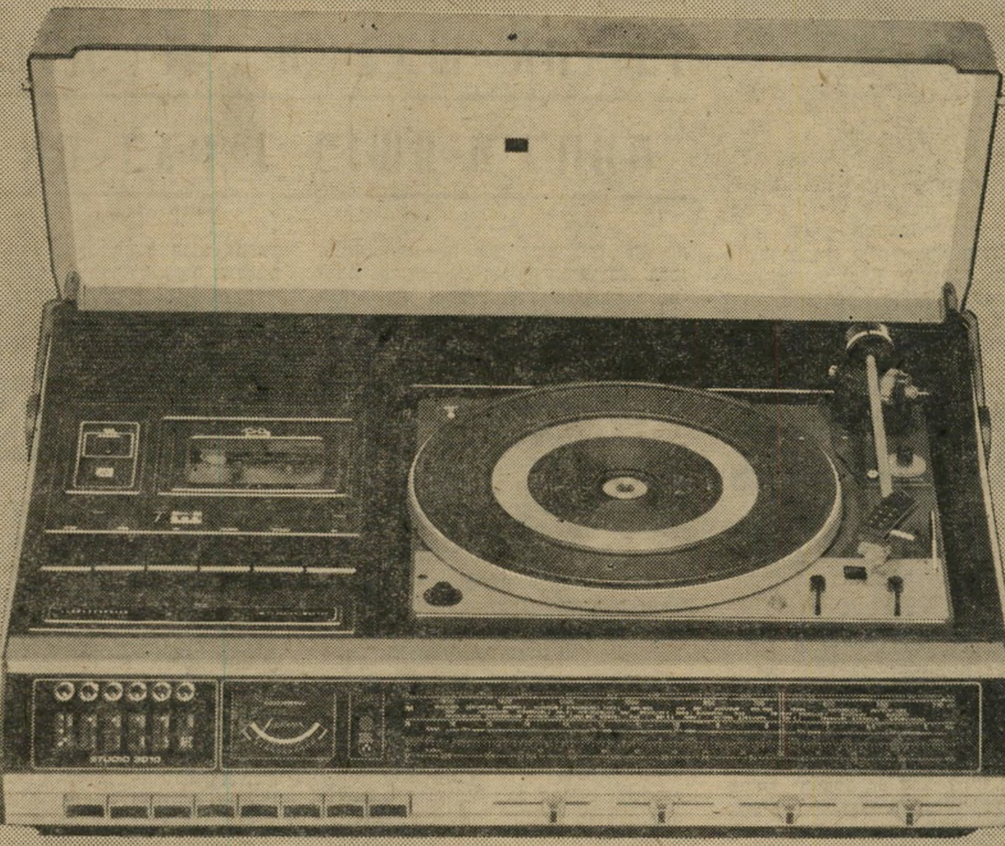

מעכשיו תוכלו להנות מהמערכת המשולבת החדשה ביותר של קונצרן
גרונדיג הגדול ביותר באירופה.
המערכת המשולבת 3 באחד
הינה המילה האחרונה בצליל, בעיצוב ובגמר המושלם. המערכת כוללת:
* טיונר עם רדיו 4 גלים + 6 תחנות FM, לחצנים אוטומטיים + פטיפון עם ראש מגנטי DUAL 1225
* טייפ קסטות CR 02 * רמקולים 35 Watt כ״א.

בקשו הדגמה בחנויות המובחרות.

GRUNDIG

סוכנות גרונדיג: ת״א, רח׳ נחלת בנימין 70, טל. 54666

יש לנו תשובה
★ מבצע מיוחד ★
עד 30,000 ל״י
הנחה
דירות ג׳ינדי
סניף ראשי. הרצל 59. ראשון־לציון

פרק שני בדו"ח על תוצאות המילחמה בלבנון: צעיקה חוסל, חזית־
הסירוב איבדה את כוחה, ופת"ח שולט באירגון שיצא
מחוזק מן המיבחן הגורלי

בתוככי אש"ף

כאשר נדמו התותחים והשתתקו המיקלעים ברחבי לבנון השותתת־דם, היה המצב על הקרקע בערך כך:

כארבעים אחוזים של המדינה היו כבושים בידי הצבא הסורי.
כשלושים־וחמישה אחוזים היו תפוסים בידי הכוחות הנוצריים.
כעשרים־וחמישה אחוזים היו תפוסים בידי הקואליציה האש"פית־מוסלמית־שמאלית.

מאחר שאש"ף הוא השותף הבכיר בקואליציה זו, והוא החולש על הכוחות הצבאיים והביטחוניים בשטח, ניתן לומר כי שטח זה מהווה עתה בסיס של אש"ף.

מיהו אש"ף, השולט במיני־מדינה זו?

אין זה עוד אותו האירגון, שנגרר לפני שנה ורבע, בעל־כורחו, לתוך המערבולת של מילחמת־אזרחים שהוא לא רצה בה, ושהוא ביקש להימנע ממנה כימעט בכל מחיר. אש"ף של נובמבר 1976 שונה מאד מאש"ף של ראשית 1975, כשם שהיישוב העברי בארץ, בראשית 1949, היה שונה בתכלית מהיישוב שהיה קיים בסוף 1947.

שנה של מילחמה שינתה את המציאות לבלי־הכר.

כאשר הופיע יאסר עראפאת בוועידת ריאד, ולאחר־מכן בוועידת־הפיסגה בקאהיר, הוא הופיע כנציג של גוף שהחזיק מעמד במילחמה צבאית ממושכת ואכזרית מול כוחות עדיפים אדירים, שניצח במאבק המדיני, והמהווה עתה גורם חשוב ועצמאי בעולם הערבי.

עסקן או עיתונאי בישראל המוסיף כיום לדבר על אש"ף כעל „אירגון המחבלים" — מעיד על עצמו שהוא כסיל חסר־תקנה.

„זבנג וחלס"

לפני שנה וחצי היה אש"ף נתון במערכת קשה של אילוצים.

אומנם, תנועת פת"ח (ששלטה גם אז באש"ף) קמה על בירכי העיקרון שעל העם הפלסטיני לקחת את גורלו בידו, לפרוק מעליו את עול האפוטרופסות של מדינות־ערב, ולהוות גורם עצמאי, מעין מדינה־בדרך. אך קיים היה פער ניכר בין העיקרון לבין המציאות.

אש"ף היה משועבד במידה רבה למדינות ערביות שונות, ובעיקר לסוריה. העורף שלו היה בסוריה. רבים ממישרדיו וממיתקניו שכנו שם. השילטון הסורי ראה את עצמו כאפוטרופוס של אש"ף, ותבע מן האירגון צייתנות והליכה־בתלם.

הוא כפה על אש"ף גייס חמישי סורי, בדמות תנועת אל־צעיקה. הוא סיפח לצבא הסורי כמה מן הגדודים של צבא־השיחרור־הפלסטיני, שאיבדו כל זיקה אמיתית להנהגת

מאת
אורי אבנרי

אש"ף והפכו חלק בלתי־נפרד מן הצבא הסורי.

למעשה נמנעה מהנהגת אש"ף (קרי: הנהגת פת"ח) כל אפשרות לנהל מדיניות עצמאית, בהתאם לאינטרסים הפלסטיניים כפי שהובנו על־ידה. היא נאלצה, ברוב המיקרים, להיגרר אחר המדיניות הסורית, שנקבעה על־פי האינטרסים הסוריים, הן במערך הגלובאלי, הן במערך הפנים־ערבי.

כל זה השתנה בעיקבות המילחמה.

ברגע זה מהווה אש"ף גורם עצמאי מכל הבחינות. האפוטרופסות הסורית התמוטטה בסערת הקרבות. זו הפעם הראשונה בתולדותיו יכול אש"ף לנהל מדיניות עצמאית־באמת.

מובן שאין לו עצמאות טוטאלית — כשם שאין כזאת לשום מדינה בעולם. על אש"ף יהיה להתחשב ביחסי־הכוחות בעולם הערבי, לתמרן בין הכוחות, להתחשב ברוחות המנשבות במרחב. אך כיום הוא יכול לעשות זאת על־פי החלטתו ושיקוליו שלו, מבלי לקבל תכתיב.

אם תהיה עתה התקרבות אש"פית־סורית, למשל, לא תהיה זו עוד כניעה של אש"ף לרצון סורי. אסד ועראפאת נפגשים כשני ראשי־מדינות שווי־מעמד. אם ימצאו כי האינטרסים שלהם מחייבים התפשרות כלשהי, יעשו זאת. אך שוב לא יהיה זה קשר חד־סיטרי. הסורים יצטרכו להציע הצעות, לתת תמורה, להתחשב ברצונות הפלסטיניים, אם ירצו למתן את העמדה האנטי־סורית הקיצונית של אש"ף.

ימי האולטימטומים הסוריים חלפו, יחד עם החלום הסורי של „זבנג וחלס".

„אלטלנה" פלסטינית

פריקת עול ה„אפוטרופסים" באה בד־בבד עם השינויים הפנימיים באש"ף. שני התהליכים היו מקבילים וקשורים זה בזה.

יאסר עראפאת
גורם עצמאי

בימי האפוטרופסות הסורית, גדל ותפח בקרב אש"ף האירגון הקרוי „חלוצי מילחמת־השיחרור העממית", הידוע יותר בשם זרועו הצבאית, אל־צעיקה, („הברק"). הוא הוקם על־ידי הסורים אחרי מילחמת ששת־הימים, במטרה ברורה להטיל את מרותו על אש"ף ולדחוק את רגלי פת"ח, בעל האוריינטציה העצמאית. בעזרת הכסף הסורי והנשק הסורי גדל האירגון במהירות רבה, עד שעבר על־פני „החזית העממית" והגיע כימעט לממדי כוחו של פת"ח עצמו. בוועד־הפועל שנבחר ב־1969 כבר היו לו שני חברים מבין 13. מנהיג אל־צעיקה, זוהיר מוחסין, קיבל להלכה את הפיקוד על כל הכוחות הלוחמים של אש"ף.

כל זה התנדף בעשן המילחמה. אחת התוצאות החשובות של מילחמת לבנון היא החיסול המוחלט של אל־צעיקה — מעין פרשת „אלטלנה" פלסטינית.

הדבר בוצע במכת־מחץ אחת. להנהגת פת"ח הגיעו ידיעות מוסמכות, מפי מודיעים בצבא הסורי, שאל־צעיקה עומדת לחולל הפיכה בקרב אש"ף, להדיח את עראפאת ועמיתיו, ולהשתלט על אש"ף מבפנים. הדבר נעשה, כמובן, בתיאום עם ההתקפה הסורית, שמטרתה העיקרית היתה לחסל את אש"ף ככוח עצמאי.

חצי־שעה לפני המועד שנקבע על־ידי אל־צעיקה לביצוע ההתקפה, הלמו כוחות פת"ח. 21 סניפים של אל־צעיקה בביירות נכבשו במכת־

(המשך מעמוד 11)

פתע, ללא שפיכות־דמים. ראשי האירגון הושמו במאסר של פת"ח.

למחרת היום נערכה פעולה דומה בשאר הערים שבפיקוח אש"ף — טריפולי בצפון, צידון וצור בדרום, וערי־השדה. את הפעולה ניהל אבו־עיאד, איש־המיבצעים של פת"ח, בהיעדרו של עראפאת מלבנון.

מאותו רגע חדל אל־צעיקה מלהתקיים. לוחמי האירגון עברו בהמוניהם לשורות הצבא של פת"ח, שלחם נגד הצבא הסורי. היה זה טיבעי, כי אנשי־השורה של אל־צעיקה — אותם שהיו פלסטינים, ולא סורים — היו בעלי תודעה לאומית פלסטינית. וברגע שנוכחו לדעת כי סוריה מנסה לשבור את אש"ף, הבינו כי מקומם עם אש"ף. עריקה המונית דומה היתה משורות הגדודים הסוריים של צבא־השיחרור־הפלסטיני, שחייליהם עברו לצד הפלסטיני.

כיום קיים אל־צעיקה רק בסוריה ובאיזור־הכיבוש הסורי בלבנון. הוא פועל שם כסוכן סורי גלוי. במחנה הפלסטיני האמיתי, הוא חדל להוות כוח. ראשיו ממשיכים לשבת במעצר באיזור האש"פי.

כך נפטר פת"ח לא רק מן המתחרה הגדול ביותר שלו, אלא גם מן הסוס הטרויאני שהוחדר אל תוכו, ושהפריע לו לפעול באופן עצמאי.

הגנה, אצ"ל, לח"י

חשוב לא פחות, אך שונה במהותו, היה התהליך שצימצם את כוחה של „חזית הסירוב".

האירגונים המאוגדים ב„חזית־הסירוב" לא היו גדולים מעולם. דימויים מחוץ למחנה הפלסטיני היה תמיד גדול הרבה יותר מאשר בשטח. הדבר נבע מן העובדה שאירגונים אלה התקשרו עם גופים אידיאולוגיים וטרוריסטיים ברחבי העולם, ואימצו לעצמם סלאנג מהפכני שהיהי חיקוי המארכסיזם האופנתי של השמאל החדש. הם משכו אליהם את האינטלקטואלים הפלסטיניים, שחיפשו ברק אידיאולוגי, ושלא נמשכו אל פת"ח הממוסד, שאינו מייחס חשיבות לאידיאולוגיות. סופר מחונן כמו רסאן כנפאני, שנהרג על־ידי פצצה ישראלית בביירות, משך תשומת־לב עולמית אל אירגונו של ג'ורג' חבש.

חזית־הסירוב היתה חשובה לא בשל כוחה ומיספר לוחמיה, שהיו מצומצמים, אלא בשל הקול התעמולתי הרם שלה. הווטו שלה על כל מעשה, שיכול היה להוביל לעבר הסדר עם ישראל, היה חזק, והגביל מאד את כושר־הפעולה של הנהגת־אש"ף הפת"חית.

למרות העויינות הקיצונית שבין כמה מאירגוני חזית־הסירוב ובין סוריה, היוו שני מחנות אלה לשונות של צבת שביניהן נלחצה הנהגת אש"ף. ככל שגבר הלחץ הסורי מצד אחד, נאלץ עראפאת להדק את היחסים עם חבש ושות', כדי לעמוד מול הלחץ, דבר שמנע ממנו כל פתיחות פוליטית.

האירגונים העיקריים של חזית־הסירוב היו:

- **החזית העממית לשיחרור פלסטין,** של ד"ר ג'ורג' הבש, שהתיימרה להיות מארכסיסטית, ושהיו לה קשרים בינלאומיים מסועפים.
- **החזית העממית לשיחרור פלסטין — המיפקדה הכללית,** של אחמד ג'בריל, גוף קטן יותר, שהתמחה במיוחד בפעולות־טרור.
- **פלג חדש של החזית** שהתפלג לא־מכבר, בהנהגת ודיע חדאד, מי שהיה עוזרו וידידו של חבש. זהו הגוף שביצע את כל מעשי־הטרור האחרונים, כמו פעולת אנטבה, הרצח בנמל־התעופה באיסטנבול, וכו'. גוף זה משתף פעולה עם עיראק.
- **חזית השיחרור הערבית,** המורכב מסוכנים עיראקיים.

(אירגונו של נאיף חוואתמה, החזית העממית הדמוקרטית לשיחרור פלסטין, קרוב יותר לפת"ח, למרות ציביונו השמאלי.)

כל המערך הזה איבד את מרבית חשיבותו והשפעתו במילחמת לבנון.

התהליך היה טיבעי, והוא מובן מאליו לכל הזוכר את מילחמת־העצמאות של ישראל. בתקופת הטרור נגד הבריטים זכו אצ"ל ולח"י בפופולריות רבה, בשל מיבצעיהם הנועזים וגבורת חבריהם. בהשוואה אליהם, נראתה ההגנה אפורה, פחדנית ועלובה. אך ברגע שהחלה המילחמה, הפכו גדודי ההגנה לבסיס הצבא העיברי, לוחמיה זכו בתהילה בקרבות קשים ומרים, אלפי הרוגיה האפילו על זכר עולי־הגרדום.

הכל הבינו כי אצ"ל ולח"י הפכו בלתי־רלוואנטיים למצב החדש. דויד בן־גוריון שבר את שני האירגונים האלה בקלות (בפרשת אלטלנה ורצח ברנאדוט). יחידות אצ"ל ולח"י, שסופחו במאוחר לצבא־ההגנה, נתקבלו שם בלי התלהבות, ואף בזילזול, על־ידי אנשי ההגנה, שכבר היו אז חיילי־שדה ותיקים ומנוסים.

זהו תהליך בלתי־נמנע כאשר מילחמת־מחתרת מתחלפת במילחמת־שדה סדירה, ואותו הדבר עצמו קרה בלבנון.

הדוגמה של ז'בוטינסקי

הצבא הפלסטיני הלוחם הוא של פתח. זהו הצבא המחזיק עתה בידיו את הנשק הכבד — תותחים כבדים, מרגמות, קצת שירין. חייליו הביסו את הכוחות הנוצריים בחלק הראשון של המילחמה, ועמדו בהצלחה בפני התקפת־המחץ של הצבא הסורי הסדיר, בעל העדיפות העצומה, בחלק השני שלה. הוא זכה בתהילה בעיתוני העולם. קציניו וחייליו בוטחים בעצמם. הוא מחזיק בשטחים של לבנון, ויש לו מינהל אזרחי, מישטרה ושירותי־ביטחון.

כל בר־דעת הבין כי לולא צבא זה, היו הפלסטינים בלבנון נשחקים ונשחטים — וביניהם גם חברי אירגוני־הסירוב, שתרומתם לקרבות היתה מבוטלת.

גם היחס למעללי הטרור השתנה. חייל פלסטיני, שעמד בקרבות בלתי־פוסקים במשך יותר משנה, שעמד בשדה מול התקפה של טנקים וששכב בשוחה תחת מטר של פגזים כבדים — איך ירחוש כבוד לטרוריסט דהו־זוכס, היורה בנשים וילדים בנמל־תעופה זר?

מצב זה מאפשר עתה לאש"ף לגנות פעולות־טרור בפה מלא, ובשורותיו הולך וגדל מיספר המנהיגים התובעים לעשות זאת.

לפחות אירגון אחד נשבר כליל. אחמד ג'בריל נתגלה במהלך הקרבות כסוכן סורי, והושם במאסר על־ידי פת"ח. אירגונו התפלג, וחדל להיות גוש משמעותי.

שאר האירגונים עדיין קיימים, אך חשיבותם פחתה לאין־שיעור. הם התגמדו לעומת פת"ח, הן מבחינת הכוח, הן מבחינת הגודל, הן מבחינה רעיונית.

גם זו נקודה חשובה. בעבר היה קיים הדימוי של האירגונים הקטנים, הלוחמים, הנמרצים, העיקביים, לעומת פת"ח הגדול, הכבד, חסר־המרץ והבלתי־עיקבי. כיום, הדימוי הוא שונה לחלוטין: האירגונים הקטנים נתגלו כגופים שעיקר כוחם הוא בדיבורים ובפעולות־סרק טרוריסטיות, ואילו פת"ח הוא הגוף שהגשים את העצמאות הפלסטינית, שהגן עליה בשדה, שפרק את עול האפוטרופסים הזרים וסילק את הסוכנים מבית.

בעבר איים חבש לא פעם בפרישה מאש"ף ובהקמת אירגון חדש. הוא אף עשה את הצעד הראשון, כאשר פרש מן המוסדות העליונים של האירגון. אולם כעת הוא מהסס, ואין הוא מוכן לעשות את הצעד השני. להיפך, הוא [illegible] מבקשים לסלק אותו, או לדחוף אותו החוצה. הוא גם חושש מעריקת אנשיו ומהצטרפותם לשורות פת"ח.

בוויכוחים במחנה הפלסטיני מובאות עתה, בלי היסוס, דוגמות ציוניות. מוזכרת לא־פעם הדוגמה של זאב ז'בוטינסקי, שאיבד את עולמו ברגע שפרש מן ההסתדרות הציונית, וניסה להקים „הסתדרות ציונית

סרט יוצא דופן - על רומנטיקה ומיסתורין

„מן המעולים שבסרטי המתח-חובה לראות!!" דיילי ניוז

„הנאה מושלמת ויוצאת דופן!!" טיים

ההזדמנות השנייה

OBSESSION

קליף רוברטסון ג'נבייב ביג'ולד

סרטו של בריאן דה פלמה

מוסיקה: ברנרד הרמן (נהג מונית) תסריט: פול שריידר (נהג מונית)

שבוע 2 „דקל" ת"א, 9.30, 7.15

ממוצ"ש 6.11.76 „קרן" באר-שבע

גולן

שבעה כוכבים בע"מ

יש לנו תשובה

★ מבצע מיוחד ★

עד 30,000 ל"י

הנחה

דירות גינדי

סניף ראשי. הרצל 59 ראשון־לציון

MECAP

הנעל הספורטיבית

אופנתית-קלה-חזקה

יוקרת איטליה

להשיג בחנויות המובחרות

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

הד"ר מרדכי זידמן

הוצאת רשפים

גיטרות ★ אקורדיונים

כלי־נשיפה ★ אורגנים

מיתרים ★ תופים

השאלה ◆ מכירה ◆

תיקונים

גינזבורג מוסיקה

אלנבי 48 (ליד רח' גאולה) ת"א,

טל: 03-57773

נוסד ב־1940

חדשה". מוזכרות גם דוגמות אצ"ל ולח"י, בשהלקח ברור: העתיד הוא עם הגוף המרכזי, הממוסד, שרק הוא יכול להקים מדינה וצבא.

אחד הסממנים למצב החדש הוא יחסה של ממשלת עיראק. זו לא הסתפקה, בעבר, בהקמת אירגון־פידאיון נפרד משלה (אותה „חזית השיחרור הערבית", שלא הצליחה ביותר) אלא גם ניהלה תככים נגד פת"ח. היא שיחדה את נציג אש"ף בבגדאד, אחד המדאני, וקנתה למעשה את כל הסניף של אש"ף בעיראק. נוצר מצב מביך, כשהנציג בבגדאד דיבר בשם אש"ף ופת"ח, למרות שלא סר למרות ההנהגה ולא היה אלא סוכן עיראקי.

באחרונה תוקן מצב זה. עיראק נאותה לקבל נציג חדש, מנאמני פת"ח, המייצג אתה את התנועה בבגדאד — ואילו הסוכן סולק.

המיזבח של מאקיאוולי

יש למצב החדש השלכה נוספת, שתתגלה בעתיד כחשובה ביותר.

אש"ף לא השתחרר רק מן האילוצים הפנימיים ומן האילוצים הבינערביים, אלא גם מן האילוצים הגלובאליים.

במשך שנים היתה ברית־המועצות האפוטרופוס הבינלאומי של אש"ף. מצב זה עשוי עתה להשתנות.

האפוטרופסות הסובייטית לא באה בנקל. אחרי מילחמת ששת־הימים הוסיפה ברית־המועצות (ויחד עימה רק"ח בישראל, והמיפלגה הקומוניסטית בירדן) לדגול בהחזרת הגדה המערבית לשילטון ההאשמי. היא התייחסה בביטול אל אש"ף ובחשדנות אל פת"ח.

אחמד ג'בריל
במעצר

רק בהדרגה ובאיטיות רבה השתנתה העמדה הסובייטית. מוסקבה הבינה כי אש"ף הוא הסוס המנצח, והחלה מעבירה את הימוריה אליו. אולם גם זה לא היה מיפנה מהיר או שלם. לא פעם נתקבל עראפאת במוסקבה בצורה מעליבה, על־ידי פקידים זוטרים. רק בראשית שנות ה־70 החליטה ברית־המועצות לחבק את אש"ף חיבוק מלא.

מילחמת לבנון העמידה את מוסקבה בפני ברירה קשה. על־פי ההיגיון, היתה צריכה לתמוך במאבק אש"ף והשמאל הלבנוני. אולם מוסקבה חששה לאבד כליל את סוריה, הבסיס החשוב האחרון שנותר לה במרחב. גם כשסוריה החלה זזה במהירות לעבר ארצות־הברית, לא רצו הסובייטים לתת לו את הדחיפה לעבר המערב.

על מיזבח החשבון המאקיאוולי הזה הקריבו הסובייטים את יחסיהם עם אש"ף. הם נטשו את הפלסטינים בשעתם הקשה ביותר — ושום פלסטיני לא ישכח זאת במהרה.

הטנקים שדרסו את החיילים הפלסטיניים היו מתוצרת סובייטית. החלפים והפגזים הסובייטיים הוסיפו לבוא ממוסקבה לדמשק במהלך הקרבות.

כל אונייה סובייטית יכלה לפרוץ בגלוי את המצור שהוטל על נמל צידון, שהיה בלתי־חוקי מכל הבחינות — אך שום אונייה סובייטית לא הופיעה.

היו כמה הצהרות מילוליות, מסוייגות ומתונות ביותר, שפורסמו במוסקבה. הן התנגדו ל„התערבות זרה", ייסרו בעיקר את ישראל, והביעו תמיכה סתמית בפלסטינים. אך הן לא היו מלוות בשום מעשה שהוא.

הפלסטינים מאמינים כי ארצות־הברית היא שתיאמה את הכוחות שהסתערו מארבעה הכיוונים על הפלסטינים בלבנון — הנוצרים, הסורים והישראלים. אולם הם יודעים גם כי הסובייטים לא חשו לעזרתם בשעת צרה. אין ספק שמסקנתם תהיה שאל להם לסמוך על שום מעצמת־על, ושעליהם לכלכל את מעשיהם בזירה הגלובלית על־פי האינטרס הפלסטיני הבילעדי.

אינטרס זה אומר שאי־אפשר להשיג את היעד הפלסטיני — מדינה פלסטינית בגדה וברצועה — אם האמריקאים יתנגדו לכך.

בניגוד לדימוי שנצטייר לא־פעם בעולם, פת"ח אינו תנועה שמאלית. הוא הדין לגבי אש"ף כולו. הברית עם הסובייטים היתה ברית של נוחיות, בתקופה שבה לא [illegible] ברירה. אך אין היא נובעת ממניעים אידיאולוגיים.

[illegible] הוא תנועה לאומית קלאסית, בלתי־אידיאולוגית פלוראליסטית מבחינה [illegible]ית. אין לו מצע סוציאלי. לפי הגדרות מארכסיסטיות, זוהי תנועה לאומית „בורגנית־מתקדמת". אין ספק שרוב רובם של מנהיגי פת"ח ואש"ף הם, במושגים אירופיים, אנשי מרכז או ימין־מתון. לקומוניסטים אין שום השפעה בצמרת אש"ף, ואין הם מיוצגים במוסדות הביצועיים של האירגון. הגוף הפרו־סובייטי היחידי, זה של חוואתמה, הוא כוח מבוטל בשטח.

שום דבר אינו מפריע עתה לאש"ף לבצע תזוזה מכרעת לעבר ארצות־הברית — אם הדבר ייראה לו כדאי.

(המשך בעמוד 18)

יש לנו תשובה
★ מבצע מיוחד ★
עד 30,000 ל"י
הנחה
דירות ג'ינדי
סניף ראשי. הרצל 59, ראשון־לציון

אלביט
מחשבים בע"מ
למפעלינו בחוף שמן ובחוף הכרמל התפנו מיספר מקומות
למרכיבות אלקטרוניקה
זוהי ההזדמנות שלך לרכוש מקצוע בתנאי עבודה נוחים, בחברה צעירה ומתקדמת
★ מיספר מקומות מצומצם לרוצות לעבוד במישמרות בתנאי שכר מיוחדים.
★ תנאים טובים במיוחד למרכיבות מיומנות.
★ הסעות מאורגנות.
על המעוניינות לפנות ישירות למחלקת כוח אדם — אלביט מחשבים בע"מ, חוף הכרמל (מחיפה אוטובוס מספר 45)
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים ת.ד. 5390 חיפה, מחלקת כוח אדם. סודיות מובטחת.

חידושים מהפכניים של חברת פולרואיד
פילים ושיטה חדשה של חברת פולרואיד המאפשרת פיתוח מיידי של תמונה צבעונית בגודל 18 עד 24 ס"מ הוצגו לראשונה ביריד הצילום הבין לאומי בפוטוקינה — קלן שנערך בספטמבר האחרון בגרמניה.
תהליך הפיתוח מאפשר לצלמים להגיש עבודה מוגמרת בצבע, מייד לאחר ביצוע הצילום. החידוש מהווה שלב מהפכני בעולם הצילום וריתק את מיטב אנשי המקצוע המתכנסים מדי שנתיים ביריד, במטרה לצוד חידושים ולהתעדכן.
במיוחד התעניינו בנושא, צלמים מקצועיים בעלי מכוני צילום גדולים ומוציאים לאור של מגזינים צבעוניים אשר הביעו את רצונם לאמץ את השיטה להדפסה מהירה של תמונות צבעוניות הנלוות לרפורטז'ות אקטואליות.
מר ליאון דגון, מהנהלת החברה המייצגת את פולרואיד בישראל הודיע כי השיטה והפילים יגיעו לישראל כבר בחודש מאי הקרוב.

„שוופסי"־קולה" תפעיל הממשלה

קנתה את הממשלה ב־18 מיליארד ● על ההסכם חתמו רה"מ ומנכ"ל החברה ● הממשלה תמשיך בהרכבה הנוכחי ● תתחייב להימנע מפעולות נגד בטחון־המדינה ומפורנוגראפיה ● העיסקה תחסוך כמיליארד מתקציב המדינה ● בקבוקי „שוופסי־קולה" יחולקו חינם לציבור לפי רמת־ההכנסות ● כל חברי הממשלה ישאו על חולצותיהם הכתובת „שוופסי־קולה ישראל" ●

שווּפסי־קולה עדיין לא מפעילה את הממשלה, אבל את בטאון ה־סטודנטים הירושלמי „פי־האתון" היא כבר מפעילה.

„היום הזה", עיתון ספק־פוליטי ספק־מיסחרי, קנה את „פי האתון" מיד אגודת הסטודנטים של האו־ניברסיטה העיברית, והוא ידפיס ויפיץ אותו חינם בקמפוס הירו־שלמי — ביחד עם „היום הזה" עצמו.

עסקני הסטודנטים, אשר מכרו את בטאונם של 20,000 איש (ה־משלמים מיסי אגודה נכבדים, בין השאר למטרת הוצאת ביטאון) מנמקים את העיסקה בחסכון הכס־פי שהדבר מביא לאגודה. לעזאזל החיסכון הכספי! אם אין כסף, תדפיסו סטנסילים. אם אין כסף — ותרו על משכורות לעורך ולכות־בים, קוויזלינגים שכמותכם.

עורכי „פי־האתון" התחייבו ב־פני „היום הזה" להימנע מהתבטאות נגד המדינה ולא לפרסם פור־נוגראפיה. מיהו הפירסומאי או ה־תעשיין או המצביא־לשעבר שיח־ליט בעבור הסטודנט מהי פורנו־גראפיה או מהי התבטאות נגד ה־מדינה? מיהו יצרן־המשקאות ש־יימנע פורנוגראפיה מעיתונות־סטודנטים?

צעד מעין זה יכול היה בכל מקום להוות סיבה מספקת להשבי־תת לימודים, להפלת האגודה ולפי־טורי המערכת. צעד כזה יכול היה בכל מקום להוות סיבה מספקת ל־החרמת העיתון ועיתון־האב. אבל אצלנו סטודנטים זה שכר־לימוד ו־תקצירים ומילגות. למי איכפת, ל־עזאזל, מי קונה מה. ולמי איכפת שאותם עסקנים שהיום מוכרים עי־תון מחר ימכרו מדינה. העיקר ה־בי.איי., והעיקר הקביעות.

אמש בטלוויזיה:

במיסגרת מדורנו מ ע ק ב, נמשיך לעקוב אחר כ ל ב ו ט ק, ששברה ב־אחרונה גם שיאים טלוויזיוניים.

כתב כ ל ב ו ט ק יצא, לפני שבו־עיים, עם טייפ (רשמקול) והקליט קו־לות כלשהם בנושא כלשהו. אחר־כך חזר עם הטייפ והחומר המוקלט לאול־פן־הטלוויזיה. באולפן לחץ מנחה־ה־תכנית על כפתור־הטייפ והמצלמה צילמה אותו (את הטייפ) בזום־אין מרהיב־עין. הצופה המאושר יכול היה לחזות בטייפ ואף לשמוע את הקולות — פלא שעשוי היה להדהים בעוצמתו, אילמלא הומצאה מצלמת־הסרט ב־שילהי המאה הי"ט ואיפשרה גם לצלם את בעלי־הקולות.

לפני שבוע נשבר השיא שוב:

לילד אחד היתה טענה נגד עיריית תל־אביב. הילד הובא לאולפן, עיריית תל־אביב לא. הילד סיפר בקיצור על בעייתו, ומשסיים פנה המנחה אל מכ־שיר־הטלפון, כדי להשיג תגובה, ואנו יכולנו לחזות בפילאי החיוג המודרני. אחרי נסיונות מביכים ומזכירות מצח־קקות קיבל לבסוף המנחה את דובר העירייה וקולו המטושטש בקע מא־פרכסת הטלפון, כאילו נמצא הדובר בחללית בדרך לסאטורן. עם קול ה־דובר הופיעה על המסך תמונת בניין רב־קומות. (אחד מידידי הכותב, אדם הבקי באדריכלות, גילה לכותב בשיחה פרטית כי זהו כנראה בניין עיריית תל־אביב).

וכך התנהלה השיחה העירנית בין המנחה־המטלפן לבין תמונת־הבניין־המדבר־בקול־של־חללית במשך דקות ארוכות, ולכותב — שהוא מאזין ותיק לטלוויזיה — לא נותר אלא לעיין ב־אחד מז'ורנליו האהובים, לצלילי הת־לונה הסימפונית.

ולעתיד, החליט הכותב, כי ישתמש רק בקולו של מכשיר הטלוויזיה וכך, מבלי להפסיד מידע כלשהו יוכל לש־לם אגרת־רדיו בלבד. זה לא רדיו?

איפה הדמוקראטיה

הכותב מוחה נגד השלילה ה־מחפירה של זכויות־יסוד אזרח־יות, הנגרמת לו מזה תשע שנים.

אמש נבחר לנשיאות האדם אשר ישלוט בכותב ויעצב, ישי־רות, את גורלו במשך ארבע ה־שנים הבאות.

למרות הניזכר לעיל, מונעים מן הכותב לבחור במועמד הנר־אה לו כמתאים לתפקיד אחראי זה ומאלצים אותו להסתפק ב־בחירות לרשות המקומית היש־ראלית בלבד — רשות שהיא מוני־ציפאלית בעיקרה.

מצב זה הוא בלתי־נסבל, ויש לתקנו בהקדם.

בעייה הורמונאלית בשחמט

שערורייה מבישה נחשפה באו־לימפיאדת השחמט, כאשר הת־ברר כי נשות נבחרת ישראל מזרי־קות לעצמן הורמונים גבריים כדי לשפר את יכולתן.

פרשת ההורמונים נחשפה ל־אחר שרשרת הניצחונות הרצופים של נבחרת־הנשים הישראלית. מומחי־שח קבעו כי הישראליות מגלות „יכולת גברית ממש."

כדי למנוע הישנות מקרים דו־מים, הבטיחו מארגני התחרויות כי להבא תיערכנה בדיקות־מין קפדניות בכל נבחרות הנשים. כן נשקלת אפשרות חלוקת המשתת־פים לבתים לפי נפח מוחם (מוח נוצה, תרנגול, חצי־כבד וכו') ולא על־פי מיבנה אבר־הרבייה.

אזרח, החורף מתקרב!

האם כבר חזרת בתשובה?

האם כבר הפסקת לעשן או לאונן או לכסוס ציפורניים?

האם עברת כבר מפרברי־העיר אל פרברי־הכפר?

האם התחלת לאכול כוסמת במקום ביצייה ולשתות תמצית־לתת במקום אקסטרה־פיין?

האם החלטת לגדל זקן או להוריד את השפם או לעשות ילדים או לאמץ חתול?

האם הצטרפת לשינוי או לצופים?

האם התנדבת למישמר־האזרחי או שמא התחלת לנהל ספרים?

האם עברת מקולנוע המרכז למרכז־הרב?

האם החלטת סוף־סוף לחזור בתשובה במקום לצאת בשאלה?

אזרח, החורף מתקרב, חזור בתשובה. תודה.

הגדר הטובה

3
קובי ניב

לאחר שיפרוש או יופרש יכתוב גם שר־הביטחון הנוכחי את סיפרו האוטו־ביוגראפי „תמרורי שביל”, ואנו ממשי־כים לפרסם פרקים נבחרים מהספר על־פי הסכם מייוחד עם תחוצאה האמרי־קאית.

(לידיעת הצנזורה — הקטע הזה, יומני פרס, הינו סיינס־פיקשן מוחלט ופרי דימ־יונו החולני של מר קובי ניב, אין לו שום אחיזה במציאות וכל מטרתו סא־טירית־ליצנית־מגוחכת. לפיכך אבקשכם שלא למחוק קטעים, כי כך אגלה מה האמת וגם אספר על זה לחברים שלי. בתודה מראש — הנ״ל)

16 באוקטובר, 1976

הלילה, תוך כדי ריקודי־ההקפות המ־סורתיים של שימחת־תורה, אמרתי לרבין כי הגיע הזמן להפעיל את שלב ב׳ של מדיניות „הגדר הטובה” — תוכנית „הת־נופה היסודית”.

הנוצרים, שכבר קניגו את אמונם המוח־לט באמצעות „הגדר הטובה” ההומאניטא־רית, הולכים ומשתלטים על לבנון כולה, אש״ף הולך ומתחסל — הן בכוחו הצבאי והן בכוחו המדיני, ואילו הסורים נתקלים בבעיות פנים־סוריות ופנים־ערביות קשות. לפיכך עלינו לתת עתה סיוע צבאי מלא לנוצרים כך שאנו, ולא שום גורם אחר,

„סיוע צבאי ישראלי לנוצרים בלבנון יגרום לקרע בלתי-ניתן-לגישור בין מצריים לסוריה”

נהיה הכוח הצבאי שמאחורי שליטיה הא־מיתיים של לבנון.

סיכמנו להיפגש ביום ג׳ לדיון מדיני, ושבינתיים אתחיל להריץ את העניין מב־חינתו הלוגיסטית־סטרטגית של צה״ל. הור־יתי למוטה להיות מוכן תוך 24 שעות למיבצע „תנופה”.

18 באוקטובר

ידיעות מודיעיניות מוסרות שהסורים נסוגים, מסיבות בלתי־ברורות, מתמיכתם הצבאית בנוצרים. אין זאת כי־אם ההשג־חה העליונה היא שמכשירה עבורנו את השטח, כי הנה עשוי להיווצר מצב שבו יותר משרוצים אנחנו להיניק את הנוצרים, ירצו הנוצרים לינוק מאיתנו.

שטחתי בפני ראש הממשלה את המצב המודיעיני־צבאי בלבנון. רבין התלהב מה־מצב המפתיע והחדש, שאותו חזיתי כבר מזמן, וניגשנו לניתוח ותיכנון רציני של המיבצע, שללא־ספק ישנה את פני המזרח־התיכון והעולם כולו.

מטרתנו, אמרתי, חייבת להיות להגיע לברית כתובה, מוסכמת ומוסמכת, וכמובן סודית ביותר, עם כוחות הנוצרים; ברית ראשונה מסוגה בהיסטוריה המודרנית, ברית בין היהדות המתעוררת והנצרות המתחדשת, ברית של עמים קטנים, גאים וחזקים.

אנחנו נבטיח לנוצרים כל סיוע צבאי אפשרי עד שישתלטו סופית על לבנון כולה ואילו הם יתחייבו, בתוקף זאת, לגרש את הסורים חזרה אל גבולם, לחסל את מנהיגות אש״ף ולדאוג לכך שהפלס־תינאים יישארו במחנותיהם ללא כל אפש־

„ישראל ולבנון יהיו האגף המיזרחי החזק של נאט״ו — הצעה שארה״ב לא תוכל לסרב לה”

רות פעולה, צבאית או מדינית, מצידם.

ראש־הממשלה הסכים עם דברי, והדגיש כי ביצוע הסכם שכזה יחזק את מגמת הפילוג בין סוריה למצרים ויגרום לקרע מוחלט ביניהן, דבר שיכריח את חוסיין למסור לנו חלקים מהבשן במגמה שנגן עליו מפני מגמות ההשתלטות הסוריות שיופנו עתה דרומה, מה שיכריח את סא־דאת למסור לנו את בארות־הנפט ללא כל תנאי.

שלא לדבר על זה שהמישטרים הקי־צוניים העיראקים והלובים יקבלו מכה ני־צחת ואיתם ברית־המועצות, הוספתי וא־מרתי.

זה מזכיר לי, נזכר רבין, מה תגיד ארצות־הברית ?

אחרי ביצוע ההסכם על כל צדדיו, הס־ברתי לרבין את המטרה הסופית, יהיו אומנם הנוצרים שליטי לבנון כולה, אבל אנחנו, בתוקף היותנו ספקי הכוח הצבאי, אנחנו נהיה שליטיה האמיתיים של לבנון.

קרצתי בקלילות לראש־הממשלה והוא החזיר לי חיוך בוטח. הוא תפס.

אז, המשכתי, נציע לארה״ב שאנו, יש־ראל ולבנון, נהיה האגף המזרחי החזק של נאט״ו, במקום תורכיה החלשה, ויהיה מי שיהיה נשיא ארה״ב — להצעה כזאת הוא לא יוכל לסרב.

בערב, אחרי הטלוויזיה, קראתי בספר־היסטוריה של הגיאוגרף היווני פירודיפו־לוס כי בשילהי המאה הח׳ לספירה הת־קיימה ממלכה יהודית לאורך החוף, מאנא־טוליה הקטנה ועד לאלכסנדריה, והתעו־דדתי מאד.

21 באוקטובר

לפני יציאתי צפונה לפגישה עם מנהיגי הנוצרים, התקיימה הבוקר התייעצות אח־רונה של צוות שרים בכירים וראש־הממ־שלה. שר־החוץ אלון נטל על עצמו להמ־שיך ולהדגיש כי עזרתנו לכל צד שהוא בלבנון היא הומאניטארית בלבד.

לעומתו היה שר־האוצר רבינוביץ מודאג מן הנטל הכלכלי שיפול על המשק בשל ההסכם העתיד. הסברתי לו, בקיצור, כי אחרי שתוקם המדינה הנוצרית בכל לבנון תפסיק ערב הסעודית את תמיכת הכסף והנפט שלה הן בסוריה הקומוניסטית והן

„המדינה הנוצרית תקבל כסף ונפט מערב-הסעודית ותעביר אותם אלינו”

במצרים האתיאיסטית, ותתמוך באופן מא־סיבי במדינה הדתית הלבנונית, שתהיה בת־בריתה להשקפת העולם. אלא שלבנון תעביר את הנפט והכסף הזה אלינו, מבלי שהסעודים יבינו כלל מה מתרחש, כך שמבחינה כלכלית ההסכם הזה עשוי להבי־אנו סוף־סוף לעצמאות כלכלית.

רבינוביץ קרץ לי בשימחה, ובהליקופטר חשתי שימחה על שהיה בידי לעודד קצת את האיש המותקף הזה.

המישלחת הנוצרית הגיעה בדיוק במועד ובידיה זרי־פרחים צבעוניים שיועדו עבו־רנו. שמחתי למחווה, אך יותר מכל שמחתי כי ידעתי שזרי־פרחים אלו מסמלים יותר מכל את פריחתה המחודשת של מדינת היהודים כמעצמה עולמית מהשורה הרא־שונה.

ידעתי שהלילה בשעה מאוחרת נצא מכאן כולנו אל מיזרח־תיכון חדש, אל

„זרי-הפרחים בישרו את פריחתה-מחדש של מדינת ישראל כמעצמה לכל דבר”

עולם חדש, אל תקופה חדשה — ישראל חזקה ובוטחת, עולם ערבי משוסע ומפולג, ארצות־הברית עצומה וגדולה, ברית־המו־עצות הרוסה ומגומדת — עולם חדש, טוב ונפלא, שיצרנו אנו במו תעוזתנו המ־דינית.

ידעתי, לכן, שלא חשוב מה תהיה השעה שבה אלך לישון — הלילה אישן סוף־סוף עם חיוך על שיפתותי. לילה טוב, לילה טוב באמת.

22 באוקטובר

ואומנם הבוקר בשעה מוקדמת נחתמו ההסכמים החשאיים בנוכחות ראש־הממשלה ומנהיג הנוצרים, שהחליפו ביניהם נשיקות וחיוכים רחבים. נוסף על הסיוע בנשק ותחמושת מכל הסוגים, סוכם גם על סיוע ישראלי צמוד בתיכנון הקרבות ועל מטריה אווירית ישראלית במקרה של איום כלשהו על השליטה הנוצרית בלבנון.

הרמטכ״ל גור מיהר אל בונקר הפיקוד הצפוני על־מנת לפקח אישית על ביצוע „תנופה” בתנופה מהירה ומיידית, ואילו ראש־הממשלה ואנוכי המראנו לתל־אביב.

תוך ימים מספר, הרהרתי ביני לביני, נהיה אנו אדוני המזרח־התיכון. אסד הקיצוני ייאלץ להתפטר או להתאבד ותחתיו תקום הנהגה מתונה, שבחיל־ברכיים ורעדה תתחנן לכרות איתנו שלום — אך אנו נצחק ונסרב. הפלסתינאים ייעלמו כלא־היו ואפיזודת „הבעיה הפלס־תינאית” תירקב בפח־האשפה של ההיס־טוריה. סאדאת יכבוש את לוב, יהרוג את קאדאפי ויתחנן לברית עם ישראל. מדינות אפריקה תכרנה כולן בישראל והקרוקודילים ידיחו את אמין ויאכלו אותו. ברית־המועצות תפנה את צ׳כוסלובקיה כמחווה לחידוש יחסיה עם ישראל, אבל זה לא יעזור להם. האו״ם יכריז על הציו־נות כתנועה המדינית הגדולה בהיסטוריה. רבין יתפטר ואני אהיה ראש־הממשלה, ראש־הממשלה הגדול ביותר שהיה לישראל מעודה.

נרדמתי לאיטי שקט ומאושר.

הרמטכ״ל דאז מרדכי גור חותם על ההסכמים הסודיים, כשלידו מתעניין בכל פרט שר־הביטחון באותה תקופה, שימעון פרס. בוהה משמאל: מי שהיה ראש־הממשלה יצחק רבין.

„אם העניינים יימשכו בקצב הזה, יזמינו את הרצל להעיד כעד־מדינה נגד המדינה!"

■ בגיליון הראשון של נע־מת, שהוא שמו החדש של דבר הפועלת, רואיינו ארבעה אישים בנושא שיחרור ושיוויון הא־שה: שר־הפנים **יוסף בורג**, ח"כ **משה דיין**, פרופסור **ייגאל ידין** וח"כ **אבא אבן**. כשנשאלו האישים מי היו ה־נשים שהרשימו אותם ביותר במשך שנות חייהם ציין אבא אבן את **אלינור רוזוולט**, אשתו של נשיא ארצות־הברית **פרנקלין דלאנו רוזוולט**, ו־אילו משה דיין נקב בשמה של המשוררת הערבייה משכם, **פדוואה טוקאן**. כשנשאלו לאורן של אלו נשים היו מחנכים את הדור הצעיר, השיב השר בורג: **רחל** אמנו ו**דבורה** הנביאה; משה דיין אמר: **רחל** המשו־ררת, ואילו ייגאל ידין נקב בשמה של החלוצה **חיותה בוסל**, מראשונות דגניה. את דעתו הליברלית על ההפלות הביע משה דיין, שאמר: „אני תומך בהפלה חופשית במשך כל תקופת ההריון, ללא צורך באישור של ועדה." ואילו ה־שר בורג הסביר מדוע לא קיים שיוויון בין גבר לאשה בדת היהודית: „יש אי־שיוויון ב־התייחסות ההלכה לגבר ולא־שה, אבל יש גם אי־שיוויון מן הטבע ומן האלוהים. האשה ,פצועה' מיספר ימים בחודש, הגבר ,תוקפן' יותר ביחסים ש־ביניהם." כשנשאלו אם הם מש־תתפים בעבודות־הבית, השיב השר בורג: „לאשתי נעים יותר כשאני קורא ספר וכותב מא־מר, מאשר כשאני מנגב צל־חות." ואילו ייגאל ידין סיפר: „אני למדתי לבשל בבית־הספר, אבל אשתי המנוחה ביקשה ש־אעשה לה טובה ואתרחק מן המיטבח, כי אחרי יש צורך ב־עשרה אנשים כדי לנקות מה שאני משאיר."

■ בוויכוח שהתקיים ב־כנסת בין ח"כ הליכוד **זלמן שובל** לבין ח"כ המערך **ז'אק אמיר** בעת שהוגשה ההצעה לסדר־היום בעניין משבר ה־רופאים, גלשו השניים לנושא השחיתויות ולנושא ידלין. צעק אמיר על שובל: „לא היה מזיק אם יבדקו גם מאחוריך וימצאו מאיפה יש לך כל־כך הרבה כסף." השיב שובל: „את ה־אידיוטיות הזו שמעתי כבר מ־פיו של ח"כ **יצחק בן־אהרון**." אמיר לא היה מוכן לס־בול את הפגיעה בכבודו של בן־אהרון, ואמר לשובל: „כש־אתה מדבר על בן־אהרון תלקק קודם את שפתיך." שובל לא נשאר חייב: „אתה תלקק למי שאתה רוצה, ואני אלקק את מה שאני רוצה!"

■ במישרד־החינוך־והתר־בות מספרים, כי שר־החינוך־והתרבות **אהרון ידלין** הלך במיסדרונות המישרד, ולפתע קרא לעברו אחד הפקידים: „מר ידלין, מר ידלין!" השר הסתובב, נעץ בפקיד מבט והו־רה לו בקול זועם: „תקרא לי אהרון."

■ שר־המישטרה **שלמה הלל** מסתובב באחרונה במצב־רוח רע. כשנשאל לפשר דיכדו־כו, השיב: „לא מספיק שאני רואה איך החניכים שלי מהת־נועה המאוחדת נכנסים לבית־סוהר, עכשיו אני רואה שם גם את החברים הכי טובים שלי, ועדיין אין סוף לרשימה." השר הילל היה מדריכו של **מוטי פרידמן**, מי שהיה מנכ"ל נתיבי נפט בתנועה, והוא ידידו האישי של יו"ר קופת חולים המודח, **אשר ידלין**.

■ במיסדרונות בית ז'בו־טינסקי בתל־אביב טוענים, כי היחסים בין אשר ידלין ומלכה הרצברג, מי שהיתה מזכירתו של אלוף (מיל.) **אריאל** („אריק") **שרון**, ושל המיפ־לגה הליברלית הם כמו היחסים בין המערך לליכוד: „המערך דופק את הליכוד, ומכניס את הכסף לכיס."

■ כשנשאל הצייר **צבי שור** מדוע לא הסכים להתרא־יין לטלוויזיה, בעניין פרשת ציוריו שנמצאו ברשותה של ידידתו של אשר ידלין **מלכה הרצברג**, השיב: „אני בן 79 ופוחד פחד מוות מרופא־שי־ניים. פשוט התביישתי להתרא־יין בלי שיניים."

■ ח"כ המרכז החופשי **שמואל תמיר**, ניראה השבוע במיזנון הכנסת בחברתו של בחור צעיר, כשהוא עובר מ־שולחן לשולחן, מצביע על ה־אנשים היושבים מסביב לשול־חנות ולוחש באוזני הצעיר. כ־שנשאל תמיר לפשר מעשיו, השיב: „זהו הדובר החדש שלי. אני מראה לו את הכתבים ה־פרלמנטריים, כדי שיידע למי להעביר את ההודעה האחרו־נה שכתבתי לעיתונות."

■ ביום המבול שפקד ב־שבוע שעבר את תל־אביב נת־קע המנחה **מני פאר** ביפו, יחד עם אזרחים רבים אחרים. לעזרת מכוניתו ששקעה במים באה מכונית של חברא־קדישא, שחילצה אותו ודחפה אותו עד לשעון. כשהודה מני לנהג, אמר לו זה: „אין בעיות. אם אתה רוצה אני מוכן לדחוף אותך עד לחולון, אני ממילא בדרך לשם."

■ הברונית הישראלית ל־בית רוטשילד, **נידי לימון**, החליטה כנראה ללדת ברון יש־ראלי ראשון מזה אלפיים שנה. נילי, הנמצאת עתה בחודשי הריונה האחרונים, הודיעה כי תבוא לישראל כדי ללדת את תינוקה במולדת.

■ איגוד הבנקים נפרד מ־נגיד בנק ישראל היוצא, **משה זנבר**, במסיבה שהתקיימה ב־אולם שלמה המלך שבמלון דן בתל־אביב. באותה מסיבה נש־אל זנבר אם ידוע לו מה עשה הנגיד החדש **ארנון גפני** שבוע ימים בבנגקוק, בזמן ש־בארץ חיפשו אותו כדי להודיע לו על המינוי ואילו בבנגקוק התרחשה הפיכה. זנבר חייך חיוך מסתורי, ולא השיב.

■ האחות הראשית של קופת־חולים **לאה צוונגר**, ששמה נקשר בשמו של אשר ידלין בפרשת הדירה שנקנתה בבת־ים, אינה מניחה שינהגו בה בחוסר־כבוד. בעת ישיבה שהתקיימה בשבוע שעבר ב־מישרד־הבריאות, פנה אליה אחד הפקידים הבכירים: „לאה, לאה." הגברת צוונגר הסתו־בבה, נעצה בפקיד מבט רב־משמעי ואמרה: „אני רואה ש־צריך עוד להגיד פה לכמה אנ־שים שיש לי תואר דוקטור."

■ בשבוע שעבר סעד שר־הבריאות **ויקטור שם־טוב** בחברת אשתו, **גרטי**, במיסע־דה הסינית ג'קי אונסיס בתל־אביב. למקום נכנס תוך כדי כך עיתונאי. השר קם ממקומו, ניגש אל העיתונאי ואמר לו: „אדוני, אני רוצה להביא ל־ידיעתך כי אני אוכל פה על חשבוני."

■ לפני שרואיין על־ידי השדרן **רם עברון** ליומן ה־שבוע, אמר לו השר שם־טוב: „אני מקווה שלא אחלה ולא אזדקק לבית־חולים. אני כלל

■ מני פאר טוען, כי אם העניינים יימשכו בקצב הזה, יצטרכו להזמין את חוזה־המ־דינה **בנימין זאב הרצל**, שיבוא להעיד כעד־מדינה נגד המדינה.

שלמה רוזן

שר־הקליטה וגיסתו רבקה רווה, המלווה אותו מאז מות אשתו, היו גם הם בין האורחים בטכס־הפתיחה של כנס המגבית. השר, שבאותו יום פורסם דו"ח ועדת־חורב הממליץ לסגור את מישרדו, לא הוזמן לעלות על בימת־הכבוד, ישב ביציע המכובדים. אולי משום כך לא הצטרף אל מעגלי הרוקדים. התחמק מהריקודים גם הנשיא, אפרים קציר, שטען כי הוא ממהר לנמל־התעופה בן־גוריון, כדי לקבל עולים חדשים מברית המועצות, כן התחמקו יו"ר הנהלת הסוכנות יוסף אלמוגי וגיזבר־הסוכנות, אריה דולצ'ין, שישבו על בימת־הכבוד אך עם תחילת הריקודים נעלמו מן האיצטדיון.

פרנק לאוטנברג

יו"ר המגבית היהודית ה־מאוחדת בארצות־הברית, ש־הוא גם נשיא חברת־מחשבים ענקית, היה אחד האישים הבולטים ביותר בערב־הפתיחה של כנס המגבית שהתקיים באיצטדיון יד־אליהו. מייד אחרי הנאומים פרץ לאוטנברג למיגרש, כשהוא גורר איתו את החיילת שליוותה אותו, ויצא איתה במחול הורה סוער. אל לאוטנברג הנמרץ הצטרפו פול צוקרמן, יועצו של ג'ימי קארטר לעניינים יהודיים ובעל חברה לייצור חמאת־בוטנים; וכן ראש־עיריית תל־אביב שלמה („צ'יצ'") להט, שישבו על בימת־הכבוד. מייד לאחר־מכן הצטרפו כל פעילי המגבית למחולות הורה, כשלאוטנברג מוביל בראש ואינו מש מצידה של החיילת שלו.

אנשים

לא בטוח שאם אגיע לחדר־מיון, יטפלו בי בכלל.״

■ הכתב הצבאי של הטלוויזיה, **נחמן שי**, יצא לסיבוב־השתלמות בתחנות טלוויזיה בלונדון, פאריס והולנד. כשהיה בפאריס, יצא לבלות עם נספח־העיתונות של שגרירות ישראל, **יצחק אידן** באחת המיסעדות שברובע סן דניז הידוע כרובע יצאניות־הרחוב. כשיצאו השניים מהמיסעדה ראו קבוצה גדולה של יצאניות נשענת על חלון המיסעדה. אידן, שהיה במצב־רוח מרומם, אמר בעיברית: „זונות, תברחו, המישטרה באה!״ והבחורות החלו לפתע לברוח. לתדהמת השניים הגיחה מעבר לפינה ניידת־מישטרה.

■ לאור ריבוי השגיאות בעיברית במחלקת־החדשות של הטלוויזיה, החליט מנהל מחלקת־החדשות **דן שילון** להטיל קנס בסך לירה ישראלית אחת על כל שגיאה שתיעשה על־ידי כתב. במחלקת־החדשות מתלוצצים, כי הכתב **אברהם קושניר** עשה בחודש האחרון שגיאות רבות כל־כך, עד ששילון הציע שיתקינו לו מונה.

■ הסופרת **רחל איתן**, המתגוררת בניו־יורק, עומדת להפתיע שוב, בימים אלה סיימה לכתוב ספר נוסף. גם הפעם הרקע לעלילה היא החברה הישראלית — מעשים, אירועים, הליכות — אותם מבקרת רחל איתן ללא רחמים. אלא שבסיפרה החדש עקרה הסופרת כל סימן וזכר לגברים ונשים מוכרים, או אירועים ומקומות העלולים להסגיר מציאות. המטרה: לגרום לכך שהמבקרים יתייחסו אל יצירתה על פי קריטריונים ספרותיים ולא יחפשו את ההיבטים הרכילותיים בלבד.

■ השחקן **חיים בנאי** מופיע בסרט מישפחת צנעני בסצינת־מיטה עם השחקנית **גאילה נוני**. הסרט טרם יצא אל המסכים, אבל בקיטעי ה„בקרוב״ שלו מציגים את הסצינה הזאת. חזר בנו של חיים בנאי מבית־הספר, והתלונן באזני אביו: „החברים שלי בבית־ספר צוחקים ממני שאבא שלי שוכב עם בחורה.״ השיב לו האב: „תגיד להם שאבא שלך לפחות קיבל כסף בשביל זה!״

■ אחת האטרקציות הגדולות בחיי־הלילה של פאריס מתרחשת במועדון הקוקסינילים הנודע שה מישו, שמחיר הכניסה אליו הוא סך של 600 לירות ישראליות לזוג. על הבימה עולה גבר לבוש כחיילת צה״ל, מחופש לזמרת הישראלית **ריקה זראי**, אולם כדי שלא יהיה צל של ספק שהמדובר בחיילת ישראלית מסיר הקוקסינל בסוף ההופעה את הכובע, ומתחתיו מתגלית כיפת ילדי־טוב־ירושלים המחוברת בסיכת־ראש לשערו הגולש.

פסוקי השבוע

● **מזכ״ל ההסתדרות ישעבר, אהרון בקר:** „מימי קופת־חולים זכים וטהורים. גם אם נעכרו המים, לא לעולם יהיו מזוהמים. הם ישובו ויהיו זכים.״

● **ח״כ חביב שמעוני** בקריאת־ביניים בעת דיון בכנסת לעבר ח״כ הליכוד פסח גרופר: „אתה עוסק בכרמים, אבל אני מקווה שאתה לא שיכור עכשיו!״

● **ח״כ פסח גרופר** בתשובה לנ״ל: „אני חושב שאתה לא־נורמלי!״

● **רחל ינאית בן־צבי**, בסרבה להיענות להזמנה להופיע בכנס אנשי העלייה־השנייה: „מצטערת שהוספתי לחיות והגעתי לימי השפל האלה בהסתדרות.״

● **המשורר יהונתן גפן**, בתגובה לטענתו של דודו, ח״כ משה דיין, בסיפרו האוטוביוגראפי, כי „מילחמת יום־כיפור לא היתה מחדל״: „הגיע הזמן שיידע את האמת כולה. והאמת כולה, כפי שחלק מכם בוודאי כבר יודעים — היא שלא היתה מילחמה ביום־כיפור.״

זיקו גרציאני היה מוכר עד עכשיו בזכות חיותו מנצח נודע ומדריך מוסיקלי של אמנים רבים. אולם עתה החל להתפרסם גם כאביה של קוקי, בתו היפהפיה בת ה־18 (בתמונה מימין), בוגרת גימנסיה הרצליה המשרתת כעת כחיילת בחיל־השיריון, ואינה מגלה כל נטייה ללכת בעיקבות האב. לגרציאני יש עוד בת בוגרת נשואה.

הורוסקופ

טלה
21 במרס - 20 באפריל

מצפה לך שבוע נפלא. היחסים המתוחים בעבודה יירגעו, ובמקומם תבוא אווירה נעימה ושקטה, שתאפשר לך להקדיש את מלוא תשומת־הלב לעבודה יוצרת. נערה, שנדמה לך שאינה מעוניינת בך, תביא עימה הפתעה נעימה, ויחסי הידידות ביניכם יתעמקו — ואולי, במשך הזמן, אף יהפכו לאהבה גדולה. אם אתה נשוי ואדום שיער — היזהר השבוע מהחלטות נחפזות במישור העיסקי. בן טלה — עסוק בספורט.

שור
21 באפריל - 20 במאי

השבוע תזדקק לכל חוש הביקורת שלך, כדי שתדע לסנן את הידיעות המסעירות שתגענה אליך, על־מנת להגיע לגרעין האמיתי. צפוייה לך הצלחה גדולה בעבודה, שתגדל בעתיד עוד יותר, אם תלך בכיוון הנכון. ידיד קרוב יאכזב אותך מרה, אך הצלחתך החברתית בעתיד תעזור לך.

תאומים
21 במאי - 20 ביוני

הפסק להעמיד אותה בניסיון! לכל דבר יש גבול! היא לא בוגדת בך, ואפילו לא חולמת על כך. אתה סתם ממרר לה את חייה. ואם תמשיך, זה יימאס עליה בסופו של דבר והיא תברח ממך. אל תחשוב שבקלות תוכל למצוא אחרת במקומה. לבשי צהוב.

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

לכם בני־סרטן משני המינים, מצפה משבר בחיי האהבה שלכם. השתדלו לוותר לבני־זוגכם, אולי זה יתחיל לגרום לכך שהמשבר שיתחיל — יעבור הלאה. הרבו בקניית מתנות, בהצעות בילוי מפתות. מחוץ לבית יש סיכוי שתוצאותיו של המשבר יפחתו. בצעו את הצעד אותו אתם דוחים כבר זמן רב מדי. השבוע הזה רע מאד להימורים. אל תסכן מאומה. הסיסמה המתאימה לך במיקרים אלה: שב ואל תעשה.

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

העבודה שהתחלת בה הולכת ומסתיימת. העזרה לה ציפית מבת־זוגך מתגשמת. בחיים הרומנטיים — הצלחה. אך אין לך מה להשתחץ — היא זמנית. צעד מכריע וגורלי בחייך. צעד אותו. עבודה של שנים מתחילה להראות תוצאות. אתה זוכה להערכה מחודשת של הסובבים אותך. גם במצב בריאותך חל שיפור ניכר. שים־לב: השחרחורת הקטנה אינה מעמידה פנים כלל. בן אריה — טייל הרבה בחיק הטבע.

בתולה
22 באוגוסט - 22 בספטמבר

השבוע מתחיל בסימן אלים. אל תריב עם הסובבים אותך. אתה מצווה להתגבר על רגשות הזעם שתוקפים אותך. אתה יכול לגרום לנזק חמור לזוגתך. עליך להבין אותה, ולהיות נוח כלפיה. אל תשקיע כספים בעסקים חדשים בזמן הקרוב. הרבה בנסיעות וביציאות מן הבית, לך, בת בתולה, הגיע הזמן שתפסיקי עם הפלירטים האלה.

מאזניים
23 בספטמבר - 22 באוקטובר

השבוע הוא שבוע שלך, בת מאזניים. נצלי כל רגע בו. אפילו שהוא לא התייחס אלייך יפה — הוא אוהב אותך והשבוע הוא ישנה התנהגותו. סכום כסף, אותו את שומרת, יעיק על כיסך. התחלקי בו עם אדם הקרוב לך ביותר, הזקוק לו מאד בימים אלה. אל תתפתי להמר בכסף הזה.

עקרב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

לפי כל הסימנים, השבוע, הוא השבוע שלך. כוכבך מראה הרבה אושר. הפסקת לזרוק חיצים מכאיבים, ואתה שוב מסביר פנים לבת־זוגך ולעולם כולו. במישור המיקצועי יהיה עליך לקבל החלטות רבות וקשות. שקול את ענייניך בזהירות. לטובתך, אל תהיה נכון יותר לוויתורים.

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

אתה עומד על סף התמוטטות. הכל באשמתך. מי אמר שאתה צריך לעבוד כל־כך קשה? האם מישהו מעריך את עבודתך? האם אתה מרוויח יותר? לא ולא. לכן, מתן מעט את עצמך. הקדש יותר תשומת־לב לבני משפחתך ולאנשים הסובבים אותך. הם יביאו לך אושר.

גדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

תקופת הרגיעה חלפה־עברה. עתה מחכות לך הסתבכויות ברוב השטחים המעניינים אותך. היזהר בכל מעשיך. גם לך, בת־גדי לא מחכה שבוע נעים ביותר. חסכי לשעת מצוקה. מי יודע מה ילד ייום. את מצווה להתגבר על רגשות הזעם שתוקפים אותך על המעשים שעושה בן־זוגך. עליך להבין אותו. בן גדי, השבוע טוב לעסקים לטווח רחוק.

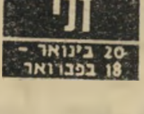

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

חברך לעבודה מנסה להתנכל לך. הוא רוצה לרשת את מקומך. הילחם בו! הכה אפילו מתחת לחגורה. גם הוא לא בוחל באמצעים במילחמתו בך. את, בת־דלי, עומדת השבוע בפני פרשת־דרכים. חישבי היטב לפני שתבחרי את הדרך בה את חושבת ללכת. אם תבחרי נכון, תהיי מאושרת.

דגים
19 בפברואר - 20 במרס

שבוע רע לשתיית משקאות אלכוהוליים. הם ישפיעו עליך לרעה. גם העישון מזיק לך. השתדל להתאפק! תוכנית, עליה אתה חושב זמן רב, הולכת ומתגשמת. המשיך לעבוד קשה. זה ישתלם לך בסופו של חשבון. לך, בת־דגים, מצפה הפתעה לא־נורמאלית. אבל כשתקבלי אותה אל תראי סימני התפעלות. היי טבעית. לבשי צבע סגול.

בתוכבי אש"ף

(המשך מעמוד 13)

זהו, אם־כן, אש"ף כפי שהוא כיום.

יאסר עראפאת ועמיתיו נהנים עתה מחופש־פעולה, שכמותו לא ידעו בעבר. הם השתחררו מאיי־לוצים פנימיים, בינערביים וגלו־באליים, שמנעו מהם בעבר את כושר־התימרון. הם יכולים לנקוט עמדות חדשות, בתנאי שיוכלו לשכנע את המוני עמם בצידקתן.

שלום אמריקאי

אש"ף ספג מהלומות קשות במילחמת לבנון, אך בסך־הכל יצא ממנה מחוזק. הוא עבר בהצלחה את המיבחן הקשה ביותר.

הוא נחל ניצחון, אך לא ניצחון טוטאלי או שלם. סוריה נחלה תבוסה פוליטית, צבאית ופסיכולוגית. אך היא נשארה ב־שטח, כשהיא מחזיקה בחלק גדול מלבנון. העולם הערבי התפשר עימה. כוחותיה נשארו בלבנון ויהוו שם, להלכה, את עמוד־השדרה של כוח־השלום הבינערבי.

אולם כל חלומותיה של סוריה למחוץ את אש"ף בשדה־הקרב נגוזו. לא תיתכן התקפה סורית נוספת על אש"ף, בממדים מכריעים. להיפך, תמורת הזכות להישאר בלבנון נאלצים הסורים לשתף עתה פעולה עם עראפאת, שנוא־נפשם.

ההגמוניה בעולם הערבי עברה לציר ריאד־קאהיר. הוא הוכיח את יכולתו המכ־רעת בשעת־מיבחן, ערב ועידת־ריאד. ההתפשרויות שבאו לאחר־מכן, בריאד ובקאהיר, אינן יכולות לטשטש את העובדה כי ברגע המכריע פעלו סעודיה ומצריים במהירות עצומה, הגישו אולטימטום והשיגו את כניעת סוריה תוך שעות.

„קונסורציום" מצרי־סעודי זה (כפי ש־כינה אותו לה מונד הפאריסאי), הוא בעל אוריינטאציה אמריקאית מובהקת. הוא דוגל בהתקרבות הערבים לאמריקאים, ובשלום כפוי שיטילו האמריקאים על ישראל. לפי תפיסתו, יכלול הסדר־שלום זה מדינה פלסטינית לצד ישראל, בהנהגת אש"ף.

אין שמץ של ספק שזוהי גם שאיפת ההנהגה של אש"ף. ליוד־עי־דבר היה זה ברור גם בעבר, לפחות בשנתיים האחרונות. אולם עתה נוצר מצב המאפשר לאש"ף לפעול להשגת יעד זה בצורה עיק־בית ומחושבת.

פיתרון זה תואם את האינטרסים האמ־ריקאיים. בפעם הראשונה יש לאמריקאים האפשרות לכונן במרחב פיתרון שיישא חותם אמריקאי, ושכל מרכיביו הערביים העיקריים — מצריים, סוריה, אש"ף, סעודיה ושאר נסיכויות־הנפט — יימצאו במחנה העולמי הפרו־אמריקאי.

אינטרס אמריקאי זה הוא כה בולט וחשוב, עד כי לא ייתכן ספק בכך שהממשלה האמריקאית הח־דשה, שתקום בעיקבות הבחי־רות של השבוע, תפעל על־פיו ב־מרץ בשנת 1977. כל הכוחות — וביכללם אש"ף — מתכוננים לק־ראת מיבצע גדול כזה.

קונספציה ומחדל

בשביל ישראל, טמון במצב החדש סיכוי עצום.

מדוע להמתין ל„שיכנוע" אמריקאי?

מדוע לקבל את המיפנה ההיסטורי, מחוייב־המציאות, מידי האמריקאים, אחרי שוושינגטון תגבה עבורו את הקומיסיון שלה?

מדוע לא לפתח מייד מדיניות ישראלית חדשה כלפי אש"ף, ולהציע לו הצעות ישראליות לפיתרון כולל?

למה לא לנצל את חופש־הפעולה החדש של אש"ף, ואת האפשרויות המרחיקות־לכת הגלומות במעמדו של האירגון ה־פלסטיני?

מאז מחצית יוני, 1967, לא הי־תה הזדמנות כה מצויינת ליוזמה ישראלית ישירה כלפי הפלסטינים. יהיה זה חבל אם ממשלת ישראל תחמיץ גם אותה, ביגלל שיעבודה לקונספציה מיושנת, שאבד עליה הכלח.

משרד העבודה

הודעה בדבר חוק "דמי מחלה"

לכל העובדים והמעסיקים, שלא חל עליהם הסכם קיבוצי, בנידון.

על פי חוק "דמי מחלה", שנכנס לתוקפו ביום ב׳ בתשרי תשל"ז (1 באוקטובר 1976), חייב נותן העבודה בתשלום דמי מחלה גם לעובד שעד היום לא שולמו עבורו דמי מחלה.

תקופת הזכאות לדמי מחלה לא תעלה על תקופה מצטברת של יום וחצי לכל חודש עבודה מלא
כל עובד, המביא אישור רפואי, כחוק*, על תקופת העדרו מחמת מחלה, יהא זכאי לקבל תשלום בכפוף לתקופת זכאות מכסימלית.
עבור יום המחלה הראשון לא ישולמו דמי מחלה.
בעבור הימים השני והשלישי להעדרו, יקבל העובד מחצית דמי המחלה.
החל מהיום הרביעי להעדרו זכאי העובד לתשלום 75 אחוזים משכר עבודתו.
דין דמי מחלה — כדין שכר עבודה לכל דבר
מעסיק יהא פטור מחובתו לשלם דמי מחלה באם ביטח את העובד בביטוח דמי מחלה בקופת גמל, לפי התנאים המחייבים לגבי רוב ציבור העובדים המבוטחים, כאמור בחוק*
אין החוק בא לגרוע מזכויות עובדים על פי הסכמים עם המעבידים המעניקים זכויות עודפות.

* החוק.

משרד העבודה
מחלקת ההסברה

אושר ע"י משרד התחבורה
גם לגילאי 16־18

"הזדמנות
חד-פעמית"
2,000 ל"י
הנחה ממשית
על ג'ילרה או וספה 50
הזדרזו! המלאי קטן.
ג'ילרה TOURING 8,625 ל"י במקום 10,625.
ג'ילרה TRAIL 8,975 ל"י במקום 10,925.
וספה 50 7,810 ל"י במקום 9,310.
(לא כולל מע"מ)

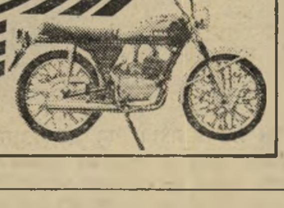

להשיג בכל
סוכנויות וספה.
יבואנים: „עופר",
הסדנה 6 ת"א טל׳ 821865

תן טרמפ לחייל

התחכמויות

בדיחה צרפתית מספרת על זוג הנאהבים שעשו אהבה מתחת למכונית חונה ברחוב.

לפתע ניגש אליהם שוטר („פליק" בלעז) ושאג: „היי, אתם שם, מה אתם עושים?"

„אנחנו מתקנים את המכונית!" השיב הבחור.

„איזו מכונית?" שאל השוטר.

■ ■ ■

המיתקפה ה„נוצרית" לאורך הגבול הישראלי בדרום־לבנון הזכירה את הבדיחה הזאת.

כאשר תוכננה, סערה מילחמת־האזרחים בלבנון כולה. המוסלמים לחמו בנוצרים, הימין בשמאל, הסורים בפלסטינים. ניתן היה לקוות כי המיבצע ליד הגבול הישראלי ייבלע בהמולה כללית זו.

והנה באה, כמפתיע, ועידת ריאד. מילחמת־האזרחים נפסקה לפתע־פיתאום. דממה דקה השתררה ברחבי הארץ.

ובדיוק אז החלה, ליד הגבול הישראלי, המיתקפה ה„נוצרית".

בדומיה הפיתאומית, היא נשמעה כרעם. כל העולם הסתכל, ראה ונדהם. כל הפרטים, שבעלי המיתקפה ביקשו להעלימם או להצניעם, הזדקרו כאילו הוארו בזרקור־ענק.

התגובה היתה אחידה במיזרח ובמערב, באירופה ובעולם השלישי: זוהי קנוניה ישראלית. עיתוני העולם — מטיים האמריקאי עד פראבדה הסובייטי, מלה מונד הצרפתי עד אל־אהראם המצרי — התחרו ביניהם בגילויים ובהאשמות: שישראל הביאה את הלוחמים הנוצריים מג'וניה בצפון, דרך חיפה, אל הגדר הטובה; שצה"ל הדריך, אימן וצייד אותם; שהמיבצע כולו נערך תחת חסות ישראלית, ונועד לשרת אינטרסים ישראליים.

■ ■ ■

אם להתייחס לפרטים שפורסמו בעיתוני העולם, איני יודע אם יוזמי המיבצע תיכננו אותו חודשים ארוכים מראש, או שנגררו לתוך העניין בהדרגה, ללא מחשבה, כפי שנגררו האמריקאים למילחמת ויאט־נאם.

קיימות שתי אסכולות בעניין זה. ייתכן כי האמת נמצאת במקום כלשהו באמצע.

אני, כשלעצמי, נוטה לגירסה הראשונה.

מיבצע מעין זה אינו יכול להיוולד בן־לילה. כל פרטיו מחייבים הכנות ממושכות, תיכנון וביצוע: העברת חיל־מישלוח בדרך הים, אימונו וציודו בנשק קל וכבד, תיאום הסיוע הארטילרי, הכשרת הקרקע הפוליטית, ועוד.

כל זה אינו יכול להתבצע כאילו מעצמו, בדרך השיגרה האוטומטית. מישהו מוכרח ליזום, מישהו מוכרח לתכנן, מישהו מוכרח לפקד על הביצוע ולתאם את המרכיבים הרבים והשונים של המיבצע.

בקיצור: מישהו חשב שזהו רעיון טוב, והחליט לבצעו.

■ ■ ■

אכן, במבט ראשון זה נראה כרעיון טוב מאד, מבחינה ישראלית. בלבנון, שום דבר אינו בטוח.

כוחות אש"ף, ששכנו בעבר ליד הגבול הישראלי, אומנם עברו צפונה, כדי לעמוד מול התקפות־המחץ של הסורים והימין הנוצרי. כל עוד סערו הקרבות בצפון, היה הגבול הישראלי שקט. ניתן היה לשחק שם במישחקים כמו „הגדר הטובה".

אולם כל זה יכול להשתנות מחר. אירגוני הפידאיון עשויים לחזור לקירבת הגבול.

מכאן בא הרעיון: האם לא כדאי שהנוצרים יכבשו את השטחים שלאורך הגבול הישראלי, ויקימו שם אזורי־חיץ, מעין „חגורת צניעות"?

האם לא כדאי שברצועת־הגבול ישלטו, מן העבר השני, כוחות נוצריים ידידותיים לישראל, שיחסמו את הדרך לפני הפלסטינים?

הרעיון בוודאי נראה, במבט הראשון, חיובי והגיוני. חבל רק שלא הוקדש לו מבט שני.

כי במבט השני מסתבר שהיה זה רעיון מופרך מיסודו, מסוכן והרה־אסון לכל הנוגעים בדבר.

לא רעיון הרואה את הנולד, והמביא בחשבון את הטווח הבינוני והרחוק, אלא התחכמות של הרגע, שהביאה בחשבון רק את הטווח הקצר ביותר.

חולייה נוספת בשרשרת האילתורים וההתחכמויות התופסת, בישראל, את מקומה של מדיניות שקולה ונבונה.

■ ■ ■

קודם כל: בעולם הערבי (ובעולם כולו) נוצר הרושם שישראל התערבה במילחמת־דת.

זהו רושם חמור.

בלבנון התנהלה מילחמה מורכבת מאד. אחד ממרכיביה העיקריים היה דתי.

נער ונערה נוצריים ליד הגבול הישראלי*

המיתקפה בדרום־לבנון היתה כ ו ל ה דתית. לא היו מעורבים בה פלסטינים, כי באותה עת כלל לא היו כוחות פלסטיניים ממוקמים באיזור זה. גם הסורים נעדרו.

היתה זו, איפוא, התקפה ישירה של נוצרים לבנוניים על מוסלמים לבנוניים.

בכל לבנון היתה מילחמת־הדת אכזרית מאד. אין בה שבויים. אין בה אזרחים. אין בה חסינות לנשים ולילדים. שני הצדדים ביצעו בה שחיטות אכזריות. על־פי הדיווחים של עיתונאים אירופיים — כולם נוצריים — הצטיינו בכך דווקא הכוחות הנוצריים.

מאחר שכל העולם הערבי משוכנע שהמיתקפה הנוצרית מתנהלת בפקודת ישראל וביוזמתה, נופל מלוא עומס האשמה — בעיני הערבים — על ישראל. ישראל אינה נראית עוד כמדינה הלוחמת באש"ף או באירגוני הפידאיון — מילחמה המובנת גם לאויבים. היא נראית כמדינה יהודית המעודדת גוף נוצרי קנאי לנהל מילחמת־דת נגד העולם המוסלמי.

אין דימוי מסוכן יותר.

כשהיא מצטרפת למאורעות חברון ולפרשת התפילה בהר־הבית, מחזקת פרשה זו את הטענה הערבית שישראל אינה מדינה לאומית רגילה, אלא מדינה יהודית־דתית, שהכריזה מילחמה על הדת המוסלמית. שר־הביטחון שימעון פרס, ברוב חוכמתו, עוד הוסיף שמן על מדורה מסוכנת זו, כאשר הפליג בקול רם בהירהורים היסטוריוסופיים (או היסטריוסופיים) על מהותה ה„תוקפנית" ו„המתפשטת" של דת־האיסלאם בתור שכזו.

מי שעוזר להצית מילחמת־דת יהודית־מוסלמית, משרת במישרין את האוייב. הוא עוזר לו להנחיל מוטיבציה דתית־קנאית למאה מיליון ערבים מוסלמיים. גרוע מזה: הוא מסייע בידי האוייב למשוך אל תוך מילחמה זו מאות מיליוני מוסלמים לא־ערביים, מן הפיליפינים ומאלזיה ועד ניגריה וזנזיבאר.

התיתכן טיפשות גדולה מזו?

■ ■ ■

שנית: מיתקפה זו עלולה להמיט אסון על הנוצרים הלבנוניים.

התנהגותם של הנוצרים בכל מהלך המילחמה הלבנונית היתה מטורפת, אם רואים את הפרספקטיבה ההיסטורית.

הסיכוי היחידי של העדות הערביות הנוצריות הקטנות להחזיק מעמד בצוק העיתים היה טמון ביכולתן להשתלב בתנועה הלאומית הערבית החילונית. גדולי הוגי־הדיעות הנוצריים בלבנון הבינו זאת, והם נמנו עם אבות הלאומיות הערבית המודרנית. די להזכיר בהקשר זה את שמו של ג'ורג' אנטוניוס, בעל ההתעוררות הערבית.

היה זה מישגה היסטורי מצד הנוצרים להבליט את ייחודם העדתי כ נ ג ד המוסלמים, ולהפכו לדגל פוליטי. האחראים למישגה זה — עסקנים עדתיים קטנטנים, רודפי בצע ושררה, שביקשו לשמור בדרך זו על זכויות־יתר שאבד עליהן הכלח — קיבלו על עצמם אשמה נוראה כלפי בני־עמם.

הם הכפילו אשמה זו כאשר הזמינו אל תוך לבנון את הזאב הסורי, כדי שישמור על הכיבשה הנוצרית. מכל העמים הערביים, הסורים הם אחד הקיצוניים ביותר. לא רק מבחינה לאומנית, אלא גם מבחינה דתית־מוסלמית. מטעמי נוחיות, הם מופיעים עתה כידידי הנוצרים הלבנוניים. אך אין שמץ של ספק בכך שאחרי ירח־דבש זה יבוא יום־הדין. הזאב לא יגור עם כבש.

עתה העמיסו עסקנים אלה על עצמם — לעיני העולם כולו — את האחריות לברית עם ישראל — ברית המופגנית בגלוי נ ג ד המוסלמים, ובעיקר נגד הפלסטינים. בעיניו של ערבי לאומי, זהו כתם שלא יימחה.

זמן רב אחרי שכל תוצאות המילחמה הלבנונית תישכחנה, יישאר כתם זה. הוא עלול לקבוע את כל עתידה של העדה הערבית־הנוצרית.

הוא עלול להמיט עליה אסון דומה לזה שנפל על ראשיהם של הנוצרים הערביים בעיקבות מסעי־הצלב.

מאקיאוולי ישראלי יכול לומר: אז מה? זב"ש — זו הבעייה שלהם. בינתיים זה טוב לנו.

אבל זהו מישחק ציני, ובסופו של דבר גם קצר־רואי.

■ ■ ■

שלישית — ובעיני זהו העיקר: מיבצע זה מצטרף למדיניות הדוגלת בהתקרבות ישראלית־סורית, תוך העמקת האיבה הישראלית־פלסטינית.

אני משוכנע שלא תיתכן שגיאה גדולה יותר. מי שטוען כי מעצמה סורית על גבולנו תקדם את האינטרס הביטחוני הישראלי, פשוט אינו יודע מה הוא שח.

ברור שכל איזור הנתון לשילטון לבנוני־נוצרי תלוי כולו בחסות סורית, וייבלע בסופו של דבר בסוריה־רבתי.

יש לנו ברירה היסטורית בין סוריה־רבתי לבין מדינה פלסטינית, שתחצוץ בינינו ובין סוריה.

חשבון קר, אובייקטיבי, בלי רגשות ובלי יצרים, מוכרח להוביל למסקנה כי מדינה פלסטינית עצמאית עדיפה אלף מונים על סוריה גדולה וחזקה, שתהיה בהכרח לאומנית, תוקפנית וקנאית.

הצרה היא שעריכת חשבון כזה כלל לא תיתכן בצמרת ישראל. כל־כך הרבה פיטפטו אצלנו על „האירגון הטרוריסטי אש"ף" ועל „אירגון־הגג של המחבלים", עד כי ממשלתנו נפלה קורבן לשטיפת־המוח שהיא עצמה עורכת לציבור.

בעולם מעוררים ביטויים אלה של התעמולה הישראלית גיחוך. אך, כמו תמיד, שיכנעה התעמולה את התועמלן עצמו.

המציאות היא שקיימת עתה הזדמנות היסטורית למצוא שפה משותפת עם התנועה הלאומית הפלסטינית (ראה עמודים 13—11). המיתקפה בדרום־לבנון מסתירה הזדמנות זו, ועלולה לסכל אותה.

זוהי התחכמות, החוסמת את הדרך לפני פיתרון של ממש. פירותיה יתגלו במהרה כפירות־הדימיון. אולם אנו עלולים לשלם עבורם מחיר כבד.

---

* בכותרת לתמונה זו בעיתון האמריקאי **הראלד טריביון** נאמר: „נערה ונער לבנוניים ליד מיקלעים מתוצרת ארצות־הברית, הדומים לאלה שבשימוש צה"ל בסיור לאורך הגבול הישראלי ליד מטולה..."

מאת אורי אבנרי

העם

הכוכב ה־51

לדגל האמריקאי 50 כוכבים — אך בחירת הנשיא חשובה לישראל לא פחות מאשר ל־50 המדינות

בישראל התחרו החמסינים במזג־האוויר הקריר של הסתיו. העיתונים מלאו ידיעות על שביתות וסיכסוכים. ציי־הסוחר היה מושבת, התעופה האזרחית עמדה להשתתק, הרופאים התפטרו בסיטונות, הסטודנטים נאבקו על שכר־הלימוד, בשורה של מיפעלים פרצו סיכסוכים.

לרגע היה נדמה כי המדינה כולה נסחפת בגל של שביתות, בעיקר בשירותים הציבוריים, שאיימו להכניסה לאנרכיה. העדרה של הנהגה סמכותית, עימות בין הממשלה וההסתדרות על קיצוץ הסובסידיות והעלאת מחירי המצרכים החיוניים, האינפלציה הדוהרת — כל אלה דחפו ציבורים שלימים למעשים קיצוניים.

רוב הפעולות האלה היו קשורות בבחירות, שתיערכנה בישראל בעוד שנה. כל עובד בישראל יודע כי ההזדמנות הגדולה שלו להיטיב את שכרו באה בשנה האחרונה לפני הבחירות, כאשר השילטון אינו יכול להרשות לעצמו זעזועים כבדים מדי. יום אחרי הבחירות ישתנה המצב כליל.

אולם עיקר תשומת־הלב של האדם הישראלי היתה מופנית, השבוע, לבחירות אחרות — אלה שנערכו ביום השלישי מעבר לים.

הבירה השנייה. הדגל האמריקאי כולל חמישים כוכבים, כמיספר החברות בפדרציה של „המדינות המאוחדות", הקרוייה בעיברית משום־מה „ארצות־הברית".

אך מבחינת השפעתו של השילטון האמריקאי על חייה היומיומיים, יכלה ישראל להיות המדינה ה־51. אין מדינות רבות בעולם התלויות בארצות־הברית מכל הבחינות — המדינית, הצבאית, הכלכלית — כמו ישראל. ובארצות־הברית עצמה אין ציבור המסוגל להפעיל לחץ מרוכז על ממשלת וושינגטון כמו יהודי ארצות־הברית, הקשורים בישראל. וושינגטון היא עתה הבירה השנייה של ישראל.

לכן יש חשיבות מכרעת לתוצאות הבחירות האמריקאיות גם בעיני האזרח הישראלי. האם יוסיף הנשיא הבא לספק לישראל סכומים עצומים של כסף? האם יספק לה נשק מודרני ומתוחכם בכמויות מאסיביות? האם יכפה על ישראל מייד הסדר־שלום על־פי תוכנית־רוג'רס הישנה, או ידחה את הדבר עד אחרי הבחירות בישראל?

התשובות על שאלות אלה ישפיעו בצורה ישירה ומכרעת על חייו של כל אדם בישראל.

בחירה אפורה. אילו היו אלה בחירות בין שני מועמדים בעלי עמדות שונות ומנוגדות, יכלו בחירות אלה לקבל ציביון דרמאתי מאד בישראל. מה־גם שעד הרגע האחרון לא היה ברור מי יזכה בהן.

אך האזרח הישראלי, כמו האזרח האמריקאי, התקשה מאד להבדיל בין ג'רי פורד וג'ימי קארטר. שניהם ניראו דומים מאד, גם ביחסם לישראל ולמרחב.

הכל הסכימו שגם פורד וגם קארטר, אם ייבחר, יפתח במיתקפה מדינית גדולה להשגת הסדר, שישליט במרחב את „השלום האמריקאי", שהוא עכשיו אפשרי. ההבדל העיקרי הוא שפורד יכול לעסוק בכך מייד, באמצעות ממשלתו הקיימת והנרי קיסינג'ר רב־הפעלולים, בעוד שג'ימי קארטר יוכל להיכנס לפעולה אמיתית רק באביב הבא, אחרי שממשלתו תיכנס לתפקידה בינואר ותתמחה בעניינים.

מבחינה זו יכלו מתנגדי ההסדר להעדיף את קארטר. אך מישאלי דעת־קהל הוכיחו כי רוב הישראלים מעדיפים דווקא את פורד, ביגלל אותה סיבה המביאה אמריקאים רבים להעדיף איש אפור זה: הנטייה הטבעית של אדם להעדיף מישהו

להתרווח בכורסא נוחה,
ולעלעל בעיתון - או, אם תרצו, לקרוא ספר מענין,
וגם לשתות משקה קל. אפשר רק - בנסיעה ברכבת

מדוע להתמודד עם בעיות התנועה בכבישים, בנסיעה ברכב הפרטי, כאשר אפשר ברכבת לנסוע, בבטחון בשלוה וגם בחסכון.

נצלו את היתרונות שהרכבת מעניקה לכם והתענגו.

רכבת ישראל

לשכת הפרסום הממשלתית

נ ה ג !

בחודש נובמבר יתקיים מיבצע

„ה כ ן ר כ ב ך ל ח ו ר ף"

במסגרת המבצע תוכל לבדוק רכבך במוסכים מורשים. הבדיקה כוללת: בלמים, הגה, מגבים, אורות וצמיגים ועולה —.15 ל"י

(—.5 ל"י — מערכת אורות, —.10 ל"י — בדיקה מכנית)

אל תשכח לבקש במוסך את תוית המבצע!

הכן רכבך לחורף בהקדם

עבור את החורף בשלום

מטה חודש הבטיחות בדרכים

ג'ימי קארטר

ג'רי פורד

איך להבדיל ביניהם?

ידוע, גם אם אינו מלהיב, על מי שאינו ידוע, שאין לדעת בבירור מה יביא עימו.

יתכן שג'רי פורד הצטער השבוע על כי ישראל אינה המדינה ה־51 בפדרציה, וכי אין לה מושבים ב„מועצת האלקטורים" שבה, בשיטה האמריקאית המסובכת והמיושנת, נערכת פורמלית בחירתו של הנשיא.

כנסת

צלם בהיכל

הכנסת חלקה כבוד לאיש שתבע לפזרה ולבטל את הדמוקרטיה במדינה

דרושה היתה מידה גדושה של בורות, ביזוי־עצמי והתבטלות מצידה של הכנסת כדי לערוך את הישיבה החגיגית שערכה השבוע לציון יובלו של המשורר הלאומני אורי צבי גרינברג.

זהו כבוד שלא נפל אף בחלקם של יחידי־סגולה בקרב העם. רק דויד בן־גוריון זכה, לפני אצ"ג, שהכנסת תערוך לכבודו ישיבה חגיגית. אבל בן־גוריון היה ראש־ממשלה וחבר הכנסת מאז הקמתה, שלא לדבר על תרומותיו בשאר המישורים של החיים המדיניים.

מעולם לא חלקה הכנסת כבוד לענקי־הרוח שחיו במדינה. לא מרטין בובר, לא הוגו ברגמן, לא חתן פרס־נובל ש"י עגנון ואף לא משורר לאומי כנתן אלתרמן, זכו בכבוד שבו זכה השבוע האיש, ששירתו מבטאת את היצרים הלאומניים הפרימיטיביים ביותר ואת ההשקפות הפאשיסטיות הקיצוניות ביותר.

מדינאי מתיימר. חברי־הכנסת, שנכנעו ללחצה של הלאומנית הקיצונית גאולה כהן, ומפחד שערוריה הסכימו לתביעתה לערוך את הישיבה החגיגית, יכלו בנקל לפטור עצמם בתירוץ שאינם בקיאים בשירתו של אצ"ג, או שלמשורר מותר גם להיות קיצוני.

אלא שאורי צבי גרינברג אינו רק משורר. במשך דור שלם הוא התיימר גם להיות מדינאי, דמות פוליטית, מורה־דרך בחיים המדיניים של האומה. השקפת־עולמו המדינית היא טוטאליטארית קיצונית, כמעט נאצית, עומדת בסתירה לעצם מהותה של הכנסת כמוסד המייצג את החיים הדמוקרטיים במדינה.

שכן אורי צבי הטיף בגלוי לביטול הדמוקרטיה ולפיזור אותה כנסת, שעתה מחלה על כבודה וחלקה לו כבוד.

ב־1961 קבע אצ"ג: „כל מישטר דמוקראטי שלא־במקומו ושלא־בזמנו ושלא־בעם־כתיקונו אינו אלא סכנה מוחלטת לקיום העם והמדינה... כל זמן שלא יבוטל על־ידי מר בן־גוריון, ראש־הממשלה היום, וחבר מיטב עוזריו, מישטר ה‚דמוקראטיה' הזאת שמשמעותה אנארכיה — מכל הבחינות — אין מוצא לשום שינוי. סכנה היא לקיומנו הגופני ממש. אנו נירקב בתוך בתינו, בין מישפחותינו. תבוא עלינו שואה, והיא תהא כשואת־פיתאום, כשואת היטלר.

„ועוד הפעם העצה שלי: פיזור הכנסת!

„קרואים להצלה: בחירי האומה ולא נבחרים."

זה לא הפריע לגרינברג לבוא אל כנסת הנבחרים, שאינם בחירי האומה, כדי לקבל מידה את הכתרתו כמשורר לאומי.

טכס ההשפלה. טכס משפיל ומבזה מעין זה לא יכול היה להיערך לולא פחדנותם של יושב־ראש הכנסת ישראל ישעיהו ושר־החינוך אהרון ידלין. אלה לא נטו בתחילה להיענות לבקשת חסידיו של אצ"ג בליכוד לציין את יובלו בישיבה חגיגית.

אולם כשגברו הלחצים, ואליהם אף נילוו איומים להקים שערורייה, מיהרו להיכנע וליטול חלק פעיל בטכס השפלת הכנסת.

עיתונות

גויים של שבת

האופוזיציה והממשלה משתפות פעולה במילחמה בעיתונות

אחרי שחילקה כבוד מפוקפק למשורר אורי צבי גרינברג (ראה הכנסת), התפנתה הכנסת לאמץ את מישנתו הרעיונית וליישמה בחיי היום־יום במדינה.

כשיצא מהישיבה החגיגית שנערכה לכבודו, רואיין אצ"ג על־ידי הכתב הפרלמנטרי של הטלוויזיה, אלימלך רם, ובין השאר אמר גם את הפסוק: „העיתונות היא דבר חשוב."

היתה זו אמירה מפתיעה לגבי מי שבמשך תקופה ארוכה טען נגד העיתונות הישראלית, כי היא האחראית להשלטת מישטר האנארכיה במדינה.

„במה אתה רואה את עיקר תפקידה של העיתונות?" שאל רם את המשורר הישיש, וזה השיב לו בדברים כדורבנות: „הדבר העיקרי הוא שהעיתונות לא תפרסם את מה שלא צריך לפרסם."

לסתום את הפה. וכבר נמצאו שלושה ח"כים שהזדרזו והגישו את הברקתו זו של גרינברג בצורת הצעות־חוק. היו אלה הצעות־חוק פרטיות, שהוגשו לוועדת החוקה־חוק־ומישפט של הכנסת, שנועדו למנוע פירסום שמות עצורים לפני שמוגשים נגדם כיתבי־אישום.

הרעיון הנואל הזה אינו חדש. הוא הוגש עוד בכנסת שעברה, בידי נציג הפנתרים השחורים. עתה, בעיקבות פרשת ידלין, שמעצרו, זמן קצר אחרי שמונה כמועמד לנגיד בנק ישראל, הביך את הממשלה, נמצאו לממשלה גויים־של־שבת שיעשו את מלאכתה.

היו אלה ח"כ המפד"ל אברהם מלמד וח"כי הליכוד אהוד אולמרט וידידיה בארי, שהגישו את הצעת־החוק שנועדו, כביכול, לשמור על כבוד האדם ועל הכלל כי הוא מוחזק זכאי כל עוד לא הוכחה אשמתו בבית־מישפט.

במאמר מוסגר ניתן לומר כי היה זה לעג הגורל שדווקא ח"כ אהוד אולמרט, היה בין ראשוני הקופצים לנסח את החוק החדש. אבל במדינת האפשרויות הבלתי מוגבלות, אפשרי גם שהח"כ, שאימץ לעצמו כשיטה לשפוט אזרחים מעל במת־הכנסת, מבלי שיוכלו להתגונן, דווקא הוא מתיימר להגן עליהם מפני העיתונות הנוראה.

מעבר לניסוחים המלוטשים, היה זה צעד נוסף שמטרתו להגביל את חופש העיתונות ולסתום את פיה. בהיותם מודעים לעובדה כי לא רק אנשי מיפלגת השילטון אלא גם נציגי האופוזיציה עלולים להיעצר כחשודים במעשי־שחיתות, עשו ח"כי הליכוד את מלאכתה של הממשלה.

כל הח"כים חשודים. הרעיון שביסוד הצעות־חוק אלה הוא אבסורדי ומטופש. הוא מבוסס על ההנחה כאילו ניתן למנוע מהעיתונות לפרסם זהות חשודים שנגדם נערכות חקירות, או מעצר חשודים, באמצעות חוקים. לא זו בילבד שהדבר בלתי־ניתן לאכיפה, אלא שתוצאותיו עלולות להיות חמורות. תחת מידע מבוסס ומהימן, ייאלצו אזרחי המדינה להיזון משמועות ורכילות.

אישור הצעות החוק הפרטיות של הח"כים מלמד, אולמרט ובארי, כמוהו כהנחת היסוד לתעשיה חדשה בישראל — חרושת השמועות.

באותו יום עצמו שבו הוגשו הצעות־החוק לאיסור פירסום שמות חשודים, נתנה העיתונות עצמה דוגמה מוחשית למה שיתרחש אם, וכאשר, יתקבלו חוקים מטופשים אלה.

ידיעות אחרונות פירסם ידיעה, שלפיה נחקרים עתה שלושה חברי־כנסת על קישריהם עם העולם התחתון. כיוון שהעיתון לא פירסם את שמות החשודים, הפכו כל 120 חברי הכנסת, אוטומטית, חשודים־בפוטנציה — כולל אותם השלושה שהגישו את הצעות־החוק, המייועדות להפוך ידיעות מעין זו ללחם־חוקה היומי של העיתונות.

עיתוני ישראל, כמו בעבר, לא נקטו כמעט עמדה כלפי הצעת־החוק המכוונת להגביל את חופש העיתונות. אבל לממשלה ולאופוזיציה כאחד, צריך להיות ברור: צעד אנטי דמוקראטי מעין זה, לא יעבור בשקט.

כפר קאסם

הדגל השחור

זאת היתה התזכורת היחידה לפשע־המילחמה הנורא ביותר בתולדות ישראל, שאירע לפני 20 שנה

ל־49 הפועלים הערביים, גברים, נשים, ילדים וילדות, שעמלו בשדות באותו יום שני, היה זה יום רגיל לגמרי. הם ידעו כי תוך כמה שעות יסיימו את עבודתם, יחזרו הביתה אל מישפחותיהם בכפר־קאסם.

הם לא ידעו כי באותם רגעים נאמרו שתי מילים גורליות — שתי מילים שהיו גזר־דין מוות.

מיבצע־סיני עמד להתחיל באותו לילה. מפקד הגיזרה לאורך גבול המשולש, יסקה שדמי, הדריך את שמואל מלינקי, מפקד יחידת מישמר־הגבול, שקיבלה על עצמה את השמירה על האוכלוסיה הערבית. על הכפרים הערביים הוטל עוצר משעות הערב.

מה יהיה גורלם של הערבים העובדים מחוץ לכפריהם, ושיחזרו הביתה מבלי לדעת כלל על הטלת העוצר?

על שאלה זו נאמרו שתי המילים הנוראות: „אללה ירחמו!" („אלוהים ירחם על נישמתם" — אימרה הנאמרת על המתים.)

תוך כמה שעות הפכו שתי מילים אלה מציאות נוראה. מחלקה של מישמר־הגבול, בפקודת גבריאל דהאן, קצין צעיר ואהוד מיוצאי מארוקו, תפסה מקום במבואות כפר־קאסם. 49 פועלים ופועלות, ביניהם ילדים, הועמדו אל הקיר ונרצחו בדם קר ביריות תת־מקלעים.

מן הטבח ניצלו רק כמה פצועים, שהושארו במקום כמתים, וילדה שנקברה תחת גופת אמה ושהעמידה פני מתה. הם היו עדי־הראייה לפשע־המילחמה החמור ביותר בתולדות ישראל.

מה חשבו הקצינים? השבוע, בדיוק 20 שנה אחרי שנאמרו שתי המילים, נתקבץ קהל של קרוב לרבבת אנשים, כשליש מהם יהודים, כדי להסיר את הלוט מעל מצבת־זיכרון, שהוקמה במקום הטבח. על לוח של שיש לבן היו

(המשך בעמוד 22)

בת הרוג לוקחת תמונתו

כיצד זה קרה?

(המשך מעמוד 21)
רשומים 49 השמות — ביניהם שמות שהופיעו פעמיים ושלוש, עדות לנפילת הורים וילדים יחדו תחת מטר הצרורות.

לאחר מכן, בתהלוכה שקטה ומרשימה, צעדה הרבבה אל מרכז הכפר. רחבה גדולה הוכשרה לקיום עצרת־זיכרון. מעל לבמה התנוססו תמונות ההרוגים, שהושאלו על־ידי מישפחותיהם — לצד קריאה בעברית ובערבית לאחוות שני העמים, והצו: „לזכור ולא לשכוח!"

נערה, ששיכלה ביום הרצח אח ואחות, נשאה ראשונה את דבריה המזעזעים — שני צדי המטבע: „נזכור את הרוצחים, אך גם את אותם שסירבו לרצוח; את משתיקי הפרשה, אבל גם את היהודים האמיצים שהסתכנו כדי להביא לפירסום הזוועה, את המחפים על הפושעים, אבל גם את השופט בנימין הלוי, שדיבר בפסק־דינו על ,הדגל השחור של אי־החוקיות', שריחפה על פקודת־הטבח."

אבנרי סיפר כי מערכת העולם הזה החליטה, מייד בהתקבל הידיעה הנוראה, להפר את צו הצנזורה ולפרסם את הדברים, גם אם יהיה הדבר כרוך בהליכה לבית־הסוהר. לשם כך קם צוות שהכין

הסרת הלוט מעל אנדרטת־הזיכרון במקום הטבח
שתי מילים — 49 הרוגים

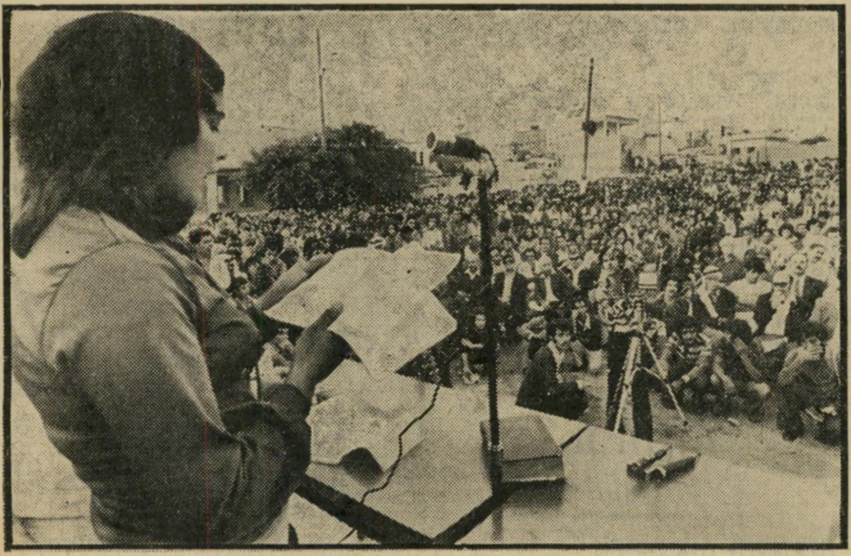

היתומה עדיה יוסף מספידה את אמה
אללה ירחמו!

תיאור של יום הרצח. אחריה דיבר צעיר, שאביו נהרג באותו יום, לפני לידתו. בזה אחר זה דיברו ראשי מועצות ערביות. אך את מחיאות־הכפיים הסוערות ביותר ייחדו אלפי הערבים בקהל לנואמים היהודיים:

● **ח"כ מאיר וילנר** טען שהטבח מבטא את „מדיניות הממשלה."

● **הכמאי אריה זקס** הפריך מייד דברים אלה, קבע כי הטבח היה חריג. בין השאר סיפר כי שירת כקצין צעיר תחת פקודת יסקה שדמי. כאשר נפל חבר בפעולה, העמיד שדמי את הקצינים־הצעירים בשורה, ייסר אותם על הבעת־פניהם האבלה, הכריז: „אני שמח שהוא מת, מפני שביגלל זה אתם תהיו קצינים יותר טובים!"

● **ח"כ מאיר פעיל**, שהיה באותה תקופה קצין בצה"ל, קבע כי מרבית הקצינים הזדעזעו מן הטבח. הוא גם הזכיר כי כל מפקדי־המחלקות ששמעו את פקודתו של מלינקי, מילבד דהאן, התעלמו מן הפקודה ולא ערכו טבח דומה בכפרים הסמוכים.

● **אורי אבנרי** ביקש לראות את חוברת מיוחדת*. בהיוודע הדבר לשילטונות, התירו את הפירסום בעיתון — וכך התגלגלו הדברים להחלטה לערוך מישפט.

● **איש־התיאטרון אהיקים ירון** קרא לליכוד מחנה־השלום, כדי למנוע מעשים כאלה בעתיד.

● **המשורר יבי** התחרה עם המשורר הערבי בקריאת שירים. שניהם זכו בזרי־פרחים.

רגע מזעזע. קהל הרבבה ישב בשקט, אף שבאמצע הנאומים החל גשם שוטף לרדת על ראשו. מחיאות־כפיים ליוו את הקריאות לידידות, את גינוי מיסמך קניג, את אי־זכור זכותם של הפלסטינים למדינה משלהם.

אך הרגע המזעזע ביותר היה דווקא בתום העצרת, כאשר קם הקהל ופנה לדרכו. כמה עשרות ילדים הצטופפו ליד הבמה, הם הורידו את תמונות ההרוגים. וכל ילד לקח הביתה את אחת התמונות — תמונה של אב, אם, דוד, אח או אחות.

* שכלל את חברי־המערכת אלכס מסיס ואורי סלע.

ספורט-טוטו
טוטו
השבוע
מינימום הפרס הראשון
600,000 ל"י
מינימום כלל הפרסים
1,450,000 ל"י
יום ה' — המועד האחרון למסירת המספים
עשה לך מנהג קבוע — מלא טוטו בכל שבוע!
המועצה להסדר ההימורים בספורט

„הסרט האמריקאי המקורי ביותר" !! רולינג סטון
רחובות זועמים
MEAN STREETS
סרטו של מרטין סקורסזה („נהג מונית")
עם שחקני „נהג מונית"
רוברט דה נירו · הארווי קיטל
שבוע 2 „סינמה 2" ת"א
מוצ"ש: 7.30, 9.30
משך השבוע חוץ מיום ו' 10, 12, 2, 4.30, 7.30, 9.30

יש לנו תשובה
★ מבצע מיוחד ★
עד 30,000 ל"י
הנחה
דירות גינדי
סניף ראשי, הרצל 59, ראשון־לציון

למרות הכל!
מחיר הפירסום של עמוד
ב־ העולם הזה
הוא רק 2880 ל"י

פרשת ידלין

צ׳קים קרועים, ורשימת תשלומים שבה מופיע שמו של אשר ידלין, נתגלו במיקרה במחנה נטוש ✶ חלק מן האנשים המופיעים ברשימה נחקר ✶ חשד שהתשלומים קשורים במערכה לטישטוש עקבות הפרשה

המיסמכים נמצאו בשפת־הים

ביום חמישי שעבר, טיילו כמה חיילי מילואים ליד מחנה דורה ה־נטוש (בה״ד 3 לשעבר) כאשר הבחין אחד מהם בערימה של צ׳קים קרועים, מהודקים בפיסת־נייר ומהדק, שהתגלגלו על החול, לא הרחק משפת־הים. מתוך סקרנות הרים החייל את הצ׳קים, ראה כי על הנייר כתובים כמה שמות ולידם סכומי כסף שהסתכמו ב־43 אלף לירות. ייתכן כי החייל היה משליך את הצ׳קים חזרה אילולי ראה כי אחד השמות היה „ידלין״. כיוון שהיה אדם משכיל, המצוי בחדשות, נטל את המיסמכים כולם למשטרת נתניה, שהעבירה אותם מייד למטה־הארצי של המשטרה, לידי ניצב משנה בנימין זיגל.

זיגל הזמין לחקירה את האיש שהיה חתום על הצ׳קים, שהיתגלה כצורף תל־אביבי ששמו הפרטי הוא דב, המשחק הרבה בקלפים. הוא נחקר לפשר הסכום המופיע ליד השם ידלין. כמו כן נשאל לקשריו עם דמות ידועה בחוגי המסחר של תל־אביב, שהפכה לאישיות עסקית מכובדת הנמנית עם ידידיהם הקרובים של אשר ידלין ואברהם עופר מזה שנים רבות. דמות זו קרובה מאוד גם למאיר פלוקסמן, שנסע לחו״ל עם התחלת החקירה נגד ידלין ואשר מכר לידלין מכונית של מרכז תנובה במחיר נמוך וכתמורה דאג לו ידלין לקבלת זכיונות שונים. (פלוקסמן היה מנהל הרכב בתנובה וכיום הוא מפעיל חניונים במוסדות קופת־חולים ללא מכרז ובמוסדות אחרים וכן בעל בית־הקפה סקאלה.)

חקירות המשטרה על קשרי מהמרי ה־קלפים ובעלי הצ׳קים עם ידלין ועם הדמות הידועה לא היו מקריים. מזה זמן חושדת המשטרה כי דמות זו ניצבת מ־אחרי מערכת של מעשי חבלה וטישטוש בחקירתה, וכן מאחרי האיומים על עדים בפרשה. עד כה לא עשתה המשטרה מאמץ רציני לברר מי הם המכשילים את חקירתה.

המעשים הידועים עד כה הם:

● איום על נפתלי אלשייך, איש־עסקים שהיה עד־ראיה להפסדיו של ידלין בלאס־וגאס. אלשייך התבקש על ידי בירונים לסגור את פיו. סמוך לתחילת ספטמבר, לפני שהמשטרה פנתה ליועץ־ה־משפטי לממשלה והודיעה על תלונה שיש לה נגד ידלין, היא ערכה חיפוש אצל אלשייך כדי למצוא דולרים, בעקבות תלונה אנונימית. במהלך החיפוש נחקר אלשייך על ההימורים של ידלין בלאס־וגאס. יומיים לפני החיפוש נעשה נסיון לפרוץ את ביתו של אלשייך, כנראה כדי לשתול שם את הדולרים. סימני הפריצה נראו על הדלת. הפורצים הוגסו על ידי שכנים.

● פריצה לבית־המלאכה של השרברב מיכאל סימון, בלילה אחרי שתיקן את הביוב הסתום בבית ידלין. מארגני מסע־החבלה חשדו כי לקח עמו מיסמכים, ערכו חיפוש בבית־המלאכה שלו שמנעולו נוסר.

● איומים טלפוניים על לאה סברדלוב, בעלה ובנה, כדי למנוע ממנה למסור עדות במשטרה על הידוע לה בפרשת ידלין. סברדלוב היתה חברה קרובה של מלכה הרצברג, ידידתו של ידלין ומלכה החביאה אצלה את הציורים של הצייר צבי שור.

● איומים על כותב שורות אלו, כדי לגרום לכך שיפסיק לטפל בפרשת ידלין, והטרדות בלתי פוסקות שלו. אחד המקרים יתואר כדי לתת מושג על הארגון העומד מאחרי המחבלים. לביב ישב בקפה אקסודוס עם כמה עיתונאים, כאשר נקרא לטלפון. קול שאלו אם הוא יגאל לביב, ומשהשיב בחיוב, נסגר הטלפון. עשרים דקות לאחר מכן הגיעה לקפה ניידת משטרה וטענה כי נמסר לה שלביב נושא אקדח ללא רשיון.

על מעשי חבלה מאורגנים אלה התריע אורי אבנרי במכתב לשר־המשטרה שלמה הילל, בו ביקשו לחקור מי הם העומדים מאחרי החבלות. נראה כי החקירה התנהלה בעצלתיים, כיוון שהמחבלים הספיקו לתיאם עמדות עם הצורף דב שנחקר במשטרה בקשר לצ׳קים הזרוקים. הוא מסר כי השם ידלין שהופיע על הצ׳קים הקרועים נרשם בתור בדיחה במהלך משחק־קלפים סוער.

חוסר־המעש הבולט של המשטרה בעניין החבלות בחקירה, מעלה את החשש כי אולי יש למישהו עניין שה־חקירה המשטרתית תופרע. ודאי כי ה־חוקרים עצמם, החל מחוקרים פשוטים ועד לניצב יעקב קדמי, עושים ככל יכולתם כדי לקדם את החקירה. אולם התנהגות הדרגים הגבוהים נראית תמוהה ביותר, אם לנקוט בלשון המעטה.

מדוע ✶ עוכב המעצר?

הצ׳קים שהתגלו עתה במחנה, ופרשת מסמכי השרברב, שגורמים מסויימים בעיתונות מנסים עתה להמעיט מחשיבותה כאילו לא היתה ולא נבראה, מוכיחים כי נעשה נסיון מכוון להשמיד מיסמכים ועדויות. פרשות אלו מראות בבירור שאילו נעשה חיפוש או מעצר אצל אשר ידלין, בני משפחתו ומקורביו במועד מוקדם יותר, היו החוקרים שמים ידם על חומר חשוב שהעדרו מחבל עתה בחקירה.

שאלת המפתח היא מדוע נעצר אשר ידלין רק ב־18 באוקטובר, כאשר הבדיקה הרשמית בתלונות נגדו החלו חודש קודם לכן, ב־17 בספטמבר עת נפגש עם היועץ־המשפטי לממשלה אהרון ברק.

אנשי משרד־המשפטים טוענים, כי עשרה ימים אחרי הפגישה בין ברק לידלין לא היתה כל חקירה אלא בדיקה ובשלב זה לא היה מקום למעצר או חיפוש. משהחלה חקירה רשמית, ב־27 בספטמבר, הוציא היועץ־המשפטי לממשלה הנחיה ל־משטרה לפיה לא ייעצר ידלין לפני שיהיה בירור נוסף בעניינו בממשלה.

הנחיה זו כבלה את ידי החוקרים בכל הדרגים. החוקרים דרשו ללא הרף לעצור את ידלין כדי שלא יפריע בחקירה. לחצם התנקז לכיוון בנימין זיגל, שתבע מניצב יעקב קדמי כי ידלין ייעצר וכי יינתן להם לחקור את הפרשה ככל חקירה רגילה אחרת. קדמי לא היה רשאי לפעול בנושא ידלין בלי אישורו של ברק. קדמי דיווח לברק בכל יום על התקדמות החקירה וקיבל הנחיות כיצד לנהוג למחרת.

האם תבע קדמי מברק לעצור את ידלין

ציורים על הקיר

מימין נראה אחד הקירות באחת הדירות של שרה הרי, אחותו של אשר ידלין שנעצרה השבוע גם היא. זוהי דירה ברחוב מגידו 1 בחיפה והיא מושכרת לשלוש סטודנטיות, ביניהן קרובת משפחתה, אסתר ישראלי. חדרי הדירה מלאים בציורים כמו בגלריה מכובדת ביותר. הציורים הם של טובי הציירים, כולל ציור גדול של הצייר צבי שור (משמאל). שרה הרי עצמה, שנעצרה השבוע בידי המשטרה, גרה בדירה אחרת ברחוב שוהם 47 בהדר הכרמל, וגם דירתה זו מלאה בציורים בכל מקום פנוי על פני קירות הבית.

מלכה הרצברג הו
עם אחותו של
שוחד מהאדריכ

אלחנני האדריכל הנודע אבא אלחנני, שנעצר לכמה שעות בקשר לפרשת ידלין, נראה בשעת ויכוח על תוכנית־האב של תל־אביב עם עמיתים למיקצוע. בחקירתה במישטרה מסרה מלכה הרצברג כי העבירה שוחד וציורים מאלחנני לידלין.

(המשך מעמוד 23)

לפני ה־18 באוקטובר? המשטרה מסרבת לדבר בנושא זה. משרד המשפטים מגיב כי „לא היו חילוקי דעות בין קדמי לברק בנושא המעצר. משרד־המשפטים היה ב־דיעה כי אילו רצה ידלין להשמיד מיס־מכים היה יכול לעשות זאת קודם לכן והמעצר לא ימנע ממנו זאת.”

הנחה זו של משרד־המשפטים מופרכת לאור העובדות הידועות עתה. האם תבע קדמי מברק לעצור את ידלין ונכנע לשכ־

האחות שרה הרי, אחותו של אשר ידלין, סוכנת־בי־טוח של חברת **יובל**, שהיתה מעורבת בעיסקות רבות עם אחיה והחשודה גם בגניבת ציורים מהצייר הישיש צבי שור.

נועו של ברק כי מוטב שלא יתבע זאת? משרד־המשפטים טוען כי אילו תבע קדמי את המעצר בצורה אולטימטיבית לא היה ברק מסרב. המשטרה טוענת כי נאמר לה שההנחיה הקובעת היא זו האוסרת מעצר או חיפוש עד לדיון הנוסף בממשלה ש־היה ביום ראשון, יום לפני המעצר.

מה שברור עכשיו הוא כי דחיית המעצר והחיפוש חיבלה בחקירה בצורה קשה. כאשר רשת חבלנים מפריעה לחקירה כל הזמן, דואגת להוליך את המשטרה בעק־בות מוטעים, ומפעילה לחצים ואיומים על עדי־מפתח. המשטרה יודעת כי ידלין ידע כל יום על מה יחקרו אותו למחרת, וכי היה מי שדאג לדווח לו על מהלך החקירה והצפוי בה.

לא רק על מעצרו ידע ידלין למפרע. הוא ידע כל העת מה יהיה למחרת בח־קירה. הדיווח אליו נבע ללא כל ספק מאחד משני מקורות: מלשכת שר־המש־פטים, שידעה מפי ברק על החקירה או מן החוקרים עצמם, או מאלו שהיו מעו־רבים קודם לכן בחיפוש אצל אלשייך ובאיומים עליו בעניין ידלין.

בדיקה של הניתן לבדוק כעת מראה כי האחריות הישירה למניעת מעצרו של ידלין מוטלת על היועץ־המשפטי לממש־לה פרופסור אהרון ברק. לא רק כמי שהאחריות לחקירה כולה היא עליו מטעם הממשלה, אלא גם כמי שהורה לא לעצור את ידלין.

פגישה ✶ עם השר

הטעות בשיפוט של ברק נבעה מהנ־חה כי החומר נגד ידלין אינו רציני ולכן לא כדאי לנקוט במהלכים משטרתיים רגילים. עם התקדמות החקירה גבר אצלו השיקול כי אסור לפגוע בכבוד מועמד למשרת נגיד בנק ישראל, וכן השקפתו הכללית כי אשר ידלין, אינו עבריין רגיל, גם אם יתאמתו כמה מהחשדות נגדו. הוא אחד משלנו, מכובד, שלא יעשה מעשים להפרעה לחקירה.

ברק הוא טרי במשרת היועץ־המשפטי ועדיין לא סיגל לעצמו השקפה כי גם אישים מכובדים עלולים להיתגלות כעבר־יינים ככל עבריין אחר ומסוגלים לכל מעשה כמו פורץ־קופות. טעויות אלו בשי־קול הם שגרמו לכך שברק נרתע ממעצרו של ידלין בשלב מוקדם, ובכך גרם נזק חמור ביותר לחקירה.

כאשר נסתיימה ישיבת הממשלה שביט־לה את מינויו של ידלין, ביום ראשון, 17 באוקטובר, יצא ממנה שר־המישטרה שלמה הילל לפגישה לא־נעימה. ידידו משכבר הימים, אשר ידלין, המתין לו לשיחה בארבע עיניים בלישכת השר. הפגישה נמשכה כשעתיים, ובמהלכה בקעו צעקות רמות מתוך החדר. השר הילל עצמו סיפר לאחר־מכן, כי ידלין ביקש שיורה להקל מעל לחץ החקירה נגדו. השר הילל סירב, לא רק משיקולים ענייניים אלא גם מפני שאין לו כל סמכות להתערב במהלך הח־קירה, שהופקדה כולה בידי היועץ־המיש־פטי־לממשלה.

ידלין חזר אל ביתו שבתל־אביב, אחרי ששוחח גם עם השר אברהם עופר, המסור לו עד היום והקשור עימו בשורה ארוכה של עיסקות כלכליות.

בפגישותיו בירושלים למד ידלין לדעת, כי צפוי לו מעצר בקרוב. הוא הגיע לביתו, ופתח בהשמדה שיטתית של חומר מחשיד. השמדה זו התגלתה לאחר שצי־נורות־הביוב בדירה נסתמו ובעליה הזמין את השרברב מיכאל סימון לתקן את הס־תימה. כתוצאה מכך בוצעה פריצה לבית־המלאכה שלו, ובעיקבותיה גילתה המיש־טרה את דבר השמדת המיסמכים ושמה יד על כמה מהם.

האם הודיעו לידלין במפורש כי ייעצר בזמן הקרוב?

אין ספק כי עד לשיחותיו בירושלים היה ידלין משוכנע שהממשלה לא תבטל את מינויו, וכי החקירה תסתיים במהרה. ביום החמישי שלפני ישיבת הממשלה הצ־היר לידיעות אחרונות, כי הסוף הטוב כבר נראה באופק, וכי עוד מעט תחל שעת החשבון.

ביום הראשון שבו נערכה ישיבת הממ־שלה, ולפניו, נתן ראיונות תוקפניים ל־טלוויזיה, ובהם נשמע סמוך־ובטוח כי בק־רוב תבוטל החקירה כליל. רק שיחותיו האמורות בירושלים גרמו לשינוי דעתו, בעוד שקודם־לכן היה כה בטוח בעצמו עד שלא עשה דבר להשמדת החומר ש־ברשותו.

היועץ היועץ־המישפטי לממשלה פרופסור אהרון ברק, יוצא ממכוניתו בבואו לישיבת הממשלה שביט־לה את מינויו של אשר ידלין כנגיד **בנק ישראל**. ברק מנע מעצר ידלין משך חודש.

מי הדליף ✶ על המעצר?

מקורבי השר הילל טוענים, כי השר עופר היה זה שהזהיר את ידלין מפני המעצר. לדיבריהם אמר היועץ־המישפטי־לממשלה, במפורש, דברים שמהם הובן כי ידלין ייעצר. מקורבי הילל טוענים (וה־דבר מאושר על־ידי מישרד־המישפטים) כי ההחלטה בדבר המעצר נפלה ביום הראשון בשבוע, אחרי השעה שמונה בערב. מכאן שבעת הפגישה בין הילל לידלין לא היה עדיין להילל כל מידע על המעצר הצפוי. אולם ברור כי אם שמע ידלין מהילל שאין הוא מוכן להקל מעל החקירה וכי הממ־שלה ביטלה את מינויו כנגיד, ואם ידע כי ניתנה הנחייה של ברק שלא לעוצרו לפני הדיון בממשלה — היה לו קל להסיק את המסקנות גם מבלי שמישהו יטרח להזהירו במפורש. כך או כך, ידלין ידע על המעצר וטרח להשמיד מיסמכים בכ־מויות שסתמו לחלוטין את צינורות־השפ־כין בדירתו.

למרות השמדת החומר ומסעי־הטישטוש, הצליחו חוקרי־המישטרה להתקדם במה־לך החקירה המסובכת. אחרי שלאה סברד־לוב הביאה למישטרה את הציורים שהופ־קדו בביתה על־ידי ידידתו של ידלין מלכה הרצברג ואחותו, שרה הרי, החלה המיש־טרה חוקרת את מלכה הרצברג, שנתגלתה כאוצר של מידע. מלכה בחרה לשתף פעולה עם המישטרה, ומסרה נגד שרה הרי ואשר ידלין עדות מרשיעה, כולל פרטים מלאים על עיסקות כספיות שנעשו באמצעותה.

אחרי שמיעת עדותה של מלכה הרצברג נעצרה גם אחותו של ידלין, שרה הרי (52) אור ליום השני השבוע, ובנוכחות מלכה סיפרה גם היא את האמת לגבי הדברים שעליהם נשאלה. היא אימתה את פרשת קנוניית־הביטוח הגדולה (העולם

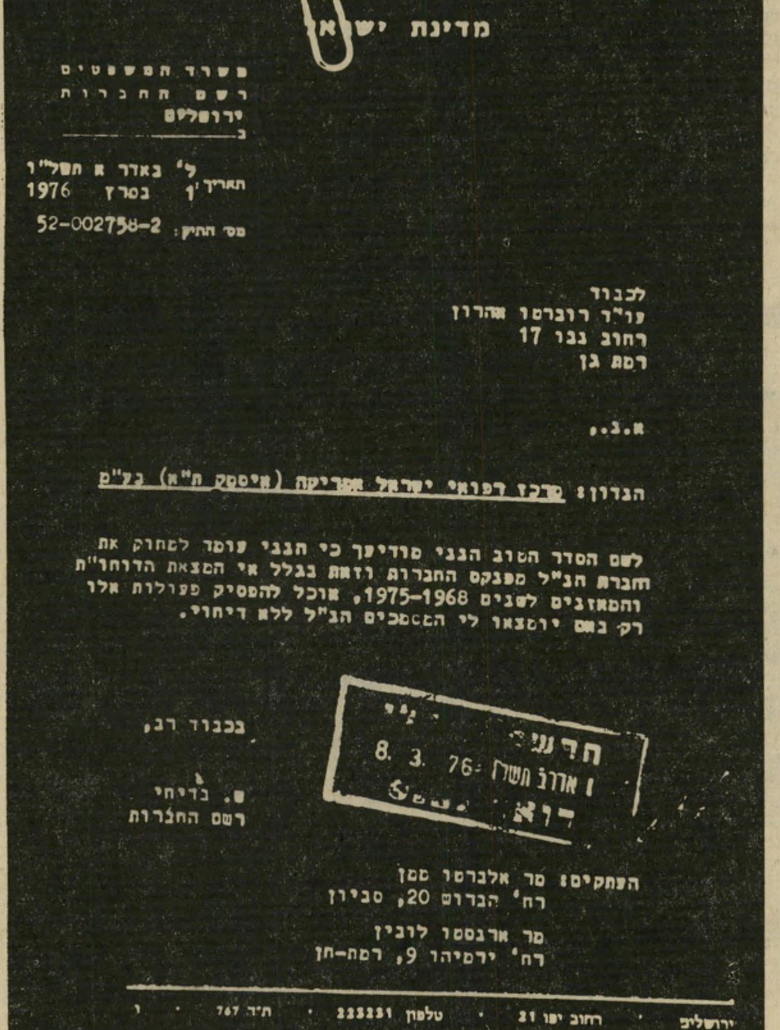

מדינת ישראל

משרד המשפטים
רשם החברות
ירושלים
ב

ל' באדר א תשל"ו
תאריך 1' במרץ 1976
מס' התיק: 52-002758-2

לכבוד
עו"ד רוברטו אהרון
רחוב נגב 17
רמת גן

א.נ.,

הנדון: מרכז רפואי ישראל אמריקה (מיסמק ת"א) בע"מ

לשם הסדר הטוב הנני מודיעך כי הנני עומד למחוק את חברת הנ"ל מפנקס החברות וזאת בגלל אי המצאת הדוחו"ת והמאזנים לשנים 1968–1975. אוכל להפסיק פעולות אלו רק באם יומצאו לי המסמכים הנ"ל ללא דיחוי.

בכבוד רב,

ש. בדיחי
רשם החברות

8. 3. 76
ו ארוב תשרת

העתקים: מר אלברטו סמן
רח' הברוש 20, סביון

מר ארנסטו לובין
רח' ירמיהו 9, רמת-חן

ירושלים · רחוב יפו 21 · טלפון 233231 · ת.ד. 767

רשם החברות מיכתב של רשם־החברות הממשלתי אל עורך־הדין רוברטו אהרון, שבו מודיעים לו כי ימחקו את חברת יסמ"ק, הבונה את **המדיקל־סנטר** מרישום החברות, אם לא תדווח כחוק ותשלח לרשם מאזנים על עצמה. האיום המוקדם לא עזר, כמובן, אך רשם־החברות לא פעל דבר.

תה בגניבת תמונות
ידלין ובהעברת
אלחנני לידלין

הזה 2040) ואת כל שאר הפרשיות הקשורות בה, שפורסמו בהרחבה בגיליונות קודמים.

תשלומי־שוחד ✶ כדמי־כיס

כספיח צדדי לפרשה נעצר גם האדריכל אבא אלחנני, בעיקבות עדות של מלכה הרצברג על עיסקה שתוארה בהרחבה בהעולם הזה (2043). אלחנני רצה לקבל עבודות־תיכנון במוסדות קופת־חולים, לחץ על ידלין קשות לתכלית זו. במהלך לחצים אלה אף נתן לו במתנה ציור יקר־ערך של הצייר כהנא. ידלין מסר את הציור במתנה לאחותו. אלחנני קיבל את העבודה.

מעצרו של אלחנני היכה בתדהמה את חוגי האדריכלים. אלחנני הוא מגדולי האדריכלים בארץ, תיאורטיקן ומעצב הקו החדש בבנייה בישראל. הוא עורכו של בטאון הארכיטקטורה תוואי, תיכנן את בית הנשיא בירושלים ושורה ארוכה של מוסדות ידועים.

אלחנני עבר באחרונה שורה של משברים. בנו נפל במילחמת יום־הכיפורים. הוא התגרש מאשתו ועבר לחיות עם אשה אחרת, שנפטרה לפני כמה שבועות מסרטן. אולם נראה כי לא היה מנוס ממעצרו, נוכח סתירות שנתגלעו בין דבריו לבין העובדות.

המישטרה חיפשה את הציור של כהנא בבית מרכז קופת־חולים, אך לא מצאה אותו. בבית המרכז טוענים כי נעלמה גם תמונה של הצייר צבי שור, שציוריו הגנובים התגלו אצל מלכה הרצברג. האחראי כיום לרכישת הציורים עבור בתי־ההבראה של קופת־חולים, אהרון שטיין, בדק במוסדות שונים, ומצא כי ציוריו של שור תלויים על מקומם. לפני שטיין היה אחראי על הרכישות יצחק בליי*.

כל הפרשיות הללו, וכן פרשיות־השוחד שנתגלו תודות לעדויותיהם של עורך־הדין שלמה גורי, של חווה ארליכמן ו־יעקב פאר ואחרים, הינן עבירות הנאמדות בסכומים של כמה עשרות אלפי לירות בכל פרשה.

משכורתו של אשר ידלין כיושב־ראש מרכז קופת־חולים היתה 7353 לירות ברוטו, ומזה היה עליו לכלכל את עצמו ואת ידידותיו הרבות. לאשתו דליה לא נתן פרוטה, והיא החלה עובדת כמזכירה במחלקה למוסיקה באוניברסיטה, כדי שלא תהיה תלויה בו. ידלין התרגל לרמת־חיים גבוהה, וברור שמשכורתו לבדה לא הספיקה לו לכך. (לשם השוואה: המשכורת הכוללת, ברוטו, של מנהל־מחלקה בבית־חולים היא 4200 לירות).

עיסקות שוחד־התיווך נעשו בעיקר כדי לממן את הוצאותיו השוטפות. עיסקות אלה דיין כדי להגיש נגדו כתב־אישום חמור, אבל ניתן להניח שהן כאין־וכאפס לעומת מה שצפוי להתגלות בחקירת פרשת המדיקל־סנטר או עיסקותיו של שימעון ערבליך.

לאן נעלם ✶ הכסף?

לגבי עיסקת ערבליך מצויות עדויות, שלפיהן שולם לידלין — באמצעות עורך־הדין חיים גושן — סך 100 אלף דולר. בעיסקת מדיקל־סנטר מדובר בסכום של כ־700 אלף דולר, שנועד לחלוקה כשוחד בין ידלין ואנשיו מחד, לבין עורכי־הדין רוברטו אהרון ואנשיו מאידך. פרשת המדיקל־סנטר, שנחשפה לראשונה מעל דפי העולם הזה, עלולה להנחית על ידלין את המכה הסופית.

בדיקות — שערך העיתונאי אלעזר לווין העלו, כי ב־23 במאי 1973 נחתם הסכם

* ולא בצלאל בליי, כפי שנכתב בטעות בגליון 2042, ללא כל כוונה לפגוע בבצלאל בליי, מנהל אגף־הייבוא של קופת־חולים.

שרה הרי, אחותו של ידלין, מובלת למעצר בבית־המשפט

בין חברת יסמ"ק (ישראל—מדיקל־סנטר) לבין החברה־לעבודות־חוץ של סולל־בונה, על הקמת המרכז הרפואי שבו יושקעו 14 מיליון לירות בחלקים שווים. יסמ"ק השקיע את המיבנה, ששוויו הוערך ב־1.3 מיליון דולר — או 5.46 מיליון לירות לפי השער אז. בנוסף תשליש יסמ"ק עוד 450 אלף דולר.

ב־5 בפברואר ’75 נחתם חוזה בין יסמ"ק לבין קופת־חולים, שלפיו קנתה קופת־חולים את המיבנה בסכום של 2.55 מיליון דולר. הפער בין מחירי שתי העיסקות הוא 1.25 מיליון דולר, שאותו התנדבה להוסיף קופת־חולים. המפקח־על־מטבע־זר באוצר, דוב קנטרוביץ, אישר אחרי החתימה כי המוכרים יוכלו להמיר מייד 869 אלף דולר, ולהוציאם מישראל. סכום זה הופקד בבנק לאומי בניו־יורק, בחשבון לזמן קצוב בריבית של כ־7% לשנה. לגבי יתרת הסכום התיר קנטרוביץ שהיא תושקע באיגרות־חוב ממשלתיות שתופקדנה בבנקים, ויסמ"ק תוכל להמיר בכל שנה 20% מן הסכום ולהוציאו החוצה. הסכום שיועד להמרה לאג"ת הוא 1.155 מיליון דולר. אך ההמרה לאיגרות־חוב לא בוצעה עד כה, משום־מה.

400 אלף דולר נוספים נשארו בידי קופת־חולים, לתשלום מיסים שונים, והיתרה שולמה כעמלות־תיווך ליוסף אדלסבורג ואחרים.

בחודש מארס השנה דיווח עורך־הדין רוברטו אהרון לבעלי־המניות על העיסקה, והבטיח לחלק להם את התמורה תוך 90 יום. הדבר לא נעשה, למרות ש־869 אלף דולר מונחים בבנק אמריקאי וניתן לחלקם בנקל.

בהתאם להצהרת פרקליטו של אחד מבעלי־המניות של יסמ"ק אמר לו עורך־הדין חיים אהרון, בנו של רוברטו, כי 400 אלף דולר מן הסכום הכולל נועדו לתשלום לאשר ידלין ואחרים בקופת־חולים, כשוחד. עוד נאמר, כי מס־הכנסה מעורר בעיות לגבי יתרת הכסף, ומשום כך אין מחלקים אותו.

שנה וחצי חלפה מאז שילמה קופת־חולים את הכסף. רק הריבית עליו לתקופה זו, לפי 7% לשנה, מגיעה לרבע־מיליון דולר.

מה שחוקרי־המישטרה צריכים לחקור עתה בבנק לאומי בניו־יורק, ואצל בעלי־המניות, הוא: מדוע לא חולק הכסף ששילמה קופת־חולים, מה קרה לסכום שהועבר לבל"ל ניו־יורק, מי נהנה מן הריבית עליו, ומדוע התנדבה קופת־חולים לשלם סכום כה גבוה.

כאשר תקבל המשטרה את התשובות מבעלי־המניות באמריקה הדרומית ומבנק לאומי בניו־יורק, תהיה התמונה ברורה יותר.

סטירת־לחי ✶ לעיתונים

בבית־המישפט, לשם הובאו השבוע עצורי פרשת ידלין להארכת מעצרם, היו כמה וכמה הפתעות.

מעל דוכן־העדים, סיפר ראש צוות החוקרים, ניצב־מישנה בנימין זיגל, כי מלכה הרצברג, שניסתה בשבוע שעבר להתאבד, הודתה במישטרה בכך, שיחד עם שרה הרי, אחותו של אשר ידלין, גנבה ציורים מהצייר צבי שור.

בחקירתה מסרה מלכה הרצברג גם כי העבירה כספי שוחד ושני ציורים יקרים מהאדריכל אבא אלחנני לאשר ידלין. ציורים אלה הוסתרו ע"י שרה הרי, אחרי שקראה בגליון העולם הזה בשבוע שעבר, כי ידוע מקורם — טען זיגל בבית־המישפט.

זיגל הוסיף ואמר כי עדותו של השרב־רב מיכאל סימון מאשרת כי בית־השימוש בדירתו של אשר ידלין אכן נסתם במיסמכים רבים. דברים אלה הפריכו את הפירסומים המטעים והמסולפים של כתב ידיעות אחרונות אריה אבנרי, שניסה השבוע ליצור את הרושם כאילו כל סיפור השרב־רב לא היה ולא נברא וכי זה לא מצא ולא ראה כל סימני השמדת מיסמכים בדירת ידלין.

זיגל סיפר גם כי נערכו חיפושים בשתי דירותיה של שרה הרי בחיפה. השוטרים הופתעו לגלות שם כאלף ציורים מקוריים, שקשה לאמוד את ערכם. כן נערך חיפוש אצל רואי־החשבון של שרה הרי. „אבל לכל מקום לשם באנו,” העיר זיגל בחיוך לעיתונאים, „גילינו כי העולם הזה היה שם לפנינו.”

לגבי אשר ידלין טען זיגל כי קיימת יד המארגנת איומים על עדים, טישטוש והשמדת מיסמכים וכי מעורבותו של ידלין בעיסקות ובעבירות שונות נחשפת והולכת ככל שמעמיקה החקירה.

שוב היתה זו סטירת־לחי מצלצלת לידיעות שתולות המתפרסמות בעיתונים מסויימים, במטרה ליצור בציבור את הרושם כי למישטרה אין די חומר ראיות כדי להגיש נגד אשר ידלין כתב־אישום בבית־המישפט.

מלך ההומור הצברי מ

לקה בשני התקפי לב, וכי

פתאום קם אדם בבוקר בהיר אחד, והנה הוא אינו אותו אדם שהלך לישון אתמול בלילה. לא עוד מסיבות עד לשעות הקטנות, לא עוד טלפונים, חתיכות, ארוחות־שחיתות, בילויים, פיאנו־בארים, נסיעות לאכזיב ולאילת. לא עוד מעשי קונדס.

הבן־אדם מוכרח להאיט את הקצב, לשמור על דיאטה, ללכת לישון בזמנים קבועים, לחדול לכתת רגליים ב,רובע' הבארים שבצפון העיר. בקיצור, לקחת הכל לאט. מה עושה בן־אדם כזה? מה עושה אדם שהיה מורגל כל חייו בפעילות נמרצת? איך הוא מגיב על התקף־לב פיתאומי?

למשה ינוקא, קצין־צנחנים לשעבר, נער־שעשועים, איש העולם הגדול, מלך החתיכות ומגדולי המבלים שידעה הארץ מעודה, זה קרה. לילה בהיר אחד יצא מהפיאנו־באר של רפי שאולי שבצפון תל־אביב, אחרי ליל־בילויים ארוך, אולם במקום להגיע לביתו המרוחק משם דקות ספורות, מצא עצמו ביחידה־לטיפול־נמרץ בבית־החולים איכילוב.

על מה שעבר עליו באותן שעות ארוכות שבהן שכב ביחידה זו, אליה מגיעים אלה הלוקים בהתקפי־לב סיפר ינוקא:

„יצאתי מהפיאנו־באר, דיברתי עם החבר'ה, פיתאום לא הרגשתי טוב. התחלתי להזיע וחשתי סחרחורת. החבר'ה אמרו: ,ינוקא, בוא ניקח אותך לאיכילוב.' אמרתי: ,עיזבו, זו בטח הרעלת־ניקוטין,' ואז איבדתי את ההכרה. כשהתעוררתי, עדיין דרשתי שיקחו אותי הביתה. אבל עורך־הדין עודד טיק, שהיה אתי, התעקש.

„וכך מצאתי את עצמי באיכילוב. עד שלא הוכנסתי ליחידה־לטיפול־נמרץ, לא ידעתי שזה התקף־לב. אני והתקפת־לב — זה כמו אני ולחזור לצבא־הקבע. מה אני מבין בלב, בחדרים? מה אני, מישרד־השיכון שאני אתעניין בחדרים? הייתי משוכנע כל הזמן שזו הרעלת־ניקוטין, עד

הלב ר

שאחד הרופאים אמר לי שזה כפי הנראה התקף־לב, אבל עד שיבדקו לא יידעו בוודאות.

„פיתאום מצאתי את עצמי עם אינפוזיות, בחדר לבד, סגור עם שתי אחיות. זה ניראה לי כמו סרט מדע־בידיוני, עולם אחר שאינני רגיל אליו. איפה הפיאנו, הטלפונים, החתיכות? מה קורה פה? לא הבנתי כלום. ואז התחלתי לחשוב. לא פחדתי, הרגשתי מין הרגשה לא־ברורה. הייתי כל הזמן בהכרה ונזכרתי בכל מיני חברים שהלכו מהתקף־לב, כמו מרקו תורג'מן, יוסקה זינגר ודדו אלעזר.

„חשבתי, מה יהיה אתי? אמות, אחיה? ואם אמות, מה יגידו החבר'ה? מייד ביקשתי שיקראו לאחותי, שהיא האדם הקרוב לי ביותר, כדי שאם אמות אוכל להשאיר לה צוואה. הכל קרה בשניות, ברגעים ספורים ממש. אחר־כך נרדמתי.

★ „התחלתי להאמין באלוהים!"

„התעוררתי מוקדם מאד, פקחתי את העיניים, ראיתי את האחיות, קלטתי את שמותיהן, שמעתי אותן משוחחות. שמעתי את הרדיו. זו היתה הפתעה נעימה, להתעורר ולדעת שלא הלכתי להביא. האחיות ישר ירדו עלי ואמרו לי שקיבלתי התקף־לב, בגלל שהשתוללתי במסיבה אתמול בלילה. הכחשתי. אז הן אמרו: ,עובדה, הביאו אותך מהפיאנו.' לך תסביר להן שבשבילי הפיאנו־באר זה אורח־חיים, ואין לו שום קשר להשתוללויות שהן מדמיינות להן בראשן.

„ביקשתי מהאחות שתוריד ממני את מסיכת־החמצן. כשמכניסים לתוכך חמצן, אתה נראה בעיני עצמך כחולה מסוכן,

המארח ינוקא מארח על ספינת־השעשוע... הממשלה יצחק רבין, ששהה ב... במצב הקלאסי, עם סיגריה ביד אחת וכוס־משקה... ולשתות. כעת מצטרף גם ינוקא אל מועדון הספ... למעלה: ינוקא מחובר למשגיח (מוניטור).

בתערוכה ינוקא בתערוכת־ציוריו שהתקיימה בגלריה תל־אביבית, ואשר זכתה בכינוי „תערוכת החתיכות," בשל ריבוי היפהפיות שבאו לחוג את פתיחתה. הוא מודה כי הוא אוהב נשים יפות, והן תופסות מקום נכבד בחייו.

הבדרן במיסגרת בילויין, נהג ינוקא לנסוע למועדוני־הים־התיכון, לארגן פסטיבלים ולהרבות בתחפושות ובמתיחות. באחת ממתיחותיו הגדולות הזמין רבים לטכס־נישואיו עם חתיכה צרפתיה. כשבאו האורחים, ערך טכס־נישואין מאולתר שרק בסיומו הזכיר לאורחיו כי „היום הגדול" אינו אלא האחד באפריל.

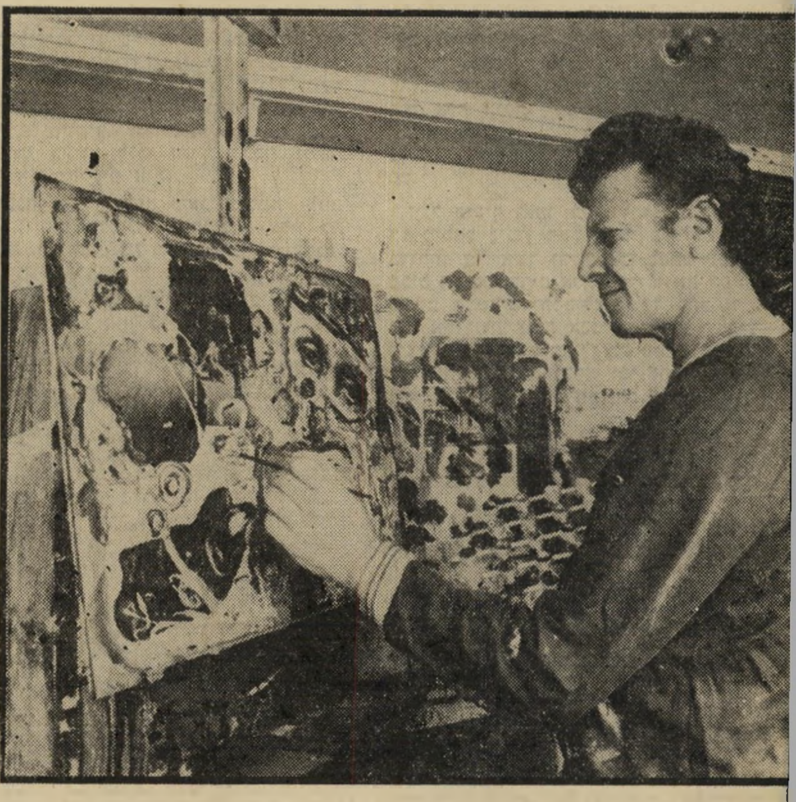

הצייר בשנת 1969 החל ינוקא לצייר, בעידודו של הצייר יוסל ברגנר. החבר'ה התיחסו אל שגעון־הציור שלו כאל בדיחה, כמו אל הוצאת תקליטו או כתיבת סיפרו. אולם ינוקא לקח את הציור ברצינות, הציג כבר תשע תערוכות ובימים אלה הוא עומד לפני הצגתן של שתי תערוכות נוספות בגלריות בתל־אביב.

תאר בגילוי־לב כיצד
צד השפיע הדבר על חייו

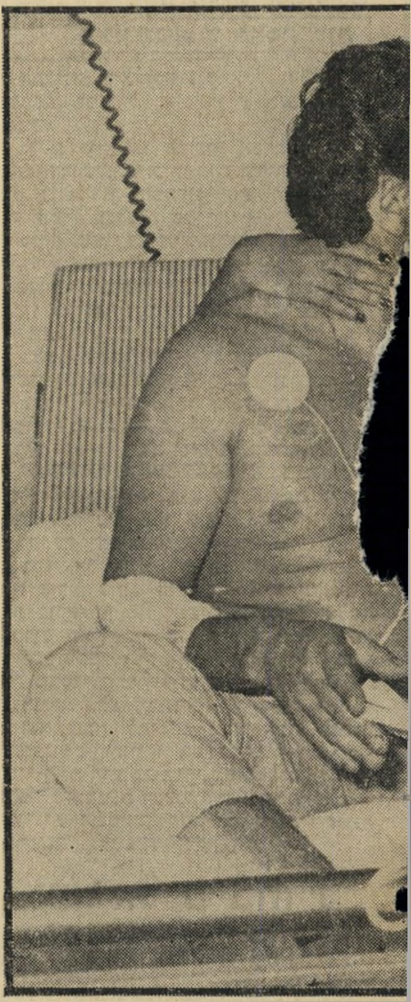

ואתה מתחיל לרחם על עצמך. לי זה הפריע.

„אחר־כך באו אלי לחדר איזה שיבעה רופאים והתחילו לדבר במונחים רפואיים, לא הבנתי שום דבר. תפסתי רופא אחד ואמרתי לו: ‚דוקטור מה בדיוק יש לי?' והוא אמר: ‚יש לך אוטם־לב. זה דבר קל, בדיוק כמו שהיה ליוסי בנאי, אבל זה צריך להדליק אצלך אור אדום.'

„היה קשה לישון במחלקה לטיפול נמרץ וכל הזמן עבר לי טוטו בראש. מה היה קורה אם זה היה קורה לי בבית, או בבריכה? אם הייתי לבד? יש אלוהים — אין אלוהים, אחיה — אמות. איך זה למות? איך זה להיות מתחת לאדמה? זה בטח לא נעים. מה שעודד אותי, זה שבתקופה שלי הלכו גדולים ממני. הלך מאו טסה־טונג, למשל, הלך יוני באנטבה. חשבתי, ‚הלכו יותר גדולים ממני, אז מה יש? אני אלך גם כן.' למרות שאם זה תלוי בי, אני מת לחיות.

„חשבתי המון על נידונים־למוות שיושבים בתא־המעצר ויודעים שהם הולכים למות. חשבתי שהם יכולים להשתגע רק מהמחשבות.

„למזלי, יש בי תכונה נהדרת. אני משלים עם מצבים מהר. לכן התחלתי להשלים עם העובדה שאולי אמות. אבל זה פגע בי שקיבלתי התקף־לב. זה לא הסטייל שלי התקף־לב. לי מתאים ליהרג בתאונת־דרכים. אני ירושלמי, אז מתאים לי לטבוע בים. אבל התקף־לב זה לא מכוחותינו.

„כך שכבתי לי שם ביחידה־לטיפול־נמרץ, בתוך מיטה וסדינים, מחובר למכשיר בשם מוניטור (משגיח) ולא.ק.ג. כל תנועה שעשיתי, מייד היה מי שקפץ לעזור לי. כל כמה שעות בלעתי כדורים, מדדו לי את החום, את הצרכים עשיתי במיטה. מה נשאר לי לעשות? לחשוב. חשבתי על כל החיים שלי. הם עברו לפני כמו בסרט. חשבתי אולי פגעתי באנשים,

הנכהר

למי אני חייב כסף, ובסופו של עניין הגעתי למסקנה שעשיתי כבר כמעט כל מה שרציתי בשנות־חיי הקצרות. חשבתי המון על החבר'ה, ידעתי שהם יצטערו, אבל ידעתי גם שהם ישכחו. חשבתי איך הם יצטטו את הבדיחות שלי, ויחד עם זה ידעתי שלא יסגרו את מנדי'ס בגללי.

„באיזשהו מקום, למרות שמשלימים כביכול עם המוות, הרי כשנמצאים בכזה מקום כמו היחידה־לטיפול־נמרץ, נורא בא לחיות. התחלתי להאמין יותר מתמיד בקיומו של מדיום נוסף אחרי המוות. התחלתי להאמין באלוהים."

„אני רוצה לחיות!"

אלא שאותו התקף־לב, שאמור היה להדליק אצל ינוקא אור אדום, לא הדליק אצלו כל אור שהוא. בהיותו בבית־החולים הוצף חדרו במבקרים, ונערכה לכבודו עלייה המונית לרגל. ינוקא קיבל התקף־לב נוסף, והוא מספר: „זילזלתי בעסק. איך שיצאתי מבית־החולים התחלתי להשתולל שוב, וחזרתי לאיכילוב. ואז אמר לי אחד הרופאים: ‚ינוקא, אם לא תשמע בקולנו לא תשמע יותר בחיים.' ואת זה אני באמת לא אשכח.

„סך־הכל, כשאני חושב עכשיו על מה שקרה לי, אני מבין שזה היה צריך לקרות. ניהלתי אורח־חיים סוער, חייתי פעמיים. צריכים לחיות פעם אחת, לא צריך להגזים. אני חייתי בקצב־חיים מוגבר. אכזיב, אילת, פיאנו־באר, השתוללויות, בילויים עד שתיים בלילה. בית־החולים נתן לי חומר למחשבה, נעשיתי דתי, מאמין בכוח עליון. כל האמונות של הישארות הנשמה לאחר המוות תפסו אותי פיתאום.

ם של מלון **הסלע האדום** באילת את ראש־
ילת בחופשה עם אשתו לאה. רבין נראה
כיד בשנייה. מאז אותה חופשה חדל לעשן
ים בעיקבות שני התקפי־הלב שעברו עליו.
ת־החולים, בחברת הקריינית שוש עטרי.

ינוקא מהורהר, רגוע ולוקח את החיים יותר לאט. אחרי התקף־הלב הראשון, לא שעה לאזהרות הרופאים, חטף כימעט מייד התקף־לב נוסף, שלאחריו אמרו לו הרופאים: „אם לא תשמע להוראותינו, לא תשמע יותר בחיים." מאז הוא ילד ממושמע, שומר על דיאטה, אינו מרבה לצאת מביתו וכימעט שאינו מבלה.

„אני לא פוחד למות, המוות הוא, לדעתי, המשך ישיר של החיים, אבל בתנאים אחרים. המוות הוא פשוט חילוף של הסביבה. אבל יחד עם זה אני לא רוצה למות. רוצה עוד פיאנו, רוצה עוד נסיעות לאילת. וכשאני חושב על זה שאו־טו־טו כימעט שהייתי תקוע בתוך האדמה, זה לא נעים. וחוץ מזה, אני לא בעד למהר. יש לי זמן.

„אני חושב שטוב שהגעתי בזמן לבית־החולים. אנשים אומרים, שאילמלא הוויכוח שלי עם שמוליק קְראוס, שהציק בלילה ההוא לידידה שלי גליה ישי, זה לא היה קורה. אני חושב שזה שטויות, ושזה לא הוגן להטיל את האחריות על שמוליק. בסך־הכל הוא היה קטליזטור, וטוב שזה קרה, כי בזכותו הגעתי לבית־החולים בזמן. האמת היא שכיום, אחרי התקף־הלב, התחלתי לקרוא ספרים, ללמוד אנטומיה, ואני מתפלא שזה לא קרה לי כבר לפני עשר שנים.

„כשהייתי בבית־החולים, היה נעים לדעת שיש לי חברים. באו לבקר אותי כל אלה שאני חייב להם כסף, כל אלה שחייבים לי. באו חברים ותיקים כמו דויד אפרתי מירושלים, וחברים חדשים כמו האלוף רחבעם זאבי, „גאנדי". באו כל מיני חתיכות, כמו גליה ישי ושוש עטרי. באו כל החבר'ה מהסלע האדום **באילת**, ורפי שאולי עם כל השאולים למיניהם. באו כולם. וזה היה מוגזם, כי זוהי בדיוק אחת הסיבות שבגללן חזרתי לבית החולים.

„מי שבאמת עזרו לי היו יוסי בנאי ואריק לביא, שחטפו את אותו עניין בדיוק, ושעודד ואותי והדריכו אותי. בקיצור, הצלחתי להבהיל עם התקפת־הלב שלי את כל העיר. כל החבר'ה שלי הלכו לבדיקות לב. החבר'ה אמרו: ‚אם זה קרה לינוקא, אז למה שזה לא יקרה לי?'"

הגדנ"ע של הבוהמה איכזב

משה **ינוקא נולד** לפני 45 שנים, למישפחה גרוזינית בבתי סיידוף המפורסמים שברחוב יפו בירושלים. שכניו לאותו שיכון ארוך, שבו התחלקו ארבע מישפחות בבית־שימוש אחד, היו מי שהינם כיום ח"כ יצחק נבון, ראש־עיריית באר־שבע אליהו נאווי, ועורך־הדין הירושלמי המפורסם תוסייה־כהן.

למרות שגדל בבית דתי מאד, הגיע בגיל 12 לשומר־הצעיר בהשפעתו של **הדוד** השמן, בני אמדורסקי, שסיפר לו כי יש שם חתיכות. כל זמן שאביו לא ידע מה האידיאלים של התנועה, הכל עבר בשקט. אולם ברגע שנודע לו כי השומר הצעיר

(המשך בעמוד 34)

אחרי קופת־חולים הגיע תורם של עסקני התאגדות־הספורט של ההסתדרות הכללית

טיהור במרכז "הפועל"

פניו של יהודה ליליאן החווירו. הוא קיבל טלפון בהול מת"א, בעת שהותו בכפר האולימפי במונטריאול שם שימש כראש מישלחת הכדורגל לאולימפיאדה. בטלפון נאמר לו, שמבקר־ההסתדרות מבקש ממנו לשלוח הרשאה בכתב לצורך בדיקת חשבונותיו בבנק.

ליליאן, ששימש אז (וגם היום) כגיזבר מרכז הפועל, השיב בחיוב לדרישת המבקר.

השמועות והחשדות שהניעו את צוות מבקר־ההסתדרות — בראשותו של אליעזר ולטמן — לבדוק את חשבונותיו של יהודה ליליאן היו, כי קיים חשד שהאיש ביצע מעילה והעלמת־כספים בין השנים 75—1972, ובמייוחד בעת כינוס־הפועל העשירי שנערך בחודש מאי 1975.

בימים הקרובים עומד להתפרסם דו"ח־הביניים של מבקר־ההסתדרות, שבדק את נושאי הכספים והחשבונות במרכז הפועל. יהודה ליליאן, הוא אחד האישים המרכזיים שבהם עוסק הדו"ח, החושף אי־סדרים ומעשי־שחיתות.

הדו"ח היה אמור לצאת לאור בעוד חודשים אחדים, אולם מאחר שמימצאי הדו"ח חמורים, וכמה מהם עלולים להימסר לטיפולה של המישטרה, החליט מבקר־ההסתדרות להוציא דו"ח־ביניים שיביא, כנראה, להשעייתם של חמישה מעסקניו הבכירים של מרכז הפועל (מרכז הספורט הגדול ביותר בישראל, אשר תקציבו מגיע ליותר מ־24 מיליון לירות), הממלאים תפקידי־מפתח בספורט הישראלי.

מזכ"ל „הפועל" היוצא עינבר ומחליפו יצחק אופק
תמיכה תמורת הסכם

דולרים מתוך מיזוודה

ה **ראשון** הוא יהודה ליליאן, המשמש כגיזבר הפועל ועומד לפרוש מתפקידו בימים הקרובים. ההאשמות המייוחסות לו: חלוקת־כספים ללא רישום, וחלוקה מופרזת של מטבע־זר לעסקנים במרכז הפועל, כשאלה יצאו לחו"ל. ליליאן היה המוציא־לפועל של חלוקת קיצבת מטבע זר לספורטאים־האורחים שנטלו חלק בכינוס הפועל העשירי — וגם על כך אין קבלות. ליליאן הוא האיש שהיתה לו גישה לחשבונות־הבנקים של המרכז. היעלמם של אלפי דולרים בעת כינוס הפועל במאי 75', מייוחסים לו.

כך, למשל, (זה לא מוזכר בדו"ח) הופיע ליליאן לטכס־הנעילה של מרכז הפועל כשהוא נושא מיזוודה מלאה בדולרים לספורטאים־האורחים. המיזוודה נפתחה בטעות, דולרים רבים התפזרו על הארץ ואנשים שהיו בקירבת־מקום גרמו לכך, שהם לא יחזרו אליה. הדו"ח מדגיש את רשלנותו כגיזבר מרכז הפועל. כן קיים חשד שבעת מערכת הבחירות לתפקיד מזכ"ל הפועל, חילק יהודה ליליאן כספים ביד רחבה, כדי שעסקנים יצביעו עבור מנחם אריאב, האיש שבו תמך ליליאן בעת הבחירות.

מבוקר דור
האשמה שילוחית

השני הוא ניסן ורדומיצקי, המשמש כמבקר הפנימי של מרכז הפועל מזה שנים, ואשר היה מועמד לרשת את יהודה ליליאן בתפקידו כגיזבר הפועל. ימים אחדים אחרי שהודיע המזכ"ל החדש, יצחק אופק, כי יש בכוונתו למנות את ניסן ורדומיצקי כגיזבר האגודה, שלח מבקר־ההסתדרות מיכתב ליצחק אופק (לשעבר פוקס), זבו הורה לו שלא לבצע מינויים חדשים עד לפירסום דו"ח־הביניים.

הדו"ח מאשים את ורדומיצקי, כי בתור המבקר הפנימי של מרכז הפועל הוא חיבר דו"חות בלתי־אמינים, הבדיקות והחקירות של צוות־החקירה, בראשותו של אליעזר ולטמן, אינם חופפים כלל את הדו"חות של ניסן ורדומיצקי, שהם בחלקם ללא כיסוי ובלי קבלות.

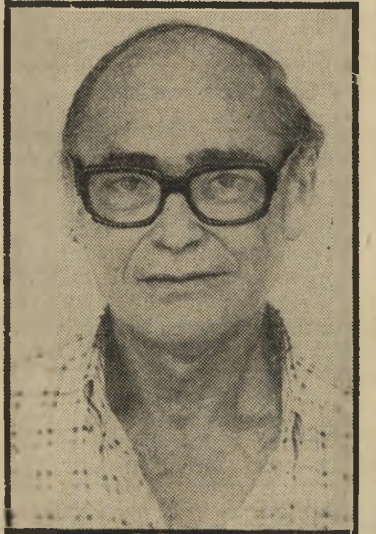

מודח ליליאן
חלוקת כספים

השלישי, יצחק פינטל, אשר שימש כיושב־ראש ועדת־הכספים במרכז הפועל, ופרש מפעילות מעשית לאחר היבחרו של יצחק אופק (כיום הוא חבר מזכירות המרכז). כן היה אחראי על הצד הכספי בכינוס העשירי של הפועל.

מימצאי דו"ח המבקר קובעים, שעל החשבונות המנופחים של ארוחות יקרות היה אחראי פינטל. כיושב־ראש ועדת־הכספים, היה פינטל האיש הקובע במרכז הפועל לגבי עצם ההחלטה על הוצאת־כספים זו או אחרת, והוא היה זה שנתן את ההוראות להוצאות הכספים השונות.

הרביעי ברשימה הוא יוסף עינבר, יושב־ראש איגוד הכדורסל כיום. עד לפני היבחרו של יצחק אופק — לפני ארבעה חודשים — הוא שימש כמזכ"ל הפועל. כמזכ"ל חלה עליו „האחריות המיניסטריאלית". הדו"ח מציין, שהוא ידע את המתרחש במרכז הפועל — שבו כיהן כמזכ"ל משך כ־14 שנה — אך העלים עין.

העסקן החמישי הוא יוסי דור, שהיה יושב־ראש הוועדה של כינוסי הפועל התשיעי והעשירי, ובתוקף תפקידו היה אחראי, מעשית, לכל מה שבוצע במיסגרת הכינוס. האשמה המייוחסת לו, היא האשמה שילוחית. אגב, עסקני הפועל שסיבכו אותו למעשה, הניעו אותו לעבור למרכז מכבי. עתה הוא אחד ממארגני המכביה הקרובה.

תככים והלשנות

מ **עניין** לא פחות מעצם הדו"ח, הוא סיפור השתלשלות העניינים עד לכתיבת הדו"ח עצמו. ספק אם היו הגילויים נחשפים אילמלא שנת־הבחירות במרכז הפועל, שהסתיימה לפני ארבעה חודשים עת נבחר יצחק אופק כמזכ"ל.

הבחירות לתפקיד מזכ"ל הפועל הולידו, כצפוי, תככים והלשנות בין העסקנים הבכירים של המרכז, שהיו בו שני מחנות. האחד, שבראשו עמד מנחם אריאב (סגן ראש־עיריית נצרת־עילית), שבו תמכו שמואל ללקין (מזכ"ל ההתאחדות לספורט), יוסף עינבר ויהודה ליליאן, שהיה ראש מטה־הבחירות של מנחם אריאב.

(המשך בעמוד 32)

ההסתדרות

צופן ההשמדה

מה עלה בגורל תלונה שהוגשה נגד ידלין למזכ"ל ההסתדרות?

התלונה הראשונה נגד אשר ידלין הוגשה למזכ"ל ההסתדרות לפני ארבע שנים.

ידלין כיהן אז כמזכיר חברת העובדים ההסתדרותית. מזכ"ל ההסתדרות היה יצחק בן־אהרון והמתלונן היה יגאל לביב, אז סופרו הכלכלי של הארץ.

לביב טען באוזני בן־אהרון כי הגיעו לידיו ידיעות, לפיהן העניק ידלין, בתוקף תפקידו, טובות הנאה לידידו, מאיר פלוקסמן. בן־אהרון התבקש לבדוק את החשדות.

כאשר צצה פרשת ידלין לפני מיספר שבועות, נזכר בן־אהרון בתלונה.

הדבר הטריד אותו מאוד. הוא ביק[illegible] לבדוק מה עלה בגורל אותה תלונה [illegible] לביב. ואז התגלה סיפור מוזר.

הסטנוגרמה הושמדה. בכל תי[illegible] הוועד־הפועל לא נמצא זכר לאותה תלו[illegible] למרות שלביב מסר עדות מפורטת, שנ[illegible] שמה על ידי קצרנית.

רק אחרי שאותרה הקצרנית, התבר[illegible] מה אירע. בתום הרישום שאלה הקצרנית את בן־אהרון מה לעשות בסטנוגרמה. בן־אהרון חשש כי אם תפוענח הסטנוגרמה עלול תוכנה לדלוף החוצה והיא תשמש את מבקרי ההסתדרות. משום כך הורה לקצרנית: „לא לפענח."

הוא סבר לתומו שהרשימות הבלתי מפוענחות יתוייקו למישמרת. אולם בן־אהרון לא ידע כי הצו „לא לפענח!" היווה צופן לקצרניות שפירושו „להשמיד!" הקצרנית השמידה מיד את תוכן התלונה שרשמה נגד אשר ידלין.

ישראלים בחו"ל

כמו בבית

בהוליווד כבר מציגים מחזמר על מיבצע יהונתן

מדיניות המוסדות הממשלתיים והיהודיים כלפי המהגרים מישראל לארצות־הברית, השתנתה בשבועות האחרונים. גל היורדים־הנושרים־הנמושות גואה והולך, ורשימת מקבלי במחנה וההזמנות לכנסי קצינים בבתי־הכנסת המקומיים, גדלה אף היא.

המדיניות החדשה היא לתת למהגרים מישראל להרגיש „כמו בבית": בנק לאומי לישראל מודיע על תישעה הסניפים שלו בעיר ניו־יורק, כשהוא מדגיש במודעותיו: „אצלנו תרגיש כמו בבית," והמסעדה הישראלית החדשה פינג'אן, בלב רובע קווינס, מבטיחה: „אצלנו תאכל כמו במיטבח של אמא..."

גם בתחומים אחרים, תחושת הבית מתחזקת: מערכת־הבחירות לנשיאות מתרכזת, בחלק גדול שלה, סביב שאלת הסיכסוך הישראלי־ערבי, החרם הערבי על ישראל והערותיו האמריקאיות — או האנטישמיות — של הגנראל בראון, יו"ר המטות המאוחדים של ציבאות ארצות־הברית. בתיאטרון, בלב ברודוויי, מוצגת הצגה ישראלית בבימויו של יונתן כרמון, אל תרמוס את עלה־הזית שלי, רוויו מוסיקלי עם רבקה רז, רן אלירן, רותי נבון, חנן גולדבלט וריקי גל.

מי שמושחת — נתפס. בחיפה נפתחה תחרות־השח הבינלאומית, ובניו־יורק השאה הפרסי בחדשות. הניו יורק טיימס פירסם את הערותיו האנטי־ישראליות בעמוד הראשון שלו, ובעמוד שלם ליד מאמרי־המערכת, ורשת הסי־בי־אס הקדישה לראיון את השעה הטובה ביותר שלה במוצאי יום הראשון של השבוע שעבר.

מול המפלה הישראלית אצל השאה הפרסי, מוצג נצחון אנטבה בתיאטרון לה מאמא שבהוליווד. היי לרנר חיבר מחזה, דני גולדמן ביים ושלושים שחקנים משחקים את הפשיטה הישראלית על שדה־התעופה באוגנדה. הוליווד, שסירטי הטרזן שלה היו חלק מהתרבות האמריקאית המוטסת, שמחה להיווכח שמטוסי הרקולס אמריקאיים תפסו בהצלחה את מקומו של

(המשך בעמוד 32)

האם נפל מלך המיסעדות הישראלי קורבן לקנוניה אנטישמית

כמה מן העיתונים הגרמניים הסתירו אך בקושי את שימחתם לאידו של האיש, שאך אתמול הם התרפסו לפניו ונהנו מרוחב־ידו.

במשך שנים היתה עיתונות האמבורג גדושה בתיאורי דירת־החלומות של הישראלי מנפרד משה כץ שברחוב בלווי 18, על שפת האגם אלסטר, בלב העיר. כל פירטי הדירה, השטיחים, הרהיטים, שולחן הביליארד, הפסלים והתמונות תוארו בהרחבה, בכתב ובתצלומים.

עכשיו באה השעה לבטא את הקינאה. הצהרון בילד הביא שני תצלומים, זה תחת זה: „כך חי מנפרד כץ עד אתמול", ו„כך חי מנפרד כץ מאז אתמול". התמונה הראשונה הראתה את כץ במרכז טרקלינו, מוקף רהיטי־תיפארת. התמונה השנייה הראתה תא בבית־המעצר בהאמבורג, ובו מיטת־ברזל שולחן־עץ פרימיטיבי ושרפרף.

כץ לא שוחרר

כי מזה שבועיים נתון מלך־המיסעדות הישראלי בהאמבורג במעצר־חקירה. הטענה נגדו: שהוא העלים 3.5 מיליון מארק מהכנסותיו. כדי להימנע מתשלום מיסים בסך 2.5 מיליון מארק.

דליה אינה עוזרת

למכריו הישראליים נחתה הידיעה כרעם ביום בהיר. כי בשנים האחרונות הפך כץ המארח של כל הישראלים העוברים דרך עיר־הנמל הצפונית. החל באריק לביא ושושיק שני וכלה באפריים קישון, לא היה אמן או סופר ישראלי שנזדמן להאמבורג, שלא נהנה מנדיבותו חסרת־הגבולות של המיסעדן המשופם. ואילו כץ עצמו הפך את אירוח הישראלים לאחד מתחביביו העיקריים, כשהוא נהנה מיכולתו להשפיע על ידידים ישראליים כרטיסי־טיסה, אירוח בביתו, ביקורים במיסעדות־פאר ומתנות מכל הסוגים.

אחת הישראליות שנהנו מהכנסת־האורחים שלו היתה דליה לביא. היא הצטלמה לצידו בהאמבורג, ברחבי גרמניה, בריוויירה הצרפתית, בישראל. אף שלא היתה כל אמת בשמועות שהופיעו בטורי־הרכילות, כאילו השניים הם זוג־נאהבים, ראתה דליה בכץ ידיד בשעת צרה, שאפשר לסמוך עליו תמיד.

לא ברור אם הדבר נכון גם להיפך. כי עיתון גרמני, שטרח השבוע לצלצל אל דליה לביא במיימי־ביץ', מצטט אותה כך: „מעצרו של מנפרד כץ אומנם זיעזע אותי, אבל לא שלחתי לו מיברק, ולא הצעתי לו עזרה כספית. אני זקוקה לכסף שאני מרוויחה למען מישפחתי."

דליה הודיעה שלא תתקשר לפי־שעה עם כץ, ובהזדמנות זו הודיעה שיש לה כבר, מזה כמה חודשים, חבר קבוע.

עניין העזרה הכספית התעורר לרגל הסיכוי שהשופט־החוקר יסכים לשחרר את כץ ממעצרו, בעתיד הקרוב, אם יפקיד בבית־המישפט סכום גדול, שעיתונים שונים העריכו אותו במיליון, בחצי־מיליון או ברבע־מיליון מארקים. כץ הודיע שאין ברשותו סכום כזה, וכי אין לו סיכוי לקבל ערבות בנקאית בגובה כזה.

לכץ, שיש לו 54 מיסעדות, מהן 36 בהאמבורג (ואחדות בישראל, ביניהן מיסעדות רימיני ברחוב דיזנגוף, ברחוב אבן־גבירול ובכיכר אתרים בתל־אביב), בא המעצר כאפתעה. בשעה 7.50 בבוקר הופיעו בדירתו פקידי מס־ההכנסה בלוויית בלשים, הציגו לו פקודת־מעצר כתובה על נייר אדום לוהט. כץ, שלבש מעיל־בוקר אדום, נדהם. תחילה האמין כי זהו ניסיון מתוחכם לחוטפו. מנהלת־הבית שלו, אולי אסאנטי, טבחית מעולה שאורחיו הישראליים למדו להעריך את כישרונותיה במיטבח, טילפנה אל מוקד־המישטרה, הודיעה על כך. ארבע ניידות דהרו לעבר דירתו, השוטרים זינקו אל הקומה השנייה — ומצאו שם את עמיתיהם. במשך שלוש שעות נערך חיפוש בביתו, וגם במישרדו. לאחר־מכן ירד אל מכונית המרצדס המפוארת שלו, נסע לחקירה כשהוא נושא עימו כמה חפצים אישיים במיזוודת־נסיעה.

מה גרם לחקירה? לדיברי העיתונים, עלה שמו של כץ במיקרה בין העסקים שמס־ההכנסה בחר בהם באקראי על־פי שיטה מידגמית. לפי גירסה אחרת, היתה הלשנה של עובד נקמני או של מתחרים. לפי גירסה שלישית, זוהי נקמה של חוגים, שעליית היהודי לא מצאה חן בעיניהם.

בשביל עיתוני העיר היתה זו חגיגה. הם יכלו לתת לדימיונם הפרוע להשתפך באופן חופשי.

עיתון אחד טען כי כץ „בכה בייאוש" כשבאו לעצרו, ושהיה „קרוב להתמוטטות־עצבים." עיתון אחר, לעומת זאת, הראה אותו בתצלום, כשהוא יוצא מביתו בלוויית הבלשים, מחייך ולבוש בקפידה. עיתון שלישי ציין כי כץ לחץ את ידי עוצריו בחמימות, והודה להם על התנהגותם ההוגנת. לעיתונאים אמר: „אני באמת לא מבין איך יכול היה לקרות דבר כזה."

קשה להאמין כי כץ, שזכה בצל"ש בשל גבורה אישית בקרב (בפעולת־תגמול מול רצועת־עזה, שאליה נלווה כקצין־חימוש, ושבה נטל לידיו את הפיקוד כשנפגע המפקד) יתמוטט ביגלל מעצר. הגבר בן ה־42 עבר תהפוכות רבות מדי בחייו. הוא היה ילד כאשר נמלט עם מישפחתו מגרמניה הנאצית, ברכבת האחרונה שעברה את הגבול לברית־המועצות, והגיע משם לאקוואדור. בנעוריו היה אלוף־איגרוף בארץ הדרום־אמריקאית, שבה גדל. אחרי מילחמת־העצמאות הגיע לישראל, שהה בקיבוץ, שירת בצה"ל. ב־1964 נסע לגרמניה, הקים מיסעדה דרום־אמריקאית קטנה, הגיע במהרה להצלחה מסחררת.

חמש מאות עובדיו חרדים למקום־עבודתם. ומכיוון שכל הניהול היה מרוכז בראשו של כץ עצמו, אין לו תחליף.

טעם־לוואי ברור

העיתונים הגרמניים הרציניים יותר ניסו לפענח את התעלומה של עיסקי כץ. השבועון דר שפיגל, המופיע בהאמבורג, טען כי הכוח המניע של כץ היה טמון בשאיפתו להתקבל בחברת הסוחרים האריסטוקרטיים של האמבורג, שהיא שמרנית מאין־כמוה, ושלא קיבלה לשורותיה את היהודי המתעשר. כדי לעשות עליה רושם, פיזר כץ כספים לכל עבר. באחרונה הציע לקבל לידיו את בניין־האופרטות של האמבורג, מוסד תרבותי פושט־רגל, ולנהל אותו על חשבונו, בלי סובסידיות כלשהן.

עיתונים פחות רציניים הסתפקו בכתבות שתיארו את אסונו של היהודי הישראלי בשימחה כימעט־גלוייה, תוך הבלטה מחוכמת של מוצאו. האנטישמיות הגלוייה אינה באופנה בגרמניה, ולכן אין הערות גלויות בכיוון זה. אך על־ידי הדגשת לידתו במישפחה יהודית במחוז הסן, עברו בישראל, שירותו בצה"ל ובקיבוץ, ניתן היה להעביר את הבשורה בצורה עקיפה.

כץ עצמו הכחיש תמיד כאילו נתקל בגרמניה אי־פעם בגילויים אנטישמיים. אך אופן הדיווח על מעצרו, בייחוד בצהרון הסנסציוני האולטרה־ימני בילד (שבעליו, אכסל שפרינגר, מציג את עצמו בכל הזדמנות כידיד־ישראל) משאיר טעם־לוואי.

דיווח, למשל, העיתון מורגן־פוסט בשימחה גלוייה לאיד: „שלוש ביצים קשות עם כרובית ותפוחי־אדמה במלח, היוו את ארוחת־הצהריים הדלה של אדם, שעד כה פינק עצמו כבר בארוחת־הבוקר בסטייק־פילה. בתא עלוב של בית־המעצר יושב מזה יומיים מלך־הפיצה מנפרד כץ, ושואל את עצמו איך להציל את אימפריית־המזון שלו... אם יורשע בדין, הוא צפוי לארבע שנות מאסר ולקנס של מיליון מארק... מישרד־האוצר מעוניין בהמשך פעילות האימפריה, שהרי איכשהו צריכים להרוויח את המיליונים המגיעים לשלטונות־המס..."

ידידיו של כץ מודאגים מן הרמזים האנטישמיים. הם חוששים שהדבר ישפיע לרעה על הטיפול המישפטי בו. כבר עתה לא ברור מדוע ממשיך כץ להיות מוחזק במעצר, אחרי שכל ניירותיו נתפסו וכל העדויות כבר ניגבו. הטענות כאילו יש סכנה שכץ יברח לישראל, אל גרושתו ושני ילדיו, הן חסרות־שחר, כי לא יעלה על הדעת שכץ ינטוש את האימפריה שבנה בעבודת־פרך של 16 שעות ביממה, שיבעה ימים בשבוע. אולם מחוגים מוסמכים נודע כי כץ בוודאי יישאר במעצר.

כץ עצמו לא יכול היה לדבר השבוע. אך אחד ממקורביו בהאמבורג אמר: „כל העניין מריח מקנונייה אנטישמית. כולם קינאו בעלייתו, והעובדה שהוא יהודי וישראלי הרגיזה רבים. עד כה נאלצו לשתוק. עכשיו יש להם הזדמנות..."

מנפרד כץ, עם הבלשים, ליד מכוניתו אחרי מעצרו

ביצים קשות, עם כרובית ותפוחי־אדמה

שתי נשים אמריקאיות שהתאהבו בירושלים, חרשו אותה וציירו בספר את גלריית הטיפוסים והמקומות של „ירושלים של מטה"

הסופרות ג'נט קפלן מימין וג'ודי סטייסי גולדמן, משמאל, בחברת ראש־ירושלים, טדי קולק, בעת המסיבה שהתקיימה לרגל הוצאת סיפרן. השתיים, שהגיעו לירושלים באקראי, התאהבו בה ונשארו להתגורר בה שש שנים. לצורך כתיבת הספר חרשו את העיר במשך שנה שלמה, לאורך ולרוחב, גילו בה גלריה שלמה של אנשים משונים, טיפוסים בלתי־שיגרתיים ומקומות מעניינים.

ירושלים של דולצ'ה פיתה

„ב ניו־יורק יש הכל, חוץ מירו־שלים." במילים־כדורבנות אלה, ש־נאמרו על־ידי הסופרת האמריקאית ג'ואן סילברשטיין, שכתבה ספר על אכסניות ה־נוער לרוחב ולאורך ארץ־הקודש, מסיימות ג'ודי סטייסי גולדמן וג'נט קפלן את סיפרן „מדריך לירושלים של מטה" — או, כפי שהוא נקרא באנגלית: „The Under־graund Jerusalem Guide". דומה כי אין הגדרה קולעת יותר לספר זה, מאשר דבריה של ג'ואן סילברשטיין.

ג'ודי גולדמן וג'נט קפלן הן שתי נשים אמריקאיות נאות בשנות השלושים המאו־חרות לחייהן, שהגיעו לישראל במיקרה. ג'ודי בגלל בעלה, עורך־הסרטים בוב גולד־מן, שבא לארץ על־מנת לעזור בבניית הטלוויזיה הישראלית וג'נט, כעונש לשג־רירות המצרית, שלא איפשרה לה כניסה למצריים בשל מוצאה היהודי.

מספרת ג'ודי: „כשבוב אמר לי שנוסעים לישראל, אמרתי לעצמי: ,מה כבר יכול להיות? אשב לי שנה ליד הים התיכון, ואתבונן בגמלים שיעברו לידי.'"

ואילו ג'נט מספרת: „למרות שאני יהו־דיה, הייתי רחוקה מאד מציונות ומישר־אל, אבל התרגזתי כשלא אישרו לי את הוויזה למצריים עד־כדי־כך, שהחלטתי ללכת ולראות את הארץ הזאת, שבגללה עשו לי בשגרירות המצרית כל־כך הרבה בעיות. באתי, והתאהבתי ממבט ראשון."

בינתיים התארכה השנה של מישפחת גולדמן והפכה לשש שנים תמימות, שב־מהלכן ילדה ג'ודי שני בנים צברים נוסף על בנה הבכור פול, שנולד בניו־יורק. למרות רצונה, הפכה מעורבת בחיים ה־חברתיים בירושלים. היא החלה עובדת במוזיאון ישראל, שם הכירה את ראש־העירייה טדי קולק, שהציע לה מישרה ב־מישרדו.

ככל ששהתה בירושלים יותר למדה לא־הוב את העיר ויחד עם מזכירתו של טדי לענייני־עיתונות, ג'ון נתן, כתבה ספר בשם „The Flavor of Jerusalem" („ניחוחה של ירושלים"). הספר מכיל את סיפוריהם של עשרות אנשים בני דתות ולאומים שונים, החיים בירושלים המיזר־חית והחדשה. בצד כל סיפור מוגש בו מתכון של מאכל האופייני לבן הדת או העדה שרואיין. בו־זמנית כתבה ג'ודי, שבינתיים עברה לתל־אביב, מאמרים על ישראל לעיתונות האמריקאית.

ג'נט קפלן הספיקה בינתיים לנסוע ל־ארצות־הברית, ולחזור שוב. היא באה ל־חופשת־קיץ, ונשארה שש שנים, שבמהלכן עבדה עבור הטיים מגאזין במערכת הישר־אלית שלו, היתה מנהלת יחסי־הציבור של ההיברו יוניון קולג', וכיום היא נמצאת שוב בניו־יורק, שם היא מנהלת את המע־רכת האמריקאית של הג'רוזלם פוסט.

גלריה של טיפוסים ומקומות

את סיפרן „מדריך לירושלים של מטה" החלו השתיים לכתוב כימעט מייד לאחר היכרותן. שתי הנשים הזרות, שהגיעו ארצה לגמרי באקראי, הירבו לשו־חח על אהבתן הגדולה לירושלים, ואט־אט הסתבר להן כי העיר חדרה לתוך עצמו־תיהן. הן גילו כי לגבי אמריקאיות כמותן (ג'ודי, שהספיקה להתגייר בינתיים, היא קנדית במוצאה אך חיתה שנים רבות בניו־יורק) ירושלים היא מקום מיסתורי ומעניין שאין לו מתחרה בעולם כולו.

מסבירה ג'ודי: „כשאתה גר בניו־יורק ובא אליך תייר, אתה מראה לו את בניין האומות המאוחדות. אבל כשתייר מגיע לירושלים, זה כמו לבוא לעולם אחר. אין מקום כמו ירושלים בכל העולם. אני לא יודעת אם הספר יעניין ישראלים,

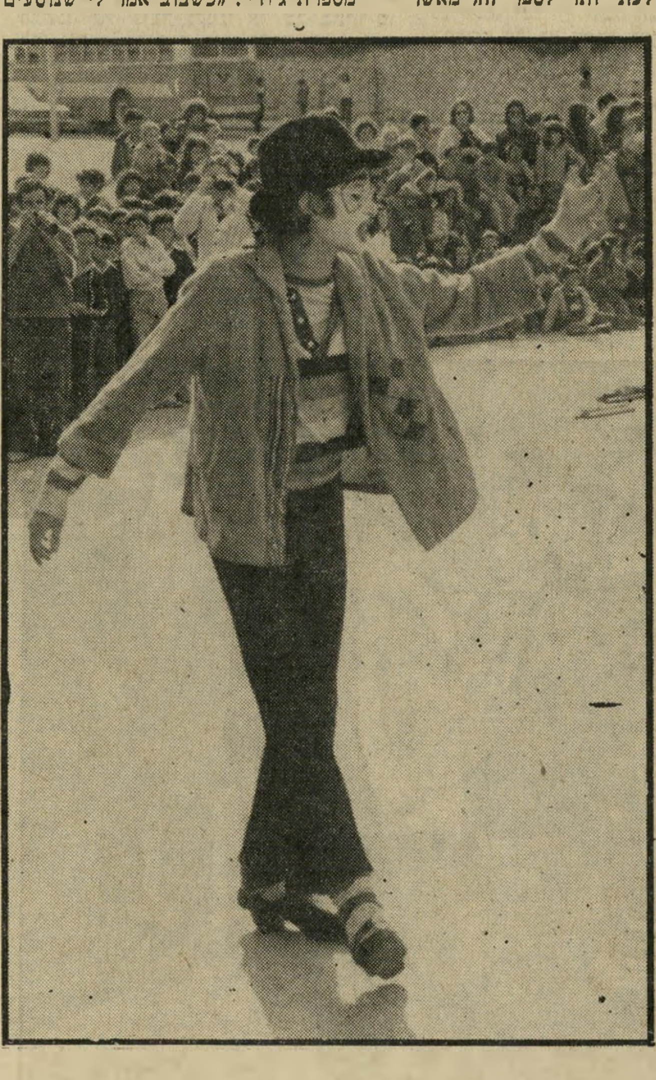

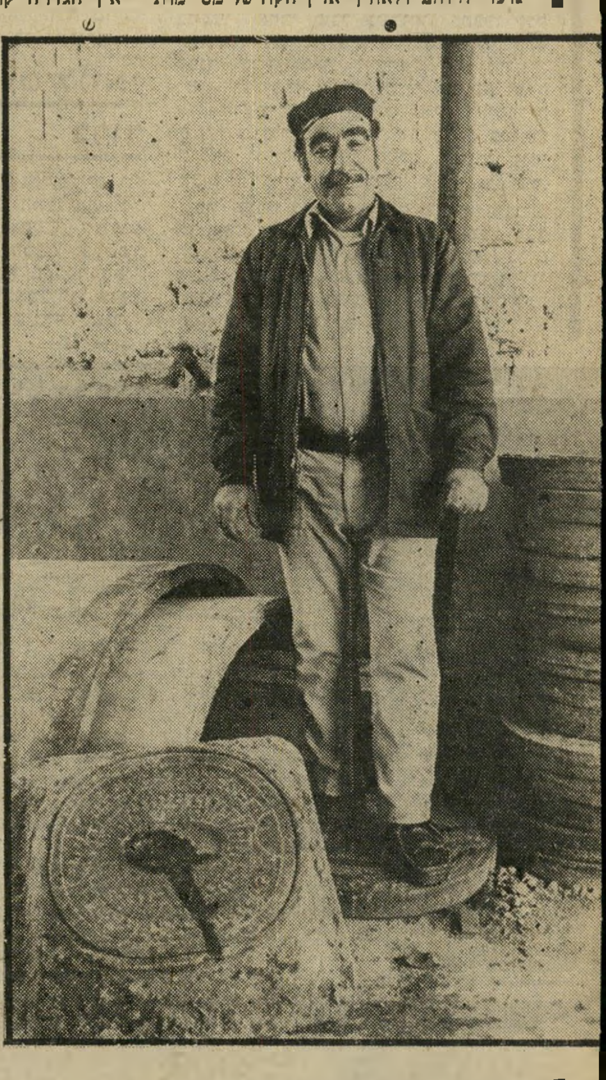

הביובניק יעקב נורי, המכיר כל מרצפת ב־אבני וצינורות־הביוב של ירוש־לים. הוא מבדיל בין אבנים מתקופת התורכים לבין אב־נים מתקופת האנגלים. וכן באבנים ערביות או ישראליות.

הליצן גדי רול בן השבע־עשרה, המופיע כבר מגיל שמונה ועושה הצגות לילדי ירושלים. ג'נט וג'ודי מציעות לאלה שלא התרשמו מהאוניברסיטה העברית, לבוא ולהתרשם מהאוניברסיטה הפרטית ללליצנים של גדי, שאותה פתח בביתו שבעין־כרם, בירושלים.

גלויות עתיקות

בנות מאה שנים ויותר גילו שתי הסופרות בחנות קטנה בירושלים העתיקה. בין כל הגלויות ששמר הערבי במשך השנים נמצאו גלויות כתובות עיברית, המראות חלוצים אחרי העבודה, וכן גלוייה ישנה של מתיישבים עיבריים בגליל. למעלה: גלוייה של תימני ישיש, בדואי ונער ערבי. בתוך אותה חנות שבה נמצאו הגלויות העתיקות ניתן למצוא גם חפצי־נוי ישנים־נושנים. החנות קטנה, ומדפיה עמוסים כלים עתיקים בעלי ערך.

אבל תיירים אמריקאים, שלהם הוא מיועד, ימצאו בו עניין.

„ג׳נט ואני חרשנו את העיר לאורך ו־לרוחב, ומצאנו גלריה עצומה של מקומות ואנשים כל־כך בלתי־שיגרתיים, עד שממש התקשינו לערוך סלקציה ולבחור במעט שכללנו בספר. העיר הזו מלאה טיפוסים שונים ומשונים, כל־כך מנוגדים זה לזה.

„מצאנו, למשל, את מוכר־הבייגלע הידוע מכיכר צה״ל שליד החומות, ואת מתקנת־השטיחים מרחוב בן־יהודה, שכמעט אין ילד ירושלמי שאינו מכיר אותה, ועוד טיפוסים רבים אחרים. כל־כך נהנינו בשנה הזאת שבה כתבנו את הספר, שאי־אפשר לתאר. זו היתה אחת השנים המעניינות ביותר בחיים של ג׳נט ושלי. ואני בטוחה שבירושלים אפשר לחפש מקומות ואנשים בלי סוף ותמיד למצוא משהו חדש.״

אנשי־מטה עם אנשי־מעלה

השתיים הגיעו עד לחדר שבו התגורר חוזה המדינה בנימין זאב הרצל, בשכונת ממילא בירושלים, וגילו כי ב־שכנות לו מתגוררות „האחיות הקטנות של ישוע״, נזירות העוסקות בעבודות־קרמיקה. במאה־שערים גילו מירפאה של גמילות־חסדים לאנשים חסרי־אמצעים, ה־מנוהלת ברוח התנ״ך. במינזרים הסתבר להן כי ניתן לאכול ארוחות זולות בנות חמש מנות יחד עם הנזירות והכמרים, בייחוד בשבתות, כשירושלים העיברית נעולה ומסוגרת על מנעול ובריח.

הן גילו גם את בתו של ספן־השלום אייבי נתן, שרונה, הרוקמת דיגלי וודו בהשראת ביקור שערכה אצל אמה ב־האיטי. שרונה סירבה למסור את מיספר־הטלפון שלה, לצורך פירסום בספר, וה־שתיים טרחו לציין בו, כי היא אינה מעוניינת למכור את עבודותיה. את כתובתה כתבו תוך שהן מציינות כי מי שיצליח למצוא את הבית, ייצא נשכר.

בספר מוזכרים גם גרפולוג הגר בתל־פיות, נירומנטית (קוראת כף־יד) עולה חדשה מאוסטרליה, וקוראת־בקפה מן העיר העתיקה. שלושה אלה הוזמנו למסיבה רבת־משתתפים שנערכה לכבוד שתי ה־סופרות הצעירות, עם צאת הספר לאור בביתה של אני אוחיון, עובדת מישכנות שאננים שזוכה פרס נובל לסיפרות, ה־סופר סול בלו, הקדיש לה פרק בסיפרו על ירושלים.

גם ראש־העירייה טדי קולק בא למסיבה, שהתקיימה בביתה היפה של אני ברחוב החבשים, שהוא אחת משמורות־הטבע של ירושלים. וכך אפשר היה לראות לצד בעלי המיקצועות המשונים, הליצן ועושה־הקופסאות, או הרוקמת הערביה מבית־לחם, אנשי ירושלים־של־מטה — את אנשי ירו־שלים של מעלה, שבאו לחוג עם ג׳ודי וג׳נט את הוצאתו לאור של סיפרן המייוחד.

עושה התרבושים

פיליפ עברוק, מרחוב הפטריארכיה הארמנית בירושלים העתיקה, הוא בעל־המיקצוע היחידי שנותר בירושלים מאז זמן התורכים. בחנותו, שהיא גם בית־המלאכה שלו ניתן לרכוש תרבושים — או, כפי שפיליפ עברוק קורא להם, „פאז״ בסטייל מצרי ובסטייל תורכי.

מצחצח הנעליים

אחד השרידים האחרונים ל־מיקצוע ההולך ונעלם התגלה על־ידי ג׳ודי וג׳נט ליד סניף **בנק דיסקונט** ברחוב בן־יהודה, מצחצח־הנעליים.

המוסכניות

שהן, לדיברי מחברות הספר, הנשים היחידות במיזרח־התיכון העוסקות בע־בודה גברית זו. אסתר גסנר (במרכז) ושמונת ילדיה, בתוכם שתי בנותיה חנה (מימין), ורחל, המנהלים מוסך בירושלים.

אש תנור

או, כפי שהיא קרוייה ב־תל־אביבית, פיתה עירקית. אחד המיצרכים המבוקשים בירושלים, נמצא בשוק ובחורף מהווה מקום־מיפגש לציפורי־הלילה.

במדינה

(המשך מעמוד 28)

טרזן המעופף, על חבליו, בין עץ לעץ בג'ונגל השחור של אפריקה הפראית.

לישראלי בארצות־הברית אין תחושת ניתוק מהמולדת הטיבעית שלו. כל ערי ארצות־הברית מוצפות בשליחים ישראליים, אלופים משוחררים, קונסולים כלליים, שרים וחברי־כנסת, פרופסורים וסתם עסקנים — מאות ישראליים „בתפקיד" נמצאים בכל אחד מימות השבוע בפעילות מתמדת, כשהם מופיעים לפני ישראלים־יורדים הממלאים את אולמות בתי־הכנסת, המרכזים הקהילתיים והקונסוליות הכלליות, ובולעים בצימאון את הידיעות הטובות המגיעות מהארץ המובטחת: המצב הביטחוני טוב יותר משהיה אי־פעם, הפלסטינים חוסלו ככוח מדיני ועוד מעט יחזרו למחנות־הפליטים שלהם כשהמלך חוסיין יחזור להיות מנהיגם הכל־יכול, המצב הכלכלי יותר טוב מאשר בלבנון וארץ־ישראל היא ארץ זבת חלב ודבש.

„שחיתות?" שואלים הישראלים בזהירות, כששאר המאזינים, אמריקאים לפי דרכונם, מהססים אפילו להעלות את השאלה על קצה לשונם. „איפה אין שחיתות?" עונה המסביר המיקצועי, „בארצות־הברית אין? זה נורמלי בכל מדינת־מהגרים, ארץ מתפתחת, חברה פתוחה, דמוקראטיה ללא הגבלות... מי שמושחת, תופסים אותו, עוצרים אותו. שופטים אותו. יש סדר."

השטחים המוחזקים

נקמה ברמאללה

האם יגורש הרופא כדי להתנקם באחיו?

האם מותר להעניש ציבור שלם של חולים על פעילותו הפוליטית של אחיו של רופא?

בישראל נראית שאלה זו כמגוחכת. הדבר אינו עולה כלל על הדעת. אך בשטחים המוחזקים הכל אפשרי — ובייחוד ברמאללה.

„ראש־העיר הצבאי". רמאללה היא מייוחדת, מפני ששם נוסף גורם שלישי לעימות השיגרתי בין המימשל הישראלי והציבור הערבי. כשם שבחברון מסבך את המצב גורם יהודי, קריית־ארבע, מסבך את המצב ברמאללה גורם ערבי.

גורם זה הוא עבד־אל־נור גנחא, עסקן ערבי המשרת את המימשל היהודי, והשנוא על הציבור המקומי. ערב הבחירות בגדה הרג גנחא יריב פוליטי ערבי. מאז נמשך בעצלתיים מישפט צבאי נגדו. התושבים, שאינם מאמינים במישפט זה, תבעו לשווא להעביר את העניין לבית־המישפט האזרחי. בעיר נפוצו שמועות כי גנחא כלל אינו יושב במעצר, אלא חי חיי־מותרות ומנהל את העיר מאחרי הקלעים. הודבק לו כינוי: „ראש־העיר הצבאי", על מישקל „המושל הצבאי".

על כל פנים, בני־רמאללה מייחסים להשפעתו המרושעת של גנחא את כל הפעולות המוזרות של המימשל הצבאי הישראלי בעיר זו. בין השאר: מעצר־הבית המוטל מזה חודשיים וחצי על העיתונאית ריימונדה טאוויל (העולם הזה 2033), הכלואה בביתה ושהטלפון של מישפחה נותק בפקודת המושל. מאחר שריימונדה היא האדם היחידי בשטחים המוחזקים שאי־פעם הוטל עליו עונש זה, ועד היום לא נמסרה לאיש שום סיבה סבירה לכך, מייחסים הכל את העניין לגנחא.

גם פרשת אחיו של ראש־העיר נחשבת כפרי יוזמתו של גנחא, „המושל על המושל".

רופא יהודי. ד"ר טארק חלף, אחיו של ראש־העיר כרים חלף, הוא רופא למחלות פנימיות מומחה למחלות אלרגיות. בניגוד לאחיו הבכור, שהוא עסקן לאומי, אין טארק מתעניין בפוליטיקה.

בעת הכיבוש למד טארק חלף באוניברסיטת ביירות. לאחר־מכן נסע לארצות־הברית, עבד בארבעה בתי־חולים יהודיים דווקא. רבים מחוליו סברו שהוא יהודי. בסך־הכל שהה באמריקה חמש שנים.

כאשר ביקש הרווק בן ה־32 לחזור ארצה, ניתן לו מעמד של תושב למשך שנה אחת. הובטחה לו תעודת־זהות ותושבות־קבע, במיסגרת איחוד המישפחות. הוא קיבל עבודה בבית־החולים ברמאללה.

במאי השנה נסע לאמריקה, כדי להשתתף בקונגרס רפואי. הוא האמין כי לא דרושה לו אשרה כדי לחזור. אך כשביקש לחזור, הודיעה לו הקונסוליה הישראלית ביוסטון שהדבר אינו אפשרי.

הרופא הצעיר טילפן בבהלה לאחיו, ראש־העיר, אך גם התערבותו של זה נענתה בשלילה. לבסוף, באמצע יוני, ניתנה לו אשרה של מבקר, והוא חזר ארצה דרך נמל־התעופה בלוד. שם ניתן לו היתר־שהות לשלושה חודשים.

חלף בא לרמאללה, חזר מייד לעבודה בבית־החולים המקומי, הזועק לכוחות רפואיים.

צו־על־תנאי. ביום ה־20 באוקטובר, בשעה 11 בבוקר, נקרא ד"ר חלף לטלפון.

ראש־עיר חלף
גנחא גנח

קצין־הרפואה של המימשל הודיע לו קצרות כי עבודתו מסתיימת בו־ביום, בשעה 2.00 אחר־הצהריים, וכי עליו לעזוב את הארץ עד היום הרביעי באותו שבוע.

אחיו נכנס לפעולה, פנה למושל, שניאות לקבל את שני האחים ביום השני הבא. מחשש פן יגורש, פנה חלף אל בית־המישפט הגבוה לצדק, זכה בצו־על־תנאי ובצו־מניעה. על המימשל הצבאי הוטל לבוא תוך 40 יום ולהמציא סיבה מדוע לא יותר לד"ר חלף להישאר בארץ.

מדוע ננקטה פעולה דראסטית נגד רופא בלתי־פוליטי, שלא הזיק לאיש ושהביא ברכה לחולים? בני־רמאללה, מלומדי הניסיון, בטוחים שיש לכך תשובה פשוטה: הרצון להתנכל לאחיו, ראש־העיר, שעמדתו הלאומית־הפלסטינית מרגיזה את השילטונות. ויש המוסיפים: זוהי נקמתו של גנחא, שנכשל בניסיונו להיבחר כראש־העיר, והמבקש להיפרע ממי שזכה במישרה זו.

כך או כך, אין הפרשה מוסיפה כבוד למימשל הצבאי בעיני נתיניו.

טיהור בהפועל

(המשך מעמוד 28)

המחנה השני כלל את יצחק אופק, שבין תומכיו הבולטים היה ניסן ורדומיצקי, המשמש כמבקר הפנימי של מרכז הפועל. דבר מוזר אירע שבועות ספורים לפני אולימפיאדת מונטריאול, כשהבחירות נכנסו להילוך גבוה. עד אז כמעט שלא באה לידי ביטוי פרשת כינוס הפועל העשירי, המהווה את פצצת־הסירחון של הדו"ח.

דיווחים והדלפות

לפתע החל מבקר־ההסתדרות ניזון מדיווחים והלשנות שהיו מכוונים בעיקר כלפי יהודה ליליאן, ששימש כראש מטה־הבחירות של אריאב. אין זה סוד שהמדליף היה יוסף עינבר, המזכ"ל היוצא של הפועל. צוות מבקר־ההסתדרות נעזר רבות בסיפוריו של עינבר.

יוסף עינבר החליט לנהוג כך, לאחר שנוכח כי יצחק אופק עומד להיבחר לתפקיד המזכ"ל החדש, במטרה לקבל תמיכה ממנו, לתפקיד בכיר אחר, שהוא יהיה מעוניין בו בעתיד.

עינבר קיבל את גמולו. כיום הוא משמש יושב־הראש החדש של איגוד הכדורסל. יצחק אופק תמך בעינבר לאחר שנעשה הסכם ביניהם — בנוכחות עדים — שזה האחרון יוותר על חברותו כחבר הוועד האולימפי וכחבר במועצה להסדר־הימורים־בספורט.

מדליף אחר שהזין באופן סדיר את צוות מבקר־ההסתדרות היה ניסן ורדומיצקי, המבקר הפנימי של מרכז הפועל, שדו"ח המבקר מתייחס אליו בחומרה רבה. ורדומיצקי תמך מלכתחילה במועמדותו של יצחק אופק.

ורדומיצקי סיפק לצוות־החקירה של מבקר ההסתדרות חומר על יוסף עינבר ויהודה ליליאן שהיו, כאמור, במחנה מנחם אריאב. יצחק אופק יצא נשכר מכל מערכת התככים שנוצרה לפני הבחירות. אלה הכשירו את הקרקע לבחירתו למזכ"ל החדש. יתירה מזו, פירסומו של דו"ח הביקורת עלול להשעות את חמשת העסקנים הבכירים של מרכז הפועל, ולהשאירו לבדו בצמרת העסקנות של האגודה.

לפני שבועות אחדים הודיע יצחק אופק, שיש בכוונתו למנות את ניסן ורדומיצקי (תומכו הנלהב) כגיזבר הפועל במקומו של יהודה ליליאן העומד לפרוש. כששמעו על כך אליעזר ולטמן ושלמה שטנגר — חוקרים ראשיים במישרד מבקר־ההסתדרות — הם הורו ליצחק פוקס שלא לבצע מינויים חדשים עד פירסום דו"ח־הביניים.

הספורט מסריח מהראש

ורדומיצקי הוכה בהלם. לראשונה נודע לו, באורח רישמי, ששמו קשור לדו"ח המבקר. התברר שיצחק פוקס עמד למנותו כגיזבר, מאחר שלא ידע כי גם הוא קשור למסקנות הביקורת בדו"ח המבקר.

ורדומיצקי נתקף בהלה. הוא איים שאם שמו ייפגע כתוצאה מפירסום מימצאי הדו"ח, הוא „יוציא את כל הליכלוך על השולחן," כדבריו.

כפי שנודע באחרונה, מאז הליחשושים והרינונים על הדו"ח הקטלני, נמנעו עסקני־ספורט מאגודות שונות מלפנות לחמשת העסקנים המוזכרים בדו"ח בשבועות האחרונים, מחשש פן ישורבב שמם לדו"ח.

אין ספק שצוות־החקירה, בראשותו של אליעזר ולטמן, ראוי למלוא המחמאות. הצוות עשה עבודת־נמלים, תוך שהוא עובר בקפדנות ודקדקנות על מאות מיסמכים וחשבונות.

לא מן הנמנע שמימצאי הדו"ח יימסרו למישטרה בימים הקרובים, כדי שזו תמשיך בחקירה, לבדוק אם יש היבטים פליליים למעשי עסקני הספורט של הפועל.

חשיפת מעשי השחיתות במרכז הפועל מהווה, אולי, „כסף קטן" בהשוואה לפרשת ידלין, אך בקני־המידה של הכספים המתגלגלים בספורט בישראל, היא מהווה הוכחה לטענה הנטענת זה שנים, שהספורט מסריח מהראש.

המישטרה סגרה תיאטרון־עירום אחד בתל־אביב וכבר צצים אחרים בעיקבותיו

היתה זו המישטרה שהורידה את המסך על הלהיט התיאטרוני החם ביותר של תל־אביב. השוטרים שפרצו למועדון 77 ברחוב בן־יהודה בתל־אביב, שם הוצג מחזה־העירום הו, היא הוא, עצרו את השחקנים ואת בעליו של המועדון, שבתאי ששון. ששון נשלח בינתיים למעשיהו, אחרי שהורשע בהברחת ויסקי. שחקני ההצגה שלו, שהואשמו בביצוע מעשה־תועבה בפומבי, ממתינים עתה למישפטם.

אבל כל זה עדיין אין בו כדי להרתיע אחרים מללכת בדרכם. אם המישטרה והמועצה לביקורת סרטים ומחזות לא יעשו השבוע בעיות מיוחדות, יעלה המסך על הצגת־המין הנועזת החדשה שעומד להעלות בתל־אביב האמרגן אלי מונטנו.

השם מונטנו אומר הרבה לוותיקי תל־אביב ומועדוניה. כי אלי מונטנו הוא לא רק שם של אחד האמרגנים הוותיקים ביותר בארץ־ישראל. מונטנו זה פירמה, ואפילו פירמה גיזעית.

אחרי מילחמת ששת־הימים, כשאפילו הפלייבוי עוד לא הגיע לקיוסקים, והצגות־החשפנות במועדוני־הלילה ביפו היו עדיין צנועות, סטייל פרובינציה, קם לו יום אחד רקדן־פלאמנקו ממוצא ספרדי טהור, והביא ארצה להקת־באלט רומנית. הרומניות הצעירות והנאות נחתו בנמל־

התיפאורה למערכוני־העירום־ה־
מוצגים בבית־התה של אלי מונטנו, צוייה בידי צייר יפואי בשם סעיד, הממלא גם את התפקיד הגברי הראשי בהצגה.

השטן בבית־התה

התעופה לוד כשהן לבושות מכף־רגל ועד ראש. מונטנו, שאז עדיין הוכר כחיים רוזנטל, לא נזקק לזמן רב כדי להפשיט את עלמות־החמד הקומוניסטיות. „בשביל באלט וריקודי־עם היהודים לא משלמים כסף,” אמר להן, והעלמות החטובות השתכנעו די מהר כי „בשביל מונטנו עושים הכל,” והתפשטו קבל בית ישראל.

אהבה בבית־הקברות השטן עושה אהבה, בדרכו, עם גווייה שזה־עתה יצאה מקיברה. זהו שיאו של אחד המערכונים שמתכוון המפיק אלי מונטנו להעלות בבית־התה שלו בתל־אביב.

פיתוי לשטן אחת משחקניות מערכוני־העירום של מונטנו, מנסה לפתות את השטן בעזרת קסמיה הנשיים. כל השחקנים בהצגה שנענו למודעות בעיתונות, הם שחקנים־חובבים שאין להם כל ניסיון קודם.

ימים אחדים אחרי התחלת ההצגות הוזמן מונטנו לשגרירות רומניה בישראל, ושם נתבשר כי על־פי הוראות מגבוה מוחזרת הלהקה לרומניה.

יותר מתשע שנים חלפו. מונטנו הוחרם על־ידי מישרד־התרבות הרומני, המשיך כל השנים בעיסקי אמרגנות, כשבין השאר הביא לארץ לא־מזמן את להקת לוס פראגואיוס מאורוגוואי. אבל הג׳וק של המין לא יצא לו מהראש.

העירומים צעדו בסך

עד שיום אחד עלה המסך על הצגת־מין במועדון 77 בתל־אביב. שתי צעירות ישראליות וצעיר אמריקאי העלו מופע של מין וארוטיקה, שקראו לו הו, היא, הוא. הרווחים העצומים שגרף המופע בשבועיים שבהם הועלה, עד למעצרם של השחקנים והמפיק, הדליק בראשו של מונטנו את הנורה האדומה שהיבהבה „כסף, כסף! כאן אפשר לעשות כסף!”

כדרך אמרגן ממולח, קם בבוקר ורץ לפרסם מודעה בכל עיתוני־הערב. „דרושים צעירים וצעירות לתפקידי שחקנים ושחקניות בהצגה בלתי־שיגרתית,” בישרה במודעה. והנה, הסתבר שצעירים וצעירות רבים מחכים זה זמן רב למשהו לא־שיגרתי.

עוד באותו יום כשהטלפון מצלצל בביתו ללא־הרף, מיהר מונטנו אל ידידתו שוש, בעלת בית־תה קטן ברחוב אלנבי, והעלה לפניה הצעה שפשוט אי־אפשר לסרב לה.

תוך שעות. אחדות שופץ בית־התה, השוכן בסמוך לבניין האופרה הישראלית. מה־גם שהתיפאורה התאימה גם קודם־לכן להצגת־מין מן השורה הראשונה. במרכזו של בית־התה בריכה קטנה ופסל של אשה עירומה, מסביב ציורים אירוטיים ובכלל, מונטנו לא יכול היה למצוא מקום טוב יותר.

חלפו רק יום־יומיים, והצעירים והצעירות צבאו על בית־התה בהמוניהם. מונטנו ישב מול הבימה הקטנה, והצעירים והצעירות צעדו לפניו בסך, כשהם מותירים את בגדיהם מאחוריהם.

„הם עברו עירומים, ואני בחרתי את היפים והיפות ביותר,” סיפר השבוע אלי מונטנו. בסך־הכל נבחרו חמישה מאושרים וחמש מאושרות, שנועדו להיות כוכבי תיאטרון־העירום החדש של תל־אביב.

ובעוד עשרת המאושרים, שנבחרו להשתתף בהצגה, רצים אל חבריהם כדי לבשר להם על היותם לכוכבי־במה, מיהר מונטנו לביתו כדי לכתוב את המחזה. שהרי שחקנים היו לו כבר. וזה מה שחשוב. „בהצגה הזאת יש ארבע מערכות,” הוא מספר. „בכל מערכה מתפשטים, אבל הכל בטעם טוב. בכלל, המילה שהנחתה אותי כשכתבתי את ההצגה, היתה ,אסתטיקה׳. פעם ראיתי מופע של מין, שבו הופיעו אח ואחות במישגל מלא. זה הליב אותי נורא, למרות שזה היה עדין, וכך החלטתי שמה שאני אעשה, יהיה דומה. פורנוגרפיה ועירום והכל — אבל בטעם טוב.”

„קאבארט” ישראלי אחד ממערכוני הצגת־המין של מונטנו, הוא עיבוד לעיברית של פיזמון מתוך המחזמר קאבארט, כשאת תפקידה של לייזה מינלי מגלמת הפעם רחל פרץ, האקדמאית שנעצרה על־ידי המישטרה לפני שבועות מיספר כחשודה בבילוי עם גברים תמורת תשלום גבוה.

הסיפורים בהצגה פשוטים להפליא. „בסך־הכל,” אומר מונטנו, „אנשים הרי לא באים לראות כאן שקספיר או אותלו. זה יש בהבימה מספיק ודי. אנשים באים לראות עירום, וקצת פעילות.”

המערכה הראשונה מתרחשת בבית־קברות. פרוצה ז״ל קמה לתחייה בעזרת אהוב נשכח, שנעזר בין השאר בכוחות טלפאתיים ופארא־פסיכולוגיים. המערכה השנייה היא העתק כימעט מושלם מן הסרט קברט. אותם שירים מושמעים מעל רשמקול ברקע, אותן תנועות, כימעט אותה תיפאורה, אבל בעירום מלא.

על צביונן הסופי של המערכה השלישית והרביעית טרם החליט מונטנו, אבל הוא מבטיח „משהו פיקנטי, שכמוהו עוד לא ראו בארץ.”

בשבועיים האחרונים משמש האמרגן גם כבמאי־תיאטרון לעת־מצוא. הוא החליט לביים את יצירתו בכוחות־עצמו.

הוא צועק, מדגים, מתרגז, מסביר, מאיים בפיטורים ומשתולל על הבמה הקטנה. שחקניו הצעירים אומרים עליו, שאילו היה הוא גם השחקן הראשי, היתה ההצגה זוכה מלבד בהצלחה קופתית, שאותה הוא צופה, גם בהצלחה אמנותית — שאינה בראש מעייניו דווקא.

הקצינים באו להתרשם

כאשר נשאל מונטנו אם אינו חושש מפני המישטרה או הצנזורה, לאור נסיון־העבר של הו, היא, הוא, הוא מחייך ומשיב בביטחון: „אני אמרגן כבר 22 שנים. אני מכיר היטב את כל מיגבלות הצנזורה. השבוע, ימים אחדים לפני הצגת־הבכורה, אזמין הנה גם את הצנזורה וגם את המישטרה. אני לא אעשה שום דבר שאסור על פי החוק. אבל,” הוא ממהר להוסיף, „ההצגה תהיה נועזת. יהיה אקשן, יהיה עירום, כאילו מישגלים והכל. אחרת, הקהל לא יבוא.”

בחזרות האחרונות גיראו באולם הקטן של בית־התה קציני־מישטרה, שהגיעו כנראה באופן לא־רישמי, על־פי בקשתו של מונטנו, כדי להביע דעתם על מחזהו.

השחקן הראשי, דידי יקר, עדיין לא מסתדר כל־כך טוב עם הקצב, וסופג את צעקותיו של מונטנו בלוויית כוסיות־ויסקי. לשחקניות מיהר מונטנו להדביק שמות מסחריים. כך קוראים לאחת השחקניות הלן, ולאחרת תרז. הן מופיעות בשמות בדויים כי בסך־הכל לא נעים מההורים, ומה יגידו השכנים. אבל, תרז היא בעצם תמי, ואילו הלנה, הטוענת כי הגיעה לארץ ישר מסיבוב הופעות־עירום באירופה. אינה אלא רחל פרץ, שנעצרה לפני כחודש על־ידי המישטרה, וזכתה בתואר „היצאנית האקדמאית.”

(המשך מעמוד 27)

וקומוניסטים זה בערך אותו דבר, חטף ינוקא מכות נמרצות מאביו, עזב את ה־תנועה, ובגיל 16 התגייס להגנה. אגב, יחד איתו בשומר הצעיר היתה השופטת אסתר אור, אותה שופטת שהחלטתה בעניין התפילות בהר־הבית היתה הגפרור שהצית את ההפגנות הפרועות בגדה המערבית לפני מיספר חודשים.

במילחמת־השיחרור היה ינוקא מ"ם־כ"ף של כיתת גח"ל. אחר־כך הצטרף לקיבוץ תל־רעים. כפי שהוא מעיד על עצמו, הוא התלבט תמיד. בכל מקום היה ה־„שוויצר" של החבר'ה. עד 1951 היה חבר הקיבוץ, פלח, עבד על הטרקטור ותקופה קצרה שימש מרכז־תרבות של המשק.

ב־1951 עבר קורס־קצינים, וחתם קבע. הוא היה מאלה שהתייצבו ליחידה 101, אולם מעולם לא יצא עם החבר'ה לפעולות. „לא הזמינו אותי," הוא מתנצל. מאוחר יותר היה סגנו של תת־אלוף דני מט בקורס־קומנדו, קצין־מיבצעים וסגן־מפקד־פלוגה, וכפי שהוא מעיד בעצמו: „אהבתי את זה מאד." אחרי 12 שנים בצנחנים השתחרר, בדרגת רב־סרן.

ב־1957 נשא לאשה את חנהל'ה, שלה היה נשוי חמש שנים. מאז ועד היום לא נישא בשנית ולא הוליד ילדים, והוא אומר: „זו היתה אשתי היחידה, ומי ידוע אם תהיה אחרת." ב־62' התגרש מאשתו, השתחרר מהצבא ועזב את ירושלים.

כבר אז יצא לו שם של נער־שעשועים. ב־1959 הקים בירושלים, יחד עם חברים נוספים, את „אגודת יוחנן המהלך", על־שם הוויסקי המפורסם ג'וני ווקר. ינוקא אירגן את החבר'ה, שהסתובבו עם קופות ואספו כסף למען האגודה. בכסף היו קונים ויסקי ועורכים מסיבות. היו אלה ימיה הטובים של הבוהמה הירושלמית, וינוקא היה תושב קבוע בבכחוס, מי באר, פינק ובקפה ניצן.

באותה תקופה ניהל רומן סוער עם המשוררת רינה שני ולדבריו, היא היתה האהבה הגדולה של חייו: „אני לא יודע אם היא יודעת עד כמה אני מחשיב את הרומן שהיה לי איתה, אבל הערצתי אותה והייתי קשור אליה כמו שלא הייתי קשור אל שום אשה מעולם." כל חבריו בירו־שלים היו סטודנטים, ורק הוא קצין בצבא־הקבע שלמד בבית־הספר תחכמוני בירו־שלים ותו־לא, ושעשה בגרות אכסטרנית

על הלב

מניח ינוקא את ידו, כשהוא משוחח עם יפהפייה, אחת מני רבות, שעימן נוהג הוא לקשור קשרים, במועדון חומות עכו.

ונכשל בשתי בחינות. חבריו הטובים היו: מנתח־הלב דני גור, והפסיכיאטר ריצ'ארד קורנהויזר, שהיו אז סטודנטים לרפואה.

מספר ינוקא: „הכל נעשה אז בתום־לב, בלי הצגות. החבר'ה לא היו עדיין אנשים חשובים, ויסקי לא שתינו, וכשלא היה כסף היו דני וריצ'ארד מסלקים אלכוהול נקי בבית־החולים, והיינו שותים אותו עם מיץ־אשכוליות. הקבוצה שלנו כללה אז גם את אחותו של דני, הפסלת אילנה גור, את המנתח הפלסטי עמי גילעדי, את דן בן־אמוץ, חיים חפר ועמיקם גורביץ. כולם היו סטודנטים. היו מבלים עד יום שישי בירושלים, ובסוף השבוע יורדים לתל־אביב.

„היינו יושבים בקפה ניצן אצל שקדי. דן עומר, רעיף אליאס, מונשיין, אריה בובר וחיים הנגבי היו אז הגדנ"ע של הבוהמה. תלינו בהם תיקוות גדולות. קיווינו שימשיכו את הדרך, אבל הם איכזבו. פוליטיקה לא עניינה אז. עובדה, בובר

אוהב ילדים

מושבע הוא משה ינוקא, שהיה נשוי חמש שנים בצעי־רותו ומאז לא התחתן שוב. ינוקא טוען כי הגיע הזמן להביא יורש לעולם, כי הוא מוכן לעשות זאת אף ללא נישואין. הוא מצטט את קוהלת, ואומר „לא טוב היות האדם לבדו." בתמונה: עם בנו של ידידו אילי גורליצקי.

והנגבי היו ממצפן, רעיף היה ערבי מארוני ואני הייתי צנחן, ולא היה איכפת. אבל כשאני חושב היום על הוויכוחים המרים שניהלתי לפעמים עם השמאליים הקיצו־ניים האלה, כשאני מייצג את הימניים הקיצוניים, אני אומר לעצמי: ,התווכחנו, ובסוף הם צדקו.'

„זאת היתה תקופה גדולה. הייתי מסדר לדודאים הופעות ב־10 לירות, והם היו מבסוטים. והיו הנשפים הגדולים של בצל־אל. איפה, היום אין יותר דברים כאלה. הגדנ"ע איכזב, איכזב קשות."

„היום אין איפה לשבת!"

ב־1962 פתח ינוקא דף חדש ב־חייו. הוא ירד תל־אביבה סופית, והשתלב היטב באווירה המקומית. עבד כ־מנהל תיאטרון העונות, היה מנהל־ייצור בסרטים, אירגן פסטיבלים בנהריה, התחבר עם נשות־חברה ידועות כמו גליה ארקין, עדי קפלן, רותי בן־יהודה ושרה רמון, היה שותף במנד'ים הראשון ההיסטורי, היה אמרגנם של התאומים, האחיות שמר, ובעליו של מועדון־החברים ינוקא, עד ש־המישטרה סגרה את המקום בגלל תלונות השכנים.

בין השאר הוציא תקליט בשם ינוקא שר ומזייף, אחרי שהתערב עם יוסי בנאי כי כל אחד יכול להוציא בארץ תקליט בלי בעיות, והפסיד אלפיים לירות — מחיר הפקת התקליט וייצורו. כן כתב ספר בשם מקיבייה עד המיתלה, שהלך לא רע עד שבאה מילחמת ששת־הימים על אלבומיה, והפכה אותו למיושן.

ינוקא היה גם מנהלה האחרון של מיס־עדת קליפורניה הידועה, ועל יחסיו עם בעל המיסעדה אייבי נתן הוא מספר: „לא הייתי מאלה שעודדו את אייבי לטוס, אבל בניגוד לרבים שעודדו אותו אז, ועזבו אותו היום אני עדיין חבר שלו. לא האמנתי בשליחות שלו, אבל חשבתי שזכותו של כל אחד לעשות כרצונו. ניהלתי את קליפורניה שנה וחצי. לא ידעתי לנהל, אף פעם לא הייתי מנהל.

שנינו טעינו. אייבי טעה שלקח אותי, ואני טעיתי שהסכמתי. קליפורניה נסגרה. בכלל, אני טיפוס שסוגר מקומות: תיאט־רון העונות, מנד'יס, התאומים, החמאס, קליפורניה. איפה שאני עובד ואחר־כך עו־זב, המקום נסגר. כשסגרו את קליפורניה נפגענו כולנו. היום גם אייבי מודה שהוא עשה טעות. אבל קליפורניה בלי אייבי זה לא היה אותו דבר.

המקום היה תפור לפי המידות שלו. ברגע שהוא עזב, המקום נגמר. כסית לא פתרה את הבעייה, היה חסר לבוהמה מקום משלה. ניסו את ג'קי שבכיכר־מלכי־ישר־אל אבל הוא לא ידע לנצל את הקלף שהלך לו. היום אין יותר מקום לשבת בו. דיזנגוף זה לא זה, האנשים זה לא זה."

ינוקא הלך לכבוש ערים חדשות. הבחירה נפלה הפעם על אילת. הוא פתח דיסקוטק במלון נפטון, וגר שבועיים בתל־אביב ושבועיים באילת. אולם נפטון היה שירת־הברבור שלו. הוא חיסל את הדיסקוטק, והחליט לפרוש. לא לזמן רב. כמעט מייד אחר־כך ירד שוב לאילת, והפעם במטרה לאפוך את מלון הסלע האדום ממלון רגיל למלון־נופש. אולם גם תקופת הסלע נגמרה לו. ינוקא חזר לתל־אביב. חודשים אחדים ישב בדירתו שברחוב הירקון, בילה באיזור הצפון ולא עשה שום דבר.

יום אחד ישב מול הטלוויזיה, ראה את הבדרנית מיקי קם וחש, לדבריו, כי היא נותנת לו דחיפה לצייר. את ציורו הראשון אחרי תקופת־יובש ארוכה הקדיש למיקי, שבינתיים התוודע אליה גם באופן אישי. אולם בכך לא הסתפק. לתערוכתו העומדת להיפתח בימים אלה הוא קורא בשמה של מיקי, „אם.קיי 1".

ינוקא החל לצייר ב־1969, כשאת הדחיפה לכך נתן לו הצייר יוסל ברגנר. החבר'ה צחקו, אבל ינוקא לקח את העניין ברצי־נות גמורה. עוד באותה שנה הציג את תערוכתו הראשונה בקליפורניה. אך ה־תמונות שמכר באותה תערוכה התפרקו, כי הוא לא ידע להבדיל בין שמן למים. כיום הוא נאלץ להחליפן לאותם שקנו אותן בתמונות חדשות תחת אלה שנפגמו מחוסר־ידע. בענווה הוא מודה היום ש־„החבר'ה קנו, כי חשבו שאני לא אצייר יותר. חוץ מזה, המיסגרות היו יפות והם אמרו ,מילא, לפחות המיסגרות שוות את ה־60 לירות.' היום אני יותר סנוב, ובאחד הימים אהיה צייר טוב. כל יום אני לומד צבעים, סיגנונות, מקבל רעיונות."

תערוכתו הנוכחית של ינוקא היא העשי־רית במיספר. הוא מצייר שתי תמונות ביום או שתי תמונות בשבוע, הכל לפי מצב־הרוח. הסטודיו שלו נמצא על ה־גזוזטרה (מירפסת, בירושלמית) מול הים. כל ביתו מרוח בצבעים — המיטבח, הטל־פון, הרהיטים. הוא רואה סימבוליקה ב־עובדה שחטף את התקף־הלב יומיים אחרי שסיים לצייר שתי אלמנות ליד קיברי בעליהן.

„אנשים בודדים נהיים קשים!"

ינוקא אינו משלים עם דימוי הפלייבוי שהודבק לו ואומר: „הדביקו עלי כל מיני דברים. אבל אני אף פעם לא הייתי נער־שעשועים. בשביל להיות נער־שעשועים צריך הרבה כסף. אני אוהב נשים יפות, מסיבות, שימחה. אני אדם שכשלא מרגישים בו, הוא עצוב. אני חושב שיש לי חוש־הומור שאינו בנוי על בדי־חות מספרים. פעם הייתי מיליטאריסט, היום אני פציפיסט. אהבתי להרוג, אבל היום

איש צבא

קבע במשך 12 ש־נים היה ינוקא ש־השתחרר בדרגת רב־סרן משרות בצנח־נים. היום מגדיר ינוקא עצמו כפציפיסט.

אני לא מסוגל להחזיק רובה. אני מוכן להחזיר את כל השטחים, כולל השטח הגדול.

בסך־הכל אני בן־אדם שקט. אז מה רו־צים ממני? אני חושב שאני אתחתן באחד הימים, אבל אני מוכן לעשות יורש גם בלי להתחתן. אחרי הכל, איך אמר קוהלת? ,לא טוב היות האדם לבדו.' ובכלל, אנשים בודדים נהיים קשים."

שרית ישי ■

אתה והלירה

לירה ישראלית אחת

כשר אבל מסריח!

לחבר הנהלת עיריית תל־אביב, **צבי רנר**, בן ושמו **יעקב**. הבן נשוי באושר לאשתו **ניצה**, וגר מזה כמה שנים ב־רחוב לה־גרדיה 42 בתל־אביב, בדירה בת שלושה חדרים. דירה זו, אגב, שו־כנת ליד דירת אביו.

עיריית תל־אביב יזמה בשנת 1971

חבר־הנהלה רנר
שותף להטבות

מיפעל לזוגות צעירים, שנועד לתת פית־רון־דיור לזוגות צעירים החסרים קורת גג. בראש המיפעל עמד אז עורך־הדין **אהרון מלצר** מרשימת ע״מ. בין ה־נרשמים אז לדיור היה גם בנו של צבי רנר, יעקב הנ״ל, וזאת למרות היותו בעל דירה מרווחת.

האחראי כיום על הזוגות הצעירים ב־עירייה, **פרץ אוניקובסקי**, בדק את המקרה, והרי תגובתו: יעקב רנר רכש באוקטובר 1971 דירה במיפעל הזוגות הצעירים של העירייה, ברחוב יצחק שדה. לפני שנה וחצי ערכה העירייה ביקורת בכל הדירות, לראות אם רוכשיהן גרים בהן, ויעקב רנר נמצא גר בדירה. בבי־קורת שנייה שנערכה ב־25 באפריל השנה נמצא, כי הדירה ריקה ואין גרים בה. רנר הבן שילם תמורת הדירה 43 אלף לירות, ושיטחה 75 מ״ר.

בדיקת חוזי־הרכישה העלתה, כי בת־קופת מלצר היו הדרישות מזוג צעיר כי קונה הדירה יהיה מתחת לגיל 35, וכי התחתן אחרי אפריל 1966. לא היתה כל הגבלה אחרת, כגון שאסור לו להיות בעל דירה אחרת. מסתבר, למרבה ה־צער, אומר אוניקובסקי, כי רכישת הדי־רה על־ידי רנר הבן התאימה לתקנות של אז, למרות שברור כי נגדה את כוונת העירייה. כיום, דבר כזה הלא ייתכן.

צבי רנר הוא חבר הנהלת העירייה מזה זמן קצר בלבד. לפני שנים רבות, בתקופת ראש־העירייה **חיים לבנון**, הוא הורחק מן העירייה על־ידי לבנון אחרי שוועדה פנימית מצאה אותו אשם בחריגים כספיים בניהול ענייני כספים שהיו באחריותו. הוא חזר רק עתה ל־תחילה, כבוס של איגוד העובדים ה־ליברליים.

רשימה מס' 6

הנוסעים בראשונה לחו״ל מבל״ לשלם מס כחוק

זוהי רשימה נוספת של נוסעים שקנו כרטיס למחלקה־רגילה וטסו במחלקה־ראשונה. לפי החוק היה עליהם לשלם מס־נסיעות על ההפרש במחירי הכר־טיס בין המחלקות. המס על כרטיס ל־

ח״כ לנדאו
שותף להנאה

ארצות־הברית הוא 600 לירות.

- **יוסף קלארמן**, חבר הנהלת הסוכנות, 10.9.76, טיסה 015 לניו־יורק.
- **משה ריבלין**, מזכ״ל הסוכנות, 10.9.76, טיסה 015 לניו־יורק.
- **השר יוסף בורג**, 10.9.76, טי־סה 015 לניו־יורק.
- **יעקב בן־יהודה**, מנהל אגף התעופה האזרחית במישרד־התחבורה, 10.9.76, טיסה 325 לפאריס.
- **אפרים עברון**, סמנכ״ל מיש־רד־החוץ, 15.9.76, טיסה 023 לניו־יורק.
- **יוסף תקוע**, מנהל אוניברסיטת בן־גוריון, 17.9.76, טיסה 015 לניו־יורק.
- **חיים הרצוג**, שגריר ישראל ב־או״ם, 17.9.76, טיסה 015 לניו־יורק.
- **משה ריבלין**, מזכ״ל הסוכנות, 18.9.76, טיסה 016, לניו־יורק.
- **עזרא בלס**, מנהל נמל־התעופה בן־גוריון, 19.7.76, טיסה 015 לניו־יורק.
- **אליהו חסין**, יועץ לשר־החוץ, 23.9.76, טיסה 001 לניו־יורק.
- **אפרים בן־ארצי ורעייתו**, 23.9.76, טיסה 001 לניו־יורק.
- **ח״כ חיים לנדאו ורעייתו**, 27.9.76, טיסה 001 לניו־יורק.
- **ניצב אלי דקל**, סמפכ״ל ה־מישטרה, 28.9.76, טיסה 023 לניו־יורק.
- **אלקנה גלי**, דובר התעשייה־האווירית, 29.9.76, טיסה 023 לניו־יורק.
- **אריה גוראל ורעייתו**, מנכ״ל מישרד־העבודה, 1.10.76, טיסה 015 ל־לונדון.
- **שלום רוזנפלד**, עורך „מע־ריב״, 7.10.76, טיסה 001 לניו־יורק.
- **ד״ר מני**, תל־השומר, 10.10.76, טיסה 015 לניו־יורק.
- **ד״ר שני**, תל־השומר, 10.10.76, טיסה 105 לניו־יורק.
- **דויד פורת**, 10.10.76, טיסה 015 לניו־יורק.
- **אופירה נבון**, רעיית יושב־ראש הכנסת, 12.10.76 טיסה 023 לניו־יורק.
- **אהרון רמז**, מנכ״ל רשות־הנמ־לים, 14.10.76, טיסה 001 לניו־יורק.

„האחים וורנר" ועורכי־הדין

חברת־הסרטים „האחים וורנר" פו־עלת בישראל שנים רבות, ולה יועץ מיש־פטי קבוע, הוא עורך־הדין **משה נח־שון**. נחשון, שמישרדו היה לשעבר ב־שותפות עם ח״כ **יוחנן באדר**, נחשב כאחד מעורכי־הדין המעולים בארץ.

לפני שבועות אחדים פתחו „האחים וורנר" במשא־ומתן בישראל על הפקת הסרט „מיבצע אנטבה". נחשון הופתע מאד כאשר לא פנו אליו מן החברה, לצורכי עריכת החוזה. בירור קצר העלה כי החברה העדיפה, לצרכי עריכת החו־זה עם ממשלת ישראל, לשכור את שירו־תי מישרד עורכי־הדין „ברזל—דוואל—שטריקס". נחשון פנה אל נציגי החברה בשאלה ואלה הסבירו, במבוכה, כי ה־דבר נעשה לא בגלל שמישרד „דוואל—ברזל—שטריקס" טוב יותר, אלא כיוון שנאמר להם שיש למישרד זה קשרים טובים יותר, שהרי זהו מישרדו־לשעבר של השר **חיים צדוק**.

נחשון הרים ידיים, החוזה השמן נעשה על־ידי מישרד צדוק־לשעבר, אבל הסוף ידוע: הקשרים לא עזרו. צדוק אף לא העלה בדעתו כי קישרי העבר מחייבים אותו לדבר־מה, ממשלת ישראל סירבה להיענות לתביעות „האחים וורנר" וה־הפקה בוטלה.

עופר בנהריה

שר־השיכון **אברהם עופר** החליט, כנראה, לפוש קימעה מחקירות בעברם של החוקרים עליו, ויצא ביום השישי האחרון לארוחת־צהריים עם ראש־עיריית נהריה, בנהריה. השר הגיע למ־קום ערב קודם־לכן, ונכנס ללון במלון „קרלטון". חשר הזמין במלון ארבעה חדרים: אחד עבור עצמו, שני עבור נהגו, שלישי עבור דוברו, רביעי עבור נהגו של הדובר.

בלוך קונה את „כתר" מ„כלל־תעשיות"

איל־העיתונות מבראזיל, **אדולפו בלוך**, בעל השבועון „מאנשאט", מנהל משא־ומתן מתקדם לרכישת דפוס „כתר" בירושלים מחברת „כלל־תעשיות". הר־כישה היא של הדפוס בלבד ולא של ה־הוצאה, הנשארת ב„כלל" עם תוכניות פיתוח והרחבה.

סכום הרכישה הוא כ־15 מיליון לי־רות. השקעת „כלל־תעשיות" היתה, לפ־ני כמה שנים, 1.7 מיליון לירות ב־מניות. יש לנכות מן ההפרש במחירים את חובות החברה לבנקים.

דפוס „כתר" הוא מן המשוכללים ב־ישראל, משתרע על שטח של כ־20 דונם, בעל אפשרויות־ההדפסה הגדולות בארץ. צוות־הדפוס נחשב כמעולה ביותר.

נמסר כי בכוונתו של בלוך לרכוש ציוד רוטציוני, ולהחל בהוצאת שבועון־טלוויזיה.

„עץ־לבוד" רכש את „ציקלון"

קונצרן „עץ־לבוד" רכש מן „החברה הימית להובלת פרי" את חלקה במיפעל „ציקלון", המייצר חלקים למטוסים. ה־רכישה היא של 40% מן המניות, ושולם עבורה סכום של 4 מיליון לירות. הר־כישה איפשרה ל„חברה הימית" להסדיר את תשלום חובותיה בישראל.

„ציקלון" הוא מיפעל ריווחי ביותר, העובד בתפוקה מלאה כל העת.

מילחמת סוכני־הביטוח

במיסגרת מאבק־האיתנים בין סוכני ביטוח־החיים, החליטו כמה סוכני־בי־טוח להפעיל את מחלקת־החקירות של מס־ההכנסה נגד **שימעון בן־יעקב**, מגדולי הסוכנים בישראל. בן־יעקב הח־זיק עד סוף יוני 1977 בסוכנות הבלע־דית לביטוח־חיים של חברת־הביטוח „יובל". הוא מגייס מדי־שנה ביטוחים ב־6 מיליון לירות לערך. בסוף יוני הבא הוא ינתק את קשרי הבילעדיות עם „יובל", יקיים סוכנות עצמאית שתמ־כור ביטוחים לחברות שונות, תתחייב על מינימום ביטוחים לשנה. צעד זה מפחיד סוכנים אחרים, הרואים בקיש־ריהם הנוכחיים עם חברות־הביטוח מקור־הכנסה יציב ואיתן.

חששות כאלה עלו גם בלבו סוכן ש־שמו **אברהם אורני**, שהיה סוכן של בן־יעקב. הוא פרש לפני כשנתיים, וניהל נגד בן־יעקב מאבק מישפטי שבמהלכו נגזר קשות על־ידי בית־המישפט. אורני הקים סוכנות בשם „נאמנים", שקיבלה חוזה שמן ביותר עם סוכנות־הביטוח „סלע" השייכת לקבוצת „בנק לאומי". סייעה לו בהשגת החוזה העובדה כי שות־פו ל„נאמנים" הוא **מיקי ברוכשטיין**, בנו של היועץ המישפטי של „בנק לאו־מי".

בין „נאמנים" לשימעון בן־יעקב מת־חוללת מילחמת־חורמה על השליטה ב־שוק־הביטוח המשגשג. לפני כחודש לב־שה המילחמה תפנית חדשה. אל מח־לקת־החקירות של מס־ההכנסה הגיעה תלונה אנונימית נגד בן־יעקב, ובה נאמר כי הוא רושם עמלות על שם קרובו **יעקב ויזל** (65) שלמעשה אינו משיג אותן, אך הרישום על שמו מקטין את המס. בן־יעקב מכחיש כי עשה זאת. תלונה אחרת טוענת כי רכש מסוכן בכיר שלו, **משה לנדאו**, את מניותיו בסוכנות, ולא הצהיר על כך. וכן, כי הילווה ללנדאו 225 אלף לירות לרכישת דירה.

בן־יעקב מכחיש כי ללנדאו היה חלק בסוכנות, אך מאשר כי הילווה לו סכום גדול עוד יותר מזה שנמסר, וכי זוהי זכותו.

התלונה גם מוסרת כי רכש וילה מפו־ארת בירושלים ולא הצהיר עליה. בן־יעקב מאשר כי קנה את הבית של **אלי־עזר ליבנה** המנוח, בסכום של 860 אלף לירות, וכי אלמנתו של ליבנה, **ארנה**, העדיפה למכור לו ולא לאחרים שהציעו סכום גבוה יותר, כיוון שהאח־רים רצו לשלם מתחת לשולחן והיא סירבה לחלל את שמו של בעלה ה־מנוח.

בכלל, טוען בן־יעקב, טרם הגשתי הצהרת־הון ולכן לא ניתן לטעון נגדי דבר. זכותי, הוא אומר, להגיע ויכוחים עם מס־הכנסה על ההוצאות שלי, ואם אפסיד בוויכוח, אשלם מס.

מנהל בן־יעקב
שותף לרווחים

אלה הם ציידי־הנוכלים, שחקרו את
כל מנכ"ל קופת־חולים
וביצעו את מעצרו
חוקרי ידלין

בנימין זיגל: „כאשר הוא יפרוש מן המישטרה, תיגמר גם השחיתות..."

קצין פולני בנימין זיגל בגיל 21, עטור אותות־גבורה על חזהו. צייד־הנוכלים מיספר אחד של מישטרת ישראל הגיע בצבא הפולני עד לדרגת קולונל, מפקד־חטיבה. אחרי שהצבא הפולני התמוטט לפני הוורמאכט הנאצי, במילחמת־העולם השנייה, נלחם זיגל בשורות הפרטיזנים של הצבא־האדום.

„**בנימין זיגל עומד** להתפטר! הצייד הראשי של שודדי־המיליונים יעזוב בקרוב את המישטרה. רק יסתלק ניצב־מישנה זיגל, ולא ימצאו יותר שחיתות במדינה!"

אם נכונה שמועה זו, המהלכת בעקשנות בשבוע האחרון במיכדרונות הנוגעים־בדבר, או גם אם היא בדיחה בלבד, מכל מקום דבר אחד ברור: ברגע שיילך זיגל, יבוא גילוי השחיתות אל קיצו. החוקר המשטרתי שהעז, לראשונה בתולדות המדינה, לגרור באוזניים ובאזיקים בזה אחר זה קאליברים כמו מיכאל צור, אבנר תומר, יהושע בן־ציון ודמויות־מפתח במישרד־הביטחון, כבר הוחזק פעם ב„מקרר".

בשנת 1969, כשהיה סגנו של הקצין נאור, ראש המדור לרמאויות במישטרת תל־אביב, ניהל זיגל חקירה גדולה בפרשה תברואתית טעונה חומר־נפץ בערי גוש־דן, והיה ברור שהוא עומד להושיב על ספסל־הנאשמים שורה של פקידים בכירים. כדי להשתיק התפוצצות אפשרית זו קודם התרחשותה, הועבר אז זיגל מן המחלקה הכלכלית למחלקת כוח־אדם במטה הארצי. יותר מחמש שנים הוחזק בהקפאה עמוקה, כדי שלא יסבך את ראשי המישטרה והמימסד עם החקירות הנרחבות שלו. היה זה בתקופה שבמטה הארצי של המישטרה שלט בכיפה המשולש רוט־שור־קופל.

מפקד־חטיבה בצבא פולין

בנימין זיגל בן 54, עורך־דין במיקצועו, נולד בפולין. הוא שירת בצבא פולין והגיע לדרגת קולונל, מפקד־חטיבה. אחרי מלחמת העולם השנייה היה סגן מפקד בית־ספר לקצינים בצבא־האדום. הגיע לארץ בשנת 1949. במישטרה משרת 27 שנים. התחיל כשוטר בבלוש ובשנת 1951 היה בפלוגה הראשונה במישמר־הגבול.

הוא נשוי, אב לשלושה ילדים וארבעה נכדים ונימנה עם המקבלים פיצויים מגרמניה. הוא מחונן בדרך דיבור והתבטאות גלויה. כך, למשל, כאשר נשאל לפני כחצי־שנה לדעתו על המיליונר אבנר תומר, שנחקר אז על־ידי המישטרה הכלכלית ונשלח לאחר־מכן לכלא, השיב: „התומר הזה עשה כסף יותר מדי מהר. הוא דרך על גוויות כדי להגיע למטרתו."

ההקפאה שנפלה בחלקו של זיגל, בשעתו, נפלה גם בחלקה של המחלקה שניהלה את המילחמה בהונאה במטה־הארצי. מחלקה זו נפתחה ונסגרה כבר פעמים אחדות בתולדותיה. בפעם האחרונה נסגרה אחרי שחטפה מהלומה ניצחת ממישטרת שווייץ. קצין־המישטרה אפרים הופשטטר (אל־רום, שנרצח לאחר־מכן בתורכיה) נשלח לשווייץ בשנת 1966, כדי להשיג מידע על פרשת סומרפין. אך דרך על אדמת שווייץ והציג את עצמו כאיש המישטרה הכלכלית בישראל, באה הפקודה: „עליך לעזוב את שווייץ מיד. אתה מרגל!"

בידיים ריקות חזר הופשטטר לארץ, ורק אז התברר למישטרת ישראל כי המישטרה בשווייץ אינה מוסרת מידע כלכלי. מישטרת ישראל חייבת היתה לדעת ששיתוף־פעולה עם השווייצים יכול להתקיים רק בתחום פלילי מובהק, כגון רצח, שוד וכו', ואילו כל הנוגע לפשעים כלכליים שייך לתחומו של מישרד־האוצר בלבד. המחלקה לא יכלה להמשיך בחקירותיה, והוקפאה.

לא נותר לקצינים בכירים במחלקת החקירות של המטה־הארצי, אלא לעמוד עין־בעין מול סוף הקאריירה המישטרתית שלהם. הם החלו מחזרים אחר חברות כלכליות גדולות. כך עבר ניצב־מישנה שמואל רוט, שהיה ראש מחלקת־החקירות של המטה־הארצי, לפני כשלוש שנים לעבוד במיפעלי הבירה של וויליאם רובינסון. קצין אחר, אריה לס, עזב את המישטרה ועבר לעבוד בשירותו של טיבור רוזנבוים.

קצינים בכירים רבים שעברו דרך מחלקת־החקירות של המישטרה ראו בעבודתם קרש־קפיצה למישרות שמנות אצל אנשי־עסקים ידועים, בחברות מיסחריות גדולות ובבנקים. איש לא התייחס ברצינות לפעילותו של המדור הכלכלי של המישטרה.

הראשון שהתכוון להפעיל מדור זה באופן שיטתי היה המפכ"ל הנוכחי, הפורש בקרוב, רב־ניצב שאול רוזוליו. עם מינויו לתפקיד הפשיר רוזוליו את ההקפאה שנכפתה על סגן־ניצב בנימין זיגל, והעמיד לרשותו 20 אנשים. המשימה שעמדה בפניהם נראתה, לפחות בהתחלה, בלתי־אפשרית אם לא מגוחכת. מול סוללה אדירה של מוחות פיננסיים מעולים, הנעזרים בגייסות של רואי־חשבון ומישפטנים, כלכלנים ויועצים בכל התחומים, עמדו כתריסר חוקרים במדי המישטרה.

למעשה, בשורה הראשונה עמדו לא יותר מחצי־תריסר בלבד: בנימין זיגל, ראש מדור חקירות־הונאה; רב־פקד נורמן פייט, אז רואה־החשבון היחידי של הצוות, וראשי־הצוותים רפ"ק יוסף רוזנברג, רפ"ק משה כץ (ז"ל), רפ"ק משה שבתיאל ופקד שלמה פרידמן. זה היה צבאו הקטן של זיגל, המירב שיכול רוזוליו להעמיד אז לרשותו.

סוסי־קרב ותיקים

היום, כשלוש שנים מאז נכנסה יחידתו של זיגל לקו־האש, נותר בה רק קצין אחד מן הראשונים. זהו סגן־ניצב נורמן פייט, חובש־כיפה, ממושקף, בעל חוש־הומור ומשאבים בלתי־נדלים של מרץ והעיקר — „שרוף" על הג'וב שלו. דבר אחד ברור: לולא נוכחותו של פייט בצוות, לא היה זיגל מצליח כלל להתגיע את המשוריין החלוד שהועמד לרשותו.

הצוות שהועמד לרשותו „נגמר" תוך שנתיים־שלוש. סגן־ניצב משה כ"ץ נפטר מהתקף־לב, במהלך מילחמתו באנשים שהיו מעורבים בפעולות־שחיתות במישרד־הבטחון, ולאחר שזכה בקיתונות של איו־

מים ולחצים. שלושה קצינים ראשיי־צוותים אחרים, רוזנברג, שבתיאל ופרידמן, יצאו בדימוס. הם פשוט היו כבר בסוף ה־קאריירה המישטרתית שלהם כאשר תרם אותם רווזליו לזיגל.

אך במשך שלוש השנים שעמדו לצד זיגל, דומה שהצעירו בעשרים שנה. תחת שיבקשו לבלות את ימיהם האחרונים ב־מישטרה בקפיאה על השמרים, נדבקו סו־סי־הקרב הוותיקים בשיגעונו־לדבר־אחד של זיגל, ודהרו קדימה יחד עימו. לא היה זה צוות של גאונים. שבתיאל היה כלכלן, פרידמן היה רק בעל־ניסיון בחקירות כל־כליות, ורוזנברג אף הוא היה רק חוקר

לה, נפלו ברישתה דגים שמנים מאד, פושעי הצווארון־הלבן למהדרין ?

בנימין זיגל הוא כיום השוטר ה־פופולרי ביותר במישטרת ישראל. את עמדתו זו רכש בזכות עובדה פשוטה אחת: הוא מעז להביא מפעם לפעם אל ספסל־הנאשמים, באזיקים, נציגים נכבדים של המימסד, שניראו עד אז בעיני האזרח הפשוט כמי שהחוק המקובל אינו נוגע להם כלל. האיש ברחוב, הזועם נגד היוקר הדוהר שאינו מאפשר לו להתקיים ורואה את השיכבה השלטת עושה חיים משו־געים, משוכנע כיום שזיגל הוא גאון פיננסי, או לפחות חוקר אכזרי ומסוכן

המחלקה הכלכלית של המישטרה מכשיר יעיל במילחמה בשחיתות. לצורך זה יש, כנראה, לשנות את כללי־המישחק. קציני־מישטרה בכירים שואלים כיום, אם לא הגיעה השעה להיחלץ משיטות־הפעולה ה־מיושנות שלא הביאו עד כה כל טובה, וליישם שיטות חדשות שיאפשרו להפתיע את הפושעים הכלכליים עוד בתחילת דר־כם, או לפחות למנוע מראש במידת האפ־שר פשעים מסוג זה. פעולות־מנע כאלה, שייערכו כמובן בחשאי, ירתיעו נוכלים רבים מלהמשיך במעשיהם, ויפחידו את ה־אחרים המתכוונים ללכת בעיקבותיהם.

לפני כשנה חל שיפור בתנאי־העבודה הקשים שבהם פעלה מחלקתו של סגן־ניצב זגיל, בבניין הישן של המישטרה ליד תח־נת־הרכבת הדרומית בתל־אביב. היא הוע־ברה לבניין המטה־הארצי שברחוב סלמה. בבניין הישן שוכנת כיום מישטרת מרחב־הירקון. 20 האנשים שהיו בציוותו של זיגל בתחילת דרכו זכו בתיגבורת משמ־עותית, והיחידה מונה כיום כ־70 איש. אך גם היום, טוען זיגל, יש לו עבודה עבור מיספר גדול פי־שלושה, וכי ברגע שיהיה לו צוות כזה יוכל לקלוט פי־שניים אנשים ועבודה. בארונות המחלקה ממתי־נים עשרות ומאות תיקי־חקירה, שהטיפול בהם נדחה למועד בלתי־ידוע בכל פעם שצצה פרשת צור או ידלין חדשה. כיום יש למחלקה הכלכלית תפקיד של שסתום

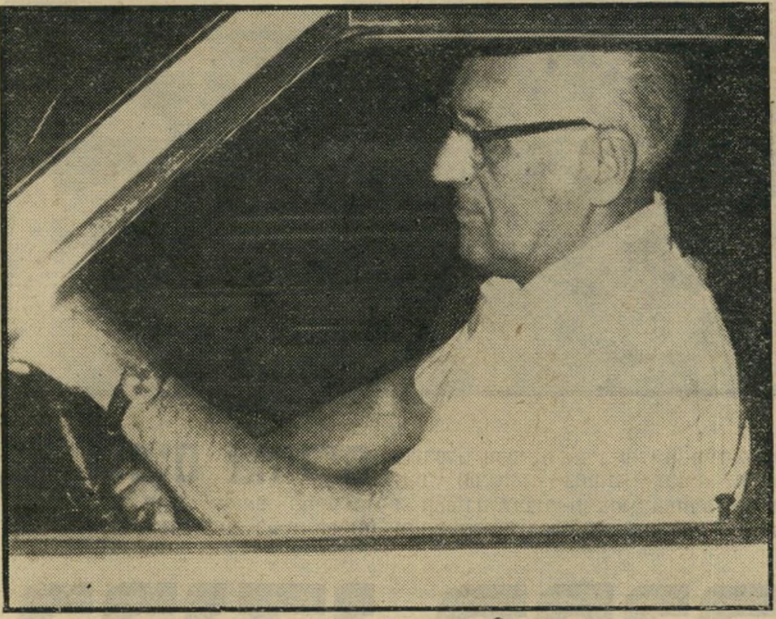

יעקובי תת־ניצב רפאל יעקובי, סגנו של ראש אגף־החקירות במטה הארצי יעקוב קדמי, מי שהיה עד לפני כמה חודשים הממונה על מחלקת החקירות של מישטרת תל־אביב, עשה ימים כלילות לצד זיגל בחקירתו של ידלין.

במדור הכלכלי. צבאו של זיגל כלל לפני שנתיים 15 קצינים, מהם 10 אקדמאים שכללו שני כלכלנים, רואה־חשבון אחד, חמישה מישפטנים ושני מישפטנים נוס־פים שעסקו בססטיסטיקה.

צורך בשינויים מהותיים

אם כך, כיצד קרה שלמרות האמצעים החובבניים שהיו בידי היחידה בתחילת דרכה, ולמרות התנאים הקשים שבהם פע־

המאלץ את הכרישים הגדולים להודות ב־פישעיהם הכלכליים.

אך זיגל אינו אכזרי כלל. הוא גם אינו גאון. הוא פשוט משוגע־לדבר־אחד, ועקשן גדול מאין־כמוהו. הוא ואנשיו הצליחו לדוג מה שעלה סרישתם עד־כה רק תודות לעבודת־הנמלים שלהם, הכוללת שעות ארוכות של מיון מידע, בדיקה של כל הלשנה, כל פירור־מידע, שיתוף־פעולה עם עיתונאים, ולאחר־מכן שיבוץ פירוריי־ה־מידע באופן שיאפשר למצוא נקודת אחי־זה וזינוק לחקירה עצמה.

רק שינויים מהותיים יוכלו להפוך את

פייט סגן־ניצב נורמן פייט, מיספר שתיים ויד־ימינו של בנימין זיגל, רואה חשבון במיקצועו, בעל חוש־הומור, נמרץ ומסור, ו„שרוף" לג׳וב שלו.

קדמי ראש ענף־החקירות של מיש־טרת ישראל, מי שהיה עד לפני כשנתיים פרקליט מחוז תל־אביב, היה אחת מצלעות המשולש שחקר את ידלין. קדמי איים בהתפטרות באם לא יינתן ל־למישטרה הזמן הדרוש לסיום החקירה.

ציבורי. הציבור, הרוגז על השיכבה ה־שלטת בשל השחיתות והביזבוז העצום, נרגע מעט בכל פעם שזיגל ואנשיו מת־לבשים על צווארון־לבן חדש. מתעוררת בציבור תחושה שמישהו בכל־זאת נלחם בשחיתות במדינה. אך האם זו גם המצי־אות ?

המחלקה של זיגל בנויה כך שכאשר נופל לידיה דג שמן באמת, היא נאלצת להתרכז בו ולחדול מכל עיסוקיה האחרים. תפקידה הוא להילחם, אך ההוראה הקבועה מגבוה היא „לא לעבור את הגבול." כש־מסתבך דג שמן כזה, ברור שחבריו ה־טובים בצמרת מתחילים לעשות הכל כדי להצילו. עומדים על גבו של זיגל עם שעון־עצר ביד ומורים לו, למשל, לסיים את החקירה תוך 36 שעות. לבסוף, כש־העניין מסתבך באמת וכלי־התיקשורת נכ־נסים לתמונה במלוא הקיטור, נאלצים להשאירו בידי הצייד. הציבור מתרגז, השסתום המפורסם של זיגל מתחיל לפ־עול, האנשים מרוצים ושוב משתרר שקט מתוח.

„יש צדק !" מכריזים העיתונים והטל־וויזיה. „יש זיגל !" אומר לעצמו האזרח הקטן, המאמין שאחת לכמה חודשים תיש־מע שוב מילת־הקסם „זיגל", ודג שמן חדש יענוד אזיקים.

הצבא הקטן של זיגל

אין ספק שאם יקום בנימין זיגל יום אחד ויעזוב את המישטרה, כיוון ש־מיצה כבר את מלוא אפשרויות־הקידום שהיו לו בתוכה, ויעבור לעבוד במקום אחר כלשהו, לא תהיה למישטרה, ולמדינה כולה, סיבה לחגוג. אין כיום במישטרת ישראל משוגע־לדבר אחר שיוכל למלא את מקומו. יד־ימינו, סגן־ניצב נורמן פייט הנמרץ והמסור, פורח דווקא בצילו של זיגל. הם משלימים זה את זה. אך מפייט ומטה, בסולם־הדרגות, מפרידים כארבעה־

(המשך בעמוד 40)

הבנות של המחלקה אחת השוטרות של המחלקה הכלכלית של זיגל, משוחחת עם **רס"ר טובה צווילינגר,** הבוס שלה באולם־המעצרים של בית־מישפט־השלום בתל־אביב, ביום שבו נעצר יו"ר מרכז **קופת־חולים** אשר ידלין. בתמונה משמאל: מפקחת דנה שירזלי, עורכת־דין בת 27, שהיא מזכירת המחלקה.

אחרי נצחונה המזהיר על אלופת איטליה
תגרום מכבי ת"א כאב־ראש לרוסים

באגרופים צוהלים

כדורסלני מכבי תל־אביב עולזים, מייד לאחר תום המישחק. בתמונה מימין נראים יהושע שוורץ, מרדכי ארואטי ואריק מנקין. המסיבה לכבוד הניצחון המזהיר נערכה ביום ראשון, ואליה הוזמנו רעיותיהם וחברותיהם של כדורסלני הקבוצה התל־אביבית.

בהקרבה עילאית

תמונה זו ממחישה את המישמעת, הדריכות והנכונות העילאית של השחקנים, כשהמאמן רלף קליין קרא להם באחד מפיסקי־הזמן שלקח. המאמן יודע לספר, כי מעולם עדיין לא ראה את כדורסלניו — ללא יוצא־מן־הכלל — מוכנים לתת את הכל כמו בפעם זו. הניצחון על אלופת איטליה, היה הניצחון השלישי של מכבי, במסגרת גביע אירופה.

ברודי מחכה לברז'נייב

הופתעו לראות את המאמן יוצא מבית־הקולנוע כשהוא שלו למראה, רגוע ואינו ממהר במיוחד.

שעתיים לאחר־מכן, בשעה 8.30, כש־התייצב רלף קליין עם חניכיו למישחק, ניראה כבר אחרת. במשך כל המישחק הוא לא הצליח לשמור על שלוותו. הוא שאג, קפץ והגיב באגרופים צוהלים על כל סל שקלע מי משחקניו.

רלף קליין, בן ה־44, הפך את עורו במשך המישחק כולו. המאמן, שבדרך־כלל נחבא אל הכלים וידוע כמי שמסרב לשוחח עם עיתונאים לפני מישחק, נסחף יחד עם

בגיל 33

טל ברודי בן ה־33 נראה בפריצה או־פיינית לסל. רלף קליין אומר, שלא פעם הוא נעזר בידע המיקצועי של טל ברודי הוותיק, שהחליט „לסחוב" עונה נוספת.

שעתיים בלבד לפני שיצאה המ־דינה מגידרה — ביום החמישי האח־רון — כשהביסה מכבי תל־אביב את סינודינה בולוניה 110 : 81, ניראה רלף קליין, מאמן מכבי תל־אביב, יוצא מקול־נוע גת, לאחר שחזה שם בהצגה יומית.
הצופים שהיו בסרט להיות או לא להיות,

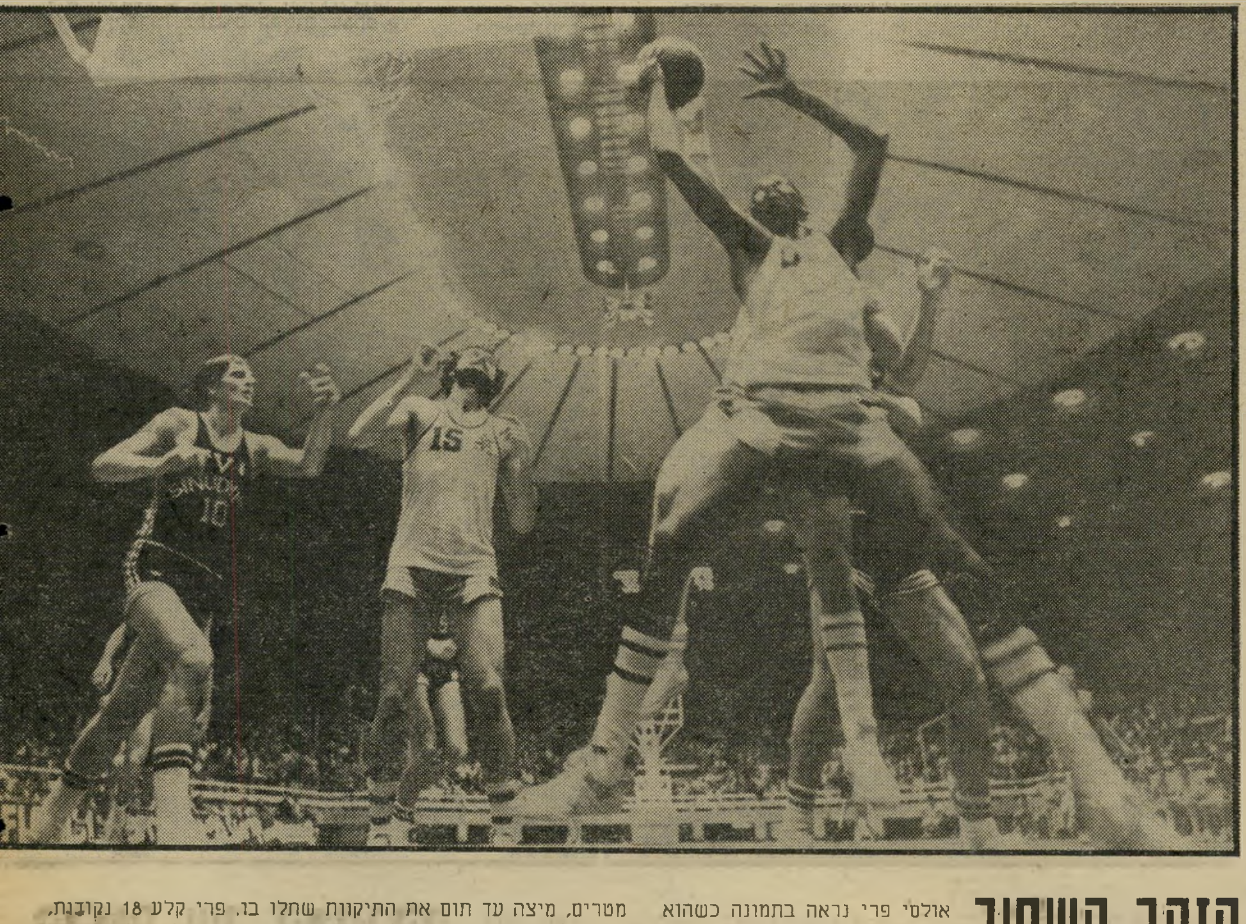

הזהב השחור

אולסי פרי נראה בתמונה כשהוא קוטף כדור־חוזר מהסל. כדור־סלנה שחום־העור של מכבי תל־אביב, המתנשא מעל ל־210 סנטי־מטרים, מיצה עד תום את התיקוות שתלו בו. פרי קלע 18 נקודות, 14 מקליעות־שדה ו־4 בקליעות־ענושין. מאמנו, רלף קליין טוען, שהוא השתלב בצורה יוצאת־מהכלל בקבוצה התל־אביבית.

רבבת הצופים להתלהבות הספונטאנית שפרצה בהיכל הספורט ביד־אליהו. עם הישמע שריקת־הסיום הוא התבונן ממוש־כות בשני הקמיעות שלו — שעונו ומיכ־נסיו — ומילמל: „לא בגדתם בי.”

אחרי המישחק, כשהרוחות נרגעו, חזר רלף קליין אל עצמו. השלווה והצניעות הטיבעית חזרו אליו. סוללת שיבעה העי־תונאים מאיטליה שבאו להיכל הספורט, אמרו עליו: „המאמן שלכם (של מכבי) ניצח את המישחק. הוא היה אדריכל הני־צחון.”

קליין סבור אחרת: „אני אף פעם לא ניצחתי. מכבי תל־אביב ניצחה. אני חלק מהניצחון, כמו שההנהלה היא חלק מה־ניצחון.

„לפני כל מישחק אני מתוח. אפי־לו לפני מישחקי־ליגה. אני חושב שזה די טיבעי. לקראת המישחק מול בו־לוניה, המתח הרקיע שחקים. הרגשתי או־תו זורם לי מתחת לעור. לפני מישחק כה מכריע אני משתדל שלא להיות חופשי, ול־כן אני הולך לראות הצגה יומית לפני המישחק, כדי לשחרר את עצמי מהמתח. זה אסון של מאמן, שהוא בא לחדר־ההל־בשה כשהוא מתרגש ומתוח. במישחק כזה אני חייב להכניס בשחקנים ביטחון.

„המישחק נגד סינודינה היה מעל ומ־עבר. ביגלל העובדה שאנחנו קרובים יו־תר מתמיד לעלייה לבית הגמר, זוהי אח־ריות עצומה. קשה לאדם להבין הרגשה כזו, אם לא התנסה בה. זה משהו שאי־אפ־שר לתאר.

„ההוראות הטאקטיות שלי לפני המיש־חק נגד האיטלקים היו גורליות. וכשהייתי עם השחקנים בחדר־ההלבשה, כמה דקות לפני המישחק, הצטרכתי להכניס להם ב־ראש שזה המישחק החשוב ביותר. קשה מאד לכדורסלן להגיע ליכולת שיא דווקא כעת, אחרי שהצלחנו בשני המישחקים הקודמים מול הרומנים והיוונים.”

האמת היא, שדקות־חרדה רבות פקדו את המאמן קודם המישחק. „היתה לי אומנם הרגשה,” מתוודה קליין, „שמכבי תל־אביב מוכנה מבחינה פיסית (כושר גו־פני), נפשית ומוטיבציה, אבל חששתי. על הפרש של 29 נקודות אפילו לא חלמ־תי. רציתי בהפרש של בין 25—20 נקו־דות, ואני מודה שזו היתה מחשבה לא כל כך ריאלית ואובייקטיבית. ככלות הכול, עמדנו להתמודד נגד אלופת איטליה. ב־מחשבה שנייה וריאלית, חשבתי שגם הפ־רש בן 15 נקודות יהיה מבטיח. חשבתי, כמובן, גם על הפסד, אך דקות־הפתיחה סילקו את החששות האלה.”

שבועות אחדים לפני המישחק נגד ה־איטלקים אסף רלף קליין מידע עליהם. מקורות המידע שלו היו — בוב גריפין, שהתמודד לפני שנתיים נגד סינודינה בו־לוניה ומאמנו לשעבר שמואל יעקובסון, המאמן עתה את הפועל תל־אביב. השניים היו אז במכבי רמת־גן. „ניהלתי רישום מדוייק על שחקניה הבולטים של סינודי־נה. הבעייה העיקרית היתה לנטרל את האמריקאי הענק, אדוארד דרסיקול. הח־לטתי שארבעה ישמרו אזורית, ואחד ישמור עליו ולא יתן לו להיכנס לסל. ומה שקרה — זה גם מה שציפיתי. בחמש—שש הד־קות הראשונות, דריסקול נוטרל כליל. הוא למעשה איבד לגמרי את הביטחון. ומי שחזה במישחק, ראה היטב שהתנופה במחצית הראשונה החלה מהרגע שדריס־קול נעלם למעשה.

„במחצית הראשונה שיתקנו לא־רע. מה שהיה בעוכרינו היו איבודי הכדורים. במחצית השנייה כבר לא ראו בכלל את דריסקול. שיתקנו יותר מהר. הריבאונדים ואחוז הקליעה היו יוצאים מהכלל. מובן שכאשר הקבוצה ממש תפסה יום טוב, נסחפתי להתלהבות. באחד המיקרים קפצ־תי וצעקתי לעבר השופט. נוצרה המולה. השופט התייחס להמולה ברצינות, בגלל ששניים — שימעון מזרחי, יושב־ראש ההנהלה והמעסה אורי בהרב — גיסו להרגיע אותי.”

רלף קליין, המשמש כמורה לחינוך גו־פני (במייוחד מורה לכדורסל) במכון־וינ־גייט, טוען, שבמכבי תל־אביב הכסף לא משחק אצלו תפקיד. „אני בטוח ששמואל יעקובסון, מאמן הפועל תל־אביב, מקבל יותר ממני,” הוא אומר. הכסף לא־כל־כך חשוב לי כמו עצם העובדה שאני מאמן קבוצה שאני משרת אותה (כשחקן וכמ־אמן) זה כ־20 שנה. 20 שנים זו תקופה די ארוכה בחייו של אדם. מכאן אפשר להבין את הקשר העמוק שלי למכבי תל־אביב.”

מאז נטלו לפני שש שנים, עורך־הדין שימעון מזרחי את תפקיד יושב־ראש מח־לקת הכדורסל, היו מאמנים שהתרעמו שעסקני הקבוצה תוחבים את חוטמם למ־קום לא־להם. פרד דיוויילי, למשל, חזר וטען שההנהלה עשתה לו עוול כשפיטרה אותו. רלף קליין מודה, שמחלקת־הכדור־סל של מכבי תל־אביב אומנם תוחבת את

(המשך בעמוד 40)

מיקי „קס”

והתעורר רק ב־מחצית השנייה, כשקלע 18 נקודות מתוך 20 הנקודות ש־קלע במשך כל המישחק. בתמונה הוא נראה חולף על־פני האמריקאי דריסקול.

אליל בן לילה

סדרנים וקהל שפרצו לתוך תחומי המיגרש נושאים על כפיים את אולסי פרי, כדורסלנה הכושי של מכבי תל־אביב. מימין לאולסי נראה טל ברודי, המשתתף בצהלת־הניצחון של האוהדים שפרצו למיגרש. ביציע: הצופים, המריעים אף הם לאולסי פרי ולשחקני מכבי. אולסי פרי, שהוא בן 26, היה בעבר שחקן מיקצועני בארצות־הברית, נחשב כשחקן הרכש הטוב ביותר של מכבי תל־אביב. ● **צילם: יוסי רוט**

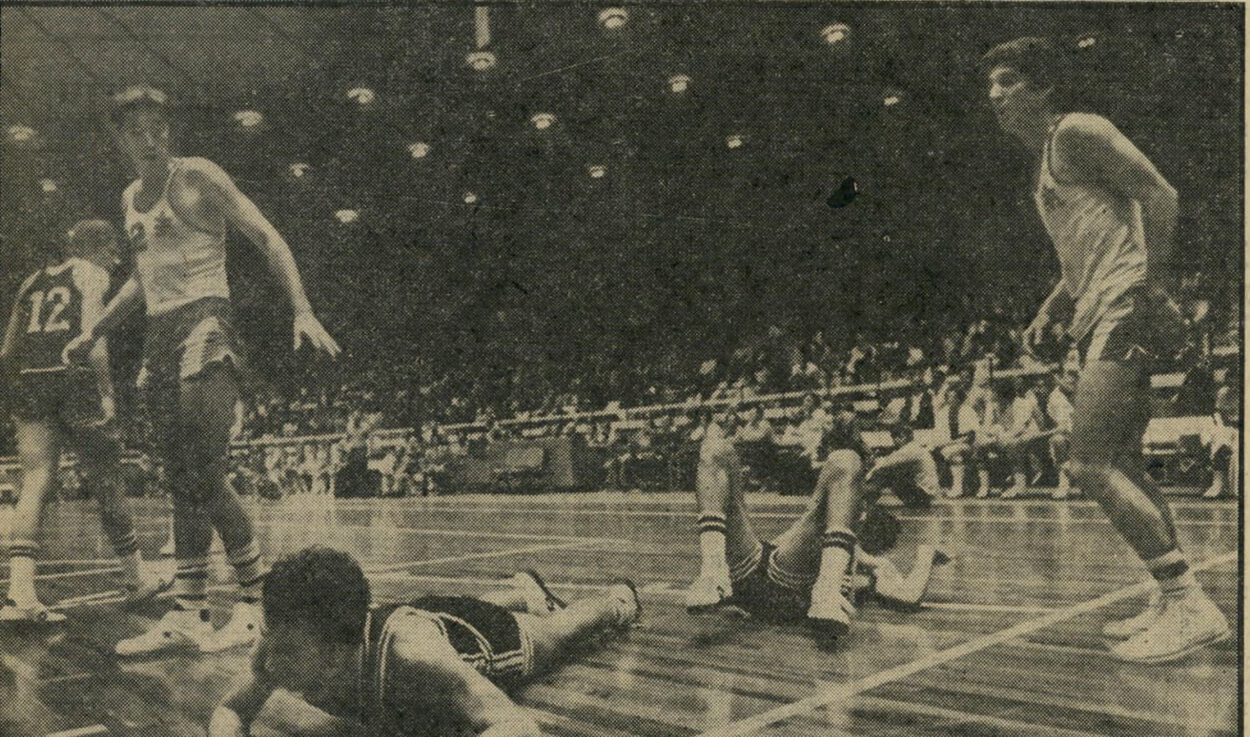

כשבר כלי

כך נראים שניים מכדורסלני **סינודינה בולוניה**, כשהם שרועים על הקרקע חסרי־אונים לאחר שאיבדו את שיווי־מישקלם. תמונה זו, שצולמה דקות ספורות לפני תום המישחק, ממחישה את התמוטטות הקבוצה האיטלקית, שגברה ככל שקרבו מחוגי השעון לשעת סיום המישחק. מימין נראה מוטי ארואטי, ומשמאל לו סילבר. דאן פטרסון, מאמנה של **סינודינה בולוניה**, התגלה כמאמן יהיר. לפני המישחק הוא הכריז: „אנחנו מתכוונים לנצח את מכבי גם בתל־אביב.”

(המשך מעמוד 37)

חמישה שלבים עד לקצין הבא, הבא בחשבון. כמה מ־70 האנשים העובדים כיום עם זיגל תופסים מקום בשורה הראשונה של המחלקה הכלכלית? כמה מהם מסוגלים, או יורשו לחקור פנים־אל־פנים אישים בסדר־גודל של אשר ידלין?

בין רגליו של זיגל מתרוצצים אפרוחים רבים. פעם, למשל, נכנס למישרדו קצין בדרגת פקד, ממושקף וחובש־כיפה, וביקש ממפקדו שיפתור לו בעייה קטנה. הפקד־החוקר לא ידע כיצד יעביר מיסמכים ממקום־הפשע אל המחלקה. זיגל נאלץ להעלותו על מכונית, לסדר לו נסיעה ולהדריכו. הפקד עסק אז בחקירת חשד־שחיתות אצל אישיות ידועה.

הבכיר מבין אנשיו של זיגל, אחרי פייט, הוא רב־פקד ראובן ויינשטיין (40), שהיה ראש־המודיעין במדור המרכזי בתל־אביב וקצין־סיור. ויינשטיין, שלמד מישפטים, עובד עם זיגל זה כחצי־שנה, והוא התיקווה הגדולה ביותר שלו. מזכירת־המחלקה היא מפקחת דנה שירזלי, עורכת־דין בת 27. מיספר שתיים במזכירות זו היא רב־סמלת טובה צווילינגר, בשנות השלושים לחייה. מבין הקצינים ניתן לציין את פקד עדיאל אלופי, כבן שלושים, מי שניהל חקירות נגד שני ראשי־ערים שנחשדו בקבלת שוחד, והוא עורך־דין במיקצועו. הוא התגייס למישטרה ישר ליחידתו של זיגל.

עם התיגבורת שקיבל זיגל באחרונה נמנים מפקח נתן רסקין, מפקחת ועורכת־דין

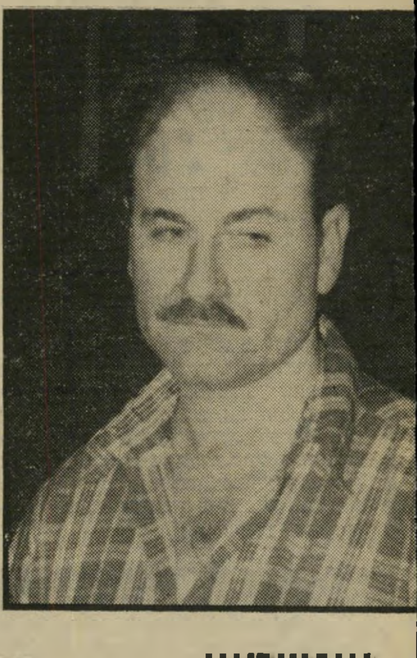

ויינשטיין רפ״ק ראובן ויינשטיין, עורך־דין במיקצועו ולשעבר איש־מודיעין ביחידה המרכזית של מישטרת מחוז תל־אביב, צורף אף הוא לציוותו של בנימין זיגל.

פנינה בן־יוסף ומפקח משה מקובסקי, שגם הוא עורך־דין. אליהם הצטרף מפקח־מישנה אלכסנדר בן־אהרון. קצין נוסף שצורף למחלקה, סגן־מפקח מוריס קלמרו, עבד קודם במישטרת מרחב רמת־גן וביחידה המרכזית.

לעזרתו של זיגל גוייסה גם שורה ארוכה של סמלים ורבי־סמלים. רס״ר יעקוב ליאון (35), חוקר, היה עד לפני זמן־מה נהג ביחידה המרכזית של מישטרת תל־אביב. רס״ר מוריס סרור, גם הוא איש היחידה המרכזית לשעבר, ליווה את אשר ידלין מביתו לחקירות, עד למעצרו. סמל שלמה רבלסקי, חוקר, סטודנט למישפטים, משרת במישטרה זה כשנה.

יחידתו של זיגל אינה משופעת בשמות נוצצים, או בחוקרים שקנו להם מוניטין בעבר. אלה הם רכיביה של מכונה אפורה, לא גדולה ולא מבריקה במייוחד — אך משומנת היטב. לזיגל עצמו לא חסרו רגעים קשים, ואף מחדלים חמורים. דומה היה כי פרשת גניבת הקופה, שבה החזיק את המיליונים של המחלקה, תביא עליו את קיצו.

היו גם שעזבו את המחלקה, חלק בניגוד לרצונם ואחרים כדי להיטיב את תנאי־חייהם. הרס״רים ראובן בוכמן ועזרא לדראווי נחשדו בעבירה פלילית והוגש נגדם כתב־אישום; רס״ר דרמון נעצר, ונחשד שהיה מעורב בפרשת גניבת הכספת (אגב, הוא מושעה מעבודתו זה חודשים אחדים, אינו עובד, עדיין לא הוגש נגדו כתב־אישום ולא נאמר לו מה יעלה בגורלו); רס״ר נוסף, שלמה פישלביץ, עזב ועבר לעבוד כקצין־ביטחון בבורסת־היהלומים ברמת־גן.

גילויי־אומץ מפתיעים

אשר ידלין, הדג השמן ביותר שנפל בידי המחלקה הכלכלית — לפחות מבחינה ציבורית — מיקד את תשומת־הלב בזיגל ובמחלקתו בפעם נוספת, בעוצמה שלא היתה כמותה עד כה. אך האם הביא זיגל את ידלין עד לשלב של מעצר בכוחות־עצמו, או שנעזר גם באחרים?

כדי להשיב על שאלה זו יש לראות מה התרחש בשנה האחרונה במטה־הארצי של מישטרת ישראל בירושלים. צמרת אגף־החקירות של המטה הוחלפה לחלוטין. ניצב שור פרש והבוס החדש, עורך־הדין ניצב יעקוב קדמי, לא איכזב את ציפיותיהם של אלה שהימרו עליו. כסגנו הצביע על תת־ניצב רפאל יעקובי, מי שהיה ראש מחלקת־החקירות במישטרת מחוז תל־אביב. קדמי, הקצין השקט והאדיב, היה בדיוק מה שחסר באגף־החקירות של המטה־הארצי באותה שעה. הוא היה פרקליט מחוז תל־אביב, מישפטן מעולה שלבש את מדי המישטרה כדי לעסוק בענייני חקירות, דבר האהוב עליו. קדמי הוא אישיות בזכות עצמו. אין לו ניסיון בשיטות־החקירה המישטרתיות, אך בתחום זה מצטיין סגנו, יעקובי. השניים משלימים זה את זה להפליא. קדמי מסוגל, למשל (כפי שנהג בבית־המישפט, בהיותו פרקליט המחוז) לשאול חשוד שאלה אחת עשרות פעמים, עד שייכשל בלשונו פעם אחת ויחידה ויפליל את עצמו.

היערכות־הכוחות החדשה באגף־החקירות במטה־הארצי אומרת דרשני. לא ניצב שור, וגם לא תת־ניצב קרתי, שקדמו לקדמי וליעקובי, היו מתלהבים לסכן את סוף הקאריירה המישטרתית שלהם, ערב פרישתם, ולעמוד לצד חוקרי מחלקתו של זיגל. אך שלושה התותחים החדשים, קדמי, יעקובי וזיגל, לא נבהלו. הם ליטפו את ידלין בכפפות־משי, כבקשת היועץ־המישפטי־לממשלה אהרון ברק, אך עד לרגע האחרון לא חש שמתחת לכפפות־המשי מסתתרים אגרופים קמוצים.

לקדם את זיגל!

כאשר הסתבכה הפרשה וצחנתה גברה עד שלא ניתן היה עוד להתעלם ממנה, איים קדמי כי יתפטר אם לא ייתנן למישטרה לסיים את חקירתה נגד ידלין ומרעיו בתוך הזמן הדרוש לה לכך. הכל ידעו שהוא מתכוון לממש את איומו, ושיש לו לאן ללכת אם יתפטר. מפליא רק שלימינו התייצב מישפטן בכיר מאד, שעד אז נחשב כאדם זהיר ותלוי ביותר בשר־המישפטים. היה זה היועץ־המישפטי־לממשלה, אהרון ברק, שביקש עוד לפני כשבועיים (כאשר נודע לו בדבר החומר הרלוונטי המצוי בידי החוקרים) לעצור את ידלין. נאמר לו להמתין, עד שהממשלה תחליט בדבר מינויו של ידלין כנגיד בנק ישראל. למחרת היום שבו החליטה הממשלה שלא להחליט, ביקש ברק לעצור את ידלין מייד, מבלי להתחשב עוד במעמדו.

קשה להאמין שלולא האומץ המפתיע שגילה אהרון ברק היה בנימין זיגל מצליח להשתלט על חקירתו של ידלין במהירות שבה נעשה הדבר, ובעזרתם המשמעותית של קדמי ויעקובי. אך המהלכים העיקריים בפרשת ידלין כבר נסתיימו. במישטרה יודעים היום לספר, כי עורך־הדין גושן הוא שיהיה עד־המדינה במישפט, ויציג את המיסמכים של עיסקות שונות שנעשו באמצעותו, לבקשתו של ידלין. הכל נרגעו במיקצת מן הסערה. גם שני הקצינים הבכירים מן המטה־הארצי לא יצטערו עוד על שהיו „מסופחים" למשך שבועות אחדים ליחידתו של זיגל.

בימים אלה מתנהלת מערכה פנימית במישטרה, שבה טוענים מומחים לחקירות כלכליות וקצינים בכירים כי יש להעניק למחלקת חקירות־ההונאה של זיגל מעמד מיוחד, ולמנות אותו־עצמו כמפקד־מחוז. טוב יעשה המפכ״ל החדש, רב־ניצב תבורי, אם ימהר להעניק לזיגל את דרגת הניצב. בכך יחזק את עמדתו, ויעניק למחלקה הכלכלית מעמד של יחידה מחוזית — ועימו קידום בסולם־העדיפויות של המישטרה.

מרסל זוהר

ברודי מחכה

(המשך מעמוד 39)

חוטמה, אך לא כפי שהדברים הצטיירו בעיני המאמן דוויילי.

„דיווילי," אומר קליין, „ראה את שימעון מזרחי כנשיא המועדון. אני רואה את שימעון מזרחי כידיד וחבר כמו שאני רואה את את שאר חברי מחלקת־הכדורסל. לא קיימת קבוצה שעסקנים בה לא מעירים מדי־פעם למאמן ולשחקנים. זה מופיע כאשר הקבוצה לא נמצאת ביכולתה הטובה. כרגע. לגבי מכבי תל־אביב זה לא יכול להיות. גם ההנהלה החזקה ביותר לא מסוגלת להתערב, כשקבוצה עולה על דרך־המלך."

רלף קליין עלה מגרמניה ב־1950. מייד עם עלותו ארצה הוא הצטרף לשורותיה של מכבי תל־אביב, והיה עד שנת 1964 אחד השחקנים הבולטים בקבוצה ובנבחרת ישראל. הוא אב לשלושה ילדים. שתי בנות — רינת בת התשע, גילת בת השמונה וערן בן השלוש. רינת כבר החלה לשחק כדורסל, אבל ב־הפועל תל־אביב. מסתבר כי במכבי תל־אביב אין קבוצה לילדות. מה־גם שמיגרש הפועל תל־אביב קרוב לביתה. אשתו, רותי, הנושאת בתפקיד בכיר במיפעל כבלי ציון, אינה אוהדת מושבעת של ענף הכדורסל. ביום החמישי האחרון, למשל, היא נשארה בבית.

מיכנסיים ושעון ומישחק למישחק

קליין מאמין באמונות טפלות. הוא נוהג ללכת מניצחון לניצחון באותם מיכנסיים ושעון של הניצחון הקודם, שהקבוצה מפסידה, הוא מחליף את מיכנסיו ושעונו (קליין ידוע כאספן־שעונים מושבע).

עתה, אחרי הניצחון על האיטלקים, לא חדל הטלפון מלצלצל בביתו של רלף קליין. מברכים אותו אוהדים, סתם אנשים וביניהם אפילו מיכה שמבן, יושב־ראש הוועדה־המיקצועית של איגוד־הכדורסל, מי שמנע ממנו להיות מאמן נבחרת־ישראל בכדורסל.

ביום הראשון האחרון חגגה הקבוצה בסעודה חגיגית. סרט על המישחק מול האיטלקים — שהוסרט באותו מעמד לצורך הפקת לקחים — יתן לרלף קליין חומר־מחשבה נוסף, למיפגש־הגומלין בין השתיים שייערך בעוד שבועיים.

העונה, רואה קליין את מכבי תל־אביב כמועמדת ודאית לעלות לבית־הגמר של גביע אירופה לאלופות, שם תפגוש הקבוצה עוד חמש קבוצות אחרות מגוב־האריות האירופי. הוא חושש רק מדבר אחד, שיפוט עויין: „האיטלקים מסוגלים ללחוץ על פיב״א לשלוח שני שופטים עויינים למישחק־הגומלין באיטליה. רק קנוניית־שופטים מסוגלת למחוק את פער 29 הנקודות שהשגנו בתל־אביב."

אם תעפיל מכבי תל־אביב — כצפוי — למישחקי־הגמר של גביע אירופה לאלופות, ייפגש קליין עם הרוסים בשנית. בעבר, עם מיקי ברקוביץ, מוטי ארואטי ויהושע שוורץ, שהיו בנבחרת־הנוער, יכול להם קליין.

לפני מישחק — הצגה יומית

אין ספק שסיכוייה הממשיים של מכבי תל־אביב להעפיל לבית־הגמר, שם הבטיחה כבר את מקומה צ.ס.ק.א. מוסקבה, גורמת כבר עתה כאבי־ראש לרוסים. אם יופיעו הרוסים נגד מכבי תל־אביב או לאו (אפילו במיגרש נייטראלי); ההכרעה בנושא עדין זה, תיקבע סופית על־ידי החלונות הגבוהים של הקרמלין. מכל מקום, הדוב הרוסי, אינו מפחיד את רלף קליין וחניכיו. נהפוך הוא: ברודי וחבריו מחכים לרוסים בכליון־עיניים. „רק שיבואו," מתפללים קברניטי וכדורסלני מכבי תל־אביב.

מהמיכנסיים והשעון שליוו אותו במשך שלושת הניצחונות של מכבי תל־אביב במיסגרת גביע־אירופה, אין בכוונתו של המאמן להיפרד במהרה. קליין, שאינו האדם שייצא בהכרזות ובהצהרות, אומר, שמכבי תל־אביב יכולה בהחלט לגרום לו, שגם אחרי המישחק עם הרוסים ימשיך להשתמש באותם מיכנסיים ושעון שבהם הוא משתמש עתה.

קליין מבטיח רק דבר אחד: „גם לפני המישחק עם הרוסים בתל־אביב — אם בכלל — אני הולך להצגה יומית."

צבי הראל

קולנוע

אירועים

וליהודים היה פסטיבל

הפסטיבל היהודי לסירטי קולנוע וטלוויזיה, שנערך בשבוע שעבר בירושלים, נועד לא למבקרי־קולנוע ולא למבקרי־טלוויזיה. הסיבה לכך פשוטה: אם־כי היו מיספר סרטים תיעודיים שנועדו למסד הרחב, הרי הדבר הטוב ביותר שאפשר לומר עליהם, הוא שהיו סירטי־תעמולה מן הסוג הפחות־מתוחכם והיותר־חביב על שופרות־ההסברה שלנו. אשר לסירטי־הטלוויזיה, שהיוו את הרוב המוחלט בפסטיבל, השיגרתיות והאפרוריות שבעשייתם, היקשו על האבחנה בין זה לזה.

שוב ושוב ניראו אותן תמונות מן השואה, או מיד ושם, או של היהודים התלויים בעירק, שוב ושוב נאמרו אותם הדברים, פעם בעיברית ופעם באנגלית ופעם בגרמנית, אבל הצורה והתוכן היו פשטניים כל־כך, עד שנידמה כאילו כל בוגר בית־ספר לקולנוע היה מתעלה עליהם. אשר לסרטים ה„אמנותיים" כביכול, שבהם נשפכים כיתמי־צבע על המסך בכל פעם שרוצים לאחז את עיני הצופה, ועדשה מעוותת גורמת לו לבחילה במחולותיה האקרובטיים, גם אלה לא חרגו מן הרמה של תרגילי־קולנוע בסיסיים.

היוצאים־מן־הכלל. היו כמובן, כמה יוצאים־מן־הכלל, שבלטו במיוחד על הרקע העצוב הזה. למשל, סרט־טלוויזיה בריטי בשם המפונים, המתאר את מנצ'סטר בימי מילחמת־העולם השנייה, והווי של מישפחה יהודית ברובע יהודי, ששני ילדיה נשלחים לכפר כדי שלא ייפגעו מן ההפצצות. או סרט קצר של מישרד־הקליטה, שהוקרן בזמנו גם בטלוויזיה, על ההווי וההרכב האנושי של תזמורת באר־שבע, אחד הסרטים התיעודיים המעטים שמהם נעדר קול הקריין התוקפני כקול־שדי, שדוחס תעמולה לאוזני הצופים, ואת מקומו תפסו חוש־הומור ומבט חד לעבר המציאות הישראלית.

מן הסרטים שהוצגו בערבים, מחוץ לתחרות, צריך להזכיר את עימות, שיחזור פרשת דויד פרנקפורטר, היהודי שרצח את המנהיג הנאצי בשווייץ לפני מילחמת־העולם השנייה, נשלח בשל כך לכלא ואחרי המילחמה גורש לישראל. גישתו של הסרט לנושא פשוטה ועניינית, סיגנונו מאופק. זה יכול היה בהחלט להיות סרט ישראלי מכובד, אלא שהוא נעשה על־ידי שווייצי בשווייץ.

ועוד מחוץ לתחרות, רחוב הסטר, המתאר את חיי היהודים בפרבר ניו־יורקי של סוף המאה הקודמת, בחום, באהבה ובהבנה רבה. זה היה, ללא־ספק, המוצלח בסירטי הפסטיבל, והוא יוצג בקרוב גם בבתי־הקולנוע בארץ.

למה ישראל? ולבסוף, עוד סרט אחד, סירטו התיעודי של קלוד לאנצמן (שותפו של ז'אן־פול סארטר בעריכת הביטאון זמנים מודרניים), אשר מנסה להסביר במשך שלוש וחצי שעות את המניעים להקמת מדינת ישראל ולקיומה. המחקר יסודי ומעניין, אבל סובל מעצם העובדה, שנעשה לפני ארבע שנים ואינו נוגע, משום כך, באף אחת מן התופעות שהתעוררו אחרי מלחמת יום־הכיפורים, ואשר שינו את פני החברה הישראלית בצורה משמעותית.

כדאי אולי לציין עוד סרט אחד, פינת הנביאים, סרט גרמני אשר אומנם מכופף לעתים את העובדות כדי להתאים לתיאוריות של עושיו, אבל היה הסרט היחידי, בכל השבוע כולו, שהעז לדבר באופן מפורש גם על הבעיות של העדות הנוצריות בארץ־הקודש, אשר כמעט שניתן היה לחשוב, לפי שאר הסרטים, כי היא מאוכלסת על־ידי יהודים ומוסלמים בלבד.

סרט אחרון זה, וכמוהו שני סרטים נוספים (חליפת האבל והבננה השחורה) סבלו מתקר באירגון, כאשר שלושתם נחתכו לפני הסוף, כדי לאפשר את סיום ההקרנות לפני כניסת השבת. ממארגני פסטיבל כזה, אפשר היה לצפות ליחס מכובד יותר אל החומר שהם מציגים.

חובה לעורר חמלה? אילולא היה היה זה פסטיבל למבקרי קולנוע ושלוויזיה, חובה היתה להביא לשם את כל האחראים

על ההסברה, בארץ ובעולם, מישראל ומן התפוצות, ולהעמידם בפני המישגה הנורא שהם עושים שוב ושוב. כיצד לא יתעוררו טענות נגד היהודים והיהדות, כאשר כל הסרטים הללו שרים שירי־הלל לעיליתיזם של העם הנבחר? כיצד לא יתעייף העולם, כאשר נושא השיחה היחידי שיש לנציגי עם זה היא השואה, וכיצד יתחשק לו ליהודי לבוא לארץ־הקודש, כאשר היא מוצגת כמולדת המדוכאים, כאיגוד של קורבנות מקצועיים, שאינם עושים מאומה כל חייהם חוץ מאשר לבכות את מתיהם, מאז ימי בר־כוכבא ועד ימינו?

האומנם זה כל מה שיש לומר על ישראל ועל היהדות, או שמא הגיע הזמן להעיף כמה ראשים נבובים האחראים לסוג זה של הסברה, ולמנות במקומם כאלה שלא יראו חובה לעצמם לעורר רק חמלה?

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב: מזימות, כל אנשי הנשיא, קן הקוקיה, אורות הבמה.
ירושלים: כל אנשי הנשיא, מזימות.
חיפה: האיש שרצה להיות מלך, אהבותיה של בלונדינית, אנשים יפים.

תל אביב

★★★★ **מזימות** (אלנבי, ארצות־הברית) — סירטו החדש של היצ'קוק, פחות מפחיד אבל יותר משעשע מן הממוצע אצלו, מסבך זוג שמחפש יורש עם זוג שאוסף יהלומים. אין מה להוסיף, היצ'קוק יש רק אחד.

★★★★ **אורות הבמה** (פאריז, ארצות־הברית) — מעין סיכום מוקדם של צ'פלין, המתבונן בקאריירה שלו ובתכונותיו של עולם הבידור, בצורה מפוכחת ורגישה. השנים רק הוסיפו לאיכות הסרט.

★★★ **כל אנשי הנשיא** (מוגרבי, ארצות־הברית) — שיחזור החקירה העיתונאית שהביא לחשיפת פרשת ווטרגייט, מוצג כסרט־מתח מרתק הנזהר בהקפדה מהבעת דיעה פוליטית כלשהי. רוברט רדפורד ודאסטין הופמן הם שני העיתונאים החרוצים.

★★ **שליחות סודית בפראג** (דייב־יאן, אנגליה) — פארודיית־ריגול ישנה אבל משעשעת, על סוכן בריטי בעל־כורחו שנשלח אל מאחרי מסך־הברזל, ועל גינוני הטכס של האחראים לגורלו. עם דירק בוגארד, רוברט מורלי ולאו מק־קרן.

★★★★ **קן הקוקיה** (פאר, ארצות־הברית) — עימות בין עבריין המתחזה מטורף לבין אחות ראשית בבית־משוגעים, במשל על דיכוי הפרט בחברה המודרנית. בימוי מרשים של מילוש פורמן. ג'ק ניקולסון בתפקיד חייו.

ירושלים

★★★★ **קידמת עדן** (אוריון, ארצות־הברית) — גירסתו של איליה קאזאן לספר של ג'ון סטיינבק המשחזר את פרשת אדם, קין והבל, בעיירת־שדה אמריקאית. ג'יימס דין הוא קין, ריימונד מאסי הוא אדם.

★★★ **מלך ליום אחד** (ירושלים, צרפת) — המשוגעים שבורחים ממוסד סגור משתלטים ליום אחד על עיירה, ואחר־כך חוזרים, בשאט־נפש, לשלווה שבין החומות הבצורות. סאטירה רומנטית חביבה של פיליפ דה־ברוקה, עם אלן בייטס בתפקיד הראשי.

★★★★ **אנשים יפים** (רון, דרום־אפריקה) — סרט תיעודי על חיות הג'ונגלים והמידבריות של מערב אפריקה, פרי מחקרים של שנים ארוכות המציגים את ההולכים על ארבע כחביבים ומתורבתים לא פחות מן ההולכים על שניים.

חיפה

★★★★ **האיש שרצה להיות מלך** (אורה, ארצות־הברית) — אגדתו של קיפלינג על שני סמלים בריטיים רודפי־בצע, שומרת על קיסמה המקורי וזוכה בתוספת של מוסר־השכל אנטי־קולוניאליסטי של הבמאי ג'ון יוסטון. שון קונרי ומייקל קיין מצטיינים.

★★★★ **אהבותיה של בלונדינית** (אורלי, צ'כיה) — סרט מוקדם של מילוש פורמן (משנת 1965), מוכיח את כישרונו הנדיר להפיק אפילו מן המציאות האפורה ביותר, חוויה אנושית אמיתית. כדאי לראות.

זיכרונותיו של נהג־מונית

רחובות זועמים (סינמה 2, תל־אביב, ארצות־הברית) — הצלחת־היוקרה של סרט זה, שנעשה לפני שלוש שנים, העלתה את הבמאי מרטין (אליס לא גרה כאן יותר, נהג מונית) סקורסיז על דרך המלך. כפי שהוא מודה בעצמו, יש בסרט זה נימה אוטוביוגראפית ברורה, כשארבעת הגיבורים, שסיפוריהם מתפתחים במקביל, הם העתקי ידידיו שעימם גדל. הארבעה חיים בגיטו האיטלקי של ניו־יורק, הידוע בשם „איטליה הקטנה" (זה הרובע שבו התרחשו זיכרונות הסנדק), מכירים רק סוג אחד של מימסד, המאפיה, ומנסים למצוא את דרכם בין המיתוסים של החברה שבתוכה צמחו (כבוד־מישפחה, שוביניזם גברי, חטא קדמון, אימת כנסייה) לבין החרות המוצעת להם בעולם החדש.

המצלמה הרודפת אחר הדמויות כאחוזת־תזזית, זוויות־צילום מעוותות, פס־קול עמוס לעייפה — בכל אלה תוקף סקורסיז את חושי הצופה, עד שזה כמעט כורע תחת המעמסה. יש סצינות המתמשכות מעבר לנחוץ, כנראה משום שיש להן שייכות אישית ביותר לזיכרונות הבמאי, וארבעת הסיפורים המקבילים חסרים את הליטוש המקצועי של סרטיו המאוחרים יותר. אבל כל מה שנאמר באותם סרטים מופיע כאן בהבלטה, בצורה אמיתית וכואבת יותר, משל היתה זו קריאת־כאב הפורצת מעימקי הנשמה, אשר עומעמה מאוחר יותר על־ידי שיכלול טכני ואיפוק מתוכנן.

רוברט דה־נירו (ג'וני בוי) והרווי קיטל (צ'ארלי)

הבו לנו היצ'קוק

ההזדמנות השנייה (דקל, תל־אביב, ארצות־הברית) — בריאן די־פאלמה אינו עושה סרטים על החיים סביבו, אלא על הסרטים שסביבו. בסוד אחיות היה תרגיל היצ'קוקי, פאנטום גן העדן (שלא הוצג בארץ) השתעשע בזיכרונות פאנטום האופירה, והפעם הוא חוזר שוב להיצ'קוק, או ליתר דיוק לורטיגו ולרבקה.

ביתר פירוט, מדובר כאן באיש־עסקים שאשתו ובתו נחטפות והוא נדרש לשלם תמורתן כופר. כניעתו לעצות המישטרה גורמת למותן וחייו, לאחר־מכן, מוקדשים לזיכרון של השתיים, עד שיום בהיר אחד, שנים רבות לאחר־מכן, הוא פוגש בפירנצה נערה הדומה כשתי טיפות מים לרעייתו המנוחה, והוא מתאהב שוב מעל לראשו.

אין טעם לגלות את ההמשך, מאחר שמדובר בסרט מיסתורין ומתח. צריך רק לציין שדי־פאלמה מנסה בכל מאודו להידמות להיצ'קוק, ואפילו משתמש במוסיקאי ברנרד הרמן, שהלחין את המוסיקה לרבים מסרטיו של אמן־המתח.

אולם די־פאלמה חסר אותה שליטה טכנית מושלמת היוצרת בסירטי היצ'קוק, את הרושם שהדברים נעשים בצורה האפשרית היחידה. די־פאלמה מרבה בתנועות מצלמה ובאפקטים חזותיים מוגזמים, מטביע את פס־הקול במוסיקה, גם כשאין בכך צורך. וכך, במקום שהצופה ייסחף ללא־משים בתוך עולם שנראה בעיניו מציאותי וממשי, הוא נגרר בכוח לתוך מערבולת סבוכה. אומנם, קליף רוברטסון וז'נבייב ביז'ולד מתמסרים לתפקידיהם בנאמנות, והצלם יולמוש זיגמונט מתגבר על כל המיבחנים שעמדו בפניו, אבל זה עדיין רק חיקוי, לעיתים מוצלח, אבל עדיין רחוק מן המקור.

רוברטסון וביז'ולד ומציבות־זכרון

אהבותיו של קבצן מזמר

יופי־דו (לימור, תל־אביב, איטליה) — זהו סיפור־אהבה הבנוי סביב דמותו הכאריזמתית (באיטליה) של אליל־הזמר אדריאנו צ'לנטאנו. ואין זה פלא, מאחר שצ'לנטאנו ביים אותו בעצמו, ואף כיסה חלק נכבד מן ההשקעה הגדולה שנדרשה להפקתו. הוא מגלם קבצן שובה־נפש מוונציה בשם פליצ'ה (מאושר — באיטלקית), הנקרע בין זכר אשתו הראשונה (שארלוט ראמפלינג), שנעלמה מחייו אחרי שהעניקה לו בת אך לא יכלה עוד לעמוד בעוני שבסביבה, לבין אשתו השנייה (קלאודיה מורי, אשתו של צ'לנטאנו בחיים), המנסה לנחמו על אובדן אהבת־האמת שלו.

בתוך המיסגרת הזאת דוחס צ'לנטאנו את כל מה שחולף בראשו, בלי הבחנה ובלי ניתוח: אהבת־אמת מול רדיפת־בצע, הרעלת־הטבע החונקת את ונציה, בירְיונות מול אבירות, אחוות־קבצנים רומנטית, הומור, זוועה, מוסיקה, פאתוס וסרקאזם.

בתוך הבולמוס הזה, יש כמה דברים יפים להפליא — כמו הסצינה המוסיקלית בתוך כיכר ונציאנית, המזכירה את מיטב המחזמרים האמריקאיים. ההומור לעתים מבריק, כמו בסצינת־הפתיחה, כאשר זוג מתעורר בתוך דירה מוצפת מים, אבל כשפותחים את הברז באמבטיה, כדי להתרחץ, לא יוצאת ממנו אף טיפה אחת. עבודת־הזוהר של הטבע בפרברי ונציה, וכלה באפור הקודר של תחנת רכבת־תחתית במילאנו.

פליצ'ה (צ'לנטאנו) מספיד את אשתו

מיכתבים לציפי

הייתי מוכנה להישבע שאין כבר מישהו בארץ שאינו יודע את הפרוצדורה איך ליצור קשר עם מיספר שמופיע במדור זה. אבל הסתבר לי שטעיתי. אז בשביל אלה שלא יודעים, הנה התכסיס. אין דבר יותר פשוט מזה. את המיכתב שרוצים לשלוח למכותב שמים במעטפה, עליה רושמים רק את המיספר הסידורי של המכותב, כפי שהוא מופיע במיכתבו שהתפרסם (לדוגמה 6/44 או 12/44). מדביקים על המעטפה בול של 50 אגורות ושמים אותה בתוך מעטפה נוספת שאותה מפנים לכתובת: מיכתבים לציפי, ת.ד. 136 תל־אביב. את השאר אני כבר עושה.

יותר מדי „יותר מדי"

„בן 35, נשוי, מעשן יותר מדי, עובד יותר מדי, עצבני בדרך־כלל — עקשן ותובע מעצמי הרבה יותר מדי." זהו (2/44), שעוד לפני שהכיר אותך הוא חותם: „שלך באהבה." אז את יכולה רק לנחש מה יהיה אחר כך.

מה שהוא רוצה זה „מעט מזמנך פה ושם, אולי לא בכל יום או בכל יומיים. לבוא סתם כך, להביא לך פרח או ספר, לשתות כוסית, לפטפט מעט, לצחוק מכל הלב, סתם כך, להיכנס למיטתך אם יתחשק לנו. לא לריב, לא להתווכח, לא להתלונן, לא להתרגז. שיהיה טוב. שיהיה טוב כמו בין גברים היודעים מהי ידידות, כמו בין גבר אשה שטוב להם ביחד.

„זה לא יילך אם אינך כל מה שאני רוצה. לא כל הזמן, לא הכל ביחד — אבל כל מה שדרוש ברגע הנכון: נבונה, משכילה, רחבת־אפקים, בעלת חוש־הומור, נאה מאד, חושנית מאד, מסוגלת להבין..."

רגע! תרשה לי להפסיק אותך. אם יש כבר אחת כזאת, למה שהיא תרצה להיות פילגש, ועוד אחת כזאת שאסור לה להתווכח ולהתלונן? אבל מה אני יודעת, אולי בכל זאת יש אחת כזאת.

מבוקש: קצין צעיר!

(6/44) רוצה להתכתב דווקא עם קצינים צעירים בצה"ל. למה? אל תשאלו. היא לא יודעת את התשובה. כמה שבדקה את עצמה לא הבינה למה דווקא קצין ואם כבר קצין, למה דווקא צעיר. אבל זהו. „פשוט החלטתי!" יש סקרנות טבעית והמון פנאי, כי היא בת 23 וקיבוצניקית באחד מקיבוצי הגליל־העליון.

מומלץ לקצינים עד גיל 25, דרגת סרן, המשרתים ברמת־הגולן או ליד הגדר הטובה.

עצוב, בודד ומתפלסף

יודעים מה זה „ירוק, תלוי על הקיר ומצפצף?" — דג מלוח. למה ירוק? מפני שצבעתי אותו. למה תלוי על הקיר? מפני שתליתי אותו. ולמה הוא מצפצף? את זה הוספתי כדי שלא תצליחו לנחש.

(1/44) הוא לא דג מלוח, אבל על־פי המתכון, הוא טוען כי הוא עצוב, בודד ומתפלסף. הוא 29/163 ואפילו אקדמאי, שאינו מוצא „אפיק ללכת בו ואינו מסתדר בהצלחה בהמולת החיים מסביב." אם זה לא מבהיל אותך ורוח הדברים מדברת אלייך, הוא כולו שלך. לי אין כוח לפילוסופים.

מי מכיר? מי יודע?

(11/44) טוען שצילם את הנערה שבתמונה בפסח, על שפת הכינרת. עד כמה שהוא זוכר היא עונה לשם נינט, אם היא עונה ביכלל. הוא מעוניין מאוד למסור לה את התמונה באופן אישי. ואם תתבוננו בה עוד פעם, תבינו גם למה. אז אם היא מצליחה לזהות את עצמה בתמונה, או שיש מישהו המכיר אותה ומתנדב למסור את כתובתה גם לאחר, שיכתבו.

אתגר לטנקיסט

שמעתם פעם על טנקיסט המחפש אתגר בחיים?

ואני חשבתי עד עכשיו שצה"ל מספק להם מספיק. אני מתכוונת: מטרות, שיפשופים, חביות ועוד כל מיני אוייבים אמיתיים או מבויימים. אבל בא (9/44) ומבהיר לי שלא. הנה הוא טנקיסט שלא בא על סיפוקו, ועכשיו הוא מחפש מטרות־דמות בצורה נשית יותר. הוא בטוח שהגדרה זו תזכה אותו בגל של מיכתבים מבנות שגילן 17—19, והמוכנות להתנדב לשמש לו כאתגר. אז כדי שלא תהיה צפיפות, הוא מציע לצרף תמונות כבר במיכתב הראשון אליו. זה יקל עליו את המיון הראשוני. ורק תגידו שהם לא יעילים שם, בשיריון.

מיכתב פרס: לא בעניינים

את פרס השבוע אני מעניקה ל(4/44). תקראו ותבינו למה.

„מרגישה כמו אחת שלא בעניינים. שמי אינו מופיע ברשימת הפילגשים של יו"ר מרכז קופת־חולים. כשגיליתי זאת — היה כבר מאוחר. המישטרה כבר לא נותנת לו לעשות זאת חופשי. גם לא רוצה עסקים עם טליה ליבני. היא לא נראית לי כמו אחת שמוכנה להתחלק.

„בלית־ברירה מוכנה להסתפק גם בפחות. מודה שלא יודעת כלום בעסקי תיווך קרקעות. לעומת זאת יודעת לבשל על הכייפאק. יש לי אלף מתכונים שכבר נוסו בהצלחה, ועוד אלפיים שרוצה לנסות עליך, אם יש לך תיאבון ובטן בריאה ואם זה לא מפריע לך לעשות אהבה אחר־כך, או לפני, או אפילו בשעת."

כדי שלא יהיו הפתעות: היא בת 38, גרושה ואם לשניים.

מיכתב פרס השבוע, ובכל שבוע, מזכה את שולחו בשי: חבילת מוצרי תמרוקים ויופי, מתנת חברת הדס, בשווי של 200 ל"י. הפרסים נשלחים בדואר.

פצעי חובש

„כל טייער (צמיג בעברית) דינו, מן הסתם להתפנצ'ר ביום מן הימים, ודומה שגם גלגל האהבה אינו מצוייד בצמיגים החסינים בפני תקרים." זה לא קוהלת שקבע את זה, כמו שהבנתן, אלא (10/44), שהוא חובש בבית־חולים, שאינו מסוגל לחבוש את פיצעי אהבתו. היתה לו חברה. שנתיים. אך זה נגמר. ועכשיו הוא מרגיש בודד ועזוב.

„נשים, כידוע, לא חסר במדינה," הוא טוען, כנראה אחרי מחקר מעמיק. „אם אדם רוצה להתחתן — רבות מצפות לו שיגאל אותן מרווקותן. הבעייה איתי שיש לי ציפיות קצת מוגזמות: אני צעיר עדיין, בן 22. העולם נראה לי גדול וחופשי. רחוק אני ממחשבות על נישואין ומשפחה. אבל מצד שני אינני מסוגל ליהנות מהתקשרויות שיטחיות, משהו כמו להחליף בחורה בכל שבועיים.

בקיצור, אחרי כל זה, הוא רוצה בסך־הכל „קשר עמוק, מעניין, רגיש ואולי אף אוהב." אבל רק בלי דיבורים על חתונה, דחילק!

קשת לאריה

אחד שלקח ברצינות את העניין עם האסטרולוגיה הוא (8/44), המציין שהוא „בן מזל אריה אופייני, עם המגרעות אבל לעומתן גם היתרונות." הוא חייל, בוגר מגמה הומאנית, שמלאו לו 20 שנה בסיבוב האחרון של גלגל המזלות. האסטרולוגים רשמו לו בת מזל קשת. הציעו לו גם לקחת את הראשונה שתזדמן — כי כל דבר ראשוני אצלם, כמו מיספר 1 או יום ראשון, מביא ברכה. אבל כשיצא אל הרחוב לא פגש, לצערו, איזו קשת ראשונה וצעירונת. עכשיו הוא רוצה קשת שתופיע בשמיו במלוא הדרה, ושתהיה שותפה לברכות ול„ברוכים" שלו. אם לא ימצא אחת כזאת, הוא יצטרך לנסות את מזלו שוב ושוב.

עוד אחד ודי!

הבעייה של (7/44), שהוא כבר בן 21, היא שהוא „נטול שפה משותפת עם צעירים וצעירות בני־גילי. אני סולד מן המוסיקה החביבה עליהם, כן למועדונים שבהם הם מבלים, אינני מתלבש כמוהם ומשתעמם משיחותיהם. פשוט אין לי גשרים אליהם. אני שונא חברת אנשים גדולה בדיוק כשם שאני שונא את הבדידות. אני זקוק לאדם נוסף בלבד.

והוא מתכוון אלייך. הוא היה רוצה מאד שתהיי בגילו, או אפילו קצת יותר מבוגרת ממנו, ושתהיי נאה, מעניינת ואינטליגנטית. מהמעט שאני מבינה בגרפולוגיה אני יכולה להעיד, על־פי כתב־ידו, שהוא יציב.

המטרה להקים מישפחה

מבקש עזרה הוא (5/44). מפני שהוא „צעיר אירופאי, 28/180, השכלה תיכונית, עובד במישרד ממשלתי בתפקיד די מכובד. (אולי נגיד בנק־ישראל?) באופיי אני שקט, עדין, לא חוצפן. אוהב לקרוא. מתעניין בכל: פוליטיקה, ספורט, שחמת, אמנות ועוד. נחבא אל הכלים. מעוניין להקים מישפחה ולהיות מסור ורציני. האמת שאינני שוויצר והבחורות לא נמשכות אלי ביותר. אני די נאה, שחרחר עם הרבה יופי פנימי. התימצא לי נערה, השואפת כמוני להקים מישפחה ושלא מחפשת רק את הצעיר הנועז והמחמיא?"

חבר במקום סוודר

לא יודעת למה החורף המתקרב ובא מפחיד את כולם. אולי זה בגלל מחירי הסולר לחימום שהאמירו. מחפשים תחליף זול, כמו (3/44) הכותבת: „אני רוצה חבר לחורף / אמנם חבר זה לא סוודר / אולם חורף ללא חבר / זה כמעט כמו חורף ללא סוודר."

היא בת 17 וחצי, שמיניסטית, שמנמנת במקומות הנכונים. מבלי לדבר על שאר החושים המפותחים, היא מציינת שחוש ההומור מפותח אצלה במיוחד. „כתבו מהר, כי אני עומדת להתקרר," היא מדגישה.

השאלה היא רק מה לעשות איתה בקייץ?

אף אחד לא מכיר את פניך כמוך
חוץ מאתנו - adas
תכשירי יופי לזוכים במדור

דרכי אדם

המינימום של לדני

אלוף־ההליכה פרופסור שאול לדני מאשים : „בגלל תככים וטינה אישית לא נשלחתי למונטריאול!"

החמישה בספטמבר 1972 : ארבעה טרוריסטים חברי אירגון „ספטמבר השחור" משתלטים על חלק מבניין מישלחת־הספורטאים בכפר האולימפי במינכן.

ההלך־אתלט דוקטור שאול לדני ישן באותה שעה בקומת־הקרקע של בניין המישלחת הישראלית. השחיין אברהם מלמד והקלע זליג שטרוך רצו להעיר את דוקטור לדני, כחצי־שעה לאחר שהטרוריסטים כבר אספו את דיירי דירות 1 ו־3 לתוך דירה 1, וגופתו של מאמן־ההיאבקות מוני ויינברג ז"ל נלקחה כבר על־ידי אמבולנס.

אברהם מלמד, זליג שטרוך ודוקטור שאול לדני עזבו את הדירה. הם עשו זאת יחד, דרך דלת־הזכוכית שבחדרו של דוקטור לדני, שהובילה לגינה. במקום לרוץ לאורך הדשא ולהסתלק, החליט שאול לדני — מתוך אחריות מצפונית — להיכנס לדירה 5 ולהזעיק את שמואל ללקין, ראש המישלחת הישראלית לאולימפיאדת מינכן.

חובות העסקנים. ארבע שנים אחרי המיבצע הנועז שעשה דוקטור שאול לדני (היום פרופסור) למען הצלת חייו של שמואל ללקין, טוען היום לדני : „שמואל ללקין היה הגורם העיקרי לכך שלא השתתפתי באולימפיאדת מונטריאול. וזאת, ביגלל טינה אישית כלפי. תמיד התרעמתי נגד עסקני הספורט, ובראשם שמואל ללקין וחיים גלובינסקי, שאינם יודעים מה חובותיהם כלפי הספורטאים."

בתלונה שהגיש פרופסור שאול לדני

הלך לדני
מילחמת חורמה

לנציב תלונות הציבור כתב, בתאריך ה־9.7.76 : „כשראיתי — באולימפיאדות מכסיקו ומינכן — את התנהגות עסקני־הספורט שאינם ממלאים את חובותיהם, נתתי פומביות לביקורתי החריפה. התקפתי במיוחד את מזכ"ל ההתאחדות־לספורט, שמואל ללקין, ואת מזכיר־הכבוד של הוועד האולימפי, חיים גלובינסקי."

על מה בדיוק מתרעם פרופסור לדני? „ללקין וגלובינסקי החליטו," כתב לנציב־תלונות־הציבור, „שהדרך הטובה ביותר לחסום את האפשרות שלי מלייצג את ישראל באולימפיאדת מונטריאול היא לא לקבוע לי מינימום — וכשאין מינימום, ברור שגם לא ניתן לעבור אותו."

מאבקיו של פרופסור שאול לדני החלו לפני כשמונה חודשים, בפברואר אשתקד. כשנוכח לדני — חצי־שנה לפני אולימפיאדת מונטריאול — שטרם קבעו לו מינימום אולימפי במיקצוע ההליכה ל־20

(המשך בעמוד 46)

תשבץ העולם הזה 2044

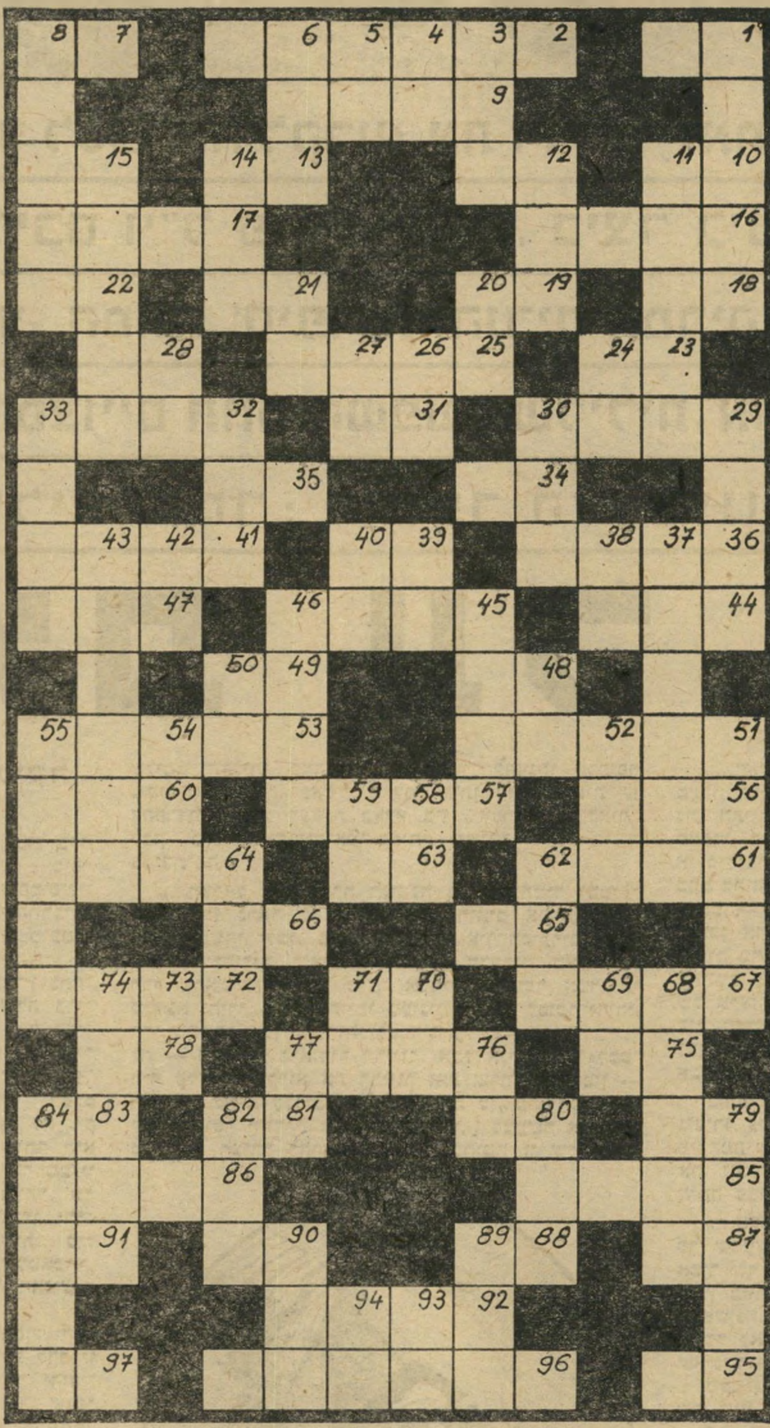

מאוזן :

1. לא כבד ; 2. גרמי־השמיים, בשפת המיקרא ; 7. נוזל חיוני לחיים ; 9. בוסתן הדרים ; 10. מלחין גרמני נודע ; 12. מחוספס ; 13. מסוגי האדמה בנגב ; 15. בור־מים קטן בסלע ; 16. הודאה ; 17. לא עסוק ; 18. פקודה ; 19. נישא ; 21. כליי־קיבול עשוי בד ; 22. הווייה ; 23. עני ; 25. מישגה ; 28. מספיק! ; 29. תחושה ; 31. בתוכה ; 32. קיר־הגנה גבוה ; 34. אם־הפנינה ; 35. מחודשי השנה העיברית ; 36. משורר ישראלי (ש"מ) ; 39. מרגיש ; 41. חבל בארץ ; 44. נווד ; 45. ישועה ; 47. מישתה ; 48. מידת־שטח ; 49. נהר באפריקה ; 51. אבן קשה ביותר ; 53. סוכנת־ביתו של דויד ; 56. שר בממשלת ישראל (ש"מ) ; 57. מן הנביאים ; 60. אותו אכלו אבותינו במידבר ; 61. לחפש, לסייר ; 63. קוסם ; 64. תוכנית לחמש שנים ; 65. מתנה ; 66. נוי, נועם ; 67. בן־פורת ; 70. שמח, עליז ; 72. כליי־עבודה ; 75. מגופה ; 76. בעל נבגד ; 78. נרו יאיר (ר"ת) ; 79. חיל־אוויר (ר"ת) ; 80. כמו 48 מאוזן ; 81. מידת־לח ; 83. תרופה ; 85. שר בממשלת ישראל (ש"מ) ; 86. נקבה בצאן ; 87. סיומת נפוצה לנקבה ; 88. לשד העצמות ; 90. מבני נוח ; 91. קריאה, בעיקר לבקר ; 92. עוף הגיזון מדגים ; 95. יחידה ברכס ; 96. מיפעל המים לישראל ; 97. רך בצאן.

מאונך :

1. צורת התיישבות מייוחדת לישראל ; 3. אולם, ברם ; 4. אור בלי ראש ; 5. בוא למעלה למטה ; 6. אריס ; 8. ממיבצעי המישטרה־הצבאית ; 11. בית־ספר חקלאי נודע בעמק ; 12. אבן לבנה רכה ; 14. פיקפוק ; 15. עממים ; 20. מהלך מוחץ בשחמת ; 21. עכוז ; 24. ארג מובחר בתנ"ך ; 26. ענן ; 27. קריאת־יגון ; 28. מסולם הצלילים ; 29. כלימה ; 30. מארבעת המינים ; 32. מחוז ; 33. ייגוע, עיוף; 37. מקום בין תל־אביב להרצליה ; 38. ירביץ ; 39. שנון ; 40. מופע, באנגלית ; 42. באופן זה ולא אחרת ; 43. מכינויי בירת ישראל ; 45. שתפקידו להסביר ; 46. הולם ; 48. יבשה מוקפת מים ; 50. משאבת הגוף ; 51. עובד־אדמה ; 52. הכניסו בבריתו של אברהם אבינו ; 54. הנוצרי, בן־הנגר ; 55. גוש קטן ; 58. סולת־מגן ; 59. מונח בתורת־החשמל ; 62. גץ ; 64. חומר־נפץ מרסק (ר"ת) ; 68. ידיעה ברורה שאין בה ספק ; 69. מכשירי־עינויים ; 70. מתגורר ; 71. עוף־טרף (הפוך) ; 73. מילת־חיוב ; 74. נהר בפולין ; 76. צונן ; 77. נזכר־לעיל (ר"ת) ; 79. צרור ; 80. ימה ; 82. עצם ; 84. באלאגאן ; 89. רצון עז ; 90. הסתובבו ; 93. מילת־תנאי ; 94. ה"א הידיעה בגרמנית.

קשקשת 2044

הפעל את דימיונך ונסה למצוא לציור שלמטה כותרת מתאימה אשר תסביר מה אתה רואה בו. הצעות לכותרות יש לשלוח לפי הכתובת : „קשקשת", ת.ד. 136, תל־אביב. ההגדרות הקולעות ביותר תפורסמנה, ובעליהן יזכו בכרטיס כניסה זוגי לקולנוע **דרייב־אין** בתל־אביב, קולנוע־המכוניות היחיד בישראל.

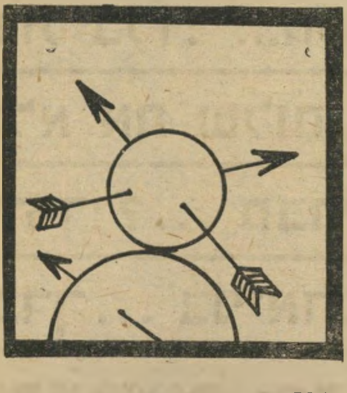

קשקשת 2042

- חרצפי העולם, התאחדו!
שירי בן־עמי, רח' יהודה הנשיא 36, נווה־אביבים, תל־אביב

- הגלולות השחורות של מדיקל־סנטר.
פאיאנס, רח' סולומון 3, נתניה

- „ג'וני, תארוז כבר את הטילים, הישראלים מחכים!"
גד מרום־תל, ת.ד. 6017, תל־אביב

- המקקים חוגגים.
מירי ריבנר, קיבוץ גיבעת־השלושה

- חגיון של חברא־קדישא.
דדי תבלין, רח' גזר 6, תל־אביב

השבוע בדרייב־אין
בשעה 5.45
בכורה ארצית
„צ'יקו חקוסם"
בשעות 9.45 — 7.30
דירק בוגרד
„שליחות סודית בפראג"

אנו מחפשים בתים חמים
עבור חתלתולינו חחמודים
אגודת צער בעלי חיים

רחוב פלמח 30, יפו,
טל. 827621.

סול בלו: "...הלכתי לספרייה לקרוא את דרייזר ואת שרווד אנדרסון - ולא את שלום עליכם וי"ל פרץ. אם כן, כיצד ביכולתי להיות סופר יהודי?... מבחינתי, המונח 'סיפרות־יהודית־אמריקאית' הוא חסר כל ערך... בני־אדם המצויים תחת השפעה שלילית, או לחץ של מילחמה ופאשיזם, מתחילים לומר: הסופר הזה הינו סופר יהודי..."

טרמפ על בלו

א. „גיבורים יהודים, פרובלמטיקה יהודית"

האקדמיה השוודית בחרה בסופר האמריקאי, סול בלו, כחתן פרס נובל לשנת 1976. בחירתו של בלו — סופר ממוצא יהודי, העוסק בכתיבתו במשמעויות קוסמופוליטיות גרמה לריגשה כמעט־אירוטית בטרקליני־התרבות־של־ישראל, והזקיפה כרבולות של סופרים לא מועטים בארץ, בזקיפות של קירבת־דם ואחווה יהודית.

המכונה התיקשורתית המשומנת, המשמשת בארץ כתחליף לתרבות ולערכי־תרבות, נכנסה מייד לפעולה בהילוך גבוה. במוספי־הסיפרות ובמאמרי־המערכת של העיתונות־היומית נקבעו מייד קביעות תרבותיות של שייכות, כפי שעשה א.ב. יפה, עורך הדף לסיפרות בעל המשמר: „...שמו של בלו ברשימת מקבלי הפרס הסיפרותי הגבוה בעולם * מוסיף כבוד ויקר לא רק לסיפרות האמריקאית, שאליה הוא משתייך ואותה הוא מייצג רשמית, אלא גם לעם היהודי, שהוא אחד מבניו המורכבים, המתוחכמים והקונטרוברסיאליים ביותר. כל ספריו, פרט לאחד, הם ספרים יהודיים: גיבוריו יהודים, פרובלמטיקה יהודית, אווירה וסביבה יהודית... סול בלו מעלה את היהדות לדרגת ערך הגותי־מטאפיזי, הופך אותה למעין ,קונדיסיון הימן' ** של האנושות בעידן זה..."

גם הטלוויזיה הישראלית לא טמנה ידיה במסך, והטריחה עצמה, במגאזין־השבועי שלה, להציג כרקע לדברין הנרגשים של השדר, שהגדיר את בלו כ„סופר יהודי־אמריקאי" תמונות שנלקחו בקונגרס פא"ן קלאב, שנערך בירושלים לפני כשנתיים. בסרט נראו בלו, וחתן אחר של פרס־נובל, היינריך בל, משוחחים כאשר ביניהם מרצד חיוכו המתגמד של חנוך ברטוב, שאינו מסתיר כלל את נסיונות־הטרמפ שלו על סול בלו. ואכן, הזדרז ברטוב ופירסם מאמר־ביקורת על ספרו האחרון של בלו תשורת הומבולדט, ביקורת המזכירה לא במעט ביקורת אחרת שפורסמה על ספר זה בניו יורק רוויו אוף בוקס, לפני כשנה. ברטוב מנסה לנגח בעזרת סיפרו של בלו את הסיפרות־העיברית העכשווית, כותב במאמרו: „...זה ספר מסופג בגאונו של מוח גדול, עירני, השואב את חומריו מלב־ליבם של החיים הרוטטים, לא מן הסימפטאות הצרות של הליטרטורה..."

יש להניח כי פסטיבל־בלו בתרבות הישראלית הוא בנקודת־הזינוק. שר־החינוך יורה להציב את הסופר־האמריקאי בתוכנית־הלימודים, ליד ש"י עגנון, או ליד אורי צבי גרינברג, שרק החודש נתבשרנו על כניסתו לתוכנית־הלימודים. כך יצטרף בלו ויהפוך חלק מתוך הכבוד־הלאומי שלנו, חלק מתוך ה„הווייה־התרבותית" שאין לנו. והכל יתעלמו מכך, שאין כל מכנה־משותף בינינו לבין סופר כישרוני זה.

ב. „אילו היה מתחשק לי — הייתי כותב גם באסקימוסית"

מלא ספיקות מתדמית זו של סול בלו, בחיי התרבות הישראלית, ראיינתי אותו בנובמבר 1975 *** בירושלים, והעליתי כמה שאלות בקשר להצגתו כסופר „יהודי־אמריקאי". כאשר שאלתי אותו כיצד נראית לו ההפרדה, שנהוג לעשות בארץ בין „סיפרות־אמריקאית" לבין „סיפרות יהודית־אמריקאית", תשובתו היתה צינית במידת־מה:

„...ישראל היא חברה הנתונה במשבר־תמיד ובמילחמה. לכן נראה לי שהישראלים רואים את עובדות־החיים בשחור־לבן. בארצות־הברית אין הסופרים, יהודים ולא־יהודים, רואים כך את פני הדברים. כאשר לי, הרי שראשית־כל אני סופר אמריקאי. סופר אמריקאי ממוצא יהודי... אילו הייתי מעוניין להיות לסופר־יהודי, הרי שהייתי הולך בילדותי לספריה על־מנת ללמוד מישנה — ולא את תיאודור דרייזר. אבל אני הלכתי לספריה על־מנת לקרוא את דרייזר ואת שרווד אנדרסון — ולא את שלום עליכם וי"ל פרץ. אם כן, כיצד ביכולתי להיות סופר יהודי? הנני מה שהנני... למעשה אני מצטער על הצורך להיגרר אל תוך מהומה זו של יחסי־ציבור, או סיגנון מילולי זה של לוחמה אידיאולוגית. אך לא אתכחש, ואציין, שיש באפשרותי להבין את נקודת־ההשקפה הזאת של הישראלים. אך מבחינתי, המונח של סיפרות־יהודית־אמריקאית הוא חסר כל ערך..."

סול בלו

בנקודה זו ניסיתי לבחון את תגובתו של סול בלו לטענה המקובלת על מבקרי־סיפרות בארץ, בעלי השקפה לאומית־יעודית, ושאלתיו לפשר העובדה שספריו עמוסים בגלריה של דמויות יהודיות, יותר מכל סופר־אמריקאי אחר:

„...העובדה שגדלתי בקרב מישפחה שמוצאה ממיזרח־אירופה. מישפחה שהאידיש היתה לשונה. בבית שוחחנו אידיש, אנגלית ורוסית. גם הלכתי ל,חדר'. וזוהי, בעצם, התערובת שגדלתי בה. סופרים אחרים ממוצא יהודי לא עברו את החווייה הישירה הזאת. למעשה, אין הם יודעים אידיש... אלא מה, בני־אדם המצויים תחת השפעה שלילית, או לחץ של מילחמה ופאשיזם, מתחילים לומר: הסופר הזה הנו סופר יהודי...

„...ראשית כל עלי לציין שכל ספרי הינם, למעשה, ספרים קומיים. כן מצוי בהם מרכיב חשוב, שכוונתו למנוע התייחסות רצינית מדי אליהם. אם תמשיך לראות בספרי, עדשה, אשר בעדה ניתן לבחון שאלות חברתיות או פוליטיות, הם ייראו לך משונים ביותר. אך אם תעיין בהם בהתאם לרוח שמרבית האמריקאים והבריטים קוראים אותם — בעיקר כספרים קומיים — הרי שתראה אותם באופן אחר. אלא שלמרבית הצער, נדמה לי שאנשים החיים בחברה הנתונה במשבר מתמיד מאבדים את חוש־ההומור שלהם ואת טעמם לקומיות. אני חושב שריחוקה של ארצות־הברית מהקונפליקט המיזרח־תיכוני, תוך ניצול הביטחון שבחיים הכלכליים של אמריקה, מביאים לכך שיש באפשרותנו לטפח סיגנון זה של סיפור מבדח. אם אתה מתעלם מדבר זה, הרי שהתעלמת מהכל..."

בסיפרו כוכב־הלכת של מר סאמלר מתאר סול בלו את גיבורו, עיתונאי יהודי קשיש, היוצא לבקר בישראל במהלך מילחמת־ששת־הימים. שאלתי את בלו לסיבות שמשכו את גיבורו סאמלר להגיע לישראל הלוחמת. ותשובתו היתה פסקנית:

„...אמריקאים רבים יצאו לכסות מהפיכת 1917 ברוסיה. כך שמעשהו של סאמלר הוא מעשה טבעי ביותר. גם אסור לך לשכוח שיצר־הנדודים של האמריקאים הוא נפוץ ביותר. תופעה זו החלה עוד לפני מילחמת־העולם הראשונה. המילחמה פתחה רק את זרם האמריקאים אל מעבר לאטלנטי, נחשול הנמשך עד עצם היום הזה. כך שאינני רואה תופעה יוצאת־דופן במעשהו זה של סאמלר..."

מעניין לצטט כאן קטע ממאמר של ז'קלין כהנוב בהארץ, שם היא כותבת על ביקורו של סאמלר בישראל: „...הרי ישראל מסמלת בעיניו את ההישארות־בחיים, את סוג השפיות, שדומה כי העולם שכחה. באורח אישי ובאורח קולקטיבי ממשיכים היהודים לטפח כאן את ,ערוגותיהם הקטנות', יהיה אשר יהיה, נזקקים אלימות כשיש צורך, אך לעולם אינם מאדירים אותה, בשל עצמה, בשם ה,שיחרור'..." נדמה שלאינטרפטציה מעין זו התכוון סול בלו כאשר אמר „נדמה לי שאנשים החיים בחברה הנתונה במשבר־מתמיד, מאבדם את חוש־ההומור שלהם ואת טעמם לקומיות..."

בהמשך דברו באותו ראיון, אמר סול בלו: „...אני חושב זאת לרוע מזלי, את העובדה שהקוראים בספרי מחפשים משמעויות נסתרות במקומות שמיותר לחפשם. זה ביזבוז של זמן. מעשה המשול לפיתרון תשבצים במוספי העיתונים של סוף־השבוע. אמנם זה מעשה מרשים בפני עצמו, אך הוא מעיד על כך שהקוראים מתאמצים להתעלם מהדברים הכתובים לנגד עיניהם. כנראה מתוך שהנם מוטרדים על־ידי מחשבות אחרות..."

כאשר שאלתי את בלו לסיבה המביאה אותו לשבץ מישפטי אידיש בספריו, היתה תשובתו פסקנית וחד־משמעית: „...אם האידיש משתבצת בתוכם, אז האידיש משתבצת. אילו הייתי נזקק לצרפתית או לסינית, הייתי משתמש ללא היסוס בצרפתית או בסינית. למעשה, הייתי כותב גם באסקימוסית, אילו היה מתחשק לי לכתוב בשפה הזאת... הדבר מובן מאליו. אומנם יש לי סימפטיה כלשהי לעניין. אלא שלעיתים הוא הופך מגוחך במידת־מה. אנחנו נוהגים לומר: ,הפיל והבעייה היהודית'. בני־ארם מחפשים קשרים בין כל נושא שבעולם לבין היעוד היהודי. למעשה, היעוד היהודי יקר לי. אני חושב שאילו הייתי חי כפי שצריך לחיות, יתכן והייתי מסוגל לפעול בכיוון הזה. אלא שמעודי לא חשתי בדחף לפעול בכיוון הזה..."

לאור הדברים שאמר סול בלו בראיון זה, ובהזדמנויות

---

* פרס מכובד יותר, המחולק לעיתים רחוקות, הוא „פרס אראסמוס", לזכר אראסמוס מרוטרדאם. בפרס זה זכה בזמנו הפרופסור מרטין בובר.

** מצבו של האדם.

*** את הראיון ערכתי ביחד עם מיכה שגריר, והוא פורסם בהארץ מיום 12.12.75.

רבות אחרות, מסתבר, שכל נסיונות מימסד־הרוח הישראלי למצוא קשרים דתיים־רוחניים בינינו לבין סול בלו, הנם בבחינת התכחשות למציאות הרוחנית של חתן פרס־נובל לשנה זו.

התכחשותו של בלו לקשרים אלה היא חלק מהתכחשות של דור שלם של סופרים ואינטלקטואלים ממוצא יהודי בארצות־הברית.

ג. „המושג יהדות הפך מיתוס סנטימנטלי"

סול בלו, באישיותו וביצירותיו, מייצג את מרבית האינטלקטואלים היהודיים בארצות־הברית, שיחסם ללאומיות מכל סוג הוא שלילי. חלקם מנתקים עצמם מהמתרחש בישראל, תוך שהם שואלים: הייתכן כי הנרדף יהפוך רודף נבער־מדעת בגלל תהפוכות ההיסטוריה? קיים קונפליקט בין השקפת־עולמם לבין ההשקפה הציונית.

מרבית האינטלקטואלים היהודים בארצות־הברית דוגלים בתורת שני המרכזים. הם טוענים כי נכסי־התרבות היהודיים נוצרו בבבל, באלכסנדריה, ובספרד, ועלו באיכותם ובכמותם על היצירה התרבותית שנוצרה בארץ־ישראל. הסופרת סינטיה אוזיק טוענת, למשל, כי לאחר מילחמת־העולם השנייה הפכה ארצות־הברית ל„יבנה" — ארצות־הברית ולא ישראל.

עובדה בדוקה היא כי מצבו של היהודי האמריקאי לא היה טוב מעולם כפי שהוא היום, מבחינת ביטחונו הפיסי, זכויותיו כאזרח והאפשרות לחיות כיהודי, וליצור. למעשה, ארצות־הברית היתה הארץ שליטפה את היהודי ופירנסה אותו טוב יותר מכל ארץ אחרת בתולדות עמו. מצב זה הצליח להגדיר רוברט אלטר: „...המושג יהדות הפך מיתוס סנטימנטאלי. תופעה זאת היא על־פי רוב תוצאת כישלונה של תרבות, שלא הגיעה להידברות עם חלק מרכזי בחייה..." („קומנטארי", 1966).

אינטלקטואל יהודי אחר, נורמאן פודהורץ (עורך קומנטארי) כתב בסיפרו הצלחתי: „...אני מברוקלין, ובברוקלין אין אמריקאים. רק יהודים, כושים, איטלקים, פולנים ואירים... מה הם י"א אדר והגנת תל־חי לגבי? אני חי לאור אגדות אחרות: כיבוש מיבצר טיקונדרוגה בידי ארתור אלאן ו,נערי ההר הירוק' שלו..."

דומה בהגדרת־היהדות לפודהורץ הוא הסופר פיליפ רות (קובלנת פורטנוי) שהביע בקומנטארי (1961) דיעות שאילו הן היו נאמרות בארץ, היה מודבק להן תו של ,כנעניות'. רות אמר, בין השאר: „...יהיו אשר יהיו עוגמת־הנפש והאימה שאנו חשים, בהשקיפנו על מיגוון הנסיון היהודי, מחזוריות הגירוש, הנדידה והסבל, תולדותיו של עם, בסופו של דבר הם היסטוריה — ומטרת ההיסטוריה היא להעניק לנו קנה־מידה כלשהו לגבי מקומנו בעולם, להבין כיצד הגענו עד כאן. אין כיום בנמצא אדם, המסוגל לחפרן בשותפות עם עדה על בסיס של סבל, או ניצחונותיהן של עדות־קהילות שהתקיימו בבבל במאה השביעית לפני הספירה, או במאדריד 1492, או אפילו בגיטו וארשה של אביב 1943. הרי דעיכתה של האנטישמיות בארצנו, וחוסר יעילותה כסכנה לזכויותינו הכלכליות או פוליטיות, משחררת אותנו עוד יותר מן ההזדהות כיהודים, מיצירת חזית גאה ומלוכדת שהאויב יוכל לרכז עליה את הסתערותו... היות ואין הפרט חייב להיצמד לדתו, על־מנת לעזור לה להגן על זכויותיה, ובעיקר כאשר אין הוא יכול להיצמד אליה רק משום שאבותיו עשו כך, אז מה נותר? איני מוצא לי מקום אמיתי בתולדות המאמינים המתחילות באברהם, יצחק ויעקב, על בסיס גבורתם של מאמינים אלה או על בסיס השפלותיהם וצערם..."

דומה שפירכוסי התרבות הישראלית לשמור על קשרי־מישפחה תרבותיים עם יוצרי־תרבות ממוצא־יהודי בארצות אחרות, ובעיקר בארצות־הברית, מעידים על הווה של עקרות תרבותית, על חולשה הנובעת מתוך אי־כות התרבות־הישראלית להעריך נוכחה את מצבה, ולייצור את דפוסי־התרבות המקומיים. הזיווג־הכפוי של המילה „יהודי" לסיפרות המאד־אמריקאית, טובה וכישרונית, של סופר כסול בלו, וסופרים אמריקאים אחרים ממוצא־יהודי, היא בבחינת כפיית הר כגיגית עליהם. כך שמוטב להתייחס לסול בלו כאל סופר אמריקאי שזכה בפרס־נובל, כפי שהיינריך בל הינו סופר גרמני שזכה בפרס, ואלכסנדר סולזניצ'ין הוא סופר רוסי שזכה באותו פרס.

תודעה יהודית מאוד

תולעי תרבות

בנוף התרבותי של ישראל קיים יצור־כלאיים בשם עקד. שם זה משמש כותרת להוצאת־ספרים, המפרסמת שירה מתורגמת משפות אחרות לעיברית קלוקלת, ושירה עיברית קלוקלת לשמה. ספרים אלה רואים־אור בעיצוב חיצוני זול, כאשר בתוכם מפוזרת קליגראפיה פרימיטיבית, בעלת שאיפות אמנותיות.

בראש מוסד זה ניצב משורר הונגרי־עיברי בשם איתמר יעוז־קסט (דו־שורש) וסביבו נקבצה כבני־בלי־שם־ובית קבוצת משוררים, שהאות העיברית אינה הצד החזק שלהם, כמו מנפרד וינקלר (השיירה עוברת), יחיאל חזק (הזונות שזכרו וניסו לעצור את שיפעת הצלילים שבקעו מגופך), שמואל שתל (וסלילי פיאות לחטוף מינחה ליד הכותל) ואחרים.

איתמר יעוז־קסט נוהג לכנות עצמו „ראש זרם התודעה היהודית" בשירה העיברית. הוא אירגן, בראשית שנות ה־60', נסיון־נפל חלוצי להקים מושבת־משוררים בעיירה כרמיאל, בדיוק בתקופה שבה התחולל בארץ מאבק ציבורי בין אנשי־הרוח לאנשי־המימשל על „שטח אימונים 9", שעל מיגזר ממנו הוקמה העיירה כרמיאל. מילבד האפקט הפירסומי, והכרת המימסד בכישרונותיו הפוליטיים של יעוז־קסט, לא הגיע שום משורר להתגורר בכרמיאל.

אך מסתבר שלהתמדה המשולבת בשיברי נסיונות־שירה בנושאי התודעה־היהודית יש תמורה של ממש. השנה זכה יעוז־קסט בתמורה, וערך את הקובץ מיבחר סיפרותנו (קובץ חד־שנתי המופץ ב„שבוע הספר העברי", והמסובסד על־ידי המועצה לתרבות ולאמנות). לקובץ זה, המביא נצח למיטב הזיבורית הסיפרותית שראתה אור במוספי־הסיפרות של העיתונות, חיבר יעוז־קסט אקדמה, שבאמצעותה הוא מנסה להוכיח כי „זרם התודעה היהודית" בסיפרות העיברית הפך מרכזי בה.

על־מנת להוכיח מצב זה, שהמציאות הסיפרותית היא ההיפך ממנו, נזקק יעוז־קסט להוכחות תרבותיות זרות. במיסגרת נסיון־ההוכחה שלו, הוא כותב: „וכדאי לציין כי היסט זה לעבר החווייה הישירה, היונקת מן המאורעות הקונקרטיים ובעלי האופי החברתי והלאומי, המסתמן בחלק מן השירה העיברית כיום — ואשר נוטה גשר לאחור, לעבר השירה העיברית של שנות העשרים והשלושים בארץ־ישראל — היסט זה, עם כל היותו פרי המקום והנסיבות, ניכר גם בשירת המערב, ויעידו על כך, בין היתר, דבריה של המשוררת היהודיה סילביה פלאת, אשר הלכה לעולמה לפני שנים מיספר באורח טראגי..."

סילביה פלאת „שהלכה לעולמה באורח טראגי" לא זכתה להיוולד כיהודיה, וגם לא נקברה כיהודיה, אפילו לא מחוץ לגדר בית־הקברות. ולא זו בלבד שלא נולדה כיהודיה, אלא שנולדה בארצות־הברית לאב ממוצא גרמני, שהתנדב ללחום למען גרמניה הנאצית במילחמת־העולם השנייה, ומעיד על כך שירה של פלאת „אבא'לה", המופיע בקובץ שיריה אריאל.

מוטב שבשנה הבאה יקפיד מישרד־החינוך על בחירת עורך למיבחר סיפרותנו הבקיא בסיפרות ולא ב„תודעה יהודית", כזה שלא יטעה אלפי קוראים בבורותו.

סומק לא הסמיק

החווייה הישראלית

נוצר לעיתים הרושם, כי האינפלציה השירית המתחוללת בארץ קשורה בעזרת חוק־הכלים־השלובים באינפלציה הכלכלית. דומה כי שירת דור־המשוררים הצעירים משולה למערכת־מראות, שבהן משתקפת שירת דור־המשוררים המבוגר מהם.

אחד הספרים הממחישים תיסמונת זו של אי־מקוריות השירה הצעירה, הוא ספר־שירים בשם גולה מאת רוני סומק.

בעמודים 28/9 של ספר זה ניתן למצוא המחשה מובהקת לתהליך־העתקה שירי זה העובר על בני דורו של סומק. בשירו סוף הוא כותב, בבית הראשון: „עכשיו כל הכאב בקרונות קרונות / בין הרים ובין סלעים שבגופה / טס כמו רכבת, / והציפרניים האדומות שצימחו לה בקצות האצבעות / קורעות בבטנה / מסילות..."

מה משובב לראות את מהלכה של רכבת השירה, משיר של משורר אחד, לשיר של פרח־משוררים. בספר ולא על מנת לזכור של יהודה עמיחי, שראה אור כמה שנים לפני סיפרו של סומק, בשירי שרב (עמ' 2—111) יצאו רכבות־השירה לדרכן: „...רכבת רדופת הרדופים / בורחת אל בין ירכי גבעות חמות... בנערות הפרועות בצהריים, / רואים את ביטנת המחשבות..." למעשה, ניתן לומר כי שירה טובה היא ההבדל הקטן בין „בורחת אל בין ירכי גבעות חמות" של עמיחי ל„בין הרים ובין סלעים שבגופה", של סומק.

בשירו הבא של רוני סומק (עמ' 29) הוא ממחיש את בקיאותו בשירת עמיחי, ובדימוי העמיחיי, והוא כותב: „...בסוף הדרך ידליק הקאובוי של מארלבורו סיגריה לזכר / חוטי־הצמר שסרגה על ורוד שאצבעותיו עירבבו לה בפיטמות..."

מה מוזר למצוא באותם שירי שרב של עמיחי, שיר ששימש מן הסתם את מר סומק כמקור־השראה לדימוי המארלבורו, והצבע הוורוד: „...אריות מטרו גולדווין / חופשיים ברחובות בלילה. // אהבה עשוייה נייר־ירח / מודבקת על בתים שחורים. // נערות עשויות צמר־כוכבים, / נערות שלהן עיני עוגה. // נערות שלהן ידי מזלג / נערים שלהם ליסתות מילחמה. // נערות שלהן ירכי גלידה ורודה, נערים צרודים כלחם שרב. // אריות מטרו גולדווין / חזרו עצובים למיסגרת..."

דומה שרוני סומק, שפירסם את שיריו בספרייה הקטנה לשירה בעריכת אמיר גלבוע, ואף הקדיש את אחד משיריו לגילבוע, מוטב היה אילו הקדיש את שיריו ליהודה עמיחי שתרם לו תרומה מכובדת כל־כך. אולי מוטב יהיה שהסומק יכסה את שיריו.

כל צפרדעי מצריים

בחטף

הסוציולוגיה הסיפרותית בארץ מושתתת על אנונימיות. רבים מן המסתופפים תחת אוהלי־הסיפרות נוהגים לצטט פירסומים, מבלי לציין במפורש היכן הם ראו אור, או שמות מחבריהם. אחד הבולטים בהחדרת האנונימיות הזאת הוא **חנוך ברטוב** (של מי אתה ילד?). ברשימה שלו על חתן פרס־נובל, 1976, **סול בלו**, שאותה פירסם ב„עיתון־צהוב־לאומני" ב־22.10, כתב חנוך ברטוב: „...אבל כשאני נזכר בדבריו של מורה ועורך אחר, שכתב לפני שבועות אחדים בשבועון פוליטי־פורנוגראפי, כי תורת הסיפרות הקדימה אצלנו כדי עשור שלם את אירופה, אלא שעל ראש־הגשר הזה לא התקדמה אחריה הסיפרות בעיקבות המבקרים־הצנחנים — אני משתתק..." לקוראים שאינם אמונים על לשון הסגי־נהור של ברטוב, מן הראוי לציין, כי כוונתו ל„מונולוג",

ברטוב

כרמי

פוליטי, פורנוגראפי, צהוב, לאומני

● שנתן עורך כתב־העת ס/קריאה **ד"ר מנחם פרי** במדור זה (העולם הזה 2039) ● עסקן סיפרות הפלמ"ח **ט(שרגי) כרמי** השלים בימים אלה שנת־שבתון באוכספורד, ושהוריש את מקומו שם לחברו־לנשק, **אהרון מגד** (החי על המת), שב ארצה לעסקנותו במישנה־מרץ. מחד הועמד ט(שרגי) כרמי לקבל לידיו את עריכת מוסף־הסיפרות הכושל של דבר, משא — ומאידך, לוחשות ציפורי־התרבות שהוא עומד לשוב לעריכת כתב־העת אריאל (המופיע באנגלית, בצרפתית, בגרמנית ובספרדית), היוצא לאור מטעם מישרד־החוץ, והמשמש זה שנים רבות כמראה מעוותת של הנעשה בתרבות הישראלית. אגב, טרם צאתו לשנת־השבתון באוכספורד, שימשה כ„עזר כנגדו" לצידו של ט(שרגי) כרמי, בעריכת אריאל, כעורכת־אמנות הכפופה לו, רעייתו, **תמרה ריקמן**, דבר האסור על־פי תקנות שירות־המדינה (תקשי"ר) והראוי לעיונו של מבקר־המדינה ● עסקן־סיפרות נוסף בחדשות הוא מזכיר בית־הספר בירושלים (הזוכה למענק שנתי קבוע בן 150 אלף ל"י מטעם המועצה לתרבות ולאמנות), **שמאי גולן**, שזכה בימים־אלה ב„**פרס ש"י עגנון**" על סיפרו בדידות (הרץ) למרחקים ארוכים. בחוגי סיפרות בירושלים מתלוצצים ואומרים שאילו היה עגנון בחיים, ומוזמן לטכס הענקת הפרס שעל־שמו, היה מצטט מתוך סיפורו ספר המדינה, ואומר: „...אף המשוררים לא חבקו יד, היכו בחרוזים מצד אל צד, מי ימנה מיספרם, מי יזכור את כולם, אפילו ליבנו רחב כפיתחו של אולם, אך קולם הולך על אורחות מסלולם, כל צפרדעי מצריים לא יגיעו לקרסולם" (סמוך ונראה 267) ● בחוגי משוררים וסופרים בתל־אביב ובירושלים מתארגנת פנייה אל שר־החינוך־והתרבות, **אהרון ידלין**, בבקשה שמישרדו יפרסם בפומבי את סעיף־התקציב, המופיע בתקציבי המועצה לתרבות ולאמנות, תחת הכותרת: „קרן להשתתפות בנסיעות לחוץ־לארץ — 693,500 לירות." בפנייה זו מבקשים הפונים לקבל את הפירוט השמי של כל אותם שנהנו מקרן זו.

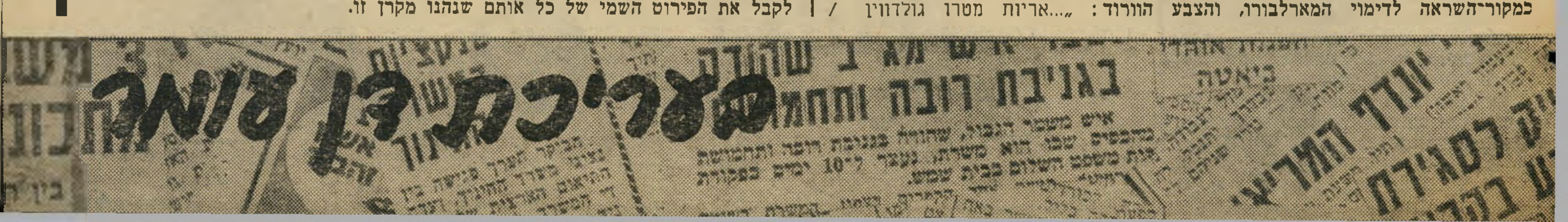

במדינה

(המשך מעמוד 43)

קילומטרים, הוא מיהר לשלוח מיכתב רשום לאורי גולדבורט, יושב־ראש ועדת־האתלטיקה בהתאחדות־לספורט. „אודה לך,” כתב לדני, „אם תודיעני בהקדם האפשרי מהו המינימום שעלי לעבור על־מנת להיכלל במישלחת הישראלית לאולימפיאדת מונטריאול במיקצוע 20 קילומטרים הליכה.”

ימים ספורים לאחר־מכן מיהר גולדבורט להשיב לפרופסור לדני: „בישיבה ב־27.1.76 דנה ועדת־האתלטיקה במינימום לריצת מרתון ול־20 קילומטרים הליכה. המינימום שקבעה הוועדה הוא: שעה אחת ו־35 דקות. מינימום זה שווה למינימום האולימפי האמריקאי לאולימפיאדת מונטריאול.”

מיכתבים הלוך־ושוב. יושב ראש ההתאחדות לספורט, אלוף (מיל.) אהרון דורון תמך, עקרונית, בהמלצת הוועדה ובדרישתו הלגיטימית של לדני, שיקבעו לו מינימום אולימפי. זאת, מכל מקום, ניתן להבין מחליפת־המיכתבים המרוכזת בין לדני לבין דורון.

האיש החזק של ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין, התנגד בכל תוקף לאשר את המינימום לשאול לדני, למרות שוועדת־האתלטיקה תמכה, עקרונית, בדרישתו של ללקין. ללקין טען שלאחר שביטלו — לקראת אולימפיאדת מונטריאול — את תחרויות ההליכה למרחקים ארוכים שבהן מצטיין לדני, אין טעם לשלוח אותו למונטריאול, שם יתחרו רק בהליכה למרחק של 20 קילומטרים.

בחודש מארס 1976 נודע ללדני רישמית, כי שמואל ללקין הודיע לוועד האולימפי (שרוב חבריו ישבו בוועדה לאולימפיאדת מונטריאול) על אי־השתתפות ישראל במיקצוע ההליכה.

הפרופסור הזדעזע. הוא לא נכנע בקלות. הוא מיהר לשלוח מיכתב־רשום נוסף, אך הפעם אל יושב־ראש ההתאחדות־לספורט. בין השאר כתב לדני, המכהן כאחד מראשי המחלקה להנדסת תעשייה וניהול באוניברסיטת הנגב:

עסקן־ספורט ללקין
טינה אישית

„אני מתאמן, נמצא בכושר מצויין ומעוניין להתמודד עם האתגר האולימפי. אי־לכך, ולאור מיכתבו של אורי גולדבורט, אני מבקשך לדאוג כי ההתאחדות לספורט תעביר לוועד האולימפי את המלצתה למינימום אולימפי.”

„הוא לא חבר”. שאול לדני בן ה־40 הוא אות ומופת לרבבות ישראלים, ומשמש דוגמה חיה לאהבת הספורט החובבני הטהור, ולשקידה עילאית על אימונים. לזכותו ייאמר שבשלוש השנים האחרונות הוא מימן מכיסו את רוב נסיעותיו לתחרויות בחו״ל. למרות גילו, הוא משפר מדי־פעם את הישגיו. הוא ספורטאי שהגיע להישגיו בזכות עצמו, אינו שייך למימסד הספורטיבי (הפועל, מכבי או בית״ר), ומשום כך אינו נוהג לפי תכתבים של מוסדות־הספורט ועסקניהם.

טינה אישית. את גולת־הכותרת ב־

כתב „שטרן" גרמני מתאר את עליית הנאציזם בארגנטינה

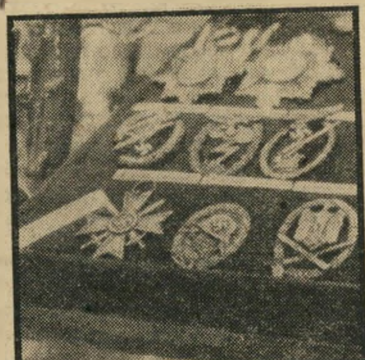

עליית הנאציזם בארגנטינה מדאיגה את הקיבוץ היהודי הגדול שם. אך היא מדאיגה גם גורם אחר לגמרי: את גרמניה עצמה. כי בגרמניה אסור הנאציזם על־פי החוק, והקמת תנועה נאצית גדולה חדשה בגולה עלולה לסכן את המישטר מבית.

משום כך עוקבים כלי־התיקשורת הגרמניים אחרי התופעה החדשה בעירנות. השבוע פירסם השבועון שטרן כתבה גדולה על הנושא.

מדווח כתב „שטרן", הרו בוס:

זה התחיל בצורה תמימה לגמרי — בספרים.

אך הפילו הגנרלים הארגנטיניים את הנשיאה איזבל פרון ונטלו את השילטון נקשויות. בשכונה אחת של בואנוס־איירס נופצו בלילה אחד חלונות־הראווה של 15 בתי־מיסחר יהודיים, בירויות ממכוניות נוסעות. פצצות התפוצצו לפני בתי־ספר, מוסדות־תרבות, בתי־עלמין ובתי־כנסת יהודיים. ציורי צלב־הקרס הולכים ומתרבים על קירות הבתים. איומי־טלפון ברצח „היהודים הארורים" הם עניין של יום־ביומו.

הדברים הרחיקו לכת, מפני שתחילה לא התייחס איש ברצינות לניאו־נאצים. גם לא היהודים. כי אין חדש בפירסומים נאציים בארץ זו.

אחרי מילחמת־העולם השנייה פתח הנשיא דאז, דומינגו פרון, את שערי ארצו לפני רבבות נאצים. עוד בשנות החמי־

„איננו אחרוני האתמול אלא ראשוני המחר!"

לידיהם, החליפו מוכרי־הספרים בבואנוס־איירס את הסחורה שעל מדפיהם. במקום מאו וקאסטרו, מארכס וצ'ה גווארה, הופיע בכל מקום במפתיע רב־מכר חדש. על עטיפתו השחורה־לבנה־אדומה הופיע צלב־קרס, והשם: מי לוכה. בעיברית: „מילחמתי".

משא־השיטנה בן 52 השנים של אדולף היטלר (קבעה ההקדמה של המו"ל הארגנטיני: „ספר בעל אקטואליות רוטטת"), לא היה היצירה הנאצית היחידה, שהוצעה לפתע למכירה בגלוי בארגנטינה. על המדפים הופיעו ספרים כמו יסודות הנאציונל־סוציאליזם של אלפרד רוזנברג (ניתלה בנירנברג בעוון פישעי־מילחמה), ההתקפה — חיבורים מתקופת המאבק על השילטון של יוזף גבלס (התאבד בימים האחרונים של הרייך השלישי), ועוד.

מי שלא רצה לקרוא, יכול היה להאזין. ליד הספרים היו מונחים התקליטים — פואבלו אל פוזיל („עם אל הנשק" — שיר ידוע של פלוגות־הסער). התקליט, שנשא את כותרת־המישנה „ספר־השירים הרישמי של המיפלגה הנאציונל־סוציאליסטית" כלל שירים כמו „הרימו את הדגל!" (ההימנון הנאצי, הידוע בשם „שיר הורסט וסל"), „הייל היטלר", „שירי פלוגות־הסער", „עורי גרמניה!"

סידרת סיפרונים שלמה הופיעה בשם פני הס"ס. ההקדמה: „עד היום לא יכלו המנוצחים להגן על עצמם. עכשיו ניתנה רשות־הדיבור לס"ס." כשי לקוראים הגישה ההוצאה תוספות: סרט־שרוול עם צלב־הקרס, וסמל „אוגדת־השיריון מס' 1 של בבואנוס־איירס ובערי־השדה בוצעו התנ־

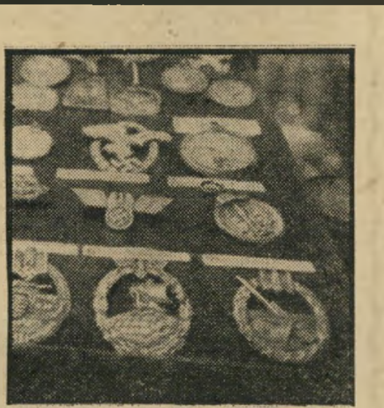

סמלים של יחידות הס"ס והוורמאכט הנאצים מוצעים למכירה בבואנוס־איירס. למעלה: ספרים נאצים בספרדית מונחים על המדפים בחנויות־הספרים. בין השאר ספר על גבלס (למטה, מימין) של רוזנברג (למעלה, באמצע), של מוסוליני, על התלמוד (באמצע).

הס"ס, מישמר־הראש של אדולף היטלר".

על־גבי הסיפרון נאמר, באותיות גרמניות שמנות: „אין אנו אחרוני האתמול, אלא ראשוני המחר!"

הימין חסר־התקנה הריח את האוויר הבוקר תחת המישטר הצבאי החדש. „ראשוני המחר" אינם מסתירים מה בדעתם לעשות ב־450 אלף יהודי ארגנטינה.

שים נשמעו בלילות, מתוך בתי־מרזח שנשאו שמות גרמניים, שירים נאציים, שהושמעו בהתלהבות של שיכורים. אולם האיש ברחוב בארגנטינה הביט בפאשיסטים כב„מטורפים בודדים".

משום כך נטו המנהיגים היהודיים להמעיט מחשיבות הניאו־נאציזם בארגנטינה. „אלה הם עדיין אותם הוזי־הזיות," אמר מארק טורקוב, נציג הקונגרס היהודי העולמי בבירת ארגנטינה. הצבא והמישטרה התייחסו אליהם בסלחנות. הדבר עודד את הנאצים לפעולה חסרת־תקדים.

עד שנזדעק בזעם ביטאון הכנסייה הקאתולית, קריטריו: „לא ייתכן שהמדינה, שאסרה בצדק את הפצתם של כתבים חתרניים שמאליים, לא תפעיל אותו המרץ נגד התתרנות הימנית!"

רק אז החלו השליטים הצבאיים להגיב — בחצי־לב. ההוצאה הנאצית הגדולה ביותר בבואנוס־איירס, מיליציה, נסגרה. כמה ספרים וחוברות נאסרו. אך בהחלט לא כולם. לאיש אין הסבר מדוע נאסר סיפרו של גבלס, לנין או היטלר, בעוד שמותר להמשיך ולהפיץ את ספרו חיבורים על תקופת המאבק לשילטון. נאסר הספר שקר אושוויץ, אך לא מילחמתי.

לבסוף פנו נציגי הקהילה היהודית אל השגרירות הגרמנית. הם הצביעו על כך שממשלת גרמניה המערבית היא היורשת החוקית של זכויות־היוצרים על כתבי היטלר, גבלס ושטרייכר, וכי יש לה הזכות לתבוע מן הממשלה הארגנטינית להחרים את הספרים שפורסמו בלי רשותה.

אולם, לא ברור אם בון יכולה לעזור ליהודים. בינתיים נמשך הטרור.

מאבקו של פרופסור לדני מהווה המיכתב שהגיש לשר־החינוך־והתרבות, אהרון ידלין. תחת הכותרת „התחמקות מוסדות הספורט מלקבוע מינימום אולימפי ב־20 קילומטרים בהליכה," כתב לדני ב־2.6.76:

„אני אלוף ישראל בהליכה. האתלט היחידי שייצג את ישראל באולימפיאדת מכסיקו ומינכן. אני מעוניין לייצג את מדינת ישראל גם באולימפיאדת מונטריאול, בחודש יולי השנה, אך הוועד האולימפי וההתאחדות־לספורט מתחמקים מלקבוע מינימום אולימפי במיקצוע — 20 קילומטרים הליכה — וכך מונעים את השתתפותי מבלי שתינתן לי הזדמנות להתמודד ולגבור על המינימום.

„אני גם משוכנע שההתנהגות של מוסדות הספורט הנ"ל איננה מבוססת על שיקולים ספורטיביים ואובייקטיביים, כי־אם על נקמנות אישית על היותי מתנהג בצורה עצמאית ללא קבלת תכתיבים ומרות."

ה־17 ביולי, מועד פתיחת המישחקים האולימפיים במונטריאול הגיע. האולימפיאדה החלה, ושאול לדני נשאר בבית עם אשתו שושנה ובתו בת החמש. אכלתי את עצמי," סיפר. „חודשים לפני־כן, כשזכיתי באליפות ארצות־הברית בהליכה, האמריקאים לא האמינו שלא רוצים לשלוח אותי לאולימפיאדה." ההלך הישראלי בן ה־40, שהחזיק בתואר אלוף ארצות־הברית ל־50 מייל נשאר בישראל.

האולימפיאדה תמה. אך פרופסור לדני לא ויתר, והוא ממשיך במאבקו. הפעם פנה לעורך־הדין הרן פיינשטיין. „בחודש ספטמבר שכרתי אותו," מספר לדני, „ואני עוד חייב לו כסף."

על השאלה מדוע לא נקבע לשאול לדני מינימום אולימפי, השיב לפני זמן־מה שמואל ללקין, ששימש בשלוש האולימפיאדות האחרונות, כראש המישלחות הישראליות: „שאול לדני הוא הלך, המצטיין בהליכה למרחקים ארוכים. במרחקים קצרים לא היה לו צ'אנס. לדני מצטיין בסיבולת, ולא במהירות. בהליכה ל־20 קילומטרים צריכים מהירות. ספק אם הוא היה עובר את המינימום שוועדת־האתלטיקה המליצה עליו — 1.35 שעות."

ההנהלה החליטה נגד. בתגובה לתשובתו של ללקין אמר לדני: „כבר פעמיים בעבר עשיתי ב־20 קילומטרים זמן של 1.33 שעות, שהוא זמן טוב יותר מזה שהמליצה ועדת־האתלטיקה. אין ספק שאם הייתי נכנס למחנה־אימונים, הייתי עובר את המינימום המומלץ."

שאול לדני חוזר וטוען, כי שמואל ללקין היה הגורם העיקרי לכך שנמנע ממנו להשתתף באולימפיאדת מונטריאול ונשללה ממנו הזכות האלמנטרית להתמודד ולגבור על המינימום האולימפי. ללקין, מצידו, טוען: „אני הייתי רק אחד מתוך שנים־עשר. לא הייתי הקובע הבילעדי."

מסכם לדני במרירות: „הרי סיפור שימחיש את היחס שבו זכיתי מצידו של ללקין. הוא שייך לטראגדיה במינכן.

דיבה ועלילות. „במאי 1975," מספר לדני, „קיבלתי ממו"ל אמריקאי, לפי בקשתו של עיתונאי מניו־יורק טיימס, ספר על הרצח במינכן. העיתונאי ביקש שאקרא בספר לפני הוצאתו הרישמית לאור, כדי לבדוק אם הפרטים המצויינים בו נכונים. הספר מתיימר להיות פרי מחקר ובדיקה מדוקדקים על כל הפרשה במינכן, ומיספר פרטים הוא המציא בדימיונו הפורה. זה לא היה אסון גדול, אילו־לא המציא עלי דיבה והעליל עלי דברים שלא אוכל להתנער מהם.

„כתוב שם, בין השאר, כי התעוררתי לשמע היריות בשעת ההתקפה על דירה מיספר 1, הבנתי מה קורה ושמעתי את צעקתו של גוטפרוינד ז"ל. קפצתי מחדרי שבקומה השנייה, שם ישנתי, נפצעתי בשעת הנחיתה, וברחתי מבלי להזעיק את חברי־לדירה. מתוך לוח־הזמנים שהספר מביא אפשר להסיק שיכולתי להזהיר גם את דיירי דירה מיספר 3 ולהצילם. הספר 'מצטט' את אנשי דירתי, דנים על בריחתי, ו'מצטט' אותי על בריחתי הנפחדת. לא דובים ולא יער!

„מייד אחרי קריאת הספר פניתי למו"ל, ודרשתי שידחו את הוצאת הספר ויתקנו את העמודים הללו. חיפשתי הוכחות לטענותי. פניתי גם אל ללקין, בתיקווה שהוא יודע שמבחינה מוסרית הוא חייב לעזור לי. כי בזמנו, במקום לנוס על נפשי, באתי תוך הסתכנות להזהירו. אך הוא סירב לתת לי אישור רישמי. הוא ביקש תצלום מהכתוב בספר 'לצורך בדיקה יסודית', ולאישורו אני ממתין עד עצם היום הזה..."

רחל מרחלת על כל העולם

השופט והפרקליטה

מכל פרשת ידלין, שכחנו שבבית־המישפט מתרחשים דברים נוספים. הסנסציה הטרייה ביותר היא בחורה בשם **ציונה פסל**, שהיא לא רק עורכת־דין בעניינים פליליים, אלא גם חתיכה בלונדית משגעת שסביבה מצטופפים תמיד כל המי־ומי של בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, שמוכנים לסלוח לה אפילו שהיא נשואה ואם לשניים.

איך היא מצליחה לאסוף מסביבה את עורכי־הדין והשופטים תמיד? ובכן, שלא תחשבו שזה רק בגלל שהיא חתיכה. ציונה ניחנה בכישרון נוסף, לנחש באיזה מזל נולד כל אחד. והיא גם מנתחת את תכונות־האופי של הבן־אדם וכל זה.

הייתם צריכים לשמוע את קריאות־ההתפעלות של כל המתגודדים סביבה ליד השולחן במיזנון בית־המישפט. והדוחק הוא כה גדול, עד שהשבוע נזקקה ציונה בשל כך לטיפול רפואי.

ומעשה שהיה, כך היה: בלהט ההתרגשות שפך אחד מה**שופטים** הידועים והמכובדים ביותר בארץ, כוס של קפה רותח על ירכיה של ציונה (לא בכוונה, כמובן). שימלתה המהודרת נשחתה, והיא הובהלה מייד לחדר־המיון בבית־החולים איכילוב הסמוך.

ציונה פסל
השופט פיצה

לציונה תישאר אולי כווייה קטנה, אבל המעריץ הגדול, קרי השופט המכובד, הבטיח לפצות אותה בשימלה יקרה (ומכאן הסיבה לעילום־שמו, כי אם ייוודע לאשתו, הידועה בתור אשה קנאית מאד, למה נועד סעיף זה בתקציב, היא פשוט לא תאמין בכוונות התמימות של בעלה השופט).

שכן, משכורותיהם של השופטים בארץ דלות, כפי שנודע באחרונה, ושימלות יקרות מסוגלות בהחלט ליצור בהן חור רציני.

מוישה היפה

טוב, אין לי ברירה. אומנם לא מזמן כבר סיפרתי לכם עליו, אבל הוא כל־כך בולט בשטח שפשוט אי־אפשר להתעלם ממנו, ואני מנחשת שעוד נשמע עליו הרבה. קוראים לו, לשם תיזכורת, **משה שגיב**, המכונה „מוישה היפה" והוא דוגמן, פירסומאי ונער־זוהר בתקן.

אומנם הוא רק בן 25, אבל הוא כבר עשה המון, ויש לו תוכניות־לעתיד מלוא השק. ובכן, הוא גדל באחת מקריות חיפה, ושירת כחייל קרבי בצנחנים, ואחר־כך בא לתל־אביב לנהל את המיסעדה הסינית מיסטר סינג, ומכל אלה הוא הגיע למקום שבו מככב כיום, וזה בניהול המיסעדה הסינית של **רפי שאולי**.

ובמיסגרת תפקידו זה הוא אחראי, כמובן, לארח את כל היפים והיפות המיקצועיים של העיר, וגם על צוות־העובדים הסיני במקום. בתקופה האחרונה יצא לו גם לארח יופי בינלאומי. בשבוע שעבר הוא אירח, למשל, את מלכת־היופי העולמית שלנו **רינה מור**, שהגיעה ארצה לחופשה קצרה ובאה לפיאנו־באר בלוויית שלושה גברים, שאחד מהם הוא ידידה הוותיק **משה גל**, ועוד שני חברים שלו שהצטרפו כדי לשמור עליהם.

ולפני רינה יצא לו לארח יפה בינלאומית אחרת, הלא היא נערת־מיליון־הדולר **מארג'ו המינגווייי**, והוא אפילו ערך לכבודה מסיבה רבת־משתתפים. אבל כל כמויות היופי המונומנטאלי הזה, תאמינו לו, לא עושות עליו שום רושם.

לעצמו, למשל, הוא בכלל לא מחפש יפהפייה. כאלה יש לו מספיק בעבודה. הוא דווקא מחפש אחת חכמה ונחמדה ולעניין, והיא לא חייבת להיות יפה מיקצועית. רק תעשו לו טובה, התנפלו עליו אחת־אחת, לא בחבילות, ליותר מזה הזמן שלו פשוט לא מספיק. כי הוא, בניגוד למה שקרוי נערי־זוהר, אחד שעובד באמת קשה — ביום במישרד־פירסום ובלילה בעיסקיי־שעשועים, כמו שאמרתי כבר.

בינתיים, עד שימצא את המתאימה שלו, הוא משלב תענוגות בעסקים, ומתפנה מדי־פעם לשבת בחברתה של **גלית ויגוצקי**, שהיא גם מזכירתו של רפי שאולי וגם סטודנטית למישפטים שנה שלישית. אבל הקשרים בין שניים אלה עיסקיים בילבד, ויש להם בוס משותף שדואג להם נהדר. עובדה, רק לפני שבוע הם חזרו מטיול שהוא ערך לכל עובדיו ולעוד כמה ישראלים מוזמנים באי רודוס.

הלוואי על כולנו בוסים כאלה.

משה שגיב וגלית ויגוצקי
הבוס לקח לחו"ל

זאב, זאב!

יש אנשים, שעם כל הדברים הטובים הכרוכים במיקצועם, כמו טובות־הנאה וכו', ונוסף על מה שהם מרוויחים מעמלם, קשה להם להרשות לעצמם את רמת־החיים שהורגלו לה.

אחת מאלה, שברצוני לספר לכם עליה הפעם, היא **אשת־חברה** ותיקה, בעלת מיקצוע חופשי, שכדי לגמור את החודש עלתה, כבר לפני שנים, על פטנט לא־נורמלי. מין פטנט כזה שאיש עוד לא חלם עליו, ושעובד כמו טיל.

יום אחד התחילה לספר לכולם שיש לה סרטן בראש. וכיוון שהיא כל מה שאמרתי עליה קודם ועוד יותר, לא היתה לאף אחד סיבה לפקפק בדבריה, והנשמות הטובות מיהרו לפתוח את כיסיהן. כך קיבלה כספים מרבים וטובים, ובין כל אלה סכומים גבוהים מאד מ**מנהיג ציוני** ידוע ורב־השפעה.

כדי לתרץ את גובהם של הסכומים, הסבירה שהם דרושים לה כדי לעבור ניתוחים וטיפולים שונים המתחייבים ממצבה הקשה. מובן שכולם תרמו ברצון, אבל כעבור זמן־מה הסתבר שהגברת ממשיכה לתפקד כרגיל, כאילו לא קרה דבר. לשואלים הסבירה בשימחה כי החלימה ממחלתה הקשה, והכל השתתפו בשימחתה.

חלף זמן, המשאבים נידלדלו, ושוב היה קשה לגמור את החודש. נו, וכי מה בטוח יותר מפטנט שכבר הוכיח את עצמו? קמה לה אשת־החברה רבת־התושייה והמציאה סיפור חדש. הפעם בחרה להפיץ אותו בחוגים שלא היה להם קשר לתורמיה הקודמים, ולאלה סיפרה שיש לה סרטן אתם־יודעים־איפה.

ונחשו מה? עם הסיפור הזה היא הסתובבה איזה שנתיים, וגם הוא גרר אחריו הצלחה כספית ותרומות נדיבות.

כאן נכנס לתמונה הסיפור הנודע על הרועה, הזאב והכבשים. באחרונה חלתה אשת־החברה במחלה קשה. רופאיה העלו את החשש שהמדובר בסרטן. ונחשו מה? עכשיו כבר אף אחד לא מאמין לה.

ימית־פליים

לא, זאת לא טעות. יש עיר כזאת בארץ. לא שזהו שמה המקורי, אלא שהיא רכשה לה אותו ביושר, בזכות המעשים הטובים המתרחשים בה. ואם מישהו חשב שבעיר צעירה ומתחדשת, שרק בימים אלה חגגת מלוא שנה אחת לקיומה, לא ייתכן כדבר הזה, זאת כבר הבעייה הפרטית שלו.

ובכן, זה הולך ככה. מתכנני העיר הנ"ל אירגנו אותה כך שתהיה אינטימית ונעימה ככל האפשר, שלא תהיה תחושה של בדידות במרחבי המידבר הגדול, ובנו את הבתים כך שכל החצרות הן משותפות, וכדי להגיע לבית מסויים צריכים תמיד לעבור דרך כמה בתים נוספים. אי־לכך, האינטימיות אומנם נשמרת במירבה, אבל פרטיות כמוה כאין. תוצאה ישירה: שום תנועה אינה נעלמת מעיניהם של שכנים סקרנים, שפייטון־פלייס היתה מתברכת בשכמותם.

ובאותו עניין, הרי כמה עוללות עסיסיות. יש בימית־פליים, למשל, **צעירה** עליזה, נשואה ותוססת, שביתה הפך בית־ועד מבוקש ל**גברי** העיר, שהחלו נוהגים לערוך בו ביקורים לפי תור ולפי סדר. המצב הגיע לידי כך, שכל ה**נשים** הנשואות בעיר הפעילו לחץ לגירושה של שכנתן העליזה מדי, לשמירת שלום־המישפחות. אבל הלחץ לא עזר, כי הגברת היא, כמסתבר, בעלת מיקצוע חיוני, ופרנסי העיר החליטו שאינם יכולים לוותר עליה, שהיא רשאית לעשות בזמנה הפנוי מה שהיא רוצה, ושהמתלוננות יכולות להתכבד ולהשתדל להחזיק את הגברים שלהן בבית, אם זה כל־כך חשוב להן.

אבל מצד שני, החליטו הפרנסים, לא כדאי להסתכן. ומעכשיו ואילך אין מקבלים בימית גברים או נשים בודדים, רק מישפחות. ובדיוק בעניין הזה יש לי עוד סיפור אחד.

רוחות־הים סוערות כעת בימית, בעיקבות פעילותם המשותפת של **אשה** נשואה, אם לכמה ילדים, ו**גבר** צעיר נשוי ואב לבנות, שניהלו רומן סוער. המאהב הנלהב, שלקח את הרומן ברצינות, התכונן אפילו לעזוב את הבית ולעבור לגור עם אהובתו וילדיה. אבל **בעלה**, משום־מה, התנגד לכל העניין ואומנם הסכים שרעייתו תמשיך ברומן בתנאי שלא תעזוב את הבית.

וכך המשיך הזוג ברומן שלו, אבל לא בימית אלא בירושלים, לשם היו נוסעים מדי־שבוע לבלות כמה שעות גנובות בבית חברו של הגבר. וכמו שקורה במיקרים כאלה, **אשתו** של הבחור היתה היחידה שלא ידעה מה הולך, ואת הנסיעות התכופות לירושלים תלתה פשוט בעבודתו.

אולם ביום בהיר אחד קמה האשה התמימה, עלתה ירושליימה לביקור תמים אצל החבר המשותף, וההמשך הריהו לקוח ישר מרומן־למשרתות. כמו כלום, היא מצאה שם במיטת החבר, את בעלה עם חברתה הטובה.

מישפחה עם אמביציות

היא היתה עוד זמרת אחת מתוצרת הלהקות הצבאיות, היה לה קול יפה והיא בחורה נאה בהחלט, אולם לצמרת היא לא הגיעה משום־מה.

אבל תראו־תראו מה שעושים הצרפתים לאשה. אחרי שהות ארוכה ולימודים ממושכים בפאריס חזרה ארצה הזמרת הצעירה **ישראלה קריבושיי**, כבחורה שממש קשה להכיר אותה.

לפי הופעתה כיום, ולמראה גינוני־הבמה המלוטשים שלה, אף אחד לא יאמין שהיא יוצאת להקת פיקוד דרום. כי כעת היא מזמרת בשטף בכמה שפות, והופעתה המלווה בתנועות מודגשות ורחבות, מנחילה לה הצלחה, אבל לא בקרב הישראלים שלא רגילים לסיגנון כזה. ההצלחה שלה היא דווקא בקרב התיירים.

ישראלה קריבושיי
התיירים התרגשו

ובקירבם של אלה היא מרגישה כמו בבית, כי אחרי שהות כזו בחו"ל הארץ באמת קטנה עליה, וכמי שלמדה אצל **ז'אק־ז'אק דיבוקו**, שהיה גם מורו של זמר־השאנסונים הצרפתי **שארל אזנאבור**, גם לה יש יומרות בנדון. בינתיים, כדי להכשיר את הקרקע לקראת קארייה בינלאומית, היא נשואה ל**יוסי קריבושיי** שהוא המלווה שלה בפסנתר, והכי חשוב הוא האח של **דויד קריבושיי**, המנסה לעשות קאריירה בניו־יורק ונשוי לזמרת **רותי נבון**.

מה נאמר ומה נדבר, מישפחה עם אמביציות מכל הכיוונים.

יש לנו תשובה

★ מבצע מיוחד ★

עד 30,000 ל"י

הנחה

דירות גינדי

סניף ראשי. הרצל 59. ראשון־לציון

אלפרד **היצ'קוק**

אמן המתח והמיסתורין מפתיע שוב

בסרטו האחרון

מזימות

קארן בלק

ברוס דרן · ברברה האריס · ויליאם דיביין

שבוע 2 | „אלנבי" תל-אביב 4.30, 7, 9.30 | „מיטשל" ירושלים 6.30, 9.00

הצטרפי למירוץ אל הכתר!

פרס ראשון: טיסה ושבועיים בילוי (כולל הכל) בארה"ב

מלאי את התלוש:

לכבוד

מועדון קוראי „בול", ת"ד 14296, ת"א

הנני מבקשת להשתתף בתחרות לבחירת „מיס עירום — ישראל."

הנני מצהירה בזה כי הנני בוגרת מעל לגיל 18.

שם מלא: ....

כתובת: ....

גיל: ....

צבע עיניים: ....

צבע שיער: ....

מידות: ....

מיקצוע: ....

תחביבים: ....

חתימה: ....

דבר רק"ח

ההתערבות הישראלית בלבנון עלולה להצית מלחמה באזור

בימים האחרונים נעשים מאמצים רציניים להגיע להפסקת-אש בלבנון. הפסקת-האש נכנסה לתוקפה ביום רביעי 21.10.76 בכל חלקי לבנון פרט לאזור הדרום.

ישנן ידיעות מבוססות על מעורבות ישראלית בקרבות בדרום לבנון.

ממשלת ישראל לא הכחישה את העובדה שיחידות מהצי הישראלי מטילות מצור על חופי לבנון, וכן לא הכחישה אספקת נשק מסוגים שונים, לרבות טנקים, לכוחות הצבאיים של הפלנגות בלבנון, ואימון חיילים ומפקדים של הימין הלבנוני בשטח ישראל.

הכרזת שר הבטחון, שמעון פרס, בכנס המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה (23.10.76) מאשרת את ההתערבות הישראלית בלבנון. שר הבטחון הכריז: „השתלטותם של הארגונים על דרום לבנון מהווה סיכון לבטחונם של תושבי ישראל; **...אין זה נכון שבנושא זה אנו מעורפלים אדישים ונייטרליים...**"

דבריו של ש. פרס הם הוכחה להתערבות הישראלית בלבנון. התערבות זו בימים האחרונים מכוונת לחבל במאמצים לביסוס הפסקת־האש.

התערבות זו של ממשלת ישראל בקרבות בדרום לבנון, עלולה לדחוף להתלקחות כללית באזור, שתסכן את שלומם ובטחונם של כל המדינות והעמים באזור, ובכלל זה ישראל.

אנו קוראים להפסיק את המעורבות הישראלית בדרום לבנון!

אנו קוראים לממשלת ישראל להפנות את מאמציה לפתרון שלום צודק של הסכסוך הישראלי־ערבי, שיכבד את הזכויות של כל העמים והמדינות באזורנו, ואת אינטרס השלום והבטחון של כל העמים.

המפלגה הקומוניסטית הישראלית — רק"ח
המחלקה להסברה ולפירסום

אוקטובר, 1976
ת"א, ת"ד 26205

...ושוב
הבנק הבינלאומי
הראשון - ראשון!
בתכנית החסכון החדשה

עוז צמוד ומשולב

התכנית הקצרה
היחידה, הצמודה
גם לדולר לפי
השער הרשמי.

חינם!
ביטוח חיים
בגובה סכום
ההפקדה

בוא אל
הבנק הבינלאומי הראשון

תן טרמפ לחייל

יש לנו תשובה

★ מבצע מיוחד ★

עד **30,000** ל"י
הנחה

דירות גינדי

סניף ראשי. הרצל 59. ראשון־לציון

כדור הזהב של הפיס יכול להיות שלך

פרס ראשון
500,000 ל"י
פרס כדור הזהב
400,000 ל"י
פרס ראשון עשוי להצטבר ל:
900,000 ל"י

מפעל הפיס

שרלוט רמפלינג · אדריאנו צ'לנטאנו

YUPPI DU יופי דו

להיט קולנועי
משעשע

יופי דו לשכוח הכל
יופי דו זאת אהבה
יופי דו להיות עצמך

בכורה ארצית

בקולנוע „לימור" תל־אביב
4.30—7.30—9.30
סרטי טיב

רץ

רחל מרחלת על כל העולם

בשר מבשרו של נלסון

אם יש דבר שרפי נלסון שונא באמת, זה כשמנסים לחדור לתחום הטריטוריאלי של הכפר האפריקאי שלו במכונית או בכלי־רכב מסוג אחר כלשהו. אז מסוגל אפילו הוא להתרגז.

זה קרה לו לפני כשנה, כאשר הבחין רפי בעין האחת שלו בצעיר המנסה להיכנס בשער, רכוב על אופנוע. הוא החל לרוץ לעברו, לנפנף בידיו, לשאוג ולקלל, והצעיר המבוהל נמלט משם כל עוד נפשו בו.

רפי נלסון
הבן האובד חזר

רק אחר־כך סיפרו לרפי כי הבחור שגירש לא היה אלא בנו בן ה־16, שבא לבקרו לראשונה בחייו, אחרי שלא ראה אותו מאז היה תינוק. ברור שאחרי קבלת־פנים נזעמת מעין זו שערך לו רפי, יכול היה הילד לקבל תסביך אדיפוס, אם לא היה לו כזה עד אז.

רפי, שהיה נשוי תקופה קצרה לפני 18 שנה, התגרש מאשתו זמן קצר אחרי שנולד בנם. מאז — הוא לא התערב בחיי גרושתו, והיא לא התערבה בחייו. היה להם גם מעין הסכם שהוא לא יבוא לראות את הילד, שלא סיפרו לו כלל מי הוא אביו. אבל כשגדל הילד ונודע לו כי יש לו אבא, ולא סתם אבא, אלא אבא רפי נלסון, הוא החליט לפגוש אותו פנים אל פנים ולא רק בסיפורים. אז זה מה שקרה לו.

עברה בערך שנה, עד שהילד נרגע והסכים לצאת לפגוש את אביו בפעם ה־שנייה. הפעם, כדי שלא למנוע תקלות, הכינו את רפי לפגישה מראש. פשוט אמרו לו שביום זה וזה, בשעה זו וזו, יתייצב לפניו צעיר גבה קומה ויפה־תואר, ושעליו לדעת שזהו בנו יוצא־חלציו. ורפי, איך שהוא בן־אדם כזה מפוזר, למד את התפקיד בעל־פה.

עכשיו: מי שלא היה עד לאותה פגישה, לא ראה מחזה נרגש מימיו. רפי, שהוא סמל האדישות, הבדואיזם והלא־איכפתיות, התרגש לא כמו ילד קטן, אלא כמו גן שלם של פעוטות. הוא לא ידע מה לעשות עם בנו, שאותו ראה בפעם הראשונה בגודל טבעי (אם להוציא מהחשבון את התקרית של לפני שנה כשגירש אותו). הוא נתן לו בירה וחולצה עם ציור הכפר שלו, חיבק ונישק אותו, הציג אותו בגאווה לפני כל החברים, הסמיק והחוויר חליפות ולא ידע מה לעשות עם עצמו ועם הבן האובד.

הוא, כמובן, רצה לערוך לבן מסע־תענוגות על־גבי היאכטה הפרטית שלו, אלא שזו היתה מקולקלת דווקא באותו יום. אז רפי גייס ספיד־בוט אחרת כדי להפליג בים עם הבן.

ימים רבים אחרי אותה פגישה, לא נרגע רפי. „זה בשר־מבשרי ודם־מדמי," הוא גילה פיתאום, כמי שאינו מאמין שגם הוא מסוגל להוליד בן. מה שבטוח הוא, שלהבא יוכל הבן להיכנס בשערי כפר־הנופש של רפי מתי שהוא רוצה, אפילו כשהוא רכוב על אופנוע.

השדיים שיצילו את „הקאמרי"

אם את בעלת חזה נאה ורוצה להיות שחקנית — זו ההזדמנות. לא, זאת אינה עוד הצעה להשתתפות בסרט פורנוגרפי. הפעם העניין מכובד. זה שבועיים תמימים עוסק הבמאי **היי קיילוס** בבדיקת חזותיהן של נערות תל־אביב, אך את הגודל המתאים הוא עוד לא מצא.

כדי שהוא יתפקד יותר טוב בבחירת המועמדת המתאימה להצגתו הבאה זה כרגע לא פנוי — הוא השאיר את רעייתו וילדיו בניו־יורק. הם לא בני־הלווייה ה־מתאימים לבמאי, הצריך להתפנות למציאת שחקנית בעלת חזה ענק.

מקורות יודעי־דבר סיפרו לי, שהוא כבר מיואש — הוא ראה כל־כך הרבה ציצים עד שנמאס לו, והוא אומר לכל מי שמזדמן: „אם כבר אני מוצא אחת עם שדיים יפות אז אין לה פרצוף מתאים, ואם היא כבר יפהפייה אז השדיים שלה במצב נורא."

מה לעשות, יש לו בעייה רצינית. אם מכרתנו השופעת **פנינה גולן** (רוזנבלום) היתה עכשיו בארץ, אולי היא היתה פותרת לו את הבעייה. אבל היא לא.

אז בינתיים הוא ממשיך לבדוק, לראות ולמדוד, כשהתור של המועמדות הולך ומתארך מיום ליום — ומי שתימצא כמתאימה ותסכים לחשוף את עצמה על הבמה, תיפתח לפניה מן הסתם הדרך לעבוד עם במאי נודע, שיכול לסלול הרבה דרכים. כי אפילו בקנה־מידה בינלאומי נחשב היי קיילוס כבמאי ידוע.

היי קיילוס
התור מתארך

וזו תהיה גם הזדמנות לתיאטרון הקאמרי לכסות הפסדים, כי במוצאי השבת האחרונה, ערב הצגת־הבכורה, הורדה ההצגה ייגור בוליצ'וב אחרי החזרה הגנראלית.

ומאחר שהצגות עם עירום, כמו אקווס, הוכיחו את עצמן, מקווים שגם הצגה זו תלך — בתנאי שיימצאו השדיים המתאימים.

מזונות בסך 6000 ל"י לחודש

אני לא יודעת כמה מישפחות עם שני ילדים מרוויחות 6000 ל"י נקי לחודש, וזאת חוץ מהוצאות אחזקת דירה. אבל **ניצה מעוז**, מי שהיתה נציגת בית־האופנה פוצ'י בישראל, לפני שנאלצה לחסל את הסניף בהילטון התל־אביבי בגלל שפל בעסקים, קיבלה את זה עכשיו רישמית. שופט־השלום התל־אביבי **אליהו וינוגרד**, שדן בתביעתן של ניצה ובנותיה נגד בעלה, החשבונאי **דני מעוז**, פסק לה את דמי־המזונות הגבוהים ביותר שנקבעו עד כה לאשה בארץ.

ניצה מעוז
השופט אישר —

דני מעוז
— מס־הכנסה הסתבך

ניצה טענה, כי למחייתה ולמחיית בנותיה דרושות לה לפחות 6240 ל"י לחודש, חוץ מכל הוצאות אחזקת הווילה שלהם בהרצליה. אבל השופט פסק להן רק 5740 ל"י, לפי הפירוט הבא: „דמי־כלכלה לשתי בנות ומטפלת — 3600 ל"י; מכבסה 100 ל"י; ביגוד והנעלה לבנות — 600 ל"י; לימוד נגינה באלט וג'ז — 740 ל"י; הוצאות נסיעה — 300 ל"י והוצאות שונות (מכשירי־כתיבה, טיולים וכו') — 400 ל"י. „כמו כן," טען השופט, „כדי לאפשר חיים תקינים בבית, כמקובל בבתים מסוג זה וברמה שהיו הבנות מורגלות אליה, על הבעל לדאוג כי כל חשבונות הדירה, החשמל המים והגז וכד', ישולמו על־ידו."

עכשיו נשאלת השאלה: איך יצליח דני מעוז לשלם סכום כזה, צמוד למדד, לאשתו ולבנותיו, בשעה שהוא טען בבית־המישפט כי כל שכרו אינו מגיע ל־5000 ל"י לחודש, ברוטו, מכסימום?

את הבעייה הזאת פתר השופט וינוגרד בצורה מקורית. והנה הפתרון: „אני מסרב לקבל כראייה מחייבת את המאזן של ה־חברה שלו, ואף לא את הדו"ח שלו למס־ההכנסה. ואפילו קיבל פקיד השומה את הדו"חות והמאזן — מטעמים שקיבל — אין זה בהכרח מחייב אותי. אני קובע שהכנסתו של הבעל עולה במידה רבה מאד על זו שעליה דיווח לפקיד־השומה. אם פקיד־השומה מוכן להכיר בהוצאות שונות כהוצאות עיסקיות — זה עניינו. אולם כשמכניסים להוצאות הוצאות־נסיעה ל־חו"ל, אני מפקפק בנכונות הסיפרה האחרונה בדו"ח למס־ההכנסה. נראה לי שסכומי המזונות שהילדות מבקשות, בסך של 6000 ל"י לחודש, הם בהחלט בהישג־ידו."

עכשיו נשאר רק לחכות ולראות מה יגידו על זה שילטונות מס־ההכנסה. האם יתחשבו בפסק־הדין ויערכו לדני מעוז שומה חדשה, או אולי ישלמו שילטונות מס־ההכנסה מכיסם את ההפרש שבין ה־הכנסה שבה הכירו לבין זו שדני צריך עכשיו לשלם מדי חודש לאשתו?

הקשר הרומני

מי שחשב עד היום שרומניה זו לא ארץ לתיירים, צריך לחטוף שיחה עם כדורסלני מכבי תל־אביב, או הפועל גבת/יגור, שביקרו שם באחרונה, במיסגרת מישחקיהם על גביע אירופה לאלופות ולמחזיקות־גביע. מסתבר שבין קפיצה לסל וניתור אל הכדור, הם הספיקו לעשות עוד כמה קפיצות קטנות. והעובדה שהם באו לשם כנציגי מדינה קאפיטליסטית לא הפריעה להם כלל וכלל. אדרבא, כמו שאומרים.

נכון שלא כל הכדורסלנים שלנו מדברים רומנית שוטפת, אבל לעומת זאת גם לא כל הרומניות ברומניה שולטות כל־כך טוב בעיברית. אז זהו מצב אידיאלי לעשות אהבה, ולא רק לדבר עליה. אלא שלא תמיד חוסר השפה המשותפת הוא תכונה מועילה.

זאת למד על בשרו אחד מאנשי אותן מישלחות־ספורט שביקרו ברומניה. בתום מישחק קבוצתו הכיר אותו **כדורסלן נערה** רומניה נאה ומעוררת. היא דיברה רק רומנית ואיטלקית, הוא שולט רק בעיברית ואנגלית. כך שלא נותרה להם הברירה, אלא לדבר בידיים. ואם כבר מדברים בידיים, החליטה הרומניה שאת זה יותר טוב לעשות בדירתה.

וכמו שהם בדירה שלה, הרומניה מפעילה את הרדיו. אולי מפני שהיא אוהבת מוסיקה, או מפני שלא רצתה שהשכנים ישמעו כיצד היא מבלה בחברת כדורסלן עיברי. פיתאום, באמצע, המוסיקה נפסקת, והקריינית ברדיו משדרת את מהדורת־החדשות ובה הודעה דרמאתית ברומנית. אפילו שלא היה במצב אידיאלי להאזנה, הצליח השליח לקלוט שתי מילים מוכרות: „יזראל" ו„איג'יפט".

„מה קרה?" שאל האיש בבהלה את ידידתו הרומניה.

היא ניסתה להסביר לו ברומנית ובאיטלקית, אבל הוא לא־כל־כך הבין. אז היא הסבירה לו את מה שנאמר ברדיו בערך בצורה כזאת: „יזראל — איג'יפט בום! בום! טראח! טראח! פיף־פאף!"

הייתם צריכים לראות את האיש. הוא לא חשב פעמיים, תפס מהר את הבגדים, התלבש ורץ אל הדלת. כשהמולדת בסכנה, אפשר לוותר גם על לילה עם רומניה אותנטית בבוקרשט.

האיש רץ אל המלון, שם העיר את חבריו שלא הצליחו אותו לילה למצוא לעצמם ידידות, וסיפר להם את החדשה המרעישה: „חבר'ה, נדמה לי שיש מילחמה בארץ!" תיכף פתחו את מקלטי־הרדיו כדי לקלוט ידיעות. שום דבר. שממה. רצו לטלפון והזמינו שיחת־חוץ דחופה לישראל, כדי לברר איך ואיפה התחילו הקרבות. אבל המרכזיה לא הצליחה להשיג את המיספרים המבוקשים, מה שהגביר עוד יותר את החשדות והחששות.

בקיצור, אתם יכולים לתאר לעצמכם איזה לילה עבר על המישלחת. רק בבוקר, כאשר צילצלו לשגרירות ישראל בבוקרשט, הסתבר שהיתה זו אזעקת־שווא.

מסקנה: אפילו כדי ללכת למיטה בניכר, כדאי לדעת קצת את השפה.

העולם הזה

מלך־המיסעדות
הישראלי
שנעצר
בהאמבורג
מאשים:

מנפרד כץ
(עם דליה לביא)

"אנטישמים מקנאים בהצלחתי!"